Jaarstukken 2022

11 september 2023

Inhoudsopgave

Bestuurlijke beschouwingen 2022 6

JAARVERSLAG 16
- Deelprogramma Gezondheid 17
- Deelprogramma Saamhorigheid 19
- Deelprogramma Leren en Werken 21
- Deelprogramma Thuis 22
- Deelprogramma Wonen 27
- Deelprogramma Commerciële voorzieningen 29
- Deelprogramma Leefomgeving 31
- Deelprogramma Gebiedsontwikkeling 35
- Deelprogramma Duurzaamheid & energietransitie 37
- Deelprogramma Landschap en recreatie 42
- Deelprogramma Cultuurhistorie en archeologie 44
- Deelprogramma Verkeersbeleid 49
- Deelprogramma Autoverkeer 50
- Deelprogramma Fietsverkeer 54
- Deelprogramma Openbaar vervoer 56
- Deelprogramma Sociale Veiligheid en Openbare Orde 61
- Deelprogramma Fysieke veiligheid 65
- Deelprogramma Politiek en bestuur 70
- Deelprogramma Dienstverlening 73

Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie 76

Paragrafen 80
- Paragraaf Lokale heffingen 81
- Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing 84
- Paragraaf Grondbeleid 106
- Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen 109
- Paragraaf Financiering 115
- Paragraaf Bedrijfsvoering 120
- Paragraaf Wet open overheid 125
- Paragraaf Ombuigingen 126
- Paragraaf Global Goals 128
- Paragraaf Verbonden partijen 130

JAARREKENING 147
- Balans per 31 december 152
- Toelichting op de balans 156
- Staat van baten en lasten per programma 194
- Toelichting op staat van baten en lasten per programma 196
- Baten en lasten op taakveld BBV / programma 203
- Wet normalisering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector 205
- Incidentele Baten en lasten 207
- Overzicht van beoogde structurele dotaties en onttrekkingen aan reserves 210
- SISA 211
- Controleverklaring 224

Voorwoord

Na twee intensieve Covid-19 jaren was de verwachting dat 2022 in het teken zou staan van het herstel na corona en rustiger vaarwater. De werkelijkheid bleek anders, de laatste Covid-19 maatregelen waren nog niet afgeschaald of er stond een nieuwe crisis voor de deur. Op 24 februari 2022 viel Rusland Oekraïne binnen. Een verschrikkelijke gebeurtenis voor de inwoners van Oekraïne. Een periode van grote migratiestromen, onzekerheid en stijgende prijzen volgen in Europa en in Nederland. Gemeenten moesten per direct de opvang, het leefgeld en ondersteuning van Oekraïense ontheemden coördineren. Naast de al bestaande woningtekorten en opvangproblematiek rondom starters, senioren en asielzoekers een flinke uitdaging. Maar samen met inwoners en maatschappelijke organisaties hebben we ook in 2022 onze schouders eronder gezet.
De oorlog zorgde niet alleen voor een vluchtelingenstroom, maar het leidde ook tot onzekerheid in de samenleving. Na twee jaren Covid-19 vraagt dit opnieuw veerkracht van de samenleving. Als gevolg van de oorlog zijn de (energie)prijzen sterk gestegen. De bestaanszekerheid staat onder druk. We zijn trots op het doorzettingsvermogen dat onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in 2022 toonden.

In dezelfde periode, op woensdag 16 maart, vonden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. De organisatie daarvan verliep vlekkeloos, mede dankzij de inzet van vele vrijwilligers. De opkomst in Houten lag ruim boven het landelijk gemiddelde. Maar liefst 60 procent van de inwoners bracht een stem uit. Landelijk lag dit percentage op bijna 51 procent. Na een periode van onderhandelingen (maart t/m juni) ontstond er een nieuwe coalitie. Voor drie van de vier partijen betekent dit een primeur: zij besturen voor het eerst.

In november presenteerden wij het collegeprogramma aan de raad. Het opstellen van het collegeprogramma deden we in de wetenschap dat de financiële situatie onzeker is. Het is onduidelijk hoeveel geld de gemeente de komende jaren van het rijk ontvangt. Met name het jaar 2026 en de daarop volgende jaren bieden een zeer negatief financieel beeld. Naarmate het jaar 2022 vorderde kwam daar ook voor de gemeente een steeds grotere onzekerheid over de stijgende (energie)prijzen bij. Dit heeft ook grote effecten op de begroting van de gemeente zelf. De gemeentelijke uitgaven stijgen door extra subsidie aan verenigingen, stijgende energieprijzen maatschappelijk vastgoed en hogere inkoopkosten. Het ruimte positieve resultaat van de jaarrekening in relatie tot het negatieve vooruitzicht zal qua communicatie goed uitgelegd moeten worden.

Ondanks de opstapeling van deze uitdagingen, bereikten we in 2022, samen met de samenleving, resultaten. We begonnen met het uitvoeren van het collegeprogramma. We startten met het bevragen van inwoners naar het Houtens DNA en zetten stappen op het gebied van duurzame energie en investeerden we in menskracht voor participatie met inwoners.. Daarnaast zijn we actief gestart met een aanpak voor energiebesparende maatregelen voor inwoners met een laag inkomen. Het initiatief van ondernemers en de raad voor het instellen van het ondernemersfonds is omarmd in 2022 en voeren we nu verder uit.
In het sociaal domein hebben we ook in 2022 stappen gezet, bijvoorbeeld rondom inclusiviteit, healthy Houten en de mantelzorgwaardering. We konden maar liefst 1298 mantelzorgers blij maken met een waardering. 463 meer dan het jaar ervoor. We openden in juli 2022 twee opvanglocaties voor Oekraïners. Het gevoel van veiligheid bleef hoog in Houten en de totale geregistreerde criminaliteit daalde in 2022 in Houten. Daarnaast startte in 2022 ook de nieuwe exploitant van de Speelboerderij Houten. ZOMO dagbesteding nam het beheer op 1 mei over, waarbij zij een mooie en veilige werkplek creëren voor (jong) volwassenen met een verstandelijke beperking. Daarmee sluiten we een interventieperiode af en kijken vol vertrouwen vooruit.

Hoewel 2022 opnieuw in veel opzichten anders is verlopen dan dat we vooraf hadden kunnen verwachten, kijken we met trots terug op de resultaten die we met en voor de samenleving hebben bereikt. In het vervolg van deze jaarrekening leest u welke resultaten we hebben behaald. We kijken er naar uit om deze weg volgend jaar voort te zetten. Zo blijven we samen met inwoners bouwen aan een toekomstbestendig Houten!

Voor u liggen de jaarstukken met jaarverslag, jaarrekening en de bestuurlijke beschouwingen.

Leeswijzer
De *Bestuurlijke Beschouwingen* bestaan uit een toelichting op het rekeningresultaat, een financiële analyse op hoofdlijnen en samenvatting van de programma's.
In voorgaande jaren werden hier de resultaten over de bereikte doelen en maatschappelijke effecten van de vijf programma's (*Samenleven, Duurzame leefomgeving, Goede bereikbaarheid, Veilige leefomgeving en Betrokken bij de Samenleving*) weergegeven. Omdat voor het jaar 2022 de uitkomsten van de belangrijke onderzoeken voor het meten van effecten (Monitor Sociale Kracht, Jongerenpeiling en cliëntervaringsonderzoek) niet of niet tijdig beschikbaar zijn, is er in de bestuurlijke beschouwingen een algemene samenvatting opgenomen.

In het *jaarverslag* wordt de verantwoording uitgewerkt voor de vijf programma's. Het algemene onderdeel "programma in vogelvlucht" is vanwege de overlap met de bestuurlijke beschouwingen niet opgenomen.
Op deelprogrammaniveau worden de twee W-vragen "Wat hebben we bereikt?" en "Wat hebben we gedaan?" beantwoord.
De effect- en prestatieindicatoren zijn conform de begroting 2022 opgenomen en rapporteren, indien beschikbaar, de resultaten van 2022. Als er bij de doelstelling geen effect- of prestatie-indicator vermeld is, stond deze niet in de begroting. De Monitor Sociale Kracht wordt nog slechts één keer per twee jaar uitgevraagd. In 2022 heeft dit onderzoek niet plaatsgevonden. Voor veel effectindicatoren zijn daarom geen recente gegevens beschikbaar en staat er een "X" in de kolom "realisatie 2022".

Als zesde programma is het conform Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplichte onderdeel *Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie* opgenomen met de onroerendzaakbelasting (OZB), de uitkeringen uit het gemeentefonds en de overhead.

Als laatste onderdeel bevat het jaarverslag een overzicht van de verplichte BBV-indicatoren.
De verantwoording van de paragrafen bestaat uit tien onderdelen. Met ingang van deze jaarrekening is de paragraaf Wet Open Overheid opgenomen. Iedere paragraaf belicht vanuit een bepaald bedrijfsmatig aspect de resultaten en analyse daarvan voor het jaar 2022.

De *jaarrekening* bevat tenslotte de financiële verantwoording beginnend met de financiële uitgangspunten zoals wettelijke bepalingen en waarderingsgrondslagen.

Tenslotte
Hoewel 2022 opnieuw in veel opzichten anders is verlopen dan dat we hadden kunnen verwachten, kijken we met trots terug op de resultaten die we met- en voor de samenleving hebben bereikt. In het vervolg van deze jaarrekening leest u welke resultaten we hebben behaald. We kijken er naar uit om deze weg volgend jaar voort te zetten. Zo blijven we samen met inwoners bouwen aan een toekomstbestendig Houten!

We zien de behandeling van de jaarstukken in een constructieve discussie tegemoet.

Burgemeester en wethouders van Houten,

de secretaris,	de burgemeester
A.J. Barink	G.P. Isabella

Bestuurlijke beschouwingen 2022

Deze beschouwingen gaan in op het financieel resultaat van de jaarrekening 2022 en de afwijking hiervan ten opzichte van de actuele begroting 2022 en de belangrijkste inhoudelijke ontwikkelingen in 2022 binnen de begrotingsprogramma's.

Rekeningresultaat 2022

De jaarrekening van de gemeente Houten sluit in 2022 met een positief rekeningresultaat van € 7,6 miljoen.

Dit resultaat is een optelsom van het resultaat van de verschillende programma's, de algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning van de organisatie. Hierin zijn ook de mutaties in de reserves opgenomen, waar de raad al eerder een besluit over heeft genomen.

De 'begroting na wijzigingen' bestaat uit de vastgestelde begroting 2022 (4 november 2021), de eerste en tweede bestuursrapportage 2022 en effecten van tussentijdse raadsbesluiten. In de bestuursrapportages en betreffende raadsvoorstellen zijn deze bijstellingen toegelicht.

Het verloop van het resultaat 2022, voor en na mutaties in de reserves, is als volgt:

Tabel 1: Rekeningresultaat 2022 **bedragen x € 1.000**

Financieel resultaat	Rekening 2021	Begroting 2022 na Wijziging	Rekening 2022	Afwijking 2022
Lasten	130.308	153.736	131.731	-22.006
Baten	131.739	153.102	137.671	-15.430
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	**1.431**	**-634**	**5.941**	**6.575**
Toevoeging aan reserves	10.900	8.066	8.364	298
Onttrekking aan reserves	12.558	12.062	9.996	-2.066
Saldo mutaties reserves	**1.658**	**3.996**	**1.632**	**-2.365**
Gerealiseerd resultaat	**3.088**	**3.362**	**7.573**	**4.211**

<u>Samenstelling en analyse van het resultaat</u>
Het verschil tussen het saldo van de begroting 2022 en dat van de jaarrekening 2022 bedraagt positief € 4,2 miljoen. Dit komt door verschillen tussen de begroting na wijziging (maandelijkse begrotingswijziging december 2022) en de realisatie van een aantal onderdelen.
In deze analyse worden de onderwerpen genoemd die het grootste effect hebben op de afwijking tussen het geraamde resultaat (maandelijkse begrotingswijziging december '22) en het gerealiseerde resultaat. Daarbij worden eventuele verrekeningen tussen programma's en reserves meegenomen in de analyse, waardoor de bedragen en toelichtingen kunnen afwijken van verschillenanalyses bij de staat van baten en lasten.

Tabel 2: Jaarrekeningresultaat 2022

bedragen x € 1.000

Onderwerp	Bedragen
Jaarrekeningresultaat 2022	7.573
Prognose na maandelijkse begr.wijz.december'22	3.362
Verschil	**4.211**
Analyse op hoofdlijnen	
1. – Algemene uitkering	1.547
2. – Algemene baten en lasten	942
3. – Omgevingsvergunningen/implementatie omgevingswet	631
4. – Uitvoeringskosten/regelingskosten WIL	-375
5. – Onderwijs	373
6. – Sociaal domein	278
7. – GGD	-243
8. – Financiering	189
9. – OZB	170
Diverse > (-) € 75.000 en < (-) € 150.000	168
Diverse > (-) € 25.000 en (-)< € 75.000	220
Diverse < (-) € 25.000	311
Totaal	**4.211**

Hieronder wordt bovenstaande tabel toegelicht.

Algemene uitkering (€ 1,547 mln voordeel)
De mutaties uit de decembercirculaire 2022 konden niet meer in de begroting verwerkt worden (totaal 1,333 miljoen). Het resterende verschil van 0,137 miljoen is ontstaan door afrekeningen over voorgaande jaren.

Algemene baten en lasten (€ 0,942 mln voordeel)
Er is een voordeel doordat de werkelijk toe te rekenen BTW op afvalstoffen- en rioolheffing hoger is dan geraamd (0,438 mln voordeel). Daarnaast is de voorziening dubieuze debiteuren verlaagd (0,112 mln voordeel), doordat een debiteur, waarvan de verwachting was dat deze niet zou betalen, toch betaald heeft. Er is minder personeel ingehuurd dan geraamd (0,681 mln voordeel).
Daartegenover staat een storting in nieuwe voorziening verlofsparen (0,376 mln nadeel). In cao zijn afspraken gemaakt dat werknemers de niet-wettelijke uren kunnen sparen. Alle resterende niet-wettelijke verlofuren per 31-12 zijn tegen een gemiddeld uurtarief toegevoegd aan de voorziening.
Overige verschillen (0,087 mln nadeel).

Omgevingsvergunningen/implementatie omgevingswet (€ 0,631 mln voordeel)
Van lopende aanvragen omgevingsvergunningen is niet altijd duidelijk wanneer ze verleend worden (en of ze verleend worden). De doorlooptijd van vergunningen verschilt. Zeker aan het einde van het jaar kan het zijn dat een vergunning bijvoorbeeld pas in het volgende jaar verleend wordt, waardoor het inschatten van de verwachte eindstand van de legesinkomsten aan het einde van het jaar lastig is. De leges worden opgelegd bij het besluit. In het laatste kwartaal van 2022 zijn meer grote aanvragen verleend dan eerder ingeschat was, zoals een aantal woningbouw projecten en verbouwingen van kantoorpanden tot woningen.
Daarnaast zijn de werkelijke lasten in het kader van de implementatie Omgevingswet lager dan begroot als gevolg van onderschrijding bij inhuur en latere indiensttreding dan op basis van besluitvorming gewenst was.

Uitvoerings-/regelingskosten WIL (€ 0,375 nadeel)
Energietoeslag (689k nadeel). In de decembercirculaire is 761k aanvullend beschikbaar gekomen t.b.v. de energietoeslag. Doordat deze circulaire niet meer in de begroting verwerkt kon worden, is binnen minimavoorzieningen een nadeel ontstaan en een voordeel op het onderdeel Algemene Uitkering (Algemene dekkingsmiddelen), per saldo dus 0.
De uitvoerings- en regelingskosten WIL programma Werk vallen dit jaar flink lager uit (205k voordeel), enerzijds doordat een groot deel van de BTW terug vorderbaar is(55k). Anderzijds bleken de beschikbare gestelde middelen bij de WIL in 2021 en voorgaande jaren niet geheel benodigd om de gestelde doelen in het programma volgens plan uit te voeren (150k).
Ook is een ontvangen afrekening specifieke uitvoeringsregeling 2021 gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek vrijgevallen (75k voordeel). Dit betreft de niet begrote ontvangst van de uitkering door het Rijk over 2021. De uitvoeringskosten zijn in dat gemaakt en vallen daarom vrij in 2022. Overige verschillen (34k voordeel)

Onderwijs (€ 0,373 mln voordeel)
Voor de school de Velduil waren noodlokalen voorzien voor de periode gedurende de nieuwbouw. Deze zouden geplaatst worden bij de locatie De Brug. Als gevolg van een beroepsprocedure wordt er van de plaatsing van noodlokalen afgezien (251k voordeel). De Velduil gaat na afloop van het beroep in het lege gebouw van de Montessorischool Korenmolen. Overige verschillen totaal 119k voordeel, waarvan 53k overige onderwijshuisvesting, 44k leerlingenvervoer en 24 k overig.

Sociaal domein (€ 0,278 voordeel)
WMO voorzieningen (165k nadeel): Begeleiding (107k voordeel), huishoudelijke ondersteuning (101k nadeel), rolstoelen (36k nadeel), verblijf (67k nadeel), woonvoorzieningen (29k nadeel), afrekening oude jaren (40k nadeel), overig (6k voordeel).
Regiotaxi (170k voordeel): Als gevolg van Corona is er minder gebruik gemaakt van de regiotaxi in 2022. Daarnaast speelt een personeelsgebrek in deze sector ook nog een rol.
Zorg in Natura jeugd((243k nadeel): SVMN (131k nadeel), maatwerk (99k voordeel), LTA (66k voordeel), KmB en J&O (196k voordeel), GGZ (583k nadeel), afrekening oude jaren (177k voordeel), coronakosten (58k nadeel), overig (9k nadeel).
Programma sociale koers (196k voordeel): In het uitvoeringsplan voor 2022 werd een gedeelte van de uitgaven (111k) gedekt uit de bestemmingsreserve PTiS. Omdat middelen uit bijvoorbeeld subsidies beschikbaar zijn gekomen, is deze dekking niet nodig is gebleken.
Transformatiefonds Sociaal Domein Lekstroom jeugd (72k): In eerdere jaren zijn hier via het gemeentefonds incidenteel middelen voor beschikbaar gesteld. Het restant is in de bestemmingsreserve PTiS gestort, waarvan in 2022 190k als onttrekking begroot staat ter besteding. De werkelijke kosten bedragen 118k.
WSW (137K voordeel): Sinds 2019 is er in de begroting een soort reservepost opgenomen, die in 2022 niet nodig bleek. Als we deze buiten beschouwing laten, resteert een tekort van 50k. Dat komt doordat door een verhuizing naar onze gemeente het aantal SW'ers met 1 is toegenomen.
*Stelposten Sociaal domein (102k):*In de decembercirculaire zijn middelen beschikbaar gesteld die deels niet zijn besteed in 2022.
Overige kleine verschillen 9k(voordeel).

GGDrU (€ 0,243 nadeel)
De Houtense bijdrage voor de afwikkeling in de investering voor het digitaal dossier voor de jeugdgezondheidzorg van de GGD bedroeg 206k (nadeel). Het Nieuw Digitaal kinddossier GGiD had een klein nadeel van 25k. Overige kleine verschillen 12k(nadeel)

Financiering (€ 0,189 voordeel)
Er waren in 2022 geen nieuwe langlopende leningen nodig. De in 2021 afgesloten langlopende lening is tegen een veel lagere rente (0,49%) afgeslote, dan de begrote rente (1%). Deze was niet in de begroting 2022 geraamd. Er is per saldo teveel te betalen rente geraamd voor nog af te sluiten financiering. Dit levert een voordeel op van 189k.

OZB (€ 0,170 voordeel)
Bij de afhandeling van de nog op te leggen aanslagen 2019 t/m 2021 OZB woningen en niet-woningen is een voordeel ontstaan van 49k.
Daarnaast is in 2022 een voordeel van 129k. Dit komt door een hogere waardeontwikkeling niet-woningen 72k (+1,4% werkelijk, bij tariefsaanlevering was het uitgangspunt nog +0,3%). Bij de

woningen is de waardeontwikkeling nog steeds +10,8% maar is er een stukje accres van +0,4% hetgeen hoofdzakelijk de meeropbrengst verklaart van 54k. Overige kleine verschillen 8k(nadeel)

Indien de afwijkingen op de overige budgetten onderdeel uitmaken van relevante overschrijdingen (vanaf € 75.000) op programma-niveau, worden zij in de verschillenanalyses bij de staat van baten en lasten toegelicht.

Tabel 3: Prognose vrije algemene reserve **x € 1.000**

	Bedrag
Stand per 1 januari 2022	3.373
Mutaties:	
Rekeningresultaat 2021	3.088
Resultaatbestemmingen 2021	-284
Stand per 31 december 2022	**6.177**
Mutaties:	
Rekeningresultaat 2022	7.573
Resultaatbestemming 2022 (Overlopende posten)	-600
Resultaatbestemming 2022 (Beklemde reserve tbv BR Implementatie omgevingswet)	-2.500
Resultaatbestemming 2022 (BR Transitie ICT)	-1.150
Prognose stand per 1 januari 2023	**9.500**

Inhoudelijke resultaten van de programma's

Naast het financieel resultaat gaan we ook in op de inhoudelijke resultaten van 2022. In het navolgende wordt voor de vijf programma's de kern van de inhoudelijke resultaten en ontwikkelingen weergegeven. Het gaat dan om de verantwoording over de bereikte doelen en de analyse van de bereikte maatschappelijke effecten. Waar van toepassing wordt ook een toelichting op niet gerealiseerde voornemens gegeven.

De Monitor Sociale Kracht wordt nog slechts één keer per twee jaar uitgevraagd. In 2022 heeft dit onderzoek niet plaatsgevonden. Voor veel effectindicatoren zijn daarom geen recente gegevens beschikbaar en staat er een "X" in de kolom "realisatie 2022".

Programma Samen leven

Iedere inwoner in Houten doet mee, wordt gezien en gehoord. Hierbij kijken we naar wat voor een inwoner mogelijk is. Als het nodig is ondersteunen we. Hierover maken we dan afspraken. Zo kan ieder zich op zijn of haar manier ontwikkelen en inzetten.

In de Sociale Koers komen de beleidskaders van Wmo, Gezondheid, Jeugd&Onderwijs en Werk&Inkomen bijeen. Hiermee stimuleren en faciliteren we het integraal werken tussen deze beleidsterreinen. Het stelt ons in staat om mensen en middelen uit verschillende beleidsterreinen gelijktijdig en in samenhang in te zetten om ons doel te bereiken: Iedereen telt mee in Houten. We streven naar een positieve gezondheid voor al onze inwoners, waarbij centraal staat wat kan in plaats van wat niet (meer) mogelijk is.

Het programma bestaat uit de deelprogramma's Gezondheid, Saamhorigheid, Leren & Werken en Thuis.

Gezondheid en bestaanszekerheid

Afgelopen jaar ondersteunden we met allerlei activiteiten de inwoners bij het aanmeten van een gezonde leefstijl. Deze waren gericht op zowel de fysieke als mentale gezondheid en bestemd voor diverse categorieën inwoners: jongeren, ouderen en mensen met een psychische kwetsbaarheid. Door JoinUs, EropAf!, Healthy Houten, Kansrijke Start, Gezonde Schooladviseur en Praktijk Ondersteuner Huisartsen Jeugd GGZ konden we werken aan het herstellen van de negatieve gevolgen die de Coronapandemie veroorzaakte. Helaas overschaduwden de oorlog in Oekraïne, de energiecrisis en hoge inflatie het afgelopen jaar en dat heeft gevolgen voor de (ervaren) positieve gezondheid van onze inwoners.

Op het gebied van de Wmo en Jeugdhulp zetten we flinke stappen door de uitbreiding van de eigen begeleiding door het Sociaal Team en de nieuwe contracten voor Wmo individuele begeleiding met zorgaanbieders. Hierdoor is de ondersteuning dicht bij huis, laagdrempelig beschikbaar en stimuleren we de zelfredzaamheid van inwoners en zorgen we ervoor dat de ondersteuning financieel duurzaam beschikbaar blijft.

Saamhorigheid

De sociale cohesie is in Houten sterk en dat willen we zo houden. We zien dat er veel initiatief is onder de inwoners op het gebied van leefbaarheid en nabuurschap. Zo benutten inwoners het budget van OnsFonds afgelopen jaar volledig om projecten te realiseren.
We zien de saamhorigheid ook terug in de grote toename van mantelzorgers. Om te zorgen dat zij deze soms zware taak kunnen volhouden breidden we het ondersteuningsaanbod verder uit.
Om cultuur voor iedereen passief of actief beschikbaar te maken, ondernamen we diverse activiteiten. Iedereen moet zich thuis voelen in Houten, Houten is een inclusieve samenleving. Om hieraan bij te dragen voerden we de Inclusieagenda uit met bijvoorbeeld het aanpassen van onze brieven met neutrale aanheffen, het hijsen van de nieuwe regenboogvlag en ondersteunden we Paarse Vrijdag.

Leren en werken

Afgelopen jaar was voor sommige inwoners zwaar; de nasleep van de coronapandemie, de energietarieven en inflatie zorgden voor druk op de bestaanszekerheid.

Om inwoners met een krappe beurs te ondersteunen voerden we diverse maatregelen uit: energietoeslag, extra subsidie voor leergeld en jeugdfonds sport en cultuur en een regelvrij budget voor de generalisten van de WIL. Hierdoor zorgden we ervoor dat iedereen zo goed mogelijk mee kon blijven doen in de samenleving. Inwoners die te kampen hebben met multi problematiek konden we ondersteunen met de 'Op Koers'aanpak en we leidden mensen toe naar werk. Alles met als doel om de participatiegraad, op welk niveau dan ook, te vergroten.
Om het perspectief op een betere toekomst te vergroten, werkten we vanuit leerplicht hard aan het terugdringen van schooluitval en het toeleiden van jongeren naar een passende opleiding.
Door de onstabiele situatie in meerdere delen van de wereld, was er een grote toestroom aan vluchtelingen. We hielpen hen zodat zij zich zo snel mogelijk thuis voelen en gaan deelnemen.

Thuis
We willen dat inwoners een prettige, veilige en passende woonplek hebben. Om te zorgen dat onze inwoners langer zelfstandig thuis kunnen blijven wonen bleven we inzetten op de koppeling tussen wonen en zorg. Voor ouderen startten we de Comfortabel Wonen campagne om hen bewust te maken van de keuzes die er te maken zijn en tijdig actie te ondernemen. Voor de jongeren werkten we aan de transformatie opgave om hen zo lang mogelijk veilig thuis of in een omgeving die zo thuis mogelijk is te laten opgroeien. Denk hierbij aan gezinshuizen, kamers met aandacht en buurtgezinnen.

Programma Duurzame leefomgeving

Mensen wonen, werken, leren, ontwikkelen en ontspannen in een omgeving die levensloopbestendig is. Daarbij gaan wij verantwoord om met middelen.

Het programma bestaat uit de deelprogramma's Wonen, Commerciële voorzieningen, Leefomgeving, Gebiedsontwikkeling, Duurzaamheid en energietransitie, Landschap en recreatie, Cultuurhistorie en archeologie.

Wonen
In 2022 zijn 330 woningen opgeleverd, waarvan 116 sociale huurwoningen. De omvang van de sociale huurwoningvoorraad is daarmee toegenomen tot 24,2% (was 24,0%). In totaal zijn 263 gelijkvloerse woningen gebouwd en 67 eengezinswoningen. Het percentage opgeleverde gelijkvloerse woningen (80%) komt overeen met de ambitie daaromtrent in de Woonvisie 2021-2030.

Commerciële voorzieningen
Voor de leefbaarheid van Houten werken we aan aantrekkelijke commerciële voorzieningen zoals winkels, dienstverlening, culturele voorzieningen en horeca. In 2022 is een vitale coalitie aan de slag gegaan om te komen tot een Plan van Aanpak 'versterking vitaliteit centrum Houten' met als inzet een compact, toekomstbestendig, vitaal en aantrekkelijk centrum voor onze inwoners en ondernemers. Tevens heeft de vorming van het nieuwe, compactere kernwinkelgebied afgelopen jaar verder gestalte gekregen, door verplaatsing van winkels van het noordelijke naar het zuidelijke deel van winkelcentrum Het Rond (bv de HEMA).

Leefomgeving
Het beheer en onderhoud van de openbare ruimte is uitgevoerd volgens het beeldkwaliteitsplan zoals dat door de raad is vastgesteld. De onderhoudswerkzaamheden aan het stedelijke (afval) watersysteem hebben plaatsgevonden conform de normen van het Water- en Rioleringsplan (WRP). Het groenbestek (groenonderhoud) is conform het Groen- en Biodiversiteitsplan uitgevoerd.
Er heeft een grootschalige inventarisatie van de assets in de openbare ruimte plaatsgevonden. Aan de hand daarvan is een meerjarig inzicht gegeven in de noodzakelijke investeringen voor groot onderhoud en vervanging in het MJOP (meerjarenonderhoudsplan) openbare ruimte 2023-2027.
Mede door de inzet van de wijkcoördinatoren zijn het aantal adoptielocaties en het aantal bewonersinitiatieven ten behoeve van de openbare ruimte in 2022 sterk gestegen.

Gebiedsontwikkeling
Binnen Houten is er een tekort aan verschillende woningentypen in uiteenlopende sectoren.
Deze behoefte aan woningen is programmatisch nader uitgewerkt in de Woonvisie die in 2021 is vastgesteld. Het doel is om in de periode tot 2040 4.750 woningen toe te voegen om de natuurlijke

groei van het inwoneraantal van Houten op te vangen. Dit is een toename van 25% ten opzichte van de bestaande woningvoorraad.
De huidige woningbouwproductie vanuit Houten Vinex zit in de afrondende fase. Voor het laatste plandeel, Hofstad IV B met 199 woningen, zal de woningbouw naar verwachting in 2024 starten. .

Voor ons liggen de herstructurerings- en transformatieopgaven in Centrum, Molenzoom en Koppeling en de verkenning om te bouwen in Oost (tot 2040). Een belangrijke start is gemaakt met de voorbereiding van vijfhonderd woningen op basis van het raadsvoorstel ‘Blijven Bouwen, Vertraging Voorkomen’.

Houten Oost? Praatplaat?

Duurzaamheid en energietransitie

In 2022 is er veel discussie geweest over de lokale opwekking van duurzame energie. Met name Windpark Houten en Windpark Goyerbrug hielden de gemoederen bezig. Het heeft geresulteerd in een vergunning voor Windpark Goyerbrug en nieuwe geluidsnormen voor Windpark Houten. Ook zijn vergunningen verleend voor zonneveld De Knoest en zonneveld De Heul. Samen zijn deze projecten na realisatie goed voor bijna 18% van het energieverbruik van Houten. Voor de toekomst is netcongestie een belangrijk aandachtspunt.

Ook de verduurzaming van woningen ging goed in 2022. Door de hoge energieprijzen was het animo voor activiteiten van de organisaties van de Energietafel groot. Met het Energiehuis is er nu een fysieke plek waar inwoners terecht kunnen. In de Oorden is gestart met een isolatie-aanpak. Door de hoge prijzen werd energiearmoede een groot nieuw thema.

De ingezamelde hoeveelheid huishoudelijk afval is in 2022 flink gedaald ten opzichte van 2021. Waarschijnlijk omdat het afgelopen jaar minder thuis is gewerkt en klussen in en om huis veelal tijdens de Corona-jaren 2020 en 2021 zijn uitgevoerd. Wellicht spelen ook de gestegen prijzen in 2022 mee: minder consumptie betekent ook minder afval.

Met het Actieplan circulaire economie is de samenwerking met !mpact Houten en het bedrijfsleven geformaliseerd in 2022. Dit zal de komende jaren leiden tot steeds meer circulaire projecten. Ondertekening van het Manifest Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen onderstreept de ambities van Houten om zoveel als mogelijk circulair in te kopen.

In 2022 is gestart met de uitvoering van het Klimaatadaptatieplan. Veel activiteiten liepen al vanuit het Water- en rioleringsplan en zijn doorgezet, zoals de subsidies voor groene daken en ontkoppeling en ontstening van de openbare ruimte. Nieuw in 2022 waren een onderzoek naar koelteplekken, deelname aan het Nederlands Kampioenschap Tegelwippen en de inzet van ontsteenambassadeurs.

Landschap en recreatie

Op verschillende plekken in het buitengebied zijn landschapselementen onderhouden, aangelegd of hersteld. Dit gebeurde met subsidie van het provinciale platform Kleine Landschapselementen en in samenwerking met de knotgroep en/of de hoogstambrigade Kromme Rijnstreek. Ook onze eigen gemeentelijke organisatie heeft hierin bijgedragen via het beheer van de openbare ruimte.

Samen met de Natuur- en Milieufederatie is in het voor- en najaar een bomenactie gehouden waarbij fruitbomen en bomenpakketten zijn uitgedeeld (100 adressen).
In samenwerking met weidevogelvrijwilligers zijn er maatregelen getroffen om de gemeentelijke weidevogelgebieden nog geschikter te maken voor weidevogels.
Daarnaast is er, door middel van promotie, voor gezorgd dat toeristen weten welke mogelijkheden er zijn in het Kromme Rijngebied en het Eiland van Schalkwijk om te recreëren. Hierbij gaat het zowel om dagrecreatie bij recreatieplassen als om wandel- en fietstochten. Recreatieschap Stichtse Groenlanden speelt een rol bij het beheer en onderhoud van onze recreatieterreinen.

Cultuurhistorie en archeologie

Afgelopen jaar is de visie cultureel erfgoed geactualiseerd en zijn er op basis van het Collegeprogramma ambities geformuleerd voor de komende jaren. Deze visie is in december door de raad vastgesteld.

Speciale aandacht vanuit de gemeente en de provincie is uitgegaan naar de forten van de Hollandse Waterlinie en dan met name fort Honswijk. Deze zijn sinds 2021 bijgeschreven op de Werelderfgoedlijst van UNESCO waarbij in 2022 een Actieplan Pact van Ruijgenhoek bestuurlijk is vastgesteld.

Programma Goede bereikbaarheid

Het in stand houden en verbeteren van de infrastructuur voor de bereikbaarheid van Houten.

Houten heeft een goede bereikbaarheid: een sterke fietsinfrastructuur, twee treinstations, de rondweg om de kern Houten en goede verbindingen naar de kernen ’t Goy, Schalkwijk en Tull en ’t Waal en daarnaast aansluitingen op de A27 en A12.

Mobiliteit is een regionale aangelegenheid, een groot deel van de verplaatsingen gaat immers onze gemeentegrens over. Regionale samenwerking is daarom van groot belang. Ook in 2022 hebben diverse overleggen plaats gevonden met onze buurgemeenten, de provincie, Rijkswaterstaat, ProRail, U-OV, de U10 en andere partijen. In regioverband is de mobiliteitsstrategie van U Ned vastgesteld. In de mobiliteitsstrategie is verwoord hoe een samenhangend en multimodaal netwerk mogelijk is, rekening houdend met de ruimtelijke ambities tot 2040.

Onze ambities zijn vastgelegd in 3 van de 4 deelprogramma’s. Het programma verkeersbeleid bevat overkoepelende ambities die zijn uitgewerkt in de deelprogramma’s autoverkeer, fietsverkeer en openbaar vervoer.

Autoverkeer

Het Tracébeleid A27 Houten- Hooipolder is onherroepelijk. Het bestemmingsplan A27 Houten-Hooipolder is in december 2022 vastgesteld.

Voor het buitengebied Bunnik-Houten zijn we de volledige aansluiting op de A12 blijven agenderen. Vooralsnog is er nog geen voortgang bereikt.

In 2022 zijn, in het kader van de Sterke Lekdijk, proefvakken voor het wegprofiel op de Lekdijk aangelegd en hebben weggebruikers ervaringen kunnen delen. De evaluatie van deze proef is in 2022 uitgevoerd en de resultaten worden begin 2023 bekend.

Er heeft een grootschalige inventarisatie van de assets in de openbare ruimte plaatsgevonden. Deze is verwerkt in het MJOP (meerjarenonderhoudsplan) openbare ruimte 2023-2027.

Het gezamenlijke beheer van de verkeersregelinstallaties (VRI's) in de regio eindigt als het contract afloopt in april 2023. Houten is daarom zelfstandig een nieuwe aanbesteding aan het voorbereiden voor de vervanging van de 18 VRI's en het beheer en onderhoud daarvan. Voor deze vervangingsopgave hebben we een bedrag van ruim € 220.000,- aan subsidie van het Rijk ontvangen.

Fietsverkeer

We hebben in 2022 projecten uitgevoerd gericht op respectievelijk de duurzame bereikbaarheid van bedrijventerreinen en een kwalitatief onderzoek naar de beleving op fietspaden.

Voor verbetering van de fietsinfrastructuur hebben we:

- Van de provincie en het Rijk subsidie ontvangen voor de fietsvriendelijke herinrichting van de Waalseweg in Tull en 't Waal;
- Een succesvolle pilot uitgevoerd op de Kanaaldijk Oost met fietsbetonplaten die het zettingsproces tegengaan;
- Met succes een propositie ingediend bij het Rijk, waarin we duurzame mobiliteitsmaatregelen hebben benoemd die bijdragen aan een versnelling van de woningbouw in het CMK-gebied.

Openbaar vervoer

Het openbaar vervoer heeft ook na het wegvallen van alle coronabeperkingen nog te maken met achterblijvende reizigersaantallen.

In 2022 hebben we het burgerpanel gevraagd naar het wel en wee van het openbaar vervoer in Houten. Het resultaat van deze enquête heeft ons veel inzicht gegeven in hoe inwoners van Houten het OV ervaren. Aan de hand van deze inzichten zijn we in gesprek gegaan met de provincie over mogelijke verbetering van het bus-OV.

Programma Veilige leefomgeving

Mensen wonen en werken in een omgeving die veilig is en waar mensen zich ook veilig voelen.

De eerste twee maanden van 2022 hadden we nog te maken met de COVID-19 maatregelen. Vervolgens werd direct de coördinatie gevraagd op de opvang van Oekraïense vluchtelingen in de gemeente Houten. Dit alles heeft uiteraard ook gevolgen gehad op de plannen voor de veilige leefomgeving.

Sociale veiligheid

In Houten is het nog steeds prettig wonen en werken. De criminaliteitscijfers zijn laag en het gevoel van veiligheid is nog steeds hoog.

In 2022 is de totale geregistreerde criminaliteit in Houten gedaald, terwijl de ontwikkeling in Midden-Nederland gemiddeld juist een stijging laat zien.

Het aantal meldingen van jongerenoverlast daalde eveneens. Al deze registraties zijn in 2022 op het laagste niveau sinds 2019. We zien dat het beleid om extra chill-locaties voor jongeren te hebben in de openbare ruimte zijn vruchten afwerpt.

In de afgelopen jaren is gebleken, dat een intensieve aanpak en samenwerking op zorg en veiligheid noodzakelijk is. Deze intensieve samenwerking heeft als doel dat mensen die zorg en grenzen nodig hebben, niet verder afglijden, in de criminaliteit belanden of overlast veroorzaken. Maandelijks heeft een integraal overleg Persoonsgerichte Aanpak voor volwassenen en jongeren plaatsgevonden.

Om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan zijn gebiedscontroles uitgevoerd in het buitengebied en op bedrijventerreinen. Ad hoc is ingezet op gemelde casuïstiek.

Fysieke veiligheid

Vanuit fysieke veiligheid heeft de focus in 2022 vooral gelegen op de coördinatie van de opvang van Oekraïense vluchtelingen en de laatste maanden van het jaar op de actualiteiten. Zo hebben we nog te maken gehad met een legionella-uitbraak en ongeregeldheden op de kermis. Daar waar mogelijk en haalbaar zijn activiteiten vanuit het uitvoeringsplan veiligheid 2022-2023 opgepakt.

Programma Betrokken bij de samenleving

In het programma 'Betrokken bij de samenleving' gaat het om de mate waarin en de wijze waarop het bestuur de behoeften van Houtense inwoners signaleert, onderzoekt en vertaalt naar passend beleid en hoe de (digitale) dienstverlening op een eigentijdse en persoonlijke wijze wordt uitgevoerd.

Het jaar 2022 startten we nog in een lockdown maar gaandeweg ging de Houtense samenleving en de wereld weer open. We konden elkaar weer meer ontmoeten en met inwoners fysiek in gesprek. De tijdens de coronaperiode nieuw geleerde digitale mogelijkheden van het betrekken van inwoners hebben we in stand gehouden waardoor we nu nog meer en eenvoudiger mensen bereiken.

De oorlog in Oekraïne was een onverwachte en ingrijpende gebeurtenis die ook in de Houtense samenleving gevolgen kende. We zagen - naast enkele zorgen - ook mooie initiatieven van inwoners bij de opvang van Oekraïense vluchtelingen.

In maart gingen de inwoners van Houten naar de stembus en kozen zij een nieuwe gemeenteraad. De verkiezingen zijn bij uitstek het moment waarop Houtense inwoners hun betrokkenheid bij het lokale bestuur tot uitdrukking kunnen brengen. De opkomst lag ook dit jaar boven het landelijk gemiddelde. Het nieuwe gemeentebestuur heeft de uitkomst vertaald in een coalitieakkoord en collegeprogramma waarbij de betrokkenheid met inwoners tot uitdrukking is gebracht.

Hoewel het een jaar van bestuurlijke transitie is geweest, zijn we aangevangen met het collegeprogramma waar betrokkenheid van de samenleving een prominente rol kreeg. We verbeteren de communicatie en participatie en bevorderen bewonersinitiatieven. Dit tegen de achtergrond van vluchtelingencrisis in Europa, ongekende stijging van energieprijzen en inflatie, maakten 2022 een bijzonder jaar.

Het contact met onze inwoners en ondernemers, via de diverse klantcontactkanalen, verloopt goed. Inwoners kunnen kiezen langs welke weg zij met ons in contact willen komen. Uitgangspunt is de zelfredzame inwoner en ons voorkeurskanaal is en blijft digitaal, tenzij. Telefonisch contact blijft onveranderd populair en voor alle inwoners is het gemeentehuis goed bereikbaar en iedere werkdag open.

JAARVERSLAG

Programma Samen Leven

Inleiding

Zie de bestuurlijke beschouwingen voor een samenvatting van dit programma.

De Monitor Sociale Kracht wordt nog slechts één keer per twee jaar uitgevraagd. In 2022 heeft dit onderzoek niet plaatsgevonden. Voor veel effectindicatoren zijn daarom geen recente gegevens beschikbaar en staat er een "X" in de kolom "realisatie 2022".

Overzicht relevante beleidskaders

Collegeprogramma 2018-2022: Duurzaam, ondernemend en dichtbij!
Toekomstvisie Houten 2025
Programma Sociale Koers 2020-2023
Lekstroom Werkt 2020
Visie op sport en bewegen in Houten in 2025
Woonvisie 2021-2030

Overzicht verbonden partijen

- GGDrU
- WIL

Het programma bestaat uit de volgende deelprogramma's:

- Gezondheid
- Saamhorigheid
- Leren en werken
- Thuis

Deelprogramma Gezondheid

Wat hebben we bereikt?

Om de inwoners te helpen en ondersteunen bij het aanleren en vasthouden van een gezondere leefstijl organiseerden we heel veel activiteiten. We noemen slechts enkele: het leefstijlprogramma Gezonde Leefstijlinterventie (GLI) met extra sportlessen, een informatiebijeenkomst met Erik Scherder als gastspreker, de inzet van de gezonde schooladviseur, de sportpedagoog, bijeenkomsten over vitaal ouder worden en het realiseren van een atletiekvoorziening op de Meerpaal.
Op het gebied van mentale gezondheid zaten we niet stil, want na corona is hier nog steeds behoefte aan. Zo zorgden we dat jongeren elkaar konden ontmoeten via JoinUs en activiteiten bij Shine en heeft elk eerstelijns medisch centrum (EMC) nu een POH GGZ Jeugd (praktijkondersteuner huisartsen GGZ jeugd). Voor de oudere en kwetsbare inwoners zetten we in op huisbezoeken aan ouderen en de inzet van het EropAf!team. En voor de aanstaande ouders was er ondersteuning via het programma OudersInc, om goed voorbereid te zijn op alle facetten van het ouderschap en de veranderende partnerrol.
Eind 2022 gingen de nieuwe contracten in voor Wmo Individuele Begeleiding, hierin maakten we afspraken over een integrale benadering en het inzetten van voorliggende voorzieningen.

Doelstellingen en effectindicatoren deelprogramma Gezondheid

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2019	2020	2021	2022	
1. Inwoners hebben een positieve gezondheid.							
1.1	Sociale Kracht van inwoners	Monitor Sociale Kracht	7,7	7,7	7,7	7,7	X
2. Inwoners hebben een gezonde leefstijl.							

2.1	% Volwassenen dat tenminste 1x per week sport	Monitor Sociale Kracht	68%	77%	76%	74%	X
3. Inwoners, en met name jongeren, kunnen omgaan met maatschappelijke druk.							
3.1	% inwoners zonder psychische gezondheidsproblemen	Monitor Sociale Kracht	88%	88%	83%	88%	X
4. Gezinnen met jeugd-GGZ problematiek worden snel geholpen.							
4.1	% cliënten dat zegt: ik werd tijdig geholpen	CEO		70%	67%	70%	X
5. Ouderen ervaren regie over hun eigen leven.							
5.1	Zelfredzaamheid van inwoners	Monitor Sociale Kracht	8,2	8,2	8,2	8,2	X
6. Inwoners zijn weinig eenzaam.							
6.1	Mate van eenzaamheid	Monitor Sociale Kracht	8,6	8,1	8,1	8,6	X

Bij doelstelling 1, 5 en 6 betreft het een score van 1 tot 10 op basis van onderzoek vanuit Monitor Sociale Kracht (MSK)
CEO: Cliëntentevredenheidsonderzoek

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- 360 inwoners van Houten nemen deel aan het leefstijlprogramma Gezonde leefstijlinterventie (GLI), waarbij er extra sportlessen waren.
- Met Join Us en via Shine zorgden we dat eenzame jongeren via diverse (sport)activiteiten elkaar konden (blijven) ontmoeten.
- We zetten in op het EropAf team, huisbezoeken aan ouderen, het organiseren van sportactiviteiten met de sportverenigingen en het werven van nieuwe leden.
- Om inwoners te verleiden tot en informeren over een gezonde leefstijl kwam Erik Scherder spreken op een bijeenkomst; 270 inwoners kwamen naar hem luisteren.
- Om de ouder wordende inwoners te informeren over wat voor hun leeftijdsfase belangrijk is organiseerden we drie bijeenkomsten over vitaal ouder worden (gezond brein, gezonde voeding en valpreventie); 90 inwoners kwamen hier op af.
- Een gezonde leefstijl kun je het beste vroeg aanleren. De gezonde schooladviseur kwam in het schooljaar 2021-2022 naar zeven scholen (3 PO en 4 VO). In het schooljaar 2022-2023 bezoekt de gezonde schooladviseur 13 scholen (10 PO en 3 VO).
- Om sportverenigingen te ondersteunen met leden die wat extra's nodig hebben zetten we de sportpedagoog in bij zes sportverenigingen. De ervaringen zijn positief, dus zetten we dit door in 2023. En ook de pilot Breed Motorische ontwikkeling en Topsport die inspireert.
- Om het sport- en beweegaanbod te laten aansluiten bij de behoefte van onze inwoners realiseerden we een atletiekvoorziening op Sportpark De Meerpaal.
- Om jonge ouders voor te bereiden op hun ouderrol en hun rol als partners boden we de training Ouders Inc. Aan; 162 jonge ouders deden hieraan mee.
- Om al onze jongeren de mentale ondersteuning te kunnen bieden die ze, vooral in en na corona, nodig hebben, hebben alle EMC's een POH-ers jeugd GGZ (PraktijkOndersteuner Huisarts).
- Vanuit het leefstijlakkoord Healthy Houten voerden we diverse activiteiten uit op het gebied van gezond gewicht en bewegen, drugsgebruik, roken, alcohol, gamen en het verbeteren van mentaal welbevinden. Daarbij valt te denken aan campagnes, bijeenkomsten, storytelling, beweegactiviteiten, huisbezoeken en valpreventieactiviteiten.
- Vanuit het programma Kansrijke Start, bouwden we aan een netwerk van 22 partners. We voerden samen met hen diverse acties uit: een verloskundige praktijk rolde Centering Pregnancy uit, voor stiefgezinnen waren er sessies om te leren omgaan met de dynamiek en complexiteit in een samengesteld gezin en SIEN zette een workshop op om te leren aan professionals hoe je ouders met een verstandelijke beperking herkent.
- De nieuwe inkoopstrategie jeugd werkten we samen met vertegenwoordigers van de Sociale Teams regionaal verder uit. Hierin richtten we terminologie regiobreed eenduidig in. De inkoopstrategie implementeren we in 2023 binnen het Sociaal Team Houten en de Regionale Backoffice Lekstroom.

Global Goal 2,3,5,9,10,11,17

Deelprogramma Saamhorigheid

Wat hebben we bereikt?

De sociale samenhang in de gemeente Houten is sterk en blijft sterk. We behaalden mooie resultaten om de saamhorigheid in Houten verder te versterken. Het aantal inwonersinitiatieven groeide naar 60 geregistreerde initiatieven. Dit zijn initiatieven op het gebied van welzijn, eenzaamheid, educatie, duurzaamheid, milieu en biodiversiteit. Met het gehele budget van OnsFonds konden 25 initiatiefnemers hun projecten realiseren.

Vanuit het Cultuurfonds Houten honoreerden we 24 aanvragen. Een groot deel van de aanvragen was gericht op het beoefenen van kunst en cultuur en het stimuleren van cultuurparticipatie. Daarnaast verlengden we de Tijdelijke Regeling Coronasteunfonds Cultuur met als doel nieuwe activiteiten te ontwikkelen om leden aan zich te binden en (nieuw) publiek te bereiken. De regeling was toegankelijk voor het brede culturele veld waaronder verenigingen en stichtingen zoals de fanfares, theatergezelschappen, zzp'ers en ondernemers zoals de muziekdocenten en de dansscholen. We kenden 69 aanvragen toe.

Om alle inwoners zich gezien en thuis te laten voelen, werkten we aan de inclusie agenda. Zo pasten we de online (aanvraag)formulieren aan op genderneutraliteit. Waar er geen wettelijke verplichting is om te vragen naar geslacht of naar 'vader' of 'moeder', pasten we dit aan. Ook de aanhef bij brieven is nu neutraal.

Doelstellingen en effectindicatoren deelprogramma Saamhorigheid

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2019	2020	2021	2022	
1. Er is een sterk informeel netwerk binnen Houten.							
1.1	Aantal hulpvragen opgelost door informele zorg	Sociaal Team Houten	X	963	X	1061	X
2. In Houten is er sociale steun en cohesie.							
2.1	% inwoners die hulp aan en/of aandacht voor buren hebben	Monitor Sociale Kracht	66%	68%	66%	69%	X
3. In Houten zijn er sterke vrijwilligersorganisaties.							
3.1	% inwoners ten opzichte van de totale bevolking die intensief buren helpt	Monitor Sociale Kracht	5%	5%	7%	8%	X
4. Er zijn veel inwonersinitiatieven.							
4.1	Sociale samenhang in de buurt	Monitor Sociale Kracht	6,4	6,5	6,5	6,8	X
4.2	Aantal inwonersinitiatieven	-	40	45	21	50	60
5. Er is een grote en sterke groep mantelzorgers.							
5.1	% mantelzorgers ten opzichte van totale bevolking	Monitor Sociale Kracht	41%	43%	43%	45%	X
6. Bewoners zijn cultureel actief							
6.1	Volwassenen die ten minste 1 keer per maand actief cultuur hebben beoefend in georganiseerd verband (%)	Monitor Sociale Kracht	14%	11%	11%	11%	X

6.2	16- 23 jarigen die lid zijn van of actief zijn bij een culturele organisatie (dans, toneel, film, muziek etc.) (%)*	Jongerenpeiling	X	10%	X	10%	X
6.3	Aantal kinderen dat gebruik maakt van het jeugdcultuurfonds	Jeugdcultuurfonds	49	42	51	50	52

Bij doelstelling 4 betreft het een score van 1 tot 10 op basis van onderzoek vanuit Monitor Sociale Kracht (MSK)
* Er is geen goede indicator beschikbaar voor jeugd jonger dan 16 jaar.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

De Houtense Werktafel, het Sociaal Team en van Houten&co ontwikkelden een gezamenlijke leerlijn, voerden samen casuïstiek gesprekken en betrokken hierbij andere (vrijwilligers)organisaties om inwoners die zorg of ondersteuning nodig hebben beter te helpen.

Mantelzorgers
We ondersteunden de mantelzorgers met de volgende activiteiten:

- Mantelzorgevenement voor mantelzorgers, professionals en politici over wat er aan ondersteuning is in Houten en wat nog nodig is om deze doelgroep goed te ondersteunen. Hierdoor maakten we de informatievoorziening voor mantelzorgers beter toegankelijk zodat meer mantelzorgers gebruik kunnen maken van het ondersteuningsaanbod.
- Om mantelzorgers te ontlasten, brachten we met het Steunpunt Mantelzorg soep rond.
- Mantelzorgcampagne om inwoners, professionals en politici bewust te maken wat mantelzorgen is en wat dit betekent voor iemand zijn leven. Het aantal mantelzorgwaarderingen nam hierdoor toe.
- Cape&Care - café opgericht. Een kennis café voor mantelzorgers die zorgen voor iemand met een psychische kwetsbaarheid. Hierdoor is een completer ondersteuningsaanbod ontstaan.

Inwonersinitiatieven
Om de actieve deelname van inwoners aan de samenleving te vergroten organiseerde de kerngroep van inwonersinitiatieven diverse inspiratiesessies. Hierin deelden men kennis en kunnen nieuwe initiatieven ontstaan.

Inclusie Agenda
Om de vooroordelen over inwoners met een psychische kwetsbaarheid te verminderen, organiseerden we bewustwordingscursussen voor inwoners, vrijwilligers en professionals. Daarnaast startten we een pilot met een inclusieve sollicitatieprocedure met een divers samengestelde selectiecommissie.

Actieplan LHBTI+

- Op 11 oktober vierden we Coming Out Dag met het hijsen van de nieuwste versie van de regenboogvlag bij het gemeentehuis. Er kwamen veel en positieve reacties op social media.
- Stichting Artikel 1 Midden-Nederland voerde, met ondersteuning van de gemeente, een promotiecampagne voor het ‘Meldpunt Discriminatie’ uit. Dit leidt tot meer bekendheid.
- Om onze samenleving inclusiever te maken ondersteunden we het project ‘Living Library’, waarbij speciaal aandacht was voor LHBTI+.
- Ter ondersteuning van “Paarse Vrijdag” stuurden we de middelbare scholen en een aantal sportverenigingen, sportclubs en zwembaden de nieuwste regenboogvlag. De ontvangers deelden het hijsen of plaatsen van de vlag op social media.
- We benaderden een aantal verpleeghuizen en zorgorganisaties om over het taboe rond diversiteit en het Roze Loper keurmerk te spreken. In 2023 onderzoeken we de weinig enthousiaste reacties en bespreken dit met de LHBTI+ klankbordgroep.

Verbinding

- Het (pilot)project van het Zorg- en welzijnsnetwerk Schalkwijk en Tull en ’t Waal brengt vernieuwing in het gebied op gang. Er is een zorgstructuur die de inwoners helpt en ondersteunt daar waar nodig.
- We startten met de ontwikkeling van een visie op het maatschappelijk vastgoed. Daarin krijgen de dorpshuizen en wijkaccommodaties een plek. Dit traject loopt door in 2023. We voerden gesprekken met het bestuur van Cultureel Centrum De Wiese in Schalkwijk en de

gebruikers van het gebouw De Heuvel (Keercamp) over de toekomst. Dit krijgt in 2023 een vervolg.

Cultuur

- Om ideeën uit te wisselen en samenwerking te stimuleren hielden de cultuurmakelaar en de beleidsadviseur Cultuur twee speeddate sessies met geïnteresseerde cultuurmakers. Dit leidde tot verschillende projecten die een bijdrage vanuit het Coronasteunfonds of Cultuurfonds ontvingen.
- Om nog meer kinderen goed te kunnen bereiken versterkten we de samenwerking tussen Stichting Leergeld, Jeugdfonds Sport en Cultuur en de Jeugdpas Sport & Cultuur en kwam er een gezamenlijke communicatielijn.
- Lokaal talent kreeg de kans om zich te laten zien en ontwikkelen in de grote evenementen zoals Gluren bij de Buren, Loeren bij de Boeren en Cultuurnacht.
- Lokale kunstenaars krijgen de kans om hun werken te tonen in de hal van het gemeentehuis. Op 19 december 2022 opende de burgemeester de eerste tijdelijke tentoonstelling.

Global Goal 10,17

Deelprogramma Leren en Werken

Wat hebben we bereikt?

- We begeleidden mensen uit de uitkering naar werk.
- We ondersteunden mensen met een laag besteedbaar inkomen met tal van maatregelen en persoonlijke ondersteuning.
- We waren actief op het voorkomen en terugdringen van schooluitval.
- We ondersteunden mensen met multi-problematiek bij het ontrafelen van hun problemen.
- We ondersteunden alle inburgeraars bij hun ontwikkeling en eerste tijd in Houten.

Doelstellingen en effectindicatoren deelprogramma Leren en werken

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2019	2020	2021	2022	
1. Inwoners kunnen zich financieel redden.							
1.1	Financiële zelfredzaamheid	Monitor Sociale Kracht	7,8	7,9	8,1	7,5	X
2. Er zitten zo min mogelijk kinderen thuis zonder onderwijs.							
2.1	Relatief verzuim per 1000 inwoners 5-18 jaar	DUO	15	10	10	11	nnb*
2.2	% voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (BBV)	DUO	1,3%	1,0%	1,2%	1,5%	nnb*
3. Alle werkzoekenden helpen we aan betaald of onbetaald werk.							
3.1	Banen per 1.000 inwoners (BBV)	LISA	758	758	805	762	niet meer beschikbaar
4. Inwoners van Houten hebben een zinvolle daginvulling.							
4.1	% inwoners t.o.v. totale bevolking die vrijwilligerswerk doet	Monitor Sociale Kracht	47%	47%	40%	48%	X

Bij doelstelling 1 betreft het een score van 1 tot 10 op basis van onderzoek vanuit monitor sociale kracht (MSK).

* DUO: Dienst Uitvoering Onderwijs
gegevens hebben betrekking op een schooljaar

Wat hebben we daarvoor gedaan?

We begeleidden mensen uit de uitkering naar werk en verhoogden van veel mensen hun participatieniveau.
Door de inzet van de werkcoaches van de Houtense Werktafel, de accountmanagers van het Werkgeverservicepunt en specifieke projecten als Werk, Werk, Werk ondersteunden we inwoners die dicht tegen de arbeidsmarkt aanzitten bij het maken van de stap naar werk.
Inwoners zetten belangrijke stappen in hun ontwikkeling via projecten als Vrouwen in beweging (Vibe) en Future Citizens. Hierin ontwikkelden zij hun competenties en vergrootten hun netwerk.

We ondersteunden mensen met een laag besteedbaar inkomen met tal van maatregelen en persoonlijke ondersteuning.
De energie- en inflatiecrisis zetten de bestaanszekerheid van inwoners onder druk. Om de effecten hiervan te verzachten namen we o.a. de volgende maatregelen:

- Uitvoeren van de energietoeslag. Het bereik lag eind 2022 op 93%.
- Extra subsidie voor stichting Leergeld en Jeugdfonds Sport en Cultuur.
- Regelvrij budget voor de WIL-generalist voor maatwerk-oplossingen bij laag besteedbaar budget of schulden.

Naast de focus op de actuele situatie gingen we meerjarig met het minimabeleid aan de slag door het doen van een herijkingsonderzoek, waarmee we de kwaliteit van het minimabeleid willen verbeteren.

We zetten in op het voorkomen en terugdringen van schooluitval
Bovenop het reguliere beleid, zoals de inzet van leerplichtambtenaren, konden we met de NPO middelen het volgende doen:

- Thuiszittersteam versterken door een subsidie aan het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs
- Een subsidie ter versterking van de verbinding tussen het Sociaal Team Houten en de scholen.

We ondersteunden mensen met multi-problematiek bij het ontrafelen van hun problemen.
Dit deden we binnen de projecten Op Koers en Op Koers Jongeren, die we in 2023 gaan borgen.

We ondersteunden alle inburgeraars bij hun ontwikkeling en eerste tijd in Houten.

- De consulent inburgering sprak binnen een maand 95% van alle nieuwkomers.
- Het starten met de taallessen en het inburgeringsprogramma kon voor 2 mensen die nog in het Asielzoekerscentrum zaten in het kader van een Vroege Start.
- Voor een optimale dienstverlening van de maatschappelijke begeleiding kwamen we eind 2022 met Van Houten&co overeen om deze begeleiding te beleggen bij Vluchtelingenwerk Nederland.
- We leverden maatwerk zodat mensen konden beginnen met een opleiding en niet onnodig hoefden te wachten op bijvoorbeeld de start van de onderwijsroute.

Global Goal 9,10,16,17

Deelprogramma Thuis

Wat hebben we bereikt?

Het deelprogramma Thuis heeft als doel zo lang mogelijk veilig en prettig (en zo zelfstandig als mogelijk) te wonen in een aangename sociale omgeving. We investeerden in het bevorderen van een goed opvoedklimaat zodat jeugdigen stabiel en veilig kunnen opgroeien. Er kwamen meer gelijkvloerse woningen voor onze senioren en de wooncoach dacht met hen mee hoe zij zelf tijdig hun woning kunnen aanpassen om zo lang mogelijk veilig en zelfstandig te kunnen wonen.
Ook kwetsbare inwoners zoals inwoners met een psychische beperking willen veilig en prettig wonen. Dit vraagt vooral om begrip van mensen om hen heen en in de buurt. We werkten aan het doorbreken

van het stigma hierop, het signaleren van deze doelgroep en aan het goed doorverwijzen naar de juiste hulp en ondersteuning. Ook op het gebied van wonen.
Om dit te bewerkstellingen investeerden we om integraal samen te werken zowel intern als extern op het gebied van ‘wonen en zorg', en tussen het sociale domein en het ruimtelijk domein. Door dit beter te borgen, elkaar weten te vinden op het juiste moment, en door te werken aan gezamenlijke projecten en opdrachten werken we vanuit een gedeelde visie aan dezelfde doelstelling. Namelijk de inwoner een passende woonplek in de samenleving kunnen bieden. Zo werkten de domeinen ruimten en sociaal samen aan het uitvoeringsprogramma van de woonvisie, adviseerden het sociaal domein bij ruimtelijke (herontwikkel-)projecten en faciliteerden we woon-(zorg)initiatieven. Voor jeugdigen is dit in een zo gezinsmogelijk ingerichte setting. Met de transformatieopgaven voor jeugd in de nieuwe inkoopstrategie jeugd (2022 e.v.) krijgen jeugdzorgaanbieders een gezamenlijke opdracht jongeren zo thuis mogelijk op laten groeien, met als doel het voorkomen van uithuisplaatsingen. Dit betekent bij voorkeur een behandelsetting met passende ambulante hulp, thuis, of als dat echt niet anders kan zo dichtbij huis als mogelijk.

Doelstellingen en effectindicatoren deelprogramma Thuis

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2019	2020	2021	2022	
1. Jongeren en ouderen hebben een passende woning.							
1.1	% sociale huurwoning ten opzichte van totaal aantal woningen	-	25%	25%	24%	24,2%	24,2%
2. De woonomgeving in Houten is fysiek (veilig) en sociaal passend.							
2.1	Nieuwbouw van gelijkvloerse woningen	Planvoorraad wonen		78%		70%	80%*
3. Er zitten zo min mogelijk jongeren in jeugdhulp met verblijf.							
3.1	Aantal jongeren pleegzorg, gezinshuis of alternatieven	Regionale backoffice	73	77	85	80	43**
4. Kwetsbare inwoners hebben een prettige en veilige plek in hun eigen woonomgeving en ontvangen hierbij passende hulp.							
	-						

NB. Voor doelstelling 4 is geen effectindicator. We nemen deze wel mee in onderstaande tekst.

* De opmerkelijke toename van het percentage gelijkvloerse woningen (op het geheel van de nieuwbouw) is waarschijnlijk het gevolg van de ambitie daaromtrent van 80% in de Woonvisie 2021-2030.

** Door de wijziging van het woonplaatsbeginsel jeugd op 1 januari 2022 nam het aantal jeugdigen waarvoor de gemeente Houten financieel verantwoordelijk is fors af. Bij het opstellen van de streefcijfers voor 2021 in 2020 was nog niet bekend dat het woonplaatsbeginsel jeugd zo'n forse invloed zou hebben op het aantal cliënten in verblijf voor de gemeente Houten.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Jongeren en ouderen hebben een passende woning

- We benutten de nieuwe Woonvisie 2021-2030 voor het uitwerken van de integrale benadering van huisvestingsvraagstukken wonen, zorg en welzijn. Het project ‘Comfortabel Wonen 63+’ kwam verder tot uitvoering en we startten met een eerste verkenning van de verplichte woonzorgvisie.
- Drie Houtense jongeren maakten gebruik van Kamers met Aandacht (voor de gehele Lekstroom was de afspraak dat in 2022 zes kamers beschikbaar moesten komen).

Transformatie jeugdhulp met verblijf

We werkten aan het contractmatig vastleggen van de in 2021 vastgestelde ambities. Uitgangspunt hierin is dat we jongeren zo thuis mogelijk helpen. Mocht dit niet mogelijk zijn dan verblijven zij zo kort mogelijk in een voorziening die zo thuis mogelijk is (bijvoorbeeld in een pleeggezin, gezinshuis of in een essentiële functie). Om deze vormgeving en samenwerking tussen de aanbieders en de

verwijzers naar jeugdhulp te bespoedigen, stelden we voor de komende drie jaar een gezamenlijk transformatieplan op dat we in 2023 uitrollen.

We verlengden de contractafspraken met de werkorganisatie Yeph met twee jaar. Het gaat hier om de ‘essentiële functies’, wat staat voor hooggespecialiseerde jeugdhulp voor kinderen en jongeren in een zeer kwetsbare positie in de provincie Utrecht. Hierbij krijgen zij 24-uurs behandeling. Dit met als doel dat de stabiliteit, veiligheid en positieve interactie tussen het kind en zijn omgeving herstelt zodat hij/ zij/hen daarna weer thuis of zo thuis mogelijk kan wonen. De regionaal opererende omdenk- en expertpool (ROEL) biedt hierin ondersteuning.

Voorkomen van kindermishandeling, huiselijk geweld en ouderenmishandeling
Om kindermishandeling, huiselijk geweld en ouderenmishandeling te herkennen, bespreekbaar te maken en een halt toe te roepen boden we professionals trainingen en netwerkbijeenkomsten aan.

Kwetsbare inwoners hebben een prettige en veilige plek in hun eigen woonomgeving en ontvangen hierbij passende hulp.
We gaven uitvoering aan het Uitvoeringsplan ‘Op weg naar een beschermd thuis in Houten’ (looptijd van 2020 t/m 2023). Het plan omvat een aantal bouwstenen:

- lokale ambulante begeleiding & behandeling: een open middag voor naasten en samenwerkingspartners (met info over het gebiedsteam ggz).
- persoonlijke ontwikkeling: ENIK Houten kreeg verder vorm met een avondopenstelling.
- informele zorg en inclusieve wijk: we deden mee met het project ‘Een welkome wijk’ van Samen Sterk zonder Stigma/MIND, door o.a. het organiseren van bijeenkomsten over stigma voor professionals, voor vrijwilligers en voor inwoners.
- signalering & preventie: het EropAf!team werkte aan het vergroten van het netwerk om zo snel mogelijk in contact te staan met de persoon waarover zorgen zijn en door te kunnen leiden naar zorg. Het aantal meldingen groeide naar 52.

Om de raad en de Adviesraad Sociaal Domein mee te nemen in het Regioplan U16 Beschermd Wonen, dat begin 2023 ter besluitvorming voorligt, organiseerden we een informatiebijeenkomst.

De woonomgeving in Houten is fysiek en sociaal passend

- We willen dat inwoners met een zorgvraag, vaak ouderen, langer zelfstandig kunnen blijven wonen. Het liefst in de eigen vertrouwde woning of woonomgeving. Om hier inzicht in te krijgen maakten we een start met een verkenning naar woonservicegebieden in Houten. Deze zullen een onderdeel gaan uit maken van de verplichte woonzorgvisie.
- We faciliteerden en ondersteunden verschillende wooninitiatieven:
  - Het Vertrouwde Dorp voor (ouderen met) dementie.
  - Droom van Schalkwijk voor kinderen en jongeren met matig/ernstig verstandelijk beperkte jongvolwassenen vanaf 18 jaar.
  - Communitybuilding bij woonprojecten Eikenhout en De Kiem: bijeenkomsten en een handige app stimuleert de oprechte verbinding tussen inwoners.
  - Voortzetten U10-project Living Lab Eerst een Thuis, met twee woonplekken voor voormalige dakloze jongvolwassenen.
  - De verkenning voor het ruimtelijk herontwikkelproject Beverakker benutten we voor het opstellen van het programma van eisen voor deze locatie. In de verkenning was veel aandacht voor samenwerking met en gebruik van kennis uit de buurt.

Er zitten zo min mogelijk jongeren in jeugdhulp met verblijf

- Eind 2022 legden we de inkoopstrategie jeugdhulp uit 2021 contractueel vast en stemden we deze af met de aanbieders. Begin 2023 bekrachtigden we deze formeel. Door deze strategie gaan de Sociaal Teams in de Lekstroom uniform werken. Concreet komt er eenduidige regie op de toegang en de geleverde zorg, sturen we op doelrealisatie, effectieve inzet en tijdige afschaling van jeugdhulp.
- Om breakdowns te voorkomen binnen pleeggezinnen en gezinshuizen ontwikkelden we samen met aanbieders Lekstroom breed transformatieplannen die we de komende drie jaar uitrollen.
- Om pleegouders en gezinshuisouders handvatten te geven hoe om te gaan met bepaalde casuïstiek/vragen die bij hen leven ondersteunden we het lokale netwerk waarin zij onderling kennis en ervaring delen.

- We deelden een ‘pleegouderwaardering’ uit in de vorm van een pakket die de mantelzorgers ook krijgen. De week van de pleegzorg gaven we aandacht via de sociale mediakanalen in de hoop dat er meer pleegouders bij komen.

Global Goal 9,10,11,16,17

Programma Samen Leven - Wat heeft het gekost?

	Deelprogramma's	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Verschil begroting na wijziging vs rekening 2022
01. Samen Leven						
lasten						
01.01	Gezondheid	13.404.633	13.068.963	13.243.429	13.573.145	-329.716
01.02	Saamhorigheid	13.343.683	12.636.200	14.828.051	13.778.355	1.049.696
01.03	Leren en werken	35.602.138	33.167.108	35.538.375	34.902.443	635.932
01.99	Programmabrede kosten	225.835		587.018		587.018
Totaal lasten		**62.576.288**	**58.872.271**	**64.196.873**	**62.253.943**	**1.942.930**
baten						
01.01	Gezondheid	2.221.490	1.901.248	2.024.235	2.099.753	75.518
01.02	Saamhorigheid	994.187	1.035.117	1.444.839	942.427	-502.412
01.03	Leren en werken	12.510.034	10.170.942	9.836.600	9.462.080	-374.520
01.99	Programmabrede kosten	749.827	29.375	699.197	435.122	-264.075
Totaal baten		**16.475.538**	**13.136.682**	**14.004.871**	**12.939.382**	**-1.065.489**
Saldo 01. Samen Leven		**46.100.750**	**45.735.589**	**50.192.002**	**49.314.562**	**877.440**

Voor een toelichting op de verschillen vanaf € 75.000 op programmaniveau wordt verwezen naar het jaarrekeninggedeelte bij de *Toelichting op staat van baten en lasten per programma*.

Programma Duurzame leefomgeving

Inleiding

Zie de bestuurlijke beschouwingen voor een samenvatting van dit programma.

De Monitor Sociale Kracht wordt nog slechts één keer per twee jaar uitgevraagd. In 2022 heeft dit onderzoek niet plaatsgevonden. Voor veel effectindicatoren zijn daarom geen recente gegevens beschikbaar en staat er een "X" in de kolom "realisatie 2022".

Overzicht relevante beleidskaders

Retailvisie Houten 2015-2025
Woonvisie 2016-2025
Woonvisie 2021-2030Toekomstvisie Houten 2025
Collegeprogramma 2018-2022: Duurzaam, ondernemend en dichtbij!
Collegeprogramma 2022-2026: Samen me inwoners bouwen aan een toekomstbestendig Houten.
Beeldkwaliteitskader openbare ruimte
Water- en rioleringsplan (WRP)
Energieplan
Transitievisie Warmte
Regionale Energiestrategie
Visie Groen en Biodiversiteit
Klimaatadaptieplan
Actieplan Circulaire Economie
Beleidskader zonnevelden

Overzicht verbonden partijen

- Samenwerking in de U16 aan de Regionale Energie Strategie.
- Regionale samenwerking met U-thuis.
- Afval Verwijdering Utrecht (AVU)

Het programma bestaat uit de volgende deelprogramma's:

- Wonen
- Commerciële voorzieningen
- Leefomgeving
- Gebiedsontwikkeling
- Duurzaamheid en energietransitie
- Landschap en recreatie
- Cultuurhistorie en archeologie

Deelprogramma Wonen

Wat hebben we bereikt?

In 2022 zijn 330 woningen opgeleverd, waarvan 116 sociale huurwoningen. De omvang van de sociale huurwoningvoorraad is daarmee toegenomen tot 24,2% (was 24,0%). In totaal zijn 263 gelijkvloerse woningen gebouwd en 67 eengezinswoningen. Het percentage opgeleverde gelijkvloerse woningen (80%) komt overeen met de ambitie daaromtrent in de Woonvisie 2021-2030.

Doelstellingen:

1. Voldoen aan de woningbouwopgave volgens Woonvisie 2021-2030 van 4.750 extra woningen tot 2040.
2. Toewerken naar een hoger aandeel sociale huurwoningen volgens de Woonvisie 2021-2030, waarbij het streven is dat 30% van het aantal woningen tot de categorie sociale huurwoningen behoort.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Voldoen aan de woningbouwopgave volgens Woonvisie 2021-2030 van 4.750 extra woningen tot 2040.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2019	2020	2021	2022	
1.1	Gerealiseerde woningen op basis van Woonvisie 2016-2025	-	X	365	128	200*	330

*De Woonvisie 2016-2025 is vanaf 1-1-2022 vervangen door de Woonvisie 2021-2030.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Voor 2022 was een aantal van 200 opgeleverde woningen geraamd. Feitelijk zijn dat er 330 geworden, waarvan 105 koop-, 116 sociale huur- en 87 vrije sectorhuurwoningen. De grotere nieuwbouwlocaties waren De Kiem (92), Eikenhout (81), Het Vertrouwde Dorp (zware zorg, 31), De Grassen (16), Beekmos (16), Kapelhof 't Goy (16) en Hofspoor (12). Daarnaast zijn 31 extra wooneenheden (kamers) opgeleverd voor de huisvesting van Oekraïners.
Vanaf het begin van het jaar 2022 gaan we uit van de doelstelling van de Woonvisie 2021-2030 om 4.750 woningen te bouwen. Hiervan zijn dus einde 2022 de eerste 330 woningen gerealiseerd.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 2

Toewerken naar een hoger aandeel sociale huurwoningen volgens de Woonvisie 2021-2030, waarbij het streven is dat 30% van het aantal woningen tot de categorie sociale huurwoningen behoort.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2019	2020	2021	2022	
2.1		Viveste	0	37	0	118	116

	Nieuwbouw sociale huurwoningen						
2.2	Verkoop sociale huurwoningen (maximaal aantal)	Viveste	18	23	14	30	19
2.3	% Sociale huurwoningen ten opzichte van totaal aantal woningen	Gemeente Houten en U10-monitor	25%	25%	24,0%	24,3%	24,2%

Wat hebben we daarvoor gedaan?

2.1: Op de locaties De Kiem (92) en Eikenhout (24) zijn in totaal 116 sociale huurwoningen opgeleverd.
2.2: Viveste heeft 19 woningen verkocht, aanzienlijk lager dan het begrote aantal van 30.
2.3: In de begroting voor 2022 werd uitgegaan van een totaal van 200 nieuwe woningen, waarvan 116 sociale huurwoningen. In totaal zijn er 330 woningen opgeleverd. Een totaal van 5.118 sociale huurwoningen op een woningvoorraad van 21.161 betekent 24,2%.

Global Goal 9,11

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Deelprogramma Commerciële voorzieningen

Wat hebben we bereikt?

Voor de leefbaarheid van Houten werken we aan aantrekkelijke commerciële voorzieningen zoals winkels, dienstverlening, culturele voorzieningen en horeca. In 2022 is een vitale coalitie aan de slag gegaan om te komen tot een Plan van Aanpak ‘versterking vitaliteit centrum Houten’ met als inzet een compact, toekomstbestendig, vitaal en aantrekkelijk centrum voor onze inwoners en ondernemers. Tevens heeft de vorming van het nieuwe, compactere kernwinkelgebied in het afgelopen jaar verder gestalte gekregen door verplaatsing van de HEMA van het noordelijke- naar het zuidelijke deel van winkelcentrum Het Rond.

Doelstellingen:

1. Vitale, toekomstbestendige (winkel)centra met minder leegstand.
2. Een aantrekkelijk, divers horeca-aanbod in Houten.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Vitale, toekomstbestendige (winkel)centra met minder leegstand.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2019	2020	2021	2022	
1.1	Leegstandspercentage Centrum (Het Rond)	Koopstromenonderzoek Randstad (KSO)*	6%	13%	13%	18%	18%
1.2	Leegstandspercentage Castellum	Koopstromenonderzoek Randstad (KSO)*	4%	3%	2%	1%	1%

* KSO onderzoek vindt 2-jaarlijks plaats. Vanwege de coronacrisis is het KSO in 2020 niet uitgevoerd. In plaats daarvan is najaar 2021 een nieuw KSO uitgevoerd (zie realisatie 2021). De leegstand voor 2020 en 2022 is daarom ingeschat.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

<u>Winkelcentrum Het Rond</u>

In 2022 is een vitale coalitie aan de slag gegaan met een Plan van Aanpak ‘versterking vitaliteit centrum Houten’. Hierbij is ook nadrukkelijk de inbreng van inwoners (o.a. via Houtenpraatmee) betrokken. Dit Plan van Aanpak wordt begin 2023 opgeleverd waarbij samenwerking en commitment op de uitvoering van dit Plan worden bekrachtigd, zodat de uitvoering kan worden opgestart. Inzet is nog altijd een compact, toekomstbestendig en vitaal centrum.

De vorming van een nieuw, compacter kernwinkelgebied (Passage, Stellingmolen, Vershof, Plein en directe omgeving) heeft afgelopen jaar verder gestalte gekregen. Dit zuidelijke deel van winkelcentrum Het Rond kent weinig leegstand meer. Voor de achterblijvende meters in het noordelijke deel van winkelcentrum Het Rond is de vastgoedeigenaar/verhuurder (Altera) hard op zoek naar een nieuwe, tijdelijke invulling van panden met naast commerciële ook meer maatschappelijke invulling.
Wij hebben ondernemers waar mogelijk ondersteund om hen lokaal perspectief te bieden. Richting de vastgoedeigenaren is de verwachting uitgesproken dat er ruimte geboden wordt voor lokale, zelfstandige en/ of startende ondernemers in het centrum, zo staat ook in het Plan van Aanpak. Daarnaast zetten we in het Plan ook in op een zo aantrekkelijk mogelijke (tijdelijke) invulling van leegstaand vastgoed in het centrum; functies zoals wonen, werken, maatschappelijk, cultuur en recreatie behoren hierbij tot de mogelijkheden. Tot slot is er gewerkt aan meer vertier op Het Rond met evenementen als het Muziekfeest op het plein en de IJsbaan.

Winkelcentrum Castellum
De situatie in winkelcentrum Castellum is niet vergelijkbaar met Het Rond; dit winkelcentrum is een stuk compacter en naast horeca zijn hier vooral dagelijkse winkels gevestigd. Samen met de vastgoedeigenaar (ASR) hebben we in 2022 de planvorming opgestart voor de herinrichting van Piazza. Dit herinrichtingsplan heeft als doel het terugdringen van fietsparkeeroverlast en verkeersonveilige situaties, waarbij tevens wordt ingezet op vergroening van het plein en het verbeteren van de leefbaarheid. De benodigde middelen zijn slechts deels voorzien. Voor de overige middelen wordt nog gezocht naar dekking.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 2

Een aantrekkelijk, divers horeca-aanbod in Houten.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2019	2020	2021	2022	
2.1	Aantal horeca-vestigingen in de hele gemeente Houten	Provinciaal Arbeidsplaatsen Register	103 (0)	111 (+8)	106 (-5)	112	113
2.2	Aantal horeca-vestigingen in het centrum (Het Rond) per 1 januari van het betreffende kalenderjaar	Provinciaal Arbeidsplaatsen Register	19	25 (+6)	23 (-2)	26	25

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Vanuit de insteek om een breder, gevarieerder horeca-aanbod in de centra te realiseren (specifiek op Het Rond), is ook in 2022 ingezet op het uitbreiden van het horeca-aanbod. Door de nasleep van de coronacrisis, de daaropvolgende energiecrisis, inflatie en personeelskrapte is dit maar beperkt gelukt. Het aantal horecavestigingen is nagenoeg gelijk gebleven. Gelukkig zijn er ook in 2022 nauwelijks faillissementen geweest in de Houtense horeca, maar weten we wel dat een aantal zaken het zwaar heeft als gevolg van bovengenoemde crises (en de nasleep daarvan). Om de horecaondernemers te ondersteunen in deze zware tijden is begin 2022 actie ondernomen richting het Rijk met een oproep om meer maatwerk te verrichten. Daarnaast heeft de raad in januari 2022 de motie ‘steuntje in de rug van de Houtense horeca’ aangenomen en hebben horecaondernemers ook in 2022 extra (financiële) steun ontvangen en is de uitbreidingsmogelijkheid voor terrassen verlengd.

Global Goal 8 9,17

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Deelprogramma Leefomgeving

Wat hebben we bereikt?

Het beheer en onderhoud van de openbare ruimte is uitgevoerd volgens het beeldkwaliteitsplan zoals dat door de raad is vastgesteld. De onderhoudswerkzaamheden aan het stedelijke (afval-) watersysteem hebben plaatsgevonden conform de normen van het Water- en Rioleringsplan (WRP). Het groenbestek (groenonderhoud) is conform het Groen en Biodiversiteitsplan uitgevoerd.
Er heeft een grootschalige inventarisatie van de assets in de openbare ruimte plaatsgevonden. Aan de hand daarvan is een meerjarig inzicht gegeven in de noodzakelijke investeringen voor groot onderhoud en vervanging in het MJOP (meerjarenonderhoudsplan) openbare ruimte 2023-2027.
Mede door de inzet van de wijkcoördinatoren is het aantal adoptielocaties en het aantal bewonersinitiatieven ten behoeve van de openbare ruimte in 2022 sterk gestegen.

Doelstellingen:

1. Voldoende mogelijkheden voor sport, spel en bewegen voor alle leeftijden in de openbare ruimte.
2. Groen en water onderhouden conform de afgesproken beeldkwaliteit en de visie Biodiversiteit.
3. Goede openbare verlichting.
4. Goed gereinigde openbare ruimte, waaronder beperkte overlast van zwerfvuil, graffiti, onkruid en hondenpoep. Goed onderhoud en beheer van riolering, straatmeubilair en begraafplaatsen.
5. Meer zelfredzaamheid en zelf-organiserend vermogen van de samenleving.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Voldoende mogelijkheden voor sport, spel en bewegen voor alle leeftijden in de openbare ruimte.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2019	2020	2021	2022	
1.1	% Inwoners dat tevreden is over het aanbod aan speelvoorzieningen voor kinderen tot 12 jaar in de nabije omgeving	Monitor Sociale Kracht	75%	73%	77%	75%	X

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2022 zijn 5 speeltoestellen en 6 sporttoestellen vervangen. Samen met de Houtense jongeren, ondernemers en het gemeentebestuur hebben we op initiatief van de jongeren een nieuwe skatebaan gerealiseerd bij de Keercamp.
Verspreid over 3 inspectie- en onderhoudsrondes is er aan 75 speel- en sporttoestellen groot onderhoud gepleegd. Daarnaast is er tijdens de inspecties aan 46 toestellen klein onderhoud gepleegd.
Er heeft een grootschalige inventarisatie van de assets in de openbare ruimte plaatsgevonden. Aan de hand daarvan is een meerjarig inzicht gegeven in de noodzakelijke investeringen voor groot onderhoud en vervanging in het MJOP (meerjarenonderhoudsplan) openbare ruimte 2023-2027. Hierin zijn ook de speelvoorzieningen meegenomen.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 2

Groen en water onderhouden conform de afgesproken beeldkwaliteit en de visie Biodiversiteit.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2019	2020	2021	2022	
2.1	% Groen en water dat voldoet aan de beeldkwaliteitsnorm	Extern adviesbureau	99%	99%	97%	95%	98%

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Water- en groenvoorzieningen zijn onderhouden conform het door de raad vastgestelde beeldkwaliteitskader, het Water- en Rioleringsplan 2020-2023, het Bomenbeleidsplan en de Keur (bepalingen) van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR).
- De Beleidsnota bomen 2017-2020 is in 2020 verlopen maar blijft nog van kracht tot een nieuwe beleidsnota is gerealiseerd. In 2023 wordt in het tweede kwartaal een bomenbeheersplan opgesteld.
- In 2022 zijn integraal (met de disciplines civiel, verkeer en wijkcoördinatie) diverse locaties opgepakt waar bomen vervangen moesten worden, bijvoorbeeld door de essenziekte of omdat er onvoldoende groeiruimte in de aanlegfase was gerealiseerd.
- Het groenbestek (groenonderhoud) is conform het Groen en Biodiversiteitsplan uitgevoerd. Het uitvoeringsplan 2022 voor groen en biodiversiteit is bijna volledig uitgevoerd, waaronder het aanplanten van extra bosjes (steppingstones) bij het Wickenburghsepad en tegenover de inprikker de Velden.
- Er is gezamenlijk met HDSR onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van rivierkreeft in combinatie met ecoscans van de waterkwaliteiten van de watergangen.
- Zoals ieder jaar is een deel van de watergangen gebaggerd.
- De essenbomen die conform de VTA onveilig waren of waarvan de kroon niet voldeed aan de beeldkwaliteit zijn vervangen door duurzame en kwalitatief hoogwaardige beplanting, met inachtneming van de 10 - 20 - 30 regel (maximaal 10% van dezelfde soort, maximaal 20% van hetzelfde geslacht en maximaal 30% van dezelfde familie).

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 3

Goede openbare verlichting.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2019	2020	2021	2022	
3.1	% Duurzame verlichting	Team VOB	31%	31%	31%	31%	31%

3.2	% Inwoners dat vindt dat het buiten goed is verlicht in de buurt	Monitor Sociale Kracht	88%	89%	88%	85%	X

Wat hebben we daarvoor gedaan?

De aanbesteding van een nieuw langjarig vervangings- en onderhoudscontract voor de openbare verlichting is in 2022 succesvol afgerond. Binnen het beschikbaar gestelde budget is een aannemer gevonden die de komende 20 jaar de openbare verlichting in Houten gaat onderhouden en beheren. De geplande vervanging van het grootste deel van de OV-masten in de komende 3 jaar zal tot een aanzienlijke besparing op het energieverbruik leiden.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 4

Goed gereinigde openbare ruimte, waaronder beperkte overlast van zwerfvuil, graffiti, onkruid en hondenpoep. Goed onderhoud en beheer van riolering, straatmeubilair en begraafplaatsen.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2019	2020	2021	2022	
4.1	% Wegverharding dat voldoet aan de beeldkwaliteitsnorm (B) voor onkruid in verharding	Extern adviesbureau	42%	42%	77%	80%	76%
4.2	Aantal gevallen van wateroverlast in de openbare ruimte, met schade voor mens of milieu	Team VOB	0	0	0	2	0
4.3	% Inwoners dat vindt dat de eigen buurt schoon is	Monitor Sociale Kracht	78%	79%	77%	78%	X

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Het onderhoud van de openbare ruimte heeft plaatsgevonden conform het beeldkwaliteitskader. Vanaf 2022 zijn de beeldkwaliteitsnormen voor onkruid in verharding, met uitzondering voor de centrumgebieden, in het groeiseizoen naar beneden bijgesteld van een B naar een C-niveau. De bestrijding blijft milieuvriendelijk (machinaal en met heet water en op de paden op de begraafplaatsen met een onkruidbrander).
- De reguliere onderhouds- en beheerwerkzaamheden aan het stedelijke (afval)watersysteem (zoals de inspectie en reiniging van riolen en drainageleidingen) zijn conform de normen van het WRP uitgevoerd. In 2022 zijn 24 hoofdgemalen en 270 minigemalen gerenoveerd.
- Er is constructief samengewerkt in het Netwerk Water & Klimaat aan een doelmatig en duurzaam beheer in de afvalwaterketen. Ook was hierbij aandacht voor de waterkwaliteit. Zie ook deelprogramma Duurzaamheid & energietransitie.
- We hebben de groep Zwerfvuil Houten nog beter gefaciliteerd en de samenwerking geïntensiveerd. Dit met als doel om boven op het reguliere schoonmaakwerk van onze eigen dienst het zwerfvuil tot een minimum te beperken. Daarnaast speelt hierbij een sociaal aspect mee (na het zwerfvuil rapen tijd voor een kop koffie).

- Op 19 maart en 17 september was er weer een landelijke opschoondag, dan wel World Cleanup Day. Hierbij hebben we inwoners gefaciliteerd om zwerfvuil op te ruimen. Op 17 september hebben we bewust de focus gelegd op bedrijventerreinen.
- Het schoonmaken van de watergangen bij het Rond (door een partner) is geïntensiveerd, wat heeft geleid tot minder klachten.
- Alle tunnels en de bruggen in het centrum zijn schoongespoten.
- Er is toezicht geweest op de naleving van het hondenbeleid (opruim- en aanlijnplicht) en op verschillende locaties is de bebording gerepareerd.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 5

Meer zelfredzaamheid en zelf-organiserend vermogen van de samenleving.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2019	2020	2021	2022	
5.1	% Inwoners dat zich inspant voor de eigen buurt	Monitor Sociale Kracht	60%	70%	63%	65%	X
5.2	Aantal nieuwe adoptielocaties	Team VOB	43	48	90	50	99*
5.3	Aantal door wijkcoördinatie gefaciliteerde bewonersinitiatieven in de openbare ruimte	Team VOB	43	59	67	70	104*

* Zie onderstaande tekst voor een verklaring van het grote verschil met de raming.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2022 hadden we een forse toename van het aantal bewonersinitiatieven. Deze toename heeft vooral te maken met ontsteningsverzoeken van bewoners die vaak ook tot nieuwe zelfbeheerlocaties leiden. Veel bewoners worden geïnspireerd door andere ontsteningsprojecten in hun omgeving. Daarnaast speelt mee dat ook de website met informatie over de mogelijkheden en de randvoorwaarden voor bewonersinitiatieven is aangepast.
Voorbeelden van gerealiseerde initiatieven zijn:

- buurttuin met biodiverser groen en meer ontmoetings- en speelfuncties aan de Koolmeeshaag;
- ontstenen in Castellum, bijv. geveltuinen Het Forum en buurttuin Cella Gallia;
- initiatieven met Houtense BijZaken: zoals bloemenweides (bijv. Emmaweg) en aanplant heesters op De Vijfwal;
- Skatebaan Manifestatieterrein Keercamp.

Global Goal 8,9,11,12,13,14,15,16,17

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Deelprogramma Gebiedsontwikkeling

Wat hebben we bereikt?

Binnen Houten is er een tekort aan verschillende woningtypen in uiteenlopende sectoren.
Deze behoefte aan woningen is programmatisch nader uitgewerkt in de Woonvisie die in 2021 is vastgesteld. Het doel is om in de periode tot 2040 4.750 woningen toe te voegen om de natuurlijke groei van het inwoneraantal van Houten op te vangen. Dit is een toename van ongeveer 25% ten opzichte van de bestaande woningvoorraad in 2021.
De huidige woningbouwproductie vanuit Houten Vinex zit in de afrondende fase (tot 2026).
Voor ons liggen de herstructurerings- en transformatieopgaven in Centrum, Molenzoom en Koppeling en de verkenning om te bouwen in Oost (tot 2040). Een belangrijke start is gemaakt met de voorbereiding van 500 woningen op basis van het raadsvoorstel ‘Blijven Bouwen, Vertraging Voorkomen’.

Onderstaand treft u een opsomming met de stand van zaken van de in de begroting genoemde bijdragen aan de gebiedsontwikkeling:

- In het najaar van 2021 is Motie 120 aangenomen en is tevens de nieuwe woonvisie vastgesteld. Als vervolg daarop zijn voorbereidingen in gang gezet naar een uitvoeringsorganisatie die meer de regie neemt en sturing geeft aan de ruimtelijke kwaliteit van plannen. Het opzetten van de uitvoeringsorganisatie is gestart.
- Programmaplan Bouwen voor Houten: met de opdrachtverlening aan het stedenbouwkundig bureau is een belangrijke stap gezet voor het programma. Het programmaplan is in concept gereed en zal in het tweede kwartaal van 2023 worden voorgelegd aan de gemeenteraad
- Het spoorboekje, met daarin een vertaling van de ruimtelijke ambities uit het collegeprogramma, is eveneens in concept gereed en zal in het tweede kwartaal van 2023 worden voorgelegd aan de gemeenteraad.
- De omgevingsvisie heeft in 2022 lagere prioriteit gekregen; in plaats daarvan is volop ingezet op het verkrijgen van het Houtens DNA. Het Houtens DNA zal in het tweede kwartaal van 2023 worden voorgelegd aan de gemeenteraad. Daarna zal het proces van de omgevingsvisie worden vervolgd, De huidige planning is vaststelling in 2024.
- De beleidsinventarisatie actueel beleidskader voor Ruimtelijke ontwikkelingen is in 2022 uitgevoerd.
- Er is in 2022 een projectleider aangesteld voor de ontwikkeling van de prioritaire locaties die genoemd zijn in het raadsbesluit ‘Blijven bouwen vertraging voorkomen’. Er wordt een startnotitie opgesteld die in 2023 wordt vastgesteld door het college.

Houten Noord

- De start van de bouw van de Lindenoord is gepland voor april 2023.
- Beverakker: De planning is afhankelijk van de voortgang van de nieuwbouw school aan het Eggeveld. Als die gereed is kan de school op de Beverakker gesloopt worden en kan daar ook de bouw van de nieuwe appartementen starten. De verwachting is start bouw begin 2025 en medio 2026 oplevering.
- Met een kleine vertraging (planning was december 2021) is de visie Oude Dorp begin 2022 vastgesteld.

Houten Zuid

- De woningen van Hofstad III, de Kiem van Houten, zijn in aanbouw. De oplevering zal plaatsvinden in 2023/2024.
- Voor Hofstad IVb is het bestemmingsplan onherroepelijk vastgesteld. De bouw is nog niet gestart; het overleg hierover met de woningontwikkelaar is nog niet afgerond.
- De bouwwerkzaamheden voor Eikenhout zijn afgerond en de oplevering heeft in februari 2022 plaats gevonden.
- In 2022 zijn aan het Beekmos 16 appartementen opgeleverd. Dit betreft een succesvolle transformatie van schoolwoningen na een goed doorlopen participatieproces, waardoor onder andere extra parkeerplaatsen zijn aangelegd en extra groen is gerealiseerd.

Werk- en voorzieningengebieden

- De uitgifte van de kavels op het sport- en werklandschap Meerpaal loopt volgens planning door t/m 2023. In 2022 zijn twee bedrijfskavels in uitvoering gebracht en voor drie kavels lopen er onderhandelingen over planontwikkeling
- De afronding van het plan van aanpak ontwikkeling Natuur- en recreatielandschap Meerpaal heeft door personele capaciteitsproblemen tijdelijk stilgestaan. Een deel van dit gebied is tijdelijk in gebruik gegeven aan de Stichting Weidevogelbeheer Eiland van Schalkwijk.
- In 2022 zijn alle juridische procedures voor het appartementencomplex Luno afgerond; tevens is gestart met de sloop van het oude pand op deze locatie. Het appartementencomplex Luno voorziet in 109 appartementen in het midden-huursegment. Daarnaast zal er een tandartspraktijk in worden gehuisvest. De oplevering is voorzien in 2024.
- Wooninitiatief Het Vertrouwde Dorp biedt een hoogwaardig, eigentijds en onderscheidend alternatief voor een verpleegtehuis. In 2022 werd dit uit 30 units bestaande complex in gebruik genomen.

Eiland van Schalkwijk

- In januari 2022 is het participatieproces gestart voor het bestemmingsplan ASV I Schalkwijk. De landelijke stikstofdiscussie zorgt voor vertraging in dit project. Wanneer er duidelijkheid komt over de benodigde Natuurbeschermingsvergunning voor de nieuwe boerderij aan de Trip kan het bestemmingsplan worden afgerond en in procedure worden gebracht. Voor Wickengaard is de bouwvergunning afgegeven en inmiddels onherroepelijk. Het bouwrijp maken is begin 2023 gestart en de eerste paal wordt in de zomer van 2023 geslagen. Doorontwikkeling recreatie knooppunt 't Waal wordt pas opgepakt op het moment dat duidelijk is of project Sterke Lekdijk rond komt. In 2023 staat de besluitvorming gepland over de meekoppelkans binnen het project Sterke Lekdiik om de capaciteit van de weg op de Lekdijk te vergroten tussen Nieuwegein en fort Honswijk. Deze meekoppelkans is een onderdeel van de dijkversteking waar HDSR verantwoordelijk voor is en waar de gemeente intensief bij betrokken is. Zonder de versterking van de Lekdijk kan het recreatieschap niet binnen de raadskaders een passend bestemmingsplan opstellen. Als gemeente zijn wij, samen met HDSR, druk bezig de plannen voor het vergroten van de capaciteit van dit deel van de weg voor te bereiden en de kosten in beeld te brengen. Wanneer een positief besluit wordt genomen over deze meekoppelkans en er een planning van de dijkversterking bekend is, kan worden gestart met het opstellen van een nieuw bestemmingsplan. Dit is een taak die bij het recreatieschap ligt. In de tussentijd worden eerder besproken kaders voor recreatie met de Stichting Leefbaar Tull en 't Waal afgestemd en zoveel mogelijk gerespecteerd.
- De restauratie van fort Honswijk is afgerond en ook de werkzaamheden voor de verduurzaming van het fort zijn gereed. Met de Stichting fort Honswijk is een erfpachtovereenkomst gesloten. Daarnaast heeft de Stichting de tender afgerond en hebben zij een nieuwe exploitant de exploitatie gegund.
- Voor de locatie Pothuizerweg nummer 4, (voormalig terrein For Farmers) is in 2022 een wijzigingsplan voor woningbouw vastgesteld.

Buitengebied Kromme Rijn

- De afslag nieuw Wulven is gereed; de parkeerplaats is gereed en deels overgedragen aan Staatsbosbeheer. De werkschuur in bos Nieuw Wulven wordt in maart 2023 geopend, maar de bouw van het restaurant heeft vertraging opgelopen. De start is voorzien in het najaar van 2023.
- De verkenning naar de haalbaarheid van een tweede woningbouwlocatie in ’t Goy is bijna afgerond. De startnotitie wordt verwacht in de zomer van 2023.
- De woningen Tuurdijk zijn opgeleverd in 2022.
- Voor het Groenedijkje heeft de gemeente eind 2022 een initiatief tot herontwikkeling van de eigenaar ontvangen. We gaan in overleg met de provincie om te kijken of het initiatief de ruimtelijke kwaliteit verbetert; dat is een voorwaarde voor herontwikkeling.

 Global Goal 6,7,11,12,13,14,15,16,17

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Het (ruimtelijk) ontwikkelen van Houten aan de hand van de werkwijzen, doelstellingen en uitgangspunten zoals opgenomen in het collegeprogramma 2022 en het daarin aangekondigde Houtens DNA.
2. Houten-Vinex afbouwen en veranderlocaties stimuleren, faciliteren of ontwikkelen.
3. Behoud en ontwikkeling van Houten als economisch aantrekkelijke vestigingsplaats.
4. Behoud en ontwikkeling van een vitaal platteland met leefbare kernen.
5. Behoud en ontwikkeling van het groene, open karakter van het Eiland van Schalkwijk met ruimte voor landbouw, natuur, recreatie, water en cultuurhistorie.
6. Behoud en ontwikkeling van de Nieuwe Hollandse Waterlinie.
7. We leveren een bijdrage aan de ontwikkeling van de regio Utrecht en zoeken actief verbinding met buurgemeenten.

Deelprogramma Duurzaamheid & energietransitie

Wat hebben we bereikt?

In 2022 is er veel discussie geweest over zonnevelden en met name over windmolens. Het uiteindelijke resultaat zijn vergunningen voor Windpark Goyerbrug, zonneveld De Knoest en zonneveld De Heul en nieuwe geluidsnormen voor Windpark Houten. Samen zijn deze projecten na realisatie goed voor bijna 18% van het energieverbruik van Houten. Voor de toekomst is netcongestie een belangrijk aandachtspunt.

De verduurzaming van woningen ging goed in 2022. Door de hoge energieprijzen was het animo voor activiteiten van de organisaties van de Energietafel groot. Met het Energiehuis is er nu een fysieke plek waar inwoners terecht kunnen. In de Oorden is gestart met een isolatie-aanpak. Door de hoge prijzen werd energiearmoede een groot nieuw thema.

De ingezamelde hoeveelheid huishoudelijk afval is in 2022 flink gedaald ten opzichte van 2021. Waarschijnlijk omdat het afgelopen jaar minder thuis is gewerkt en klussen in en om het huis veelal tijdens de Corona-jaren 2020 en 2021 zijn uitgevoerd. Wellicht spelen ook de gestegen prijzen in 2022 mee: minder consumptie betekent ook minder afval.

Met het Actieplan circulaire economie is de samenwerking met !mpact Houten en het bedrijfsleven geformaliseerd in 2022. Dit zal de komende jaren leiden tot steeds meer circulaire projecten. Ondertekening van het Manifest Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen onderstreept de ambities van Houten om zoveel als mogelijk circulair in te kopen.

In 2022 is gestart met de uitvoering van het Klimaatadaptatieplan. Veel activiteiten liepen al vanuit het Water- en rioleringsplan en zijn doorgezet, zoals de subsidies voor groene daken en de ontkoppeling en ontstening van de openbare ruimte. Nieuw in 2022 waren een onderzoek naar koelteplekken, deelname aan het Nederlands kampioenschap Tegelwippen en de inzet van ontsteenambassadeurs.

Doelstellingen:

1. ENERGIE: Houten wordt energie- en klimaatneutraal in 2040. Alle energie die inwoners, bedrijven en instellingen samen verbruiken, wordt lokaal duurzaam opgewekt (100% lokale duurzame energie).
2. KRINGLOPEN: Houten wil een circulaire stad worden, waarin materiaalkringlopen gesloten zijn. Dat betekent dat we meer afvalstromen hergebruiken. Hoe beter we ons afval scheiden, hoe beter dat lukt. Uiteindelijk is er dan geen restafval meer (0 kg).
3. GROEN & KLIMAATADAPTATIE: Houten blijft groen en wordt klimaatproof met als tussendoel om jaarlijks 10.000 m2 bestaande openbare verharding klimaatadaptiever te maken. Dat doen we door het om te zetten naar groen, te voorzien van waterpasserende verharding of af te koppelen van de riolering (dat wil zeggen dat het regenwater niet meer via de riolering wegloopt).

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

ENERGIE: Houten wordt energie- en klimaatneutraal in 2040. Alle energie die inwoners, bedrijven en instellingen samen verbruiken, wordt lokaal duurzaam opgewekt (100% lokale duurzame energie).

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2019	2020	2021	2022	
1.1	Hernieuwbare elektriciteit (is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa) als percentage van totaal elektriciteitsverbruik (BBV)	Klimaatmonitor*	18,2%	26,7%**	nnb	23%**	nnb
1.2	Lokale duurzame energie als percentage van het totaal energieverbruik (inclusief verkeer)**	Klimaatmonitor*	7,6%	9,8%	nnb	11%	nnb
1.3	Gasverbruik gebouwde omgeving (miljoen m3 per jaar)	Klimaatmonitor*	26	24	nnb	23	nnb

* Gegevens in de Klimaatmonitor zijn pas na twee jaar beschikbaar en worden daarna nog continu geactualiseerd naar de best beschikbare informatie. Een eerder gerapporteerd percentage kan daarom in de loop der tijd wijzigen.
** De realisatie in 2020 ligt inmiddels al hoger dan de raming voor 2022. Die raming is, achteraf gezien, te voorzichtig geweest. De groei in 2020 is ook relatief groot geweest.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- In 2022 lag de nadruk voor de energietransitie op (voorbereiding van) realisatie. De Energietafel Houten heeft inwoners geholpen bij het verduurzamen van hun woningen. De gemeente ondersteunt de organisaties aan de Energietafel met subsidies voor hun activiteiten. Denk aan adviezen, informatieavonden en collectieve inkoopacties. Door de stijgende energieprijzen was het animo hiervoor het afgelopen jaar erg hoog. Dat zien we bijvoorbeeld ook terug in de groei van zonnepanelen op woningen in Houten. Afgelopen jaar zag Stedin het aantal (kleine) zonne-installaties in Houten groeien van 5.664 naar 7.321.
- Extra activiteiten van de Energietafel in 2022 waren het Energiefestival en de start van het Energiehuis in de bibliotheek. Met het Energiehuis is er nu een fysieke plek waar inwoners terecht kunnen voor informatie over energiebesparing en duurzame opwekking. Zij konden digitaal al terecht op duurzaamhouten.nl en jouwhuisslimmer.nl. Duurzaamhouten.nl en de duurzaamheidspagina's op houten.nl hebben het afgelopen jaar een grotere update gekregen.
- In 2022 hebben de partijen aan de Energietafel met elkaar gesproken over de onderlinge samenwerking. Daarbij is ook gesproken over een mogelijke bestuurlijke samenvoeging van organisaties. Dit heeft ertoe geleid dat De Hoeven Energie eind 2022 is opgegaan in EnergieRijk Houten. Verdere samenvoeging is niet aan de orde. Wel wordt in 2023 gekeken naar hoe de ondersteuning daarvan het beste vorm gegeven kan worden. Dat zal naar verwachting leiden tot een herijking van de inzet van het energieteam en de subsidieregeling energietransitie.
- Er zijn in 2022 vergunningen verleend voor zonneveld De Heul en zonneveld De Knoest. Deze zonnevelden kwamen, samen met zonneveld Oosterlaak, in een maatschappelijke tenderprocedure als beste uit de bus. Bij De Heul en De Knoest zijn de lokale energiecoöperaties Opgewekt Houten en Duurzaam Eiland mede-initiatiefnemer.
- Windenergie deed veel stof opwaaien in 2022. Voor Windpark Goyerbrug is besloten om de vergunningprocedure toch te vervolgen. Na een dwangsom door de Raad van State en heroverweging van het park is eind 2022 de vergunning verleend. Daar is veel

maatschappelijke en politieke discussie aan voorafgegaan. Ook voor Windpark Houten zijn nieuwe geluidsnormen vastgesteld, waardoor het windpark meer is gaan draaien dan in voorgaande jaren. De windparken en zonnevelden leveren na realisatie (2024/2025) een substantiële bijdrage aan de doelstellingen van het Energieplan en de Regionale Energie Strategie (RES): samen zijn ze goed voor bijna 18% duurzame energie.

- Sinds afgelopen jaar is netcongestie een belangrijk aandachtspunt bij de realisatie van energieprojecten. De bouw van elektriciteitsstation Houten-Oost van Stedin is afgelopen jaar gestart. Bestaande projecten kunnen daardoor op het net aangesloten worden, maar daarna zit het station al vol. Uitvoering van nieuwe projecten zal meer en meer om creatieve oplossingen vragen. Pas aan het einde van dit decennium is de netcongestie naar verwachting helemaal opgelost.
- Vanuit de Transitievisie Warmte is in 2022 voor de Oorden een isolatie-aanpak opgezet en gestart. In de Hoeven hebben we, met Europese subsidie, de kansen en randvoorwaarden voor een maatschappelijke energiedienstenorganisatie (m-EDO) onderzocht. Over de resultaten wordt de raad in 2023 geïnformeerd. Een m-EDO organiseert ontzorging van inwoners bij het verduurzamen van hun woning.
- In Houten-Zuid is de verkenning voor een aardgasvrije startwijk (buiten de Vijfwal) afgerond. Via een enquête op "Houten praat mee" en een klankbordgroep zijn inwoners daarbij betrokken. In 2023 volgt een participatietraject en besluitvorming over de startwijk in college en raad. Binnen de Vijfwal onderzoekt Eneco de mogelijkheden voor verduurzaming van de warmtekrachtcentrale (WKC). Dit traject resulteert naar verwachting in 2023 in een vergunningaanvraag.
- Een nieuw thema dat door de hoge energieprijzen veel aandacht gevraagd heeft in 2022 is energiearmoede. Het heeft geleid tot nieuwe samenwerkingen op het snijvlak van duurzaamheid en sociaal domein. In overleg met een groot aantal maatschappelijke organisaties is een plan van aanpak gemaakt voor effectieve besteding van de rijksmiddelen die we hiervoor gekregen hebben. Inzet is om mensen in energiearmoede te helpen met structurele besparingen. De uitvoering daarvan is eind 2022 gestart, maar zal grotendeels in 2023 plaatsvinden.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 2

KRINGLOPEN: Houten wil een circulaire stad worden, waarin materiaalkringlopen gesloten zijn. Dat betekent dat we meer afvalstromen hergebruiken. Hoe beter we ons afval scheiden, hoe beter dat lukt. Uiteindelijk is er dan geen restafval meer (0 kg).

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2019	2020	2021	2022	
2.1	De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg) (BBV)	CBS	128	137*	136*	142	127
2.2	% Gescheiden huishoudelijk afval	Team UB	74,6%	74,5%	72,4%**	75%	71,3%

* De groei van de hoeveelheid restafval in 2020 en 2021 kan verklaard worden door het feit dat inwoners door Corona veel meer thuis waren.
** In 2021 werd bekend dat de installatie die het ingezamelde grofvuil nascheidt, minder recyclebare stoffen uit het grofvuil haalt dan in het verleden. Het rendement is gedaald van 80% naar 45%. Dat komt omdat er minder recyclebare stoffen in het grofvuil zitten. Omdat het rendement is gedaald, daalt het totale scheidingspercentage. Dat was bij de raming voor 2022 nog niet bekend, zodat het scheidingspercentage te hoog was ingeschat.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- De totale hoeveelheid huishoudelijk afval is in 2022 flink gedaald van ruim 27 miljoen kg in 2021 naar ruim 24,5 miljoen kg in 2022. Dat is bijna 50 kg per inwoner minder. Met 489 kg/inw is dat de laagste hoeveelheid in 20 jaar. Er is vooral veel minder grond, puin en hout

afgevoerd naar de milieustraat (ruim 20 kg/inw minder). Waarschijnlijk omdat in de Coronatijd veel aan huizen en tuinen geklust is waardoor dat in 2022 niet meer nodig was. De hoeveelheid GFT is met 12 kg/inw afgenomen. Dat komt waarschijnlijk omdat het een warm en droog jaar was, waardoor er minder en droger tuinafval was. Ook de hoeveelheid huisvuil dat aan huis is ingezameld is met 9 kg/inw afgenomen. Er hoeft dus minder afval verbrand te worden. Deze afname komt waarschijnlijk omdat er minder thuis gewerkt is in 2022, maar wellicht ook omdat er door de gestegen prijzen minder geconsumeerd wordt en dus ook minder afval wordt weggegooid.

- In april 2022 is het besluit genomen om het restafval uit ondergrondse containers te laten nascheiden. Bewoners van appartementen en van de wijk Castellum hoeven vanaf oktober hun verpakkingen (PMD) niet meer zelf te scheiden. In een fabriek haalt een machine het plastic en de drinkpakken uit het restafval.
- Via social media hebben wij aandacht besteed aan de week van voedselverspilling. Inwoners kregen tips om voedselverspilling te voorkomen.
- Begin 2022 is het Actieplan circulaire economie vastgesteld. Hiermee is de samenwerking tussen de gemeente, !mpact Houten en Houtense bedrijven rond dit thema beschreven. Via deze samenwerking willen de deelnemende bedrijven en de gemeente circulaire stappen blijven zetten. Zo zijn in 2022 verschillende bedrijven circulaire bedrijfskleding en circulaire notitieboekjes gaan gebruiken. En de bedrijfsafvalstromen vlaggen/(span)doeken en koffiedik worden apart ingezameld, zodat ze kunnen worden gebruikt als grondstof.
- Ten slotte heeft de gemeente in het najaar het Manifest Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI) ondertekend. Daarmee onderstreept Houten haar ambities om circulair in te kopen. Hoe dat exact verder vorm gaat krijgen, wordt in 2023 vastgelegd in een actieplan MVOI.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 3

GROEN & KLIMAATADAPTATIE: Houten blijft groen en wordt klimaatproof met als tussendoel om jaarlijks 10.000 m2 bestaande openbare verharding klimaatadaptiever te maken. Dat doen we door het om te zetten naar groen, te voorzien van waterpasserende verharding of af te koppelen van de riolering (dat wil zeggen dat het regenwater niet meer via de riolering wegloopt).

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2019	2020	2021	2022	
3.1	Oppervlakte bestaande openbare verharding dat in het desbetreffende jaar is afgekoppeld van de riolering, omgezet naar groen of voorzien van waterpasserende verharding	Afdeling VOB	5.613m2	11.906m2	13.750m2	10.000m2	48.450m2*

* In 2022 zijn er relatief veel (9) projecten uitgevoerd waarmee risicovolle locaties voor waterschade bij extreme neerslag zijn gesaneerd. Hierbij is 5.000 m Infiltratie- en Transport-riool aangebracht en 48.000 m2 verharding van de gemengde riolering afgekoppeld.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- In 2022 is gestart met de uitvoering van het Klimaatadaptatieplan 2022-2027 met o.a. een onderzoek naar koelteplekken in Houten en het opstellen van een lokaal Hitteplan (besluitvorming in 2023).

- Zowel bij het ontstenen/vergroenen als bij het ontkoppelen is zoveel mogelijk meegelift op andere ingrepen in de openbare ruimte. Zo wordt bijvoorbeeld ontsteend bij herinrichting van een straat of riolering afgekoppeld bij het treffen van maatregelen tegen wateroverlast. De daadwerkelijke realisatie hangt daarmee samen met de meekoppelkansen die er zijn. Voor ontkoppeling is dit sneller te realiseren, omdat dit veel minder zichtbaar is voor inwoners. Ontstenen/vergroenen stuit eerder op weerstand, omdat looproutes en (niet officiële) parkeermogelijkheden soms verdwijnen.
- We hebben onze inwoners geïnformeerd over het belang van natuur, groen en water. Richting kinderen (en hun ouders) gebeurde dit via Natuur- en Milieueducatie (NME) Houten, BuitenWijs en Groen doet Goed. Volwassenen zijn geïnformeerd over en gestimuleerd tot vergroening van hun leefomgeving, via de website “Klimaatklaar”, Operatie Steenbreek en het project Levende tuinen dat in samenwerking met de tuinbranche is opgezet.
- In 2022 deed Houten voor het eerst mee met het NK Tegelwippen. In totaal hebben Houtenaren bijna 5.000 tegels gewipt. Dit is op verschillende manieren en momenten onder de aandacht gebracht. Bijvoorbeeld met een tegelinruilactie bij Het Rond en actiedag Groen in ’t Veld in de Velden.
- Ook in 2022 was er weer subsidie beschikbaar voor groene daken en afkoppeling van regenpijpen van de riolering. Er zijn 157 aanvragen ontvangen en toegekend voor de aanleg van een groen dak, in totaal 1822 m2. Voor het afkoppelen en infiltreren zijn 5 aanvragen ontvangen en toegekend, hierbij is 247 m2 dakoppervlak afgekoppeld.
- In 2022 is gestart met de inzet van ontsteenambassadeurs om bij de inwoners draagvlak te krijgen voor de omvorming naar groen. In de meeste gevallen is bij het vervangen door groen een “Ons Buiten”-overeenkomst met bewoners afgesloten.
- Bij 17 bewoners die hun tuin deels ontsteend en vergroend hebben is door de gemeente circa 400 m2 verharding opgehaald en afgevoerd.
- In het samenwerkingsverband Netwerk Water & Klimaat hebben we kennis en ervaringen met klimaatadaptatie en afvalwaterbeheer gedeeld met andere overheden en benut in Houten.

Global Goal 8,11,15,16,17

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Deelprogramma Landschap en recreatie

Wat hebben we bereikt?

Op verschillende plekken in het buitengebied zijn landschapselementen onderhouden, aangelegd of hersteld. Dit gebeurde met subsidie van het provinciale platform Kleine Landschapselementen en in samenwerking met de knotgroep en/of de hoogstambrigade Kromme Rijnstreek. Ook onze eigen gemeentelijke organisatie heeft hierin bijgedragen door het beheer en onderhoud van de openbare ruimte.

Samen met de Natuur en Milieufederatie is in het voor- en najaar een bomenactie gehouden waarbij fruitbomen en bomenpakketten zijn uitgedeeld (100 adressen).
In samenwerking met weidevogelvrijwilligers zijn er maatregelen getroffen om de gemeentelijke weidevogelgebieden nog geschikter te maken voor weidevogels.
Daarnaast is er, door middel van promotie, voor gezorgd dat toeristen weten welke mogelijkheden er zijn in het Kromme Rijngebied en het Eiland van Schalkwijk om te recreëren. Hierbij gaat het om zowel dagrecreatie bij recreatieplassen als wandel- en fietstochten. Recreatieschap Stichtse Groenlanden speelt een rol bij het beheer en onderhoud van onze recreatieterreinen.

Doelstellingen:

1. Behouden en versterken van een aantrekkelijk buitengebied door in te zetten op landschap en natuurwaarden.
2. Ontwikkeling, beheer en promotie van toeristische-recreatieve voorzieningen in de gemeente (zoals terreinen, routes en initiatieven) in Houten en in de regio.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Behouden en versterken van een aantrekkelijk buitengebied door in te zetten op landschap en natuurwaarden.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2019	2020	2021	2022	
1.1	Aantal locaties aanplant landschapselementen (houtsingels, knotbomen, hoogstamboomgaarden)	Gemeente Houten	5	10	9	10	11

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Advisering en veldbezoeken bij particulieren en agrariërs, op aanvraag van de eigenaren, eigen initiatief en/of op basis van ruimtelijke ontwikkelingen die besproken werden in het planteam.
Bij de landschapselementen vanuit het platform Kleine Landschapselementen ging dit in samenwerking met het Agrarische Collectief Utrecht Oost. Daarnaast zijn er op diverse adressen landschapselementen, met name erfbeplanting en kleine boomgaardjes, aangelegd die het landschap verfraaien en de biodiversiteit verhogen.
Voor de weidevogelgebieden in de Hoon zijn maatregelen gerealiseerd om het leefgebied te optimaliseren. Hiervoor en ook voor het weidevogelgebied De Kroon bij Tull en 't Waal hebben wij intensief contact met Weidevogelbeheer Eiland van Schalkwijk.

Daarnaast beheert de gemeente de openbare ruimte, waarbij bomen(rijen), sloten, gazons en bermen belangrijke landschapselementen zijn. Het dagelijks beheer en onderhoud wordt door onze gemeentelijke organisatie uitgevoerd. Daarmee zorgen wij ervoor dat ons buitengebied aantrekkelijk is en blijft en dat landschappelijke waarden behouden blijven.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 2

Ontwikkeling, beheer en promotie van toeristische-recreatieve voorzieningen in de gemeente (zoals terreinen, routes en initiatieven) in Houten en in de regio.

Effectindicatoren

Voor deze doelstelling is geen effectindicator opgenomen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Promotie voor toeristen
Om toeristen te trekken naar het Kromme Rijngebied en het Eiland van Schalkwijk heeft onder andere het VVV Kromme Rijn en Visit Utrecht Region promotie gemaakt voor deze gebieden. Het gaat hierbij om verblijfsmogelijkheden, wandel- en fietsroutes en speciale activiteiten in het landelijk gebied door gemeenten en particulieren.

De Nieuwe Hollandse Waterlinie op UNESCO Werelderfgoedlijst
De Nieuwe Hollandse Waterlinie is in juli 2021 bijgeschreven op de lijst van UNESCO Werelderfgoed als onderdeel van de Hollandse Waterlinies. Wij hebben ons hier actief voor ingezet. Vervolgens is in samenwerking met de provincie Utrecht en gemeenten binnen het Werelderfgoed een Regionaal Actieprogramma Pact van Ruigenhoek opgesteld en bestuurlijk vastgesteld. Daarin zijn voor de komende vier jaren acties opgenomen die gezamenlijk worden opgepakt.

Fort Honswijk
De restauratie van het fort is in 2022 volledig afgerond. Ook zijn verduurzamingsmaatregelen getroffen om het fort te kunnen exploiteren. Met de Stichting fort Honswijk is een erfpachtovereenkomst gesloten voor het beheer en onderhoud van het fort vanaf 1 januari 2023. Vervolgens is door de Stichting fort Honswijk en in samenwerking met de gemeente een tender afgerond om een exploitant te zoeken voor het fort. Deze tender is geslaagd zodat ook werkelijk de exploitatie is gegund aan één exploitant. Met al deze aspecten wordt het mogelijk om fort Honswijk nog meer open te stellen voor publiek waarbij zij de militaire geschiedenis van de Hollandse Waterlinies kunnen ervaren en daar ook gastvrij welkom worden geheten.

Wandelroutes
In 2022 is het proces afgerond om het Routebureau zelfstandig te kunnen laten opereren. Voorheen waren zij onderdeel van Recreatieschap Midden Nederland. Dit is formeel geregeld met ingang van 1 januari 2023. Het Routebureau realiseert, beheert en onderhoudt wandel- en fietsroutes in de gehele provincie Utrecht, waaronder Houten.
Daarnaast verzorgt Landschap Erfgoed Utrecht klompenpaden onder andere in Houten.
Beide organisaties samen beheren een intensief netwerk van recreatieve routes.

Recreatieschap Midden Nederland
Dit recreatieschap (RMN) beheert recreatieve voorzieningen in onder andere Houten, bijvoorbeeld de Honswijkerplas bij Tull en 't Waal, de Heulsewaard langs de Lek en de Plas Laagraven. RMN verricht deze werkzaamheden voor ons recreatieschap Stichtse Groenlanden. RMN kon haar bedrijfsvoering echter niet op orde krijgen zodat zij hun werkzaamheden met ingang van 1 januari 2023 overdragen aan Staatsbosbeheer. RMN wordt met ingang van die datum opgeheven. Deze hele transitie hebben wij vanuit de gemeente begeleid.

Global Goal 11,17

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Deelprogramma Cultuurhistorie en archeologie

Wat hebben we bereikt?

Afgelopen jaar is de visie cultureel erfgoed geactualiseerd en zijn er op basis van het Collegeprogramma ambities geformuleerd voor de komende jaren. Deze visie is in december aan de raad aangeboden.
Speciale aandacht vanuit de gemeente en de provincie is uitgegaan naar de forten van de Hollandse Waterlinies en dan met name fort Honswijk. Deze zijn sinds 2021 bijgeschreven op de Werelderfgoedlijst van UNESCO waarbij is 2022 een Actieplan Pact van Ruijgenhoek bestuurlijk is vastgesteld.

Doelstellingen:

1. Behouden, beschermen en onderzoeken van cultuurhistorische waarden (monumenten, archeologie en landschap).
2. Het draagvlak voor cultuurhistorie vergroten door cultuurhistorie zichtbaar en beleefbaar te maken.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Behouden, beschermen en onderzoeken van cultuurhistorische waarden (monumenten, archeologie en landschap).

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2019	2020	2021	2022	
1.1	Provinciale beoordeling van de uitvoering van wettelijke taken ten aanzien van cultuurhistorie en archeologie in het kader van Interbestuurlijk toezicht (IBT)	Provincie Utrecht	adequaat	adequaat	adequaat	adequaat	nnb

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Voor onze archeologie hebben wij uitvoering gegeven aan alle wettelijke taken. Dit betreft de beoordeling van initiatieven, het beoordelen van plannen voor ruimtelijke ontwikkelingen op archeologische aspecten en bij bestemmingspannen. Deze ruimtelijke initiatieven zijn ook getoetst op cultuurhistorische aspecten waarbij er speciale aandacht was voor ruimtelijke ontwikkelingen binnen het Werelderfgoed van de Hollandse Waterlinies.
Waar het gaat om het uitoefenen van het bevoegd gezag in archeologische onderzoekstrajecten hebben wij plannen van aanpak, programma's van eisen en rapporten over archeologisch onderzoek beoordeeld. Daarover hebben wij selectieadviezen en selectiebesluiten genomen.
Daarnaast hebben wij archeologisch advies gegeven bij een aantal grote projecten zoals glasvezelaanleg, baggerwerkzaamheden en zonnevelden.

Daarnaast hebben wij in algemene zin ons archeologisch netwerk onderhouden, de inzet van de archeologische werkgroep begeleidt en diverse adviezen gegeven op het gebied van archeologie voor de nieuwe Omgevingswet.

Op basis van het Collegeprogramma is de Visie cultureel erfgoed geactualiseerd en zijn ambities verwoord voor de komende twee jaren. Daarbij is een plan gemaakt om de komende twee jaren de basis op orde te krijgen, zodat de gemeente haar wettelijke taken op het gebied van cultureel erfgoed kan realiseren.

Om ons voor te bereiden op de inwerkingtreding van de Omgevingswet hebben wij de voorwaarden gecreëerd voor het in werking treden van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit. Deze commissie gaat de taken van de Erfgoedcommissie overnemen. Daarbij zal deze Commissie op een ruimer gebied adviseren, zoals op het gebied van archeologie en cultureel landschappelijk erfgoed.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 2

Het draagvlak voor cultuurhistorie vergroten door cultuurhistorie zichtbaar en beleefbaar te maken.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2019	2020	2021	2022	
2.1	Aantal bezoekers van tentoonstellingen in het Oude Station (incl. schoolklassen)	Stichting Archeologie Houten	1.609	531	150	1.200	701*
2.2	Aantal opengestelde monumenten tijdens Open Monumenten Dag	Organisatie Open Monumenten Dag	11	0**	12	15	20

* Bij de raming is er vanuit gegaan dat er geen coronabeperkingen meer zouden zijn in 2022, maar deze waren er tot de zomer nog wel. In de zomer is de oude tentoonstelling afgebroken en een nieuwe opgebouwd.
** Vanwege de coronacrisis is Open Monumentendag 2020 niet doorgegaan.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In samenwerking met enkele vrijwilligers is wederom een Open Monumentendag georganiseerd die wij als gemeente hebben gefaciliteerd.

De Stichting Archeologiewerkgroep Houten (SAH) ontplooit activiteiten op het gebied van educatie (scholen) en draagvlakverbreding van Houtense archeologie op congressen, symposia, archeologische themadagen. De SAH wordt onder andere om die reden gesubsidieerd.

In 2022 hebben wij het Regionaal Actieplan Pact van Ruigenhoek bestuurlijk vastgesteld waarmee wij samen met de provincie zorgen voor een betere ontsluiting van onze forten van de Hollandse Waterlinies. Speciale aandacht hierbij voor fort Honswijk waarvan de restauratie in 2022 is afgerond, verduurzamingsmaatregelen zijn gerealiseerd, de gemeente met de Stichting fort Honswijk een erfpachtovereenkomst heeft gesloten en de gemeente samen met de Stichting een exploitant de exploitatie van fort Honswijk heeft gegund

Wanneer de Visie cultureel erfgoed is geëffectueerd, zal er de komende jaren meer op het gebied van cultureel erfgoed kunnen plaatsvinden. Dan zal naar verwachting een extra medewerker op dat vakgebied zijn aangetrokken die die activiteiten kan oppakken.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Programma Duurzame leefomgeving - Wat heeft het gekost?

	Deelprogramma's	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Verschil begroting na wijziging vs rekening 2022
02. Duurzame leefomgeving						
lasten						
02.01	Woningen	322.815	295.880	300.280	315.765	-15.485
02.02	Commerciële voorzieningen en horeca	761.312	743.534	861.031	869.203	-8.172
02.03	Leefomgeving	8.756.035	9.130.825	9.379.688	9.591.852	-212.164
02.04	Gebiedsinrichting	18.787.282	31.937.527	33.261.537	16.219.319	17.042.218
02.05	Duurzaamheid & energietransitie	8.100.558	8.318.819	9.137.039	8.515.361	621.678
02.06	Landschap en recreatie	654.723	509.132	524.932	530.179	-5.247
02.07	Cultuurhistorie en archeologie	1.263.623	1.151.322	1.180.237	1.303.302	-123.065
02.99	Programmabrede kosten	1.476.017	770.380	1.877.111	1.584.149	292.962
Totaal lasten		**40.122.365**	**52.857.419**	**56.521.855**	**38.929.130**	**17.592.725**
baten						
02.01	Woningen	19.202	13.001	13.001	21.341	8.340
02.02	Commerciële voorzieningen en horeca	85.398	127.111	199.711	190.246	-9.465
02.03	Leefomgeving	4.429.698	4.614.959	4.693.061	4.673.111	-19.950
02.04	Gebiedsinrichting	18.415.945	30.210.907	31.639.389	14.983.293	-16.656.096
02.05	Duurzaamheid & energietransitie	6.627.483	6.652.454	7.133.106	6.848.966	-284.140
02.06	Landschap en recreatie	30.167	17.541	33.341	36.464	3.123
02.07	Cultuurhistorie en archeologie	645.313	600.890	622.548	723.689	101.141
02.99	Programmabrede kosten	3.316.529	496.172	1.220.881	890.527	-330.354
Totaal baten		**33.569.737**	**42.733.035**	**45.555.038**	**28.367.638**	**-17.187.400**
Saldo 02. Duurzame leefomgeving		**6.552.629**	**10.124.384**	**10.966.817**	**10.561.493**	**405.324**

Voor een toelichting op de verschillen vanaf € 75.000 op programmaniveau wordt verwezen naar het jaarrekeninggedeelte bij de *Toelichting op staat van baten en lasten per programma*.

Programma Goede bereikbaarheid

Inleiding

Zie de bestuurlijke beschouwingen voor een samenvatting van dit programma.

De Monitor Sociale Kracht wordt nog slechts één keer per twee jaar uitgevraagd. In 2022 heeft dit onderzoek niet plaatsgevonden. Voor veel effectindicatoren zijn daarom geen recente gegevens beschikbaar en staat er een "X" in de kolom "realisatie 2022".

Overzicht relevante beleidskaders

Toekomstvisie Houten 2025
Collegeprogramma 2018-2022: Duurzaam, ondernemend en dichtbij!
Programma Duurzaam Houten 2016-2018
Beeldkwaliteitskader (2012)
Startnotitie Groot Onderhoud en vervanging BOR 2014-2054
Kaders vervolgtraject programma BOR
Mobiliteitsvisie Eiland van Schalkwijk (2017)
Bestedingsplan mobiliteit en bereikbaarheid (2019)
Nota Parkeernormen Houten 2021

Provinciaal beleid:

Mobiliteitsprogramma provincie
Mobiliteitsvisie
Uitvoeringsprogramma Fiets
Realisatieplan Fiets
Vervoerplan 2020
Ontwerp programma van Eisen openbaar vervoer
Uitvoeringsprogramma knooppunten

U10 beleid:

IRP - Integraal ruimtelijk programma
Utrecht Nabij
Regionaal MobiliteitsProgramma 1.0 (RMP 1.0)

Betrokkenheid verbonden partijen

De eerste fase van het project last mile bedrijventerreinen, het verzamelen van data omtrent reisgedrag van werknemers, is uitgevoerd. Op basis van de analyse van het verplaatsingsgedrag van werknemers nemen bedrijven maatregelen voor de verduurzaming van het reisgedrag en stimuleert de gemeente dit reisgedrag door (fiets)projecten waardoor deze last mile aantrekkelijker wordt.
We werken verder aan de projecten uit de mobiliteitsvisie Eiland van Schalkwijk. We onderzoeken samen met buurgemeenten of er een pilot onderzoek kan worden uitgevoerd naar het verminderen van overlast door motoren, we gaan samen met de provincie Gelderland, provincie Utrecht en Culemborg verder met een verkennend onderzoek naar een fietsbrug over de Lek tussen Schalkwijk en Culemborg en we werkenmet onze partners verder in het onderzoek naar de sterke Lekdijk.

In 2022 loopt de pilot met fietsbetonplaten die het zettingsproces tegengaan door op de Kanaaldijk Oost.

In 2021 zijn permanente fietstelpunten in de gemeente Houten en omliggende fietsroutes geplaatst. Op basis van de intensiteiten en snelheidsverschillen monitoren we ontwikkelingen op de fietspaden. In 2022 werken we mee aan een langelijk onderzoek over (snelheids)gedrag op de fietspaden. Dit onderzoek wordt via de F10 uitgevoerd. NB Houten is een van de gemeenten die is aangesloten bij de F10, een samenwerking/netwerk van de gemeenten die kennis en ervaring delen en streven naar een hoge kwaliteit van fietsvoorzieningen en mogelijkheden.

Door Covid-19 staan de reizigersaantallen in het OV in Houten onder druk. Dit kan gevolgen hebben voor het serviceniveau in de nieuwe concessie Regio Utrecht die 2025 ingaat. Desondanks zet de

gemeente in op het behoud van verbindingen met de plaatsen rondom de gemeente Houten. Hierin werken we samen met de provincie en buurgemeenten.

De eerste fase van last mile bedrijventerreinen, het verzamelen van data omtrent reisgedrag van werknemers, is uitgevoerd. Deze eerste fase is uitgevoerd in samenwerking met ondernemend Houten en de fietsersbond. Op basis van de analyse van het verplaatsingsgedrag van werknemers nemen bedrijven maatregelen voor de verduurzaming van het reisgedrag en stimuleert de gemeente dit reisgedrag door projecten waardoor de last mile aantrekkelijker wordt.

Het programma bestaat uit de volgende deelprogramma's:

- Verkeersbeleid
- Autoverkeer
- Fietsverkeer
- Openbaar vervoer

Deelprogramma Verkeersbeleid

Bij dit deelprogramma is alleen de ambtelijke inzet (uren) begroot van degenen die zich bezighouden met het verkeersbeleid. Omdat de doelstellingen sterk verweven zijn met de doelstellingen elders in dit programma en met verkeersveiligheid (programma Veilig), is er bij dit deelprogramma niets opgenomen.

Deelprogramma Autoverkeer

Wat hebben we bereikt?
Het Tracébeleid A27 Houten- Hooipolder is onherroepelijk. Het bestemmingsplan A27 Houten-Hooipolder is in december 2022 vastgesteld.

Voor het buitengebied Bunnik-Houten zijn we de volledige aansluiting op de A12 blijven agenderen. Vooralsnog is er nog geen voortgang bereikt.

In 2022 zijn proefvakken voor het wegprofiel op de Lekdijk aangelegd, in het kader van de Sterke Lekdijk en hebben wegebruikers ervaringen kunnen delen. De evaluatie van deze proef is in 2022 uitgevoerd en de resultaten worden begin 2023 bekend.

Er heeft een grootschalige inventarisatie van de assets in de openbare ruimte plaatsgevonden. Deze is verwerkt in het MJOP (meerjarenonderhoudsplan) openbare ruimte 2023-2027.

Het gezamenlijke beheer van de verkeersregelinstallaties (VRI's) in de regio eindigt als het contract afloopt in april 2023. Houten is daarom zelfstandig een nieuwe aanbesteding aan het voorbereiden voor de vervanging van de 18 VRI's en het beheer en onderhoud daarvan. Voor deze vervangingsopgave hebben we een bedrag van ruim € 220.000 aan subsidie van het Rijk ontvangen.

Doelstellingen:
1. Goed functionerende rondweg.
2. Goed functionerende aansluitingen op het landelijke hoofdwegennet.
3. Een weginfrastructuur met bijhorende voorzieningen die voorziet in de behoefte van gebruikers.
4. Voldoende parkeergelegenheid voor de inwoners in hun buurt én in de centrumgebieden.
5. Door het faciliteren en stimuleren van elektrisch rijden en het gebruik van deelauto’s verduurzamen we de automobiliteit.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Goed functionerende rondweg.

Wat hebben we daarvoor gedaan?
Het onderzoek naar de doorstroming van de Rondweg uit 2021 is afgerond. Een aanvullend onderzoek naar aanleiding van deze uitkomsten wordt gecombineerd met nog op te stellen visies voor de woningbouwambities van Houten en zal naar verwachting in 2024 gereed zijn.

Sterke Lekdijk
In het kader van het Hoogwaterbeschermingsprogramma bereidt HDSR een dijkversterking voor van de 55 km lange Lekdijk. Ruim 13 km hiervan ligt binnen de gemeente Houten. Onderdeel van de dijkversterking is een eenduidige herinrichting van de dijk waarbij deze vooral voor langzaam verkeer (fietsers en wandelaars) veilig moet zijn. In 2022 zijn proefvakken voor het wegprofiel op de Lekdijk aangelegd en hebben weggebruikers ervaringen kunnen delen. De evaluatie van deze proef is uitgevoerd. In 2023 zullen de resultaten van de evaluatie van de proefvakken en van het onderzoek naar de alternatieve weginrichtingen bekend zijn enzal ook meer duidelijk zijn over de kosten voor deze weginrichting en wat belangrijk is voor het bestuurlijk besluit.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen effectindicator opgenomen.

Doelstelling 2

Goed functionerende aansluitingen op het landelijke hoofdwegennet.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het Tracébeleid A27 Houten-Hooipolder is onherroepelijk. Het bestemmingsplan A27 Houten-Hooipolder is in december 2022 vastgesteld. De aanbesteding is voor contract Zuid is in 2022 afgerond.

Het aangepaste Tracébeleid A27/A12 Ring Utrecht (nieuwe stikstofberekeningen) lag tot en met 4 oktober 2022 ter inzage. Daarnaast zijn de gemeente Utrecht en de provincie Utrecht eind 2022 gestart met een verkenning voor het Alternatief Ring Utrecht (ARU). Wij zijn ambtelijk en bestuurlijk betrokken bij deze verkenning.

De volledige aansluiting op de A12 is voor Houten van groot belang. Het op termijn realiseren van deze aansluiting blijven we dan ook in de regio agenderen. Vooralsnog is er nog geen voortgang bereikt. Mogelijk dragen de woningbouwambities van Bunnik en Houten bij aan meer zicht op financiering van de volledige aansluiting. Voor de overige maatregelen uit het integraal maatregelpakket buitengebied Bunnik – Houten zijn we in gesprek geweest met de provincie, Bunnik en Wijk bij Duurstede. Vanwege het uitvallen van de gedeputeerde mobiliteit, heeft het gesprek over de voortgang van de maatregelen uit het integraal maatregelpakket beperkt plaats gevonden. Na de provinciale verkiezingen zullen we hier weer volop aandacht voor vragen. De fietsbrug A12 en spitsknip maken onderdeel uit van het integraal maatregelpakket, maar hebben tevens een relatie met de doorfietsroute Houten-Castellum-Bunnik-Utrecht Science Park.

In regioverband is de mobiliteitsstrategie van U Ned vastgesteld. Hierin zijn de mobiliteitsaspecten van Utrecht Nabij uitgewerkt tot een strategie. In de mobiliteitsstrategie staat verwoord hoe een samenhangend en multimodaal netwerk mogelijk is, rekening houdend met de ruimtelijke ambities tot 2040.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen effectindicator opgenomen.

Doelstelling 3

Een weginfrastructuur met bijhorende voorzieningen die voorziet in de behoefte van gebruikers.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2019	2020	2021	2022	
3.1	% Inwoners dat vindt dat in de eigen buurt straten, paden en stoepen goed begaanbaar zijn	Monitor Sociale Kracht	79%	79%	79%	80%	X
3.2	% Asfaltwegen dat aan de beeldkwaliteitsnorm voldoet*	Team VOB	70%	80%	80%	80%	85%
3.3	% Klinkerbestrating dat aan de beeldkwaliteitsnorm voldoet*	Team VOB	80%	80%	80%	79%	83%

* In het Beelkwaliteitskader is vastgelegd dat 80% van het areaal moet voldoen aan de gestelde norm. Voor wegen is dat een B-kwaliteit (functioneel) met in de 3 centrumgebieden een A-kwaliteit (mooi en comfortabel). De genoemde realisatiecijfers zijn een schatting, gebaseerd op in- en externe inspectiegegevens.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Er heeft een grootschalige inventarisatie van de assets in de openbare ruimte plaatsgevonden. Aan de hand daarvan is onder andere een meerjarig inzicht gegeven in de noodzakelijke investeringen voor groot onderhoud en vervanging van de weginfrastructuur in het MJOP (meerjarenonderhoudsplan) openbare ruimte 2023-2027.

- We hebben diverse grote en kleine onderhoudsprojecten uitgevoerd aan de asfalt- en elementenverharding en civieltechnische kunstwerken conform het jaarplan 2022:

  Asfaltverharding
  Er heeft een reconstructie plaatsgevonden van de Provincialeweg vanaf de aansluiting met de Jhr. Ramweg tot en met de aansluiting met het Overeind. De kruising met de Zuwedijk is hierin ook meegenomen. Het doel was om de fietsveiligheid te verbeteren in combinatie met het nodige groot onderhoud aan de weg.
  Voor het overige is er veel kleinschalig onderhoud aan asfalt uitgevoerd door heel Houten inclusief de kleine kernen en het buitengebied.

  Elementenverharding
  Op ongeveer 190 locaties is klein onderhoud uitgevoerd aan elementenverharding. Bijvoorbeeld reparaties naar aanleiding van verzakkingen en wortelopdruk waarbij soms halfverharding is teruggelegd wanneer het terugplaatsen van tegels niet meer mogelijk was. In totaal betrof het circa 4.500 m2.

  Kunstwerken
  De grote steiger in de Imkerplas vervangen en het dek van brug aan de Wielewaalhaag is gerepareerd; de slijtlaag in accentkleur op brug B35 op Het Rond is vervangen. Tot slot zijn diverse brugleuningen gerepareerd die in de afgelopen jaren, voornamelijk door aanrijding, zijn beschadigd.

  Voor een aanzienlijk deel van de in 2022 geplande groot onderhoudswerken geldt dat er om verschillende redenen vertraging is ontstaan waardoor projecten naar 2023 zijn doorgeschoven. In de 2e Berap 2022 is de raad daarover geïnformeerd.

- De aanbesteding van een nieuw langjarig vervangings- en onderhoudscontract voor de openbare verlichting is in 2022 succesvol afgerond. Zie voor meer informatie hierover het deelprogramma Leefomgeving.

- Voor het beheer en onderhoud van de verkeersregelinstallaties (VRI's) hebben we in 2022 geconcludeerd dat het gezamenlijke beheer in de regio zal worden stopgezet als het contract afloopt in april 2023. Betrokken partijen hebben besloten zelfstandig verder te gaan in 2023 maar wel gebruik te blijven maken van elkaars kennis. Houten is daarom zelfstandig een nieuwe aanbesteding aan het voorbereiden voor de vervanging van de 18 VRI's en het beheer en onderhoud daarvan voor een langere periode. Voor deze vervangingsopgave hebben we een bedrag van ruim 220.000 aan subsidie van het Rijk ontvangen.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 4

Voldoende parkeergelegenheid voor de inwoners in hun buurt én in de centrumgebieden.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2019	2020	2021	2022	
4.1	% Inwoners dat tevreden is over de parkeergelegenheid in de buurt	Monitor Sociale Kracht	65%	68%	69%	64%	X
4.2	Autobezit in Houten per huishouden*	Klimaatmonitor	0,45	nnb	nnb	0,45	0,45

* Dit overzicht is exclusief leaseauto's en overige voertuigen die niet op een adres in Houten geregistreerd staan.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Bij de vaststelling van het parkeerbeleid (2021) is aangegeven dat Parkeren op Maat wordt vervangen door de community-aanpak prettige leefomgeving. Geconstateerd is namelijk dat niet overal extra parkeerplaatsen nodig zijn en niet alle bewoners meer parkeerplaatsen willen. Waar de gemeente bij hoge parkeerdruk (>90%) nu investeert in het oplossen van het parkeerprobleem door bijvoorbeeld de aanleg van parkeerplaatsen, willen we in de community-aanpak mét de community investeren in de leefbaarheid in de buurt. Dat kan dus ook leiden tot meer parkeren op eigen terrein, de verbetering van de sociale veiligheid van parkeerplekken op grotere loopafstand of het bevorderen van het gebruik van deelauto's.
We maken gebruik van een toolbox die mogelijke oplossingen biedt bij parkeerklachten. Kern van de aanpak is dat de buurt zelf aan de slag gaat en afhankelijk van de oplossing kan de gemeente helpen. In oktober hebben we een eerste pilot community-aanpak uitgevoerd. De input van deze pilot wordt gebruikt voor de verdere invulling van de toolbox. Ook wordt de uitrol van de community-aanpak richting bewoners verder uitwerkt.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 5

Door het faciliteren en stimuleren van elektrisch rijden en het gebruik van deelauto’s verduurzamen we de automobiliteit.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2019	2020	2021	2022	
5.2	Aantal openbare laadpunten	MRA-E	218	161	202	300	264

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2022 zijn in totaal 43 nieuwe laadlocaties (met ieder 2 laadpalen) ingericht. Het totaal komt hiermee voor heel Houten, incl. de kernen op 132 locaties. Er staan momenteel nog 43 nieuwe locaties op de planning. Voor 2023 zijn we bezig om een nieuwe laadkaart op te stellen waarmee we ± 150 nieuwe locatie voorbereiden om de komende jaren te plaatsen. De plaatsing gebeurt altijd op basis van een aanvraag door gebruikers gecombineerd met datasturing. Dit doen we voor een rendabele inzet.

Global Goal 9,11

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Deelprogramma Fietsverkeer

Wat hebben we bereikt?

Samen met Ondernemend Houten en Goed op Weg is het project Last mile (duurzame bereikbaarheid bedrijventerreinen) uitgevoerd. In 2022 is de eerste fase van dit project afgerond maar het project loopt door in 2023.

Samen met de de Tour de Force en de gemeenten Rotterdam, Groningen en Delft hebben we onderzoek gedaan naar de beleving van gebruikers van het fietspad. De provincie heeft voor dit onderzoek subsidie verleend.

De provincie en het Rijk hebben subsidie toegekend voor de fietsvriendelijke herinrichting van de Waalseweg in Tull en 't Waal. Voor het kruispunt Rondweg-N410-Binnenweg zijn we nog in gesprek over subsidiemogelijkheden van de provincie.

Doelstellingen:

1. Toename van het fietsgebruik in de gemeente Houten en regionaal.
2. Tevredenheid inwoners over fietsnetwerk in Houten handhaven op het bestaande, hoge niveau.
3. Tevredenheid inwoners over fietsparkeren transferia.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Toename van het fietsgebruik in de gemeente Houten en regionaal.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2019	2020	2021	2022	
1.1	Aantal fietsers in centrum	Telpunt	X	X	1.393*	X	4019**
1.2	Aantal fietsers op regionaal netwerk	Telpunten NDW	X	X	871*	X	1260**

* Gemiddelde weekdag en gemiddeld over de telpunten in respectievelijk het centrum en de regio van en naar Houten (januari 2022, dit zijn de eerste bruikbare gegevens van de nieuwe telpunten). Cijfers beïnvloed door corona en winterperiode.
** Gemiddelde weekdag en gemiddeld over de telpunten in respectievelijk het centrum en de regio van en naar Houten (september 2022).

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Samen met Ondernemend Houten en Goed op Weg is het project Last mile (duurzame bereikbaarheid bedrijventerreinen) uitgevoerd. In 2022 is de eerste fase van dit project afgerond, maar het project loopt door in 2023. Werknemers van deelnemende bedrijven konden zich inschrijven voor een e-bike probeeractie. Daarnaast is het gebruik van de fiets voor woon/werkverkeer gestimuleerd met de Ik fiets app, waarmee onder andere punten gespaard kunnen worden voor de aanleg van bloemperken in Houten. Een vijftal bedrijven heeft zich aangemeld voor het certificaat Fietsvriendelijk bedrijf van de landelijke Fietsersbond. In 2022 is de eerste fase van dit project afgerond maar het project loopt door in 2023. In 2023 vindt er een tussenevaluatie plaats.

De pilot op de Kanaaldijk Oost met fietsbetonplaten, die het zettingsproces tegengaan, heeft dusdanig goede resultaten opgeleverd dat we in 20223 gaan onderzoeken of de methodiek over de hele Kanaaldijk Oost kan worden toegepast. We hebben met Rijkswaterstaat afgesproken dat zij ruim € 3.000.000 ter beschikking stellen voor de totale reconstructie.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 2

Tevredenheid inwoners over fietsnetwerk in Houten handhaven op het bestaande, hoge niveau.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2019	2020	2021	2022	
2.1	% Inwoners dat tevreden is over de fietsroutes in Houten	Monitor Sociale Kracht	97%	98%	97%	98%	X

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Samen met de Tour de Force en de gemeenten Rotterdam, Groningen en Delft hebben we onderzoek gedaan naar de beleving door gebruikers van het fietspad. Landelijk was hier nog weinig over bekend. De provincie heeft hiervoor subsidie verleend. Dit onderzoek geeft inzicht in hoe gebruikers op elkaar en de inrichting van een fietspad reageren. Uit het onderzoek volgen aanbevelingen voor wegbeheerders hoe de beleving van gebruikers van het fietspad beïnvloed kan worden.

We hebben een bijdrage geleverd aan het actualiseren van de maatregelenlijst voor regionaal toekomstbeeld fiets; al onze regionale fietsambities zijn hierin opgenomen. De provincie heeft deze lijst aangeleverd aan het Rijk, als input voor het nationaal toekomstbeeld fiets.

Wij hebben met succes een propositie ingediend bij het Rijk, waarin we duurzame mobiliteitsmaatregelen hebben benoemd die bijdragen aan een versnelling van de woningbouw in het CMK gebied (Centrum - Molenzoom - Koppeling). Het Rijk heeft een toezegging gedaan voor een subsidie van 50% ter hoogte van 7,5 miljoen euro (inclusief BTW). De overige 50% komt voor rekening van Houten en de provincie. In 2023 verwachten we hier verdere afspraken over de maken.

Voor de doorfietsroutes Houten-Castellum-Bunnik-Utrecht Science Park en Houten-Nieuwegein-Lage Weide zijn de voorlopige ontwerpen afgerond. Tevens is gewerkt aan samenwerkingsovereenkomsten tussen de provincie en de betrokken gemeenten. In 2023 hopen we een samenwerkingsovereenkomst te kunnen sluiten.

Global Goal 9,11,13

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 3

Tevredenheid inwoners over fietsparkeren transferia.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

De fietstransferia bij de stations Houten en Houten Castellum bieden treinreizigers de mogelijkheid om hun fiets gratis en overdekt te stallen op loopafstand van het station. Dagelijks wordt veelvuldig gebruik gemaakt van deze voorziening. Rond de jaarwisseling van 2021/2022 is een contract afgesloten met een nieuwe exploitant, die toezicht houdt in beide fietstransferia.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen effectindicator opgenomen.

Deelprogramma Openbaar vervoer

Wat hebben we bereikt?

Het openbaar vervoer heeft ook na het wegvallen van alle coronabeperkingen nog te maken met achterblijvende reizigersaantallen. Het aantal reizigers met de bus in Houten zit eind 2022 op ongeveer 60% van het aantal reizigers pre-corona. Dat heeft grote financiële consequenties voor de vervoerder. Deze heeft in 2022 dan ook geen mogelijkheden gezien om de dienstregeling terug te brengen naar het niveau van voor corona. Een bijkomend probleem voor de vervoerbedrijven is een groot tekort aan personeel waardoor de dienstregeling verder onder druk staat.

We hadden ons voorgenomen in 2022 samen met de buurgemeenten Nieuwegein, IJsselstein en Vijfheerenlanden een OV-visie op te stellen. In de plaats daarvan komt er een gebiedsuitwerking van het OV Netwerkperspectief. Het OV-netwerkperspectief beschrijft, samen met de Nota van Uitgangspunten, de ambities voor het OV in de provincie Utrecht en vormt de basis voor de aanbesteding van de nieuwe concessies. We verwachten in de loop van 2023 aan de slag te gaan met de gebiedsuitwerking.

Doelstellingen:

1. Grotere tevredenheid van inwoners over het openbaar vervoer in de gemeente Houten en naar omliggende plaatsen buiten de gemeente Houten.
2. Meer gebruik van het openbaar vervoer in de gemeente Houten en naar omliggende plaatsen buiten de gemeente Houten.
3. Mobiliteit van kwetsbare inwoners ondersteunen. Voor inwoners met een Wmo vervoersindicatie – die niet (of niet in alle gevallen) met het OV kunnen reizen – houdt de gemeente met de regio een voorziening in stand (regiotaxi). Binnen de Rondweg kunnen deze inwoners gebruik maken van de electrokar.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Grotere tevredenheid van inwoners over het openbaar vervoer in de gemeente Houten en naar omliggende plaatsen buiten de gemeente Houten.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2019	2020	2021	2022	
1.1	% Inwoners dat tevreden is over busvervoer naar plaatsen buiten de gemeente Houten	Monitor Sociale Kracht	53%	48%	46%	55%	X

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2022 hebben we het burgerpanel gevraagd naar het wel en wee van het openbaar vervoer in Houten. Het resultaat van deze enquête heeft ons veel inzicht gegeven in hoe inwoners van Houten het OV ervaren. Aan de hand van deze inzichten zijn we in gesprek gegaan met de provincie over mogelijke verbetering van het bus-OV.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 2

Meer gebruik van het openbaar vervoer in de gemeente Houten en naar omliggende plaatsen buiten de gemeente Houten.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2019	2020	2021	2022	
2.1	Gemiddeld aantal instappers in de bus per dag (totaal van alle haltes)	Qbuzz	770	362	323	X*	404
2.2	Aantal treinreizigers (in en uit per dag) station Houten	ProRail	8.269	3.949	nnb	X*	nnb
2.3	Aantal treinreizigers (in en uit per dag) station Castellum	ProRail	5.549	2.687	nnb	X*	nnb

* Geen betrouwbare inschatting mogelijk in verband met Covid-19.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2022 hebben studenten van de Hogeschool Windesheim onderzoek gedaan naar het functioneren van station Houten als multimodaal knooppunt. In het eindrapport is een doorkijk gegeven wat voor consequenties de woningbouw in het CMK-gebied (Centrum - Molenzoom - Koppeling) heeft voor de doorontwikkeling van knooppunt Houten. Gesignaleerde knelpunten en aanbevelingen hebben betrekking op het station zelf, de fietsenstalling, de stationsomgeving, en het busstation.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 3

Mobiliteit van kwetsbare inwoners ondersteunen. Voor inwoners met een Wmo vervoersindicatie – die niet (of niet in alle gevallen) met het OV kunnen reizen – houdt de gemeente met de regio een voorziening in stand (regiotaxi). Binnen de Rondweg kunnen deze inwoners gebruik maken van de electrokar.

Effectindicatoren

Voor deze doelstelling is geen effectindicator opgenomen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Na de coronajaren zien we een stevig herstel van het aantal ritten met de electrokarren en Automaatje. Het aantal ritten blijft nog wel wat achter ten opzichte van de cijfers pre-corona.

Samen met de andere Lekstroomgemeenten hebben we de toegankelijkheid van bushaltes voor mensen met een beperking laten onderzoeken. Uit eerder onderzoek bleek dat ongeveer 50% van de bushaltes in Houten volledig toegankelijk was. Daarmee voldeed Houten (net) aan de wettelijke norm. Uit de cijfers in 2022 blijkt dat ongeveer 25% van de haltes volledig toegankelijk is voor mensen met een fysieke of visuele beperking. De daling in toegankelijkheid is deels te verklaren door een scherpere beoordeling en door het grote aantal haltes van U-flex in het buitengebied. Met de komst van U-flex in 2019 hebben we gekozen voor toevoeging van een groot aantal extra haltes, ook op

plekken waar geen ruimte is om deze volgens de richtlijnen in te richten. Hiermee is de bereikbaarheid van het buitengebied met openbaar vervoer voor een groot aantal inwoners verbeterd. Haltes hebben veelal geen voorziening maar bestaan slechts uit een haltebord bevestigd aan bijvoorbeeld een lantaarnpaal.

Op basis van de uitgevoerde inventarisatie maken we samen met de provincie in het eerste halfjaar van 2023 een plan van aanpak voor de verbetering van de belangrijkste bushaltes. De aanpak en prioritering doen we samen met de provincie om voor subsidie in aanmerking te komen.

Global Goal 8,9,11,13

Prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2019	2020	2021	2022	
3.1	Aantal ritten met de Regiotaxi per jaar	Dashboard Regiotaxi	X	14.938	nnb	X	14.202
3.2	Aantal ritten met de electrokarren per jaar	Jaarverslag Stichting Vervoer	9.000	2.394	nnb	X	6.388
3.3	Aantal ritten met Automaatje	Dashboard Automaatje	X	1.135	nnb	1.887	1.521

Programma Goede bereikbaarheid - Wat heeft het gekost?

	Deelprogramma's	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Verschil begroting na wijziging vs rekening 2022
03. Goede bereikbaarheid						
lasten						
03.01	Verkeersbeleid	127.704	88.632	90.828	82.218	8.610
03.02	Autoverkeer	3.359.324	3.249.205	3.478.300	3.550.524	-72.224
03.03	Fietsverkeer	867.231	996.988	757.795	758.247	-452
03.04	Openbaar vervoer	312.319	11.440	17.440	16.033	1.407
03.99	Programmabrede kosten	1.733.699	1.704.053	2.147.850	1.826.152	321.698
Totaal lasten		**6.400.277**	**6.050.318**	**6.492.213**	**6.233.173**	**259.040**
baten						
03.01	Verkeersbeleid	5.249	1.939	103.628	108.588	4.960
03.02	Autoverkeer	361.090	55.216	162.284	146.267	-16.017
03.03	Fietsverkeer	252.412	446.526	386.640	754.754	368.114
03.04	Openbaar vervoer	296.786		6.000		-6.000
03.99	Programmabrede kosten	1.616.246	1.681.500	1.481.775	785.894	-695.881
Totaal baten		**2.531.783**	**2.185.181**	**2.140.327**	**1.795.504**	**-344.823**
Saldo 03. Goede bereikbaarheid		**3.868.494**	**3.865.137**	**4.351.886**	**4.437.669**	**-85.783**

Voor een toelichting op de verschillen vanaf € 75.000 op programmaniveau wordt verwezen naar het jaarrekeninggedeelte bij de *Toelichting op staat van baten en lasten per programma*.

Programma Veilige leefomgeving

Inleiding

Mensen wonen, leven en werken het liefst in een veilige omgeving. Een veilige omgeving betekent dat zo min mogelijk sprake is van (georganiseerde) criminaliteit, dat de fysieke en sociale veiligheid op orde is en dat de gemeente goed voorbereid is op een crisis. De waardering voor het veiligheidsniveau in de gemeente is hoog en dat willen we graag zo houden. We werken al vele jaren intensief samen met partners in het veiligheidsdomein. Deze structurele, integrale aanpak op verschillende veiligheidsgebieden werpt zijn vruchten af.

In het Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2020-2023 zijn de kaders neergelegd voor het lokale veiligheidsbeleid in de komende jaren. Het Integraal Veiligheidsplan kent 3 prioriteiten:
* Veilige wijken,
* Het tegengaan van de georganiseerde ondermijnende criminaliteit,
* Zorg & veiligheid

Het programma bestaat uit de volgende deelprogramma's:
- Deelprogramma Sociale veiligheid en openbare orde
- Deelprogramma Fysieke veiligheid en crisismanagement

Zie de bestuurlijke beschouwingen voor een samenvatting van dit programma

De Monitor Sociale Kracht wordt nog slechts één keer per twee jaar uitgevraagd. In 2022 heeft dit onderzoek niet plaatsgevonden. Voor veel effectindicatoren zijn daarom geen recente gegevens beschikbaar en staat er een "X" in de kolom "realisatie 2022".

Overzicht relevante beleidskaders

Perspectiefnota 2022
Toekomstvisie Houten 2025
Collegeprogramma 2018-2022: Duurzaam, ondernemend en dichtbij!
Regionale Veiligheidsstrategie 2019-2022
Algemene Plaatselijke Verordening
Integraal Veiligheidsplan 2020-2023
Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Utrecht
Regionaal Risicoprofiel
Regionaal Crisisplan VRU 2020-2023
Beleidsplan VRU 2020-2023
Nota Dierenwelzijn
Uitwerking veiligheidsagenda 2019-2022

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze dit programma zijn verbonden partijen zijdelings betrokken. Als de VRU, RUD of Stichtse Groenlanden een bijdrage kunnen leveren aan zicht op een gebied of aan een project, dan maken we hierover afspraken. Verder werken we samen met de politie, het Openbaar Ministerie en zorgpartners.

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)
Programma Risicobeheersing (nader uitgewerkt in vastgestelde begroting 2022 VRU)
De VRU inventariseert risico's van branden, rampen en crises. Zij adviseert het bevoegd gezag gevraagd en ongevraagd over de risico's. Daarmee proberen ze risico's niet te laten ontstaan, dan wel zo klein mogelijk te maken. Verder richt de VRU zich op het voorkomen en beperken van (brand)gevaar en op voorkomen van ongevallen voor mens en dier door o.a. brand of gevaarlijke stoffen. Hierin betrekken zij actief burgers, bedrijven en instellingen om zo het veiligheidsbewustzijn en veilig handelen te stimuleren.

Het programma bestaat uit de volgende deelprogramma's:

- Sociale veiligheid en openbare orde
- Fysieke veiligheid

Deelprogramma Sociale Veiligheid en Openbare Orde

Wat hebben we bereikt?

In Houten is het nog steeds prettig wonen en werken. De criminaliteitscijfers zijn laag en het gevoel van veiligheid is nog steeds hoog.

In 2022 is de totale geregistreerde criminaliteit in Houten gedaald, terwijl de ontwikkeling in Midden-Nederland gemiddeld juist een stijging laat zien.

Het aantal meldingen van jongerenoverlast daalde eveneens. Al deze registraties zijn in 2022 op het laagste niveau sinds 2019. We zien dat het beleid om extra chill-locaties voor jongeren te hebben in de openbare ruimte zijn vruchten afwerpt.

In de afgelopen jaren is gebleken, dat een intensieve aanpak en samenwerking op zorg en veiligheid noodzakelijk is. Deze intensieve samenwerking heeft als doel dat mensen die zorg en grenzen nodig hebben, niet verder afglijden, in de criminaliteit belanden of overlast veroorzaken. Maandelijks heeft een integraal overleg Persoonsgerichte Aanpak voor volwassenen en jongeren plaatsgevonden.

Om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan zijn gebiedscontroles uitgevoerd in het buitengebied en op bedrijventerreinen. Ad hoc is ingezet op gemelde casuïstiek.

Doelstellingen:

1. Handhaven van het huidige (hoge) veiligheidsgevoel onder inwoners van Houten.
2. Afname van vermogensdelicten diefstal uit woning, autokraak en fietsdiefstal.
3. In 2023 is er meer zicht op ondermijning in het buitengebied en de bedrijventerreinen dan ten tijde van het ondermijningsbeeld 2017.
4. Inwoners die zorg nodig hebben en in de criminaliteit (dreigen te) belanden of overlast veroorzaken, glijden niet verder af.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Handhaven van het huidige (hoge) veiligheidsgevoel onder inwoners van Houten.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2019	2020	2021	2022	
1.1	% Inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in eigen buurt	Monitor Sociale Kracht	5%	5%	5%	4%	X
1.2	% Inwoners dat zich wel eens onveilig voelt op het Rond	Monitor Sociale Kracht	12%	13%	12%	9%	X
1.3	Aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners (BBV)	CBS	3,3	4,3	3,4	3,8	nnb
1.4	Aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners (BBV)	CBS	2,8	2,7	2,3	2,6	nnb

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoering is gegeven aan het uitvoeringsplan Integrale Veiligheid. Ingezet is op de samenwerking met ondernemers binnen het Keurmerk Veilig Ondernemen van zowel Het Rond als Castellum met als doel een schoon, heel en veilig winkelcentrum. De aanpak jongerenoverlast is geactualiseerd en is er is meer samenwerking met de middelbare scholen gestart om hen te betrekken bij de aanpak. Scholen worden tegenwoordig gezien als dé vindplaats voor jongeren. Handhaving gaat gerichter af op meldingen van overlast.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 2

Afname van vermogensdelicten diefstal uit woning, autokraak en fietsdiefstal.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2019	2020	2021	2022	
2.1	Aantal aangiften van (poging) woninginbraak	Politie	48	80	106	60	103*
2.2	Aantal aangiften autokraak	Politie	210	185	171	160	100**
2.3	Aantal aangiften fietsdiefstal	Politie	109	133	130	110	113

*/** De politie heeft geen verklaring voor deze afwijkingen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Veilige Wijk
Via Social Media en door middel van een aantal campagnes zijn inwoners geïnformeerd over maatregelen die ze konden treffen om de kans om slachtoffer te worden van bijvoorbeeld woninginbraak en autokraak te verkleinen. We hebben nieuw voorlichtingsmateriaal ontwikkeld waarmee we inwoners komend jaar gerichte voorlichting gaan geven. Bij opvallende trends of hotspots zetten we de Pop-up campagne in met de bakfiets op locatie. Ook namen we deel aan de veiligheidsdag.

Prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2019	2020	2021	2022	
2.1	Aantal deelnemers Burgernet*	Team Samenleving	5.715	5.525	nnb	6.000	5.565

* Inwoners kunnen lid worden van Burgernet via aanmelding op de website van burgernet of via het downloaden van een app. Over het aantal appgebruikers zijn geen cijfers beschikbaar. Het werkelijk aantal burgernetdeelnemers ligt daarom hoger dan het aantal dat hier wordt weergegeven.

Doelstelling 3

In 2023 is er meer zicht op ondermijning in het buitengebied en de bedrijventerreinen dan ten tijde van het ondermijningsbeeld 2017.

Effectindicatoren

Voor deze doelstelling is geen effectindicator opgenomen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2022 zijn twee gebiedscontroles in het buitengebied en twee op bedrijventerreinen uitgevoerd. In het buitengebied hebben we op deze locaties meer beeld gekregen van het gebruik van de bedrijfspanden. Zicht dat we eerst niet hadden. De inzet op het bedrijventerrein was deels signaalgestuurd. Hier hebben we ongeoorloofde activiteiten aangetroffen waarop we bestuurlijke handhaving hebben toegepast. Ook hebben we actie ondernomen naar aanleiding van concrete signalen en rapportages van de politie op het gebied van het telen en dealen van drugs.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 4

Inwoners die zorg nodig hebben en in de criminaliteit (dreigen te) belanden of overlast veroorzaken, glijden niet verder af.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2019	2020	2021	2022	
4.1	Meldingen jongerenoverlast	Politie en Meldpunt Jeugd en Veiligheid gemeente	275	700	563	350*	322
4.2	Meldingen overlast personen met verward gedrag	Politie	114	nnb	198	150	194**
4.4	Aantal PGA aanmeldingen ***	Team Samenleving	16	40	18	30	18
4.6	Aantal cases in het Top X overleg**** van het Veiligheidshuis	Veiligheidshuis	5	nnb	5	4	7

* Met de 4 nieuwe chill locaties voor jongeren verwachten we minder overlastmeldingen uit de buurt.

** De politie heeft geen verklaring voor deze afwijking.

*** Het gebiedsteam GGZ biedt sinds 2019 ook outreachende hulpverlening, dit betekent dat er minder casussen door hoeven te worden aangemeld voor de PGA. Het aantal jongeren dat voor de PGA wordt aangemeld zal door intensivering van de gemeentelijke regie op de aanpak dalen.

**** Lokale casuïstiek die in de PGA aanpak niet tot een oplossing wordt gebracht kan worden opgeschaald naar het Top X overleg in het Veiligheidshuis.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2022 werd het PGA-x systeem - waarin de convenantpartners veilig de essentiële informatie kunnen delen - intensief gebruikt en werd het lokale PGA overleg (Persoonsgerichte Aanpak Zorg en Veiligheid voor jeugd, volwassenen en woonoverlast) verder geoptimaliseerd. Deze intensieve samenwerking heeft als doel dat mensen die zorg en grenzen nodig hebben, niet verder afglijden, in de criminaliteit belandden of overlast veroorzaken. We hebben hiervoor diverse interventies ingezet -

variërend van buurtbemiddeling, de inzet van het Sociaal Team of het EropAf Team, de uitvoering Wet Tijdelijk Huisverbod, nazorg van ex-gedetineerden en een opleiding Wet Aanpak Woonoverlast.

In 2022 hebben we een ernstige en langlopende overlastsituatie weten te beëindigen door een Bestuurlijke aanpak die heeft geresulteerd in een ontbinding van 2 huurovereenkomsten waarna de rust in de desbetreffende buurten is teruggekeerd.

Door het RIEC MN is op verzoek van de gemeente in 2022 een onderzoek uitgevoerd naar de jonge aanwas in de drugscriminaliteit in Houten. Hieraan hebben diverse partners zoals politie, scholen, woningcorporatie en het eropaf-team deelgenomen. Ook zijn de onderzoekers op twee scholen met jongeren in gesprek gegaan. Uit het rapport blijkt dat de daadwerkelijke problematiek rondom jonge aanwas nog onvoldoende in beeld is. Het wenselijk is dat wordt ingezet op het voorkomen dat jongeren in de criminaliteit terecht komen. De banden met de scholen zijn daarom aangehaald en een projectaanpak is in voorbereiding gegaan.

Tijdens de onverwachtse ongeregeldheden bij de kermis hebben we samen met de politie dit in de kiem gesmoord door een effectieve aanpak. Er zijn stevige bestuurlijke maatregelen ingezet. Als vervolg is er een brief gestuurd aan de ouders van alle jongeren die negatief bij de politie in beeld zijn gekomen met als doel ouders aan te spreken op hun verantwoordelijkheid en een helpende hand te bieden indien dat gewenst was.

De aanpak voor jeugd en veiligheid binnen de gemeente Houten is geactualiseerd. De aanpak is gebaseerd op het regionaal convenant jeugdgroepenaanpak Midden-Nederland. De middelbare scholen zijn expliciet aangehaakt op de aanpak. De vier chill-locaties in Houten zijn dit jaar overwegend positief beoordeeld door politie, jongerenwerkers en de jeugd zelf. De meldingen jeugdoverlast zijn afgelopen jaar ook significant gedaald.

Global Goal 4,5,11,12,16,17

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Deelprogramma Fysieke veiligheid

Wat hebben we bereikt?

Vanuit de aanpak van de coördinatie op COVID-19 die tot eind februari 2022 veel extra werk met zich meebracht, moest direct doorgeschakeld worden op de coördinatie van de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Een nieuwe doelgroep en een nieuwe crisis die andere inzet en vaardigheden vanuit de gemeente vroeg waar niet op gerekend was. We hebben bed, bad en brood geregeld en vervolgens onderwijs, financiële ondersteuning door middel van leefgeld, huisvesting door het verbouwen van Merantihout en de Vuurtoren, communicatie met vluchtelingen, begeleiden van gastgezinnen en participatie in de buurt. Verder is veel afstemming gezocht met de Veiligheidsregio Utrecht, zowel ambtelijk als bestuurlijk.

Hierdoor zijn voor de doelstelling in dit programma niet alle geplande werkzaamheden uitgevoerd. Dan gaat het over het project brandveiligheid in woonappartementencomplexen, bij de kleine ondernemers en op het thema water en veiligheid als het gaat om de opgave rondom klimaatadaptatie en overstromingen vanuit de rivieren. Wel is bereikt dat er een adequate coördinatie is geweest op de impact van de COVID-19 pandemie en opvang van Oekraïense vluchtelingen.

Ter voorbereiding op crisismanagement heeft het nieuwe college een basistraining strategisch crisismanagement gevolgd.

Doelstellingen:

1. Minder (kans op) fysieke calamiteiten - minder (kans op) slachtoffers - minder (kans op) schade.
2. De verkeersveiligheid op een hoog niveau houden en waar mogelijk op basis van meer risicosturing verder verbeteren.
3. Het bevorderen van dierenwelzijn.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Minder (kans op) fysieke calamiteiten - minder (kans op) slachtoffers - minder (kans op) schade.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2019	2020	2021	2022	
1.1	Aantal prio 1 brandmeldingen in gebouwen versus het aantal woningbranden*	VRU rapportage	12/8	nnb	8/7	17/12	15/12
1.3	Geregistreerde rookmelderdichtheid in woningen gemeente Houten**	Website gemeente Houten	58%	58%	66%	100%	77%***

* Prio 1: Geeft kwalificatie van de melding aan. Prio 1 staat voor Prioriteit 1. De hoogste kwalificatie.

** Vanaf 1 juli 2022 is het verplicht in Nederland om een rookmelder te hebben op elke woonverdieping in een huis en in besloten ruimtes waar een vluchtroute doorheen. Hiervoor wordt het Bouwbesluit aangepast en wordt het dus wettelijk verplicht om hieraan te voldoen. Ook als wordt gewoond in een huurhuis.

*** De raming van 100% kan alleen worden gehaald als iedereen zich aan de wettelijke voorschriften houdt. Dat is kennelijk nog niet het geval.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Brand- en vluchtveiligheid woningen
Vanaf 1 juli 2022 is het verplicht in Nederland om een rookmelder te hebben op elke woonverdieping in een huis en in besloten ruimtes waar een vluchtroute doorheen loopt. Het is de taak van de gemeente inwoners hierop te wijzen. We hebben gecommuniceerd aan inwoners over deze wettelijke verplichting. We hebben de rookmelderdichtheid in Houten verder in kaart gebracht, zoals weergegeven op www.houten.nl/rookmelders. Ook hebben we 500 rookmelders gratis verstrekt. Een gerichte actie om de rookmelderdichtheid te verhogen is uitgevoerd door een brief te versturen naar alle adressen die nog niet hadden gereageerd dan wel waar geen registratie van bekend was.

Brandveiligheid in woonappartementencomplexen
Inwoners blijven steeds langer zelfstandig thuiswonen ook als zij verminderd zelfredzaam zijn. Het is van belang dat inwoners bij het ouder worden ook veilig thuis kunnen blijven wonen. In het najaar van 2022 is een veiligheidsdialoog in samenwerking met Veiligheidsregio Utrecht georganiseerd over brandveiligheid in nieuwe en bestaande woonappartementencomplexen.

Brandveiligheid bij kleine ondernemers
De door gemeente Houten ontwikkelde portal is toegelicht bij de VRU en zij hebben de portal in 2022 verder doorontwikkeld met als doel dit breder in de regio in te zetten. Hierop is geen verdere actie ingezet.

Externe veiligheid
De gemeente Houten heeft het klimaatadaptatieplan vastgesteld, waarin ook aandacht is voor het thema overstroming. Regionaal is een rapportage ambitiebepaling gevolgbeperking overstroming voor vitale en kwetsbare functies opgesteld. Doel van dit rapport is om de ambitiebepaling van gemeenten vast te leggen in omgevingsplannen. Vanuit openbare orde en veiligheid is hierop geen actie ingezet.

Crisisbeheersing en rampenbestrijding
De crisisbeheersingsorganisatie van de gemeente Houten is het eerste halfjaar van 2022 ingezet voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Ook de VRU had hierin een forse taak. De inzet van de gemeentelijke organisatie is fors, zowel voor het bestuur als voor de ambtelijke organisatie. De vele afstemming in bestuurlijke en uitvoerende overleggen heeft veel inzet gevraagd.

Door deze crisis zijn de reguliere opleidingen, trainingen en oefeningen vrijwel niet doorgegaan. Het nieuwe college heeft een basistraining strategisch crisismanagement gevolgd.

Risicocommunicatie
We hebben de landelijke en regionale thema's gedeeld en waar nodig over lokale urgente en actuele thema's gecommuniceerd.

Prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2019	2020	2021	2022	
1.1	Aantal wooncomplexen waar een informatiebijeenkomst brandveiligheid is georganiseerd.	Gemeente / Viveste	0	1	0	3	0
1.2	Percentage van het aantal niet gebruiksmeldings- of gebruiksvergunningsplichtige ondernemers in bedrijfspanden dat een geautomatiseerd advies vanuit het portal brandveilig ondernemen kreeg.	Portal Brandveilig Ondernemen	32%	32%	32%	35%	32%

Vanwege de crisisaanpak opvang ontheemden Oekraïne is er geen inzet geweest op dit thema in 2021 en 2022, vandaar het niet verhoogde percentage.

Doelstelling 2

De verkeersveiligheid op een hoog niveau houden en waar mogelijk op basis van meer risicosturing verder verbeteren.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Er zijn in 2022 verkeersmetingen uitgevoerd. Deze gaven geen aanleiding tot concrete maatregelen of verdere actie.
- Op landelijk niveau is de risico-indicator "Veilige verkeersdeelnemers" ontwikkeld door het kennisnetwerk Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV) die indien nodig in het provinciaal/gemeentelijk beleid gebruikt kan worden.
- In het collegeprogramma is de aanpak van brommeroverlast niet expliciet benoemd. De prioriteit in het collegeprogramma ligt bij het verbreden van de (brom-)fietspaden. Wel wordt op basis van excessen op brommeroverlast geacteerd.
- In 2022 hebben zich geen initiatieven tot andere vormen van pakketbezorging voorgedaan.
- De kruispunten Het Hout/Lange Schaft/Leebrugpad, De Bouw/Spoorwachterspad en Het Spoor/Smalspoor/A. Pistoriusweg zijn beoordeeld in het kader van de landelijke ontwikkelingen gebiedsontsluitingsweg (GOW) 50 naar 30.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen effectindicator opgenomen.

Doelstelling 3

Het bevorderen van dierenwelzijn.

Effectindicatoren

Voor deze doelstelling is geen effectindicator opgenomen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- De wettelijke taken van vervoer en opvang van (zwerf)dieren zijn uitgevoerd door de dierenambulance en de verschillende opvangcentra.
- Maandelijks is een bericht met betrekking tot dierenwelzijn op sociale media geplaatst.
- Overleg met de paddenwerkgroep van Milieu Werkgroep Houten over amfibieën in kolken.
- Samen met Voedselbank Houten ondersteuning opgezet voor aanschaf dierenvoedsel.
- Aanpak gevolgen vogelgriep, onder andere in samenwerking met Zwanenbeheer Houten.
- Behandeling van meldingen door bewoners, onder andere over overlast door duiven, ganzen en halsbandparkieten.

Global Goal 16,17

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Programma Veilige leefomgeving - Wat heeft het gekost?

	Deelprogramma's	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Verschil begroting na wijziging vs rekening 2022
04. Veilige leefomgeving						
lasten						
04.01	Sociale veiligheid en Openbare orde	1.309.226	1.376.729	1.387.757	1.483.884	-96.127
04.02	Fysieke veiligheid en crisismanagement	2.706.827	2.866.982	4.774.982	4.494.819	280.163
04.99	Programmabrede kosten			-37.683		-37.683
Totaal lasten		**4.016.054**	**4.243.711**	**6.125.056**	**5.978.703**	**146.353**
baten						
04.01	Sociale veiligheid en Openbare orde	333.863	390.067	397.006	402.073	5.067
04.02	Fysieke veiligheid en crisismanagement	50.910	219	2.094.219	1.673.241	-420.978
04.99	Programmabrede kosten					
Totaal baten		**384.772**	**390.286**	**2.491.225**	**2.075.314**	**-415.911**
Saldo 04. Veilige leefomgeving		**3.631.281**	**3.853.425**	**3.633.831**	**3.903.389**	**-269.558**

Voor een toelichting op de verschillen vanaf € 75.000 op programmaniveau wordt verwezen naar het jaarrekeninggedeelte bij de *Toelichting op staat van baten en lasten per programma*.

Programma Betrokken bij de samenleving

Inleiding

Zie de bestuurlijke beschouwingen voor een samenvatting van dit programma.

De Monitor Sociale Kracht wordt nog slechts één keer per twee jaar uitgevraagd. In 2022 heeft dit onderzoek niet plaatsgevonden. Voor veel effectindicatoren zijn daarom geen recente gegevens beschikbaar en staat er een "X" in de kolom "realisatie 2022".

Overzicht relevante beleidskaders

Toekomstvisie Houten 2025
Collegeprogramma 2018-2022: Duurzaam, ondernemend en dichtbij!
Leidraad omgevingsinitiatieven en participatie

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij dit programma zijn geen verbonden partijen betrokken.

Het programma bestaat uit de volgende deelprogramma's:

- Politiek en bestuur
- Dienstverlening

Deelprogramma Politiek en bestuur

Wat hebben we bereikt?

Het jaar 2022 startten we nog in een lockdown maar gaandeweg ging de Houtense samenleving en de wereld weer open. We konden elkaar weer meer ontmoeten en met inwoners fysiek in gesprek. De tijdens de coronaperiode nieuw geleerde digitale mogelijkheden van het betrekken van inwoners hebben we in stand gehouden waardoor we nu nog meer en eenvoudiger mensen bereiken.

De oorlog in Oekraïne was een onverwachte en ingrijpende gebeurtenis die ook in de Houtense samenleving gevolgen kende. We zagen - naast enkele zorgen - ook mooie initiatieven van inwoners bij de opvang van Oekraïense vluchtelingen.

In maart gingen de inwoners van Houten naar de stembus en kozen zij een nieuwe gemeenteraad. De verkiezingen zijn bij uitstek het moment waarop Houtense inwoners hun betrokkenheid bij het lokale bestuur tot uitdrukking kunnen brengen. De opkomst lag ook dit jaar boven het landelijk gemiddelde. Het nieuwe gemeentebestuur heeft de uitkomst vertaald in een coalitieakkoord en collegeprogramma waarbij de betrokkenheid met inwoners tot uitdrukking is gebracht.

Hoewel het een jaar van bestuurlijke transitie is geweest, zijn we aangevangen met het collegeprogramma waar betrokkenheid van de samenleving een prominente rol kreeg. We verbeteren de communicatie en participatie en bevorderen bewonersinitiatieven. Dit tegen de achtergrond van vluchtelingencrisis in Europa, ongekende stijging van energieprijzen en inflatie, maakten 2022 een bijzonder jaar.

Doelstellingen:

1. Inwoners voelen zich bij plannen en activiteiten van de gemeente steeds goed en op tijd geïnformeerd, gehoord en betrokken.
2. Een krachtige participatiesamenleving met gedeelde verantwoordelijkheid.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Inwoners voelen zich bij plannen en activiteiten van de gemeente steeds goed en op tijd geïnformeerd, gehoord en betrokken.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2019	2020	2021	2022	
1.1	% Inwoners dat vindt dat de gemeente hen voldoende betrekt bij haar plannen, activiteiten en voorzieningen*	Monitor Sociale Kracht	50%	40%	39%	50%	X
1.2	Rapportcijfer dat inwoners geven voor de gemeentelijke communicatie en voorlichting**	Monitor Sociale Kracht	7,0	7,0	7,0	7,2	X
1.3	% Inwoners dat vindt dat medewerkers zich verantwoordelijk tonen om daadwerkelijk tot een oplossing te komen***	Monitor Sociale Kracht	81%	76%	77%	85%	X

* Gemiddelde bij Nederlandse gemeenten in 2021: 31%.

** Gemiddelde bij Nederlandse gemeenten in 2021: 6,6

*** Gemiddelde bij Nederlandse gemeenten in 2021: 69%

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2022 wilden we met beide effectindicatoren weer minstens op het niveau komen van 2019. Of dat is gelukt kunnen we nog niet met zekerheid zeggen omdat er de Monitor Sociale Kracht in 2022 niet is uitgevoerd. Wel kunnen we zeggen, dat mede gesteund door het nieuwe collegeprogramma, we extra hebben ingezet op het verbeteren van de communicatie, participatie en het betrekken van de inwoners.

- De implementatie van de eind 2021 door de raad vastgestelde Leidraad Omgevingsparticipatie & participatie is in 2022 met kracht ter hand genomen:
- In juli 2022 hebben we aan initiatiefnemers, een impactmeter en een uitgebreid pakket aan ondersteunende tools ter beschikking gesteld. Deze zijn te vinden op www.houten.nl/omgevingsinitiatieven.
- Vanaf het moment dat de coronamaatregelen het toelieten, zijn we voor inwoners naast digitale online bijeenkomsten ook weer begonnen met het organiseren van fysieke bijeenkomsten. Bijvoorbeeld bij onderwerpen als windpark Goyerbrug, de grote driehoek in Schalkwijk, de ontwikkeling van de Beverakker, versterking vitaliteit centrum, Houten aardgasvrij en vele andere projecten.
- Ondertussen zijn we van de mogelijkheden die online participatie biedt, gebruik blijven maken. Dat biedt veel voordelen. Denk bijvoorbeeld aan dat inwoners vanuit hun thuisomgeving informatie- en participatiebijeenkomsten kunnen bijwonen en deel kunnen nemen aan enquêtes en dergelijke. Dit werkt mede drempelverlagend en het maakt dat het ook voor inwoners die bijvoorbeeld slecht ter been zijn of thuis moeten blijven voor zorgtaken makkelijker wordt om te participeren. Dat geldt ook voor het bijwonen van raadsvergaderingen waarbij de vernieuwde technische ondersteuning vanuit de raadzaal bijdraagt aan plezierig fysiek, digitaal of hybride vergaderen.
- Digitale communicatie en participatie zien we als een welkome aanvulling op of in combinatie met fysieke vergaderingen en ontmoetingen. Dat is waarom we in 2022 ook van start zijn gegaan met het inzetten van een nieuw E-platform www.houtenpraatmee.nl.
- Communicatie en dienstverlening werken nauwer samen bij het informeren en communiceren met de inwoners: ook dit gebeurt zowel offline (via bijvoorbeeld de kranten) als online (met een actieve inzet en van de website en social media waaronder ook webcare).
- Tenslotte is een belangrijke manier voor inwoners om invloed uit te oefenen op het beleid van de gemeente het uitbrengen van een stem tijdens verkiezingen. Op 16 maart 2022 vonden gemeenteraadsverkiezingen plaats. Deze zijn in 2022 ondersteund met opkomst bevorderende communicatie. De opkomst in Houten was 60,35% (landelijk 50,99%).

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 2

Een krachtige participatiesamenleving met gedeelde verantwoordelijkheid.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2019	2020	2021	2022	
2.1	% Inwoners dat vindt dat burgers en organisaties voldoende ruimte krijgen om ideeën en initiatieven te realiseren*	Monitor Sociale Kracht	52%	48%	46%	50%	X

2.2	Rapportcijfer dat inwoners geven voor de wijze waarop de gemeente hen en organisaties betrekt en de samenwerking opzoekt**	Monitor Sociale Kracht	6,8	6,6	6,5	7,0	X
2.3	% Inwoners dat bereid is zich in te zetten voor leefbaarheid in de buurt***	Monitor Sociale Kracht	85%	88%	85%	89%	X

* Gemiddelde bij Nederlandse gemeenten in 2021: 33%

** Gemiddelde bij Nederlandse gemeenten in 2021: 6,1

*** Gemiddelde bij Nederlandse gemeenten in 2021: 78%

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2022 wilden we minstens op het niveau komen van 2019. Met het nieuwe collegeprogramma hebben we nog meer ambitie uitgesproken op het verbeteren van de communicatie, participatie en het betrekken van de inwoners.

- In het nieuwe collegeprogramma 2022-2026 hebben we gesteld dat we ruimte zullen maken voor het experimenteren met nieuwe vormen van participatie. Daar zijn we eind 2022 mee begonnen door bij het raadplegen van de inwoners over het Houtens DNA, het afnemen van straatinterviews door ambtenaren in te zetten, sneed het mes aan twee kanten.
- In het collegeprogramma stelden we tevens dat we de visie communicatie en participatie 2017 - 2021 zullen evalueren en actualiseren en dat we het gebruik van de Leidraad Omgevingsinitiatieven & participatie zullen stimuleren, monitoren en verbeteren. Hier zijn de eerste stappen gezet. Zo zijn we in het najaar van 2022 gestart met het opleiden van medewerkers om de leidraad en de tools die in de zomer beschikbaar kwamen, goed te hanteren. Ook initiatiefnemers die een vergunning wilden aanvragen, hebben we gewezen op het bestaan van de Leidraad en de tools die voor handen zijn om hiermee te werken.
- Inwonersinitiatieven starten vanuit intrinsieke motivatie van inwoners die onbetaald het heft in eigen hand nemen om een maatschappelijk doel te bereiken. Daarbij nemen zij zelf ook de uitvoering ter hand. Inwonersinitiatieven zijn en blijven zeer waardevol zolang ze niet strijdig zijn met het algemeen belang. In 2022 hielden we contact met de bestaande initiatieven en bleven we deze ondersteunen. Dat deden we bijvoorbeeld door het organiseren van bijeenkomsten, het beschikbaar stellen van ruimtes om bij elkaar te komen, het meedenken over en faciliteren van huisvesting, het beschikbaar stellen van deskundigheid en het geven van praktische tips. Daarnaast zijn in 2022 ook nieuwe initiatieven blijven stimuleren.

Global Goal 16,17

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Deelprogramma Dienstverlening

Wat hebben we bereikt?

Het contact met onze inwoners en ondernemers, via de diverse klantcontactkanalen, verloopt goed. Inwoners kunnen kiezen langs welke weg zij met ons in contact willen komen. Uitgangspunt is de zelfredzame inwoner en ons voorkeurskanaal is en blijft digitaal, tenzij. Telefonisch contact blijft onveranderd populair en voor alle inwoners is het gemeentehuis goed bereikbaar en iedere werkdag open.

Doelstellingen:

1. Goede kwaliteit van en toegankelijkheid tot gemeentelijke informatie, diensten en producten.
2. Digitale dienstverlening zodat inwoners en ondernemers 24/7 zaken met ons kunnen doen.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Goede kwaliteit van en toegankelijkheid tot gemeentelijke informatie, diensten en producten.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2019	2020	2021	2022	
1.1	Rapportcijfer dat inwoners geven voor de algehele gemeentelijke dienstverlening*	Monitor Sociale Kracht	7,2	7,2	7,2	7,5	X
1.2	Rapportcijfer dat inwoners geven voor de digitale dienstverlening**	Monitor Sociale Kracht	7,4	7,3	7,3	7,5	X
1.3	Indicator excellente dienstverlening***/****	Monitor Sociale Kracht	7,0	6,7	6,7	7,0	X

* Gemiddelde bij Nederlandse gemeenten in 2021: 6,8

** Gemiddelde bij Nederlandse gemeenten in 2021: 7,0

*** Deze maat betreft een samengestelde variabele op basis van de score op zes stellingen. De score ligt tussen de 1 en de 10 waarbij een 10 staat voor uitmuntend hostmanship (excellente dienstverlening; dat wil zeggen medewerkers die professioneel en dienstbaar zijn, zich goed weten te verplaatsen in de klant en met hem/haar meedenken).

**** Gemiddelde bij Nederlandse gemeenten in 2021: 6,4

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- In 2022 is sprake geweest van pieken in de dienstverleningsvraag. In het bijzonder door de uitgestelde aanvragen reisdocumenten. Dit nog als gevolg van de eerdere pandemie. Het is gelukt om alle aanvragen tijdig te verwerken. Ondanks de slechte arbeidsmarkt die maakt dat we weinig nieuwe arbeidskrachten vinden voor de beschikbare vacatures. De flexibiliteit en de optimale inzet van het huidig personeel, hielp daarentegen wel.

- Het vluchtelingenvraagstuk, met name de Oekraïense vluchtelingen, betekende een toename van het aantal (bijzondere) inschrijvingen in de Basis Registratie Personen (BRP).

- De in 2021 vernieuwde website is in 2022 geoptimaliseerd en voldoet nu aan alle eisen van inclusie en toegankelijkheid. De teksten zijn op begrijpelijk taalniveau geschreven. De meest gevraagde/geraadpleegde producten en diensten worden permanent gemonitord en dusdanig gepositioneerd dat ze eenvoudig te vinden zijn.

- Verder hebben wij brieven vanuit Burgerlijke Stand en Burgerzaken aangepast aan meer genderneutraal.

- Het verder digitaliseren van bestaande producten heeft een positief effect op de dienstverlening. Inwoners zijn daardoor beter in staat om op een door henzelf bepaald moment een aanvraag te starten en/ of aangifte te doen.

- Binnen het team Dienstverlening is er hernieuwde en energieke kracht gezet op de eerstelijns beantwoording van vragen. Denk hierbij aan de telefoon. Een nieuw team zorgt voor adequate beantwoording en doorgeleiding van vragen van burgers en bedrijven. Ook de rest van de organisatie wordt hierin meegenomen en ondersteund.

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 2

Digitale dienstverlening zodat inwoners en ondernemers 24/7 zaken met ons kunnen doen.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2019	2020	2021	2022	
2.1	Gebruik E-formulieren	Productenoverzicht digitalisering (e-formulieren)	12.731	12.451	12.484	13.000	13.400

Wat hebben we daarvoor gedaan?

De introductie van 13 nieuwe E-diensten, begonnen in 2021 en afgerond in 2022 zorgt voor een iets groter, maar vooral verbeterd aanbod van onze digitale dienstverlening. De E-dienst vervangende stempas en volmachtbewijs is geïntroduceerd en de eerste stap voor de E-dienst Huwelijk en Partnerschap is gezet.

Het gebruik van E-formulieren nam weer enigszins toe. Dat is logisch met een uitbreiding van het aantal E-diensten. Er is inmiddels een einde aan het komen aan het aantal (gemeentelijk) diensten en producten dat gedigitaliseerd kan worden. Een toename van het gebruik van digitale producten in de toekomst zal vooral vanuit het door her Rijk geïnitieerde projecten komen (denk hierbij aan de nieuwe Omgevingswet).

Global Goal 16,17

Prestatie-indicatoren
Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Programma Betrokken bij de samenleving - Wat heeft het gekost?

	Deelprogramma's	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Verschil begroting na wijziging vs rekening 2022
05. Betrokken bij de samenleving						
lasten						
05.01	Politiek en bestuur	2.696.589	3.001.393	3.308.921	3.045.041	263.880
05.02	Dienstverlening	2.147.773	1.912.466	1.982.466	2.035.974	-53.508
05.99	Programmabrede kosten			260.952		260.952
Totaal lasten		**4.844.361**	**4.913.859**	**5.552.339**	**5.081.015**	**471.324**
baten						
05.01	Politiek en bestuur	1.000	1.520	1.520	78.293	76.773
05.02	Dienstverlening	626.131	637.723	637.723	662.258	24.535
05.99	Programmabrede kosten					
Totaal baten		**627.131**	**639.243**	**639.243**	**740.551**	**101.308**
Saldo 05. Betrokken bij de samenleving		**4.217.231**	**4.274.616**	**4.913.096**	**4.340.464**	**572.632**

Voor een toelichting op de verschillen vanaf € 75.000 op programmaniveau wordt verwezen naar het jaarrekeninggedeelte bij de *Toelichting op staat van baten en lasten per programma*.

Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie

Programma “Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie” is opgenomen omdat de BBV (besluit begroting en verantwoording)-voorschriften de gemeente verplichtten om naast haar 5 facultatieve programma’s ook dit programma in de begroting op te nemen.
Dit programma heeft een heel ander karakter dan de andere programma's en is daarom anders van opbouw.
Het programma algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie betreft de OZB en de uitkeringen uit het gemeentefonds. Deze middelen kennen geen vooraf bepaald bestedingsdoel en zijn daarmee vrij aanwendbaar. Daarnaast is in dit programma volgens de nieuwe BBV notitie overhead de overhead apart begroot en dus niet meer verwerkt in de (deel)programma's. Ook het renteresultaat komt via dit programma naar voren en voldoet aan de criteria van de nieuwe notitie rente.
De niet vrij aanwendbare heffingen, zoals het rioolrecht en afvalstoffenheffing, en de ontvangsten van specifieke uitkeringen zijn als baten opgenomen in de betreffende programma’s.

Overhead
Hieronder volgt een overzicht van de overhead:

	Werkelijkheid 2021	Begroting 2022	Werkelijkheid 2022	Afwijking
Personeelskosten Directie	302.350	304.166	309.288	-5.122
Personeelskosten Leidinggevenden primair proces	1.179.916	1.100.307	1.259.676	-159.369
Personeelskosten Managementondersteuning primaire proces	372.240	393.071	521.318	-128.247
Personeelskosten Financiën. toezicht en control	1.502.122	1.389.171	1.666.989	-277.818
Personeelskosten P&O/ HRM	893.091	789.507	1.026.922	-237.415
Personeelskosten Inkoopfunctie	248.854	210.955	293.008	-82.053
Personeelskosten Communicatiefunctie	690.723	626.136	757.919	-131.783
Personeelskosten Juridische zaken	218.084	195.803	244.403	-48.600
Personeelskosten Bestuurszaken en bestuursondersteuning	750.914	673.890	841.155	-167.265
Personeelskosten Informatievoorziening en automatisering	966.184	1.034.734	1.076.886	-42.152
Personeelskosten Informatiebeheer(DIV)	231.187	225.557	249.773	-24.216
Personeelskosten Facilitaire zaken en huisvesting	914.448	899.986	901.457	-1.471
ICT	1.540.120	1.990.152	1.870.223	119.929
Huisvesting	878.899	851.515	891.065	-39.550
Uitbestedingskosten bedrijfsvoering	352.602	549.127	549.823	-696
Concernbrede personeelskosten	703.935	957.885	992.328	-34.443
Bedrijfsvoeringkosten diverse afdelingen	492.201	475.103	459.738	15.365
Totaal overhead	**12.237.868**	**12.667.065**	**13.911.971**	**-1.244.906**

De overheadkosten 2022 bedragen 42,6%(begroot 43,8%) van de totale kosten van de organisatie (apparaatskosten). De overheadkosten zijn in de paragraaf lokale heffingen ook apart inzichtelijk bij de kostenonderbouwing gemeentelijke heffingen (rioolrecht en afvalstoffenheffing).

Vennootschapsbelasting(Vpb)
Gemeenten zijn vennootschapsbelastingplichtig voor zover er een onderneming wordt gedreven in fiscale zin. Veel gemeenten bieden reclame-exploitanten de mogelijkheid om reclame-uitingen aan te brengen op eigendommen van de gemeente. Commerciële partijen exploiteren de advertentieruimte, waarvoor gemeenten inkomsten ontvangen. Zo ook Houten. Hierbij wordt reclame-exploitanten een exclusief gebruiksrecht gegeven op eigendommen van de gemeente, zoals grond of lichtmasten. Hier kunnen dan reclameobjecten, zoals lichtbakken en abri’s, worden aangebracht. De Belastingdienst neemt het standpunt in dat dit een belaste activiteit is. Veel gemeenten nemen het standpunt in dat sprake is van normaal vermogensbeheer. Toch heeft onze fiscalist op basis van het uitgangspunt van de belastingdienst onze aangifte moeten indienen. Dit resulteert in dat Houten over deze activiteit Vpb moet betalen.

Ook zijn er afspraken gemaakt tussen de brancheorganisatie die zich bezig houdt met de inzameling van huishoudelijk afval (de NVRD) en de Belastingdienst. Over afvalstromen met een positieve waarde moet nu, met terugwerkende kracht vanaf 2016, aangifte worden gedaan van een “winst” ter grootte van 1% van de opbrengst. Ons samenwerkingsverband (AVU) doet aangifte van de “winst” met betrekking tot de opbrengst van papier en glas (de twee grootste afvalstromen die een positieve waarde hebben). Houten doet aangifte over de resterende afvalstromen (oud ijzer en frituurvet), Dit alles resulteert in een voorlopige aanslag vennootschapsbelasting 2022 van € 22.468 .

Hierna wordt de derde W-vraag *Wat mag het kosten?* beantwoord.

Programma Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie - Wat heeft het gekost?

	Deelprogramma's	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Verschil begroting na wijziging vs rekening 2022
A Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie						
lasten						
A1	Lokale heffingen	659.064	729.926	729.926	738.061	-8.135
A2	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		604.869	76.866		76.866
A3	Overhead	12.555.842	12.754.558	13.017.896	14.069.244	-1.051.348
A4	Saldo financieringsfunctie	29.729	128.484	171.949	32.327	139.622
A5	Vennootschapsbelasting (VpB)	36.575	25.034	25.034	23.737	1.297
A6	Overige baten en lasten	2.502.903	2.127.461	3.937.864	1.801.522	2.136.342
A7	Onvoorzien		63.214	63.214		63.214
A8	Mutaties reserves	7.464.250	150.000	4.891.157	4.954.082	-62.925
Totaal lasten		**23.248.363**	**16.583.546**	**22.913.906**	**21.618.973**	**1.294.933**
baten						
A1	Lokale heffingen	13.397.375	13.577.198	13.577.198	13.771.823	194.625
A2	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	68.019.236	67.650.705	76.328.695	77.798.658	1.469.963
A3	Overhead	317.974	293.231	350.831	164.522	-186.309
A4	Saldo financieringsfunctie	72.203	10.000	10.000	64.027	54.027
A5	Vennootschapsbelasting (VpB)					
A6	Overige baten en lasten	2.025.400	1.170.834	1.406.296	2.065.599	659.303
A7	Onvoorzien					
A8	Mutaties reserves	6.874.937	1.920.146	8.660.404	7.884.453	-775.951
Totaal baten		**90.707.125**	**84.622.114**	**100.333.424**	**101.749.081**	**1.415.657**
Saldo A Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie		**-67.458.762**	**-68.038.568**	**-77.419.518**	**-80.130.108**	**2.710.590**

Voor een toelichting op de verschillen vanaf € 75.000 op programmaniveau wordt verwezen naar het jaarrekeninggedeelte bij de *Toelichting op staat van baten en lasten per programma*.

Verplichte BBV indicatoren

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft een uniforme basisset beleidsindicatoren voor om (tenminste) op te nemen in begroting en jaarverslag. Deze set van 29 effectindicatoren behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkeringen en nieuwbouwwoningen. De betreffende indicatoren zijn voor een deel verwerkt in de verschillende programmateksten en enkele paragrafen van deze begroting en zijn herkenbaar door de toevoeging '(BBV)'achter een betreffende indicator. 18 indicatoren zijn echter opgenomen in voorliggende bijlage. Dit laatste is gebeurd op basis van inhoudelijke argumenten. Bijvoorbeeld omdat andere indicatoren beter passen in de Houtense programma's gezien het lopende en voorgenomen beleid en/ of omdat de beschikbaarheid van actuele cijfers van sommige BBV-indicatoren minder goed aansluit op de planning van de Houtense P&C-cyclus. Het totaal aan BBV-indicatoren is met deze bijlage echter compleet zodat hiermee ook wordt voldaan aan de betreffende richtlijn van het BBV.

Omschrijving	Bron	Realisatie			
		2019	2020	2021	2022
Veiligheid					
Verwijzingen Halt: aantal per 1.000 jongeren 12 - 18 jaar	Bureau Halt / WSJG	7	9	5	nnb
Geweldmisdrijven per1.000 inwoners	CBS	2,8	2,7	2,3	2,0****
Vernielingen en beschadigingen per 1.000 inwoners	CBS	3,3	4,3	3,4	4,1****
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	CBS	1,2	1,6	2,1	2,1****
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	CBS	1,1	1,9	1,2	1,4****
Sport, cultuur en recreatie					
Niet wekelijkse sporters (%) (BBV)	GGD gezondheidsmonitor	nnb	nnb	nnb	nnb
Volksgezondheid en milieu					
Omvang huishoudelijk restafval (per kilo per inwoner)	CBS	128	137	136	nnb
Hernieuwbare elektriciteit (%)	Klimaatmonitor RWS	18,2 %	26,7%	nnb	nnb
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
Gemiddelde WOZ-waarde van woningen x 1.000 euro	CBS-WOZ	321	350	378	418
Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen	BAG/ABF	4,8	5,8	6,2	14,0
Demografische druk (het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar en ouder per 100 personen van 20 tot 65 jaar) (%)	WSJG	69,1%	70,4%	71,5%	73,1%
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (in euro's)		588	623	662	723
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonhuishouden (in euro's)		730	789	853	912
Functiemenging (%) (BBV)***	Waarstaatjegemeente	54,7 %	55,1%	56,2%	nnb
Vestigingen van bedrijven per 1000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar (BBV)	Waarstaatjegemeente	154,6	160.2	164,5	nnb

Onderwijs					
Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen 5-18 jaar *	Duo	1,6	2,0	1,5	nnb
Relatief verzuim per 1.000 leerlingen 5-18 jaar **	Duo	15	10	10	nnb
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (%)	Duo	1,3%	1,0%	1,2%	nnb
Sociaal domein					
Banen per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	Waarstaatjegemeente	741,5	758,7	805,1	nnb
Jongeren (12 t/m 21 jarigen) met een delict voor de rechter (%)	CBS	1%	1%	0%	nnb
Kinderen in een uitkeringsgezin		3%	3%	3%	nnb
Werkloze jongeren (%) 16 t/m 22 jaar (BBV)	Verwey Jonker Instituut KIT	1%	2%	1%	nnb
Netto-arbeidsparticipatie van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking (%) (BBV)	CPB	75,2%	75,1%	74,4%	75,2%
Personen met een bijstandsuitkering, aantal per 10.000 inwoners, 18 jaar en ouder (BBV)	CBS-Participatiewet WIL	187,1	234,6	205,8	nnb
Lopende re-integratievoorzieningen (aantal per 10.000 inwoners 15-64 jaar) (BBV)	CBS-participatiewet	97,0	187,7	218,6	204,7
Jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp (%) (BBV)	CBS	10,1%	10,1%	12,1%	10,7%
Jongeren (tot 18 jaar) met jeugdbescherming (%) (BBV)	CBS	0,8%	0,8%	0,9%	0,8%
Jongeren (van 12 jaar tot 23 jaar) jeugdreclassering (%) (BBV)	CBS	0,3%	0,1%	0,1%	0,1%
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo (aantal per 10.000 inwoners) (BBV)	CBS-Monitor	330	350	370	340

* Met absoluut verzuim wordt bedoeld dat een scholier niet ingeschreven is bij een onderwijsinstelling.
** Met relatief verzuim wordt bedoeld dat een scholier ongeoorloofd wegblijft van de school waar die is ingeschreven (spijbelgedrag etc.)
*** De functiemengingindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen woningen en banen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
**** Voorlopige cijfers

Paragrafen

Paragraaf Lokale heffingen

Inleiding

In de paragraaf Lokale heffingen in de begroting worden de beleidsuitgangspunten voor de gemeentelijke belastingen en rechten weergegeven. In de paragraaf Lokale heffingen in de jaarstukken geven we inzicht in de belangrijkste ontwikkelingen, zowel beleidsmatig als financieel, die zich hebben voorgedaan in het afgelopen jaar.

Belangrijkste ontwikkelingen in 2022

Aangaande de afvalstoffenheffing. Hebben hier te maken met een lagere opbrengst afvalstoffenheffing(nadeel € 0,091 miljoen) doordat er in werkelijkheid minder woningen in 2022 zijn opgeleverd en bewoond dan verwacht was bij het opstellen van de begroting 2022. Daarnaast lijkt ook een oorzaak dat de hoeveelheid 1-persoonshuishouden (die minder heffing betalen) is gestegen ten opzichte van de meer-persoonshuishouden(verhouding is veranderd). Tot slot kan er ook minder heffing zijn binnengekomen als er bij verkoop van een woning enige tijd geen inwoners zijn ingeschreven op een adres.
Verder is er in 2022 nog een afrekening 2021 hogere opbrengsten papier (voordeel € 0,253 miljoen) van de afvalverwerking Utrecht (AVU) ontvangen. Dit geeft de grilligheid weer voor het genereren van opbrengsten. Geheel afhankelijk van ontwikkelingen.
Verder waren er nog wat kleine negatieve afwijkingen(nadeel € 0,021 miljoen), welke uiteindelijk resulteerde in een voordeel ad € 0,141 miljoen, welke conform onze richtlijnen gestort worden in de voorziening egalisatie tarieven afvalstoffenheffing.

Overzicht geraamde inkomsten per belastingsoort

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil 2022
01. Afvalstoffenheffing	5.715.430	5.748.362	5.657.456	-90.906
02. Hondenbelasting	176.005	168.978	177.384	8.406
03. Leges algemeen	2.200.081	2.417.367	2.737.539	320.172
04. Lijkbezorging	173.835	168.719	118.693	-50.026
05. Onroerend zaakbelasting	13.015.575	13.188.531	13.367.122	178.591
06. Rioolheffing	3.128.797	3.278.166	3.223.262	-54.904
07. Toeristenbelasting	205.795	219.689	227.317	7.628
Totale opbrengst	**24.615.518**	**25.189.812**	**25.508.774**	**318.962**

Toelichting op afwijkingen > € 75.000

Leges algemeen
De afwijking op de leges algemeen € 304.000 positief wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat in 2022 de opbrengst van leges voor bouwvergunningen, zelfs na een bijstelling van bij in maandelijkse begrotingswijziging van december 2022 (+ € 350.000) nog hoger is uitgevallen dan eerder geraamd Dit is veroorzaakt door enkele grote plannen, waarvan de vergunning in december 2022 zijn afgegeven en welke nog niet voorzien waren.
De resterende € 16.000 positief is toe te schrijven aan overige kleine verschillen bij de overige leges zoals rijbewijzen, paspoorten en huwelijken e.d..

Afvalstoffenheffing
Zie verklaring bij de Tekst Toelichting op afwijkingen 2022.

Lokale lastendruk

In onderstaande tabel is de lastendruk in Houten in 2022 weergegeven, voor zowel eigenaar-gebruikers als huurders. Zoals gebruikelijk in woonlastenoverzichten worden hierbij de onroerende-zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing betrokken. Het uitgangspunt is een meerpersoonshuishouden. Als peildatum voor de WOZ-waarde 2022 geldt 1 januari 2021. Deze waarde is alleen van toepassing op het belastingjaar 2022.

x € 1

Omschrijving	Bron	Rekening 2019	Rekening 2020	Rekening 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Afvalstoffenheffing	WSJG	230	258	316	310	310
Rioolrechten	WSJG	114	145	148	150	150
Totaal gebruiker		**344**	**403**	**464**	**460**	**460**
OZB eigenaar	WSJG	386	389	384	402	*)397
Totaal eigenaar/gebruiker		**730**	**792**	**848**	**862**)**	**857**

*) gemiddelde woningwaarde is lager (€ 418.000) dan waarmee in de raming is rekening gehouden (€ 424.000)
**) wijkt vanaf 2022 af van het bedrag vermeld door Coelo in verband met beschikbare CBS-data.

Bij de calculatie voor de woonlasten voor meerpersoonshuishouden (mphh) die COELO hanteert, staat de gemeente Houten op de 173e plaats (€912). In 2021 was dit de 219e plaats. Provinciaal staat Houten op de 7e plaats (2021 9e).

In onderstaande tabel zijn enkele vergelijkende cijfers uit de Atlas van de lokale lasten 2022 opgenomen.

Vergelijking woonlasten mphh

Omschrijving	Woonlasten hh Coelo	Procentuele vergelijking	Positie ranglijst
Landelijk goedkoopste gemeente (Rijssen/Holten)	667	73%	1
Gemeente Houten	912	100%	173
Landelijk duurste gemeente (Bloemendaal)	1.736	190%	349
Provinciaal goedkoopste gemeente (Veenendaal)	711	78%	1
Gemeente Houten	912	100%	7
Provinciaal duurste gemeente (Lopik)	1.190	130%	26

Indicatoren

In onderstaande tabel zijn de van toepassing zijnde BBV-indicatoren binnen het taakveld 'Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ontwikkeling en stedelijke vernieuwing (Vhrosv)' per 1 januari van het betreffende jaar opgenomen.

Omschrijving	Bron	Realisatie				
		2018	2019	2020	2021	2022
Gemeentelijke woonlasten in euro eenpersoons-huishouden (BBV)	Coelo	560	588	623	662	723
Gemeentelijke woonlasten in euro meerpersoons-huishouden (BBV)	Coelo	688	730	789	853	912
Gemiddelde WOZ-waarde koopwoningen x € 1.000 (BBV)	WSJG	301	321	351	378	418

Kwijtscheldingsbeleid

Bij kwijtschelding van belasting wordt de 100% norm van de relevante bijstandsnorm gehanteerd. Voor de overige regels wordt het rijksbeleid gevolgd. Op grond van de belastingverordeningen kan kwijtschelding worden verleend voor de afvalstoffenheffing, hondenbelasting (alleen de eerste hond), rioolheffing en in zéér uitzonderlijke gevallen de onroerende-zaakbelasting. Voor de overige belastingen en heffingen wordt geen kwijtschelding verleend.

x € 1

Heffingsjaar	Rekening 2019	Rekening 2020	Rekening 2021	Rekening 2022
Kwijtschelding afvalbeleid	131.230	135.525	166.807	161.281
Kwijtschelding hondenbelasting	5.014	4.428	4.206	3.820
Kwijtschelding rioolheffing	67.507	77.804	78.840	78.437
Kwijtschelding belastingen	0	0	0	3.297
Totaal	**203.751**	**217.757**	**249.854**	**246.836**

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Voor het bereiken van onze doelstellingen en het bewaken van de financiële positie van de gemeente Houten is inzicht gewenst in potentiële financiële risico's en de mogelijkheden om deze tegenvallers op te vangen (de weerstandscapaciteit). In deze paragraaf werken we de risico's en de weerstandscapaciteit uit. De verhouding tussen de weerstandscapaciteit en de risico's wordt het weerstandsvermogen genoemd en geeft een beeld van de robuustheid van onze financiële situatie. Een toereikend weerstandsvermogen voorkomt dat iedere financiële tegenvaller ons direct tot bezuinigingen dwingt of ten koste gaat van bestaande taken. Incidenteel kunnen deze financiële tegenvallers worden gedekt uit het weerstandsvermogen. Indien er sprake is van structurele financiële tegenvallers zijn hier uiteraard op langere termijn maatregelen voor nodig om de begroting structureel en reëel in evenwicht te laten zijn. De ratio voor het weerstandsvermogen in de Jaarrekening 2022 is 7,1. Deze is hoger dan vorig jaar. De ratio voor het weerstandsvermogen was toen 4,9. De weerstandscapaciteit is sterk gestegen als gevolg van een veel hogere vrije algemene reserve en winst over het boekjaar. De hoge ratio weerstandsvermogen is van belang gezien het aantal niet-kwantitatieve risico's. Deze risico's kunnen zich uiteindelijk in meer of minder mate gaan vertalen in concrete risico's. De hoge ratio is dan een buffer om deze risico's incidenteel af te dekken.
Naast een robuust weerstandsvermogen is een adequaat risicomanagement gewenst. Dit betekent een proactieve houding in het signaleren, herkennen en beheersen van risico's. Concreet vullen we dit in met een periodieke screening op mogelijke risico's, te nemen beheersmaatregelen en het gesprek met elkaar hierover.

Deze paragraaf begint met een weergave van de weerstandscapaciteit. Vervolgens komt het risicoprofiel, uitgesplitst in risico's aan bod. Vanuit de weerstandscapaciteit en risico's wordt een conclusie getrokken over het weerstandsvermogen. Deze paragraaf sluit af met een aantal financiële kengetallen.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit het geheel van middelen en mogelijkheden om niet begrote, onverwachte incidentele kosten te kunnen dekken. De weerstandscapaciteit bestaat uit de vrije algemene reserve, de onbenutte belastingcapaciteit en de stelpost onvoorzien. De beklemde algemene reserve is dus geen onderdeel van de weerstandscapaciteit. Voor het inzetten (op basis van door de raad vastgestelde criteria) van de beklemde algemene reserve is altijd een raadbesluit nodig. Het verloop van de weerstandscapaciteit wordt in onderstaande tabel weergegeven.

bedragen x € 1.000

Weerstandscapaciteit	1-1-2022	31-12-2022	1-1-2023
Vrije algemene reserve	3.372	6.177	6.177
Resultaat 2022(incl. resultaatbestemmingen)			3.323
Onbenutte belastingcapaciteit			3.630
Stelpost onvoorzien			67
Totaal	**3.372**	**6.177**	**13.197**

De omvang van de vrije algemene reserve is per 31 december 2022 € 6,177 miljoen. Dit is € 3,660 miljoen boven de door de financieel toezichthouder (provincie Utrecht) gesteld norm (€ 50 per inwoner). Per 1 januari 2023 bedraagt de vrije algemene reserve € 9,500 miljoen en ligt € 6,968 miljoen boven de minimumnorm. De door de financieel toezichthouder gestelde norm is een duiding, maar geen harde eis in het kader van het toezichtregime.

Omdat aanpassing van belastingtarieven voor 2022 niet meer mogelijk is, is de onbenutte belastingcapaciteit per 31 december 2022 € 0. Op basis van de begroting 2023 is de prognose van de onbenutte belastingcapaciteit per 1 januari 2023 € 3,630 miljoen.

De omvang van de stelpost onvoorzien (€ 67.000) is gebaseerd op een norm van € 1,25 per inwoner.

Risicoprofiel

Overige (niet) kwantitatieve risico's

Zoals gebruikelijk maken we bij het risicoprofiel onderscheid in niet-kwantitatieve risico's (onzekerheden) en kwantitatieve risico's. De niet-kwantitatieve risico's zijn ontwikkelingen waarvan de waarschijnlijkheid en de (financiële) impact van de ontwikkeling (nog) niet kan worden ingeschat maar op termijn wel tot een risico (positief of negatief) kunnen leiden. De kwantitatieve risico's zijn risico's waarvan de financiële gevolgschade wel kan worden gekwantificeerd. Deze kwantitatieve risico's zijn relevant bij het bepalen van de omvang van het weerstandsvermogen.

De onzekerheden zijn in 5 categorieën onderverdeeld:
1. Financieel-economisch
2. Organisatie
3. Juridisch
4. Imago
5. Verbonden Partijen

Achter elk risico is aangegeven of het gaat om een nieuw, gewijzigd of ongewijzigd risico ten opzichte van de risicoparagraaf van de begroting 2022 (laatste integrale berichtgeving over risico's).

1. Financieel-economisch

Vertraging projecten als gevolg van stikstofdossier (Ongewijzigd)
Te veel stikstofneerslag is slecht voor de natuur. Daarom neemt de overheid maatregelen om de stikstofuitstoot te verminderen en de natuur te verbeteren.

De stikstofproblematiek wordt vanuit de landelijke overheid opgepakt. De problematiek is veelomvattend, complex en raakt veel sectoren. Doordat enerzijds het beleid nog verder uitgewerkt moet worden en anderzijds er veel discussie is over de toegepaste rekenmethodes ten aanzien van de verschillende projecten, lopen de projecten vertragingen op.
Het kabinet wil in samenwerking met provincies en sectoren een groot pakket aan maatregelen nemen om de hoeveelheid stikstof terug te dringen. Dit met het doel om de natuur te beschermen, het verlies aan biodiversiteit herstellen en perspectief bieden aan de agrarische sector. Daarnaast wil kabinet de doelen in de wet stikstofreductie en natuurverbetering versnellen van 2035 naar 2030.

Uitvoering bestedingsplan mobiliteit en bereikbaarheid (Gewijzigd)
Het bestedingsplan mobiliteit en bereikbaarheid bevat circa 50 projecten op gebied van infrastructuur voor auto, fiets en openbaar vervoer. Uit een globale raming blijkt dat de totale kosten ingeschat worden 22 miljoen euro. Vanuit de gemeente is er echter een budget beschikbaar van € 3,3 miljoen euro. Naast de eigen middelen is voor de haalbaarheid van een aantal projecten het van belang dat er extern geld komt in de vorm van provinciale en rijkssubsidies en/of bijdragen van derden.

Met het aanbrengen van prioritering worden keuzes gemaakt in de uitvoering, die tussentijds bijgesteld kunnen worden door inhoudelijke heroverwegingen, financiële mogelijkheden en beschikbare personele capaciteit. In 2023 wordt het bestedingsplan herijkt, waarbij in ieder geval prioriteit wordt gegeven aan de ambities uit het collegeprogramma.

Haalbaarheid project versterking Lekdijk in combinatie met andere projecten op Eiland van Schalkwijk (Gewijzigd)
In 2023 moet duidelijk worden in welke mate het project Sterke Veilige Lekdijk (financieel) haalbaar is. Het gaat hierbij om drie deelprojecten als onderdeel van het dijkversterkingsterkingsproject van HDSR. Deze deelprojecten zijn de weginrichting, optimaliseren weginrichting voor het vergroten van de capaciteit van het wegvak Nieuwegein – fort Honswijk en het weer zichtbaar en beleefbaar maken van de inlaatsluis.
De kosten van de verschillende onderdelen van het project moeten nog in beeld worden gebracht. Een deel zal worden gefinancierd met subsidies en ook vanuit de gemeente zal een deel moeten worden gefinancierd. Daarvoor is het belangrijk dat de kosten eerst in beeld worden gebracht.
De realisatie van het deelproject optimaliseren weginrichting en vergroten van de capaciteit van de weg is van belang voor andere projecten en ontwikkelingen op het Eiland van Schalkwijk; deze projecten zijn afhankelijk van het doorgaan van het project Sterke Veilige Lekdijk. Bij het

haalbaarheidsonderzoek komen onder meer de volgende aspecten aan bod: de Visie Mobiliteit en Recreatie voor het Eiland van Schalkwijk, actualisatie Mobiliteitsvisie, regionale afstemming, doorlooptijd participatietraject en subsidie procedures. Hoewel reeds stappen zijn gezet, is ten tijde van het opstellen van de begroting 2024 nog niet nog geen compleet beeld van de (financiële) haalbaarheid. Dit zal in de loop van 2023 duidelijk worden. In de Perspectiefnota zal hierop al wel worden geparticipeerd.

Klimaatdoelstellingen/ windparken (Gewijzigd)
De uitstoot van broeikasgassen heeft als ongewenst effect de opwarming van de aarde. Dit heeft negatieve gevolgen voor mens, dier en de natuur. Daarnaast raken zonder ingrijpen de huidige energiebronnen uitgeput.

Op landelijk, provinciaal en gemeentelijk niveau is beleid ontwikkeld om deze neerwaartse spiraal om te buigen. Op gemeentelijk niveau hebben wij de ambitie een duurzaam Houten in 2040: klimaat- en energieneutraal, stil, schoon, klimaatproof, met volop groen en water, gesloten kringlopen en natuurlijk materiaalgebruik. De inwoners en maatschappelijke organisaties worden met behulp van voorlichting en subsidies gestimuleerd om vorm te geven aan duurzaamheid.

Bij de vorming van het nieuwe kabinet is in het coalitieakkoord ingegaan op Klimaat en Energie. In februari 2022 zijn de afspraken in het coalitieakkoord uitgewerkt in een beleidsprogramma. Daarbij is afgesproken dat er 35 miljard euro beschikbaar wordt gesteld voor een klimaat en transitiefonds voor de komende 10 jaar voor energie-infrastructuur, groene industriepolitiek, mobiliteit en gebouwde omgeving. Medeoverheden, waaronder gemeenten, krijgen via een specifieke uitkering middelen voor de uitvoering van het klimaatbeleid.

Voldoende financiële middelen en acceptatie/begrip vanuit de samenleving voor maatregelen bepalen het succes van de uitvoering. Goede participatie is daarin een belangrijk middel. Dit vraagt echter wel extra inzet en tijd.

De energietransitie vraagt van de hele maatschappij investeringen. Door de hoge energieprijzen in 2022 is de aandacht voor verduurzaming gegroeid. De noodzaak tot energiebesparing werd breed gevoeld. Tegelijkertijd zorgen de hoge energieprijzen voor minder investeringscapaciteit bij huishoudens en bedrijven. De inzet van de rijksoverheid voor koopkracht en energiebesparing zullen erg bepalend zijn voor de mogelijkheden van individuele huishoudens om mee te kunnen doen in de energietransitie.

Op technisch vlak is het elektriciteitsnet reden voor zorg. In onze regio is netcongestie afgekondigd. Daardoor kunnen nieuwe grootschalige energieprojecten (zonnevelden, windparken, grote zonnedaken) op dit moment niet meer (direct) op het net aangesloten worden. Ook nieuwe grootverbruikersaansluitingen zijn nu (vrijwel) niet mogelijk. Dit kan gevolgen hebben voor het tempo waarin grote opgaven, zoals de energietransitie en woningbouw, gerealiseerd kunnen worden. De netcongestie is naar verwachting pas aan het einde van dit decennium helemaal opgelost. Tot die tijd vraagt dit om creativiteit en innovatie om projecten te kunnen blijven realiseren.

Ten aanzien van de ingediende bezwaren tegen de windparken is de situatie als volgt:

Door uitspraken van respectievelijk de rechtbank en de Raad van State hebben de Windparken Houten en Goyerbrug veel aandacht en inzet gevraagd in 2021 en 2022. Dit heeft geleid tot nieuwe besluiten over deze windparken eind 2022. Beide dossiers zijn (juridisch) complex en maatschappelijk en politiek zeer gevoelig. Daar komt bij dat de initiatiefnemer van Windpark Goyerbrug de gemeente aansprakelijk heeft gesteld voor vertragingsschade. Deze schade is (nog) niet gekwantificeerd. Vanuit de heroverweging van Windpark Goyerbrug heeft de raad een indruk van de orde van grootte van de financiële risico's rond dit windpark.

In 2023 volgen hoogstwaarschijnlijk juridische procedures bij de rechtbank en/of Raad van State. Deze procedures vragen veel ambtelijke inzet en externe (juridische) expertise. Daarmee is het niet alleen een juridisch en financieel-economisch risico, maar ook op het gebied van, organisatie en imago.

Spoortrillingen (Gewijzigd)
Inwoners van Houten ondervinden ernstige hinder van trillingen veroorzaakt door passerende (goederen) treinen. Deze situatie bestaat al vanaf 2009. In dat jaar werd de verdubbeling van het spoor door Houten (traject Utrecht-Geldermalsen) voltooid. Deze bewoners hebben sinds de spoorverdubbeling last van slapeloze nachten en stress en zitten met een onverkoopbare woning. Op ambtelijk en bestuurlijk niveau hebben wij samen met alle betrokkenen partijen (vertegenwoordigers van het ministerie van IenW, ProRail en de bewoners) ons uiterste best gedaan om te komen tot een voor de bewoners en voor de gemeente aanvaardbare oplossing. De oplossing is er. Alle partijen zijn het erover eens dat de beste manier om de trillingen te beperken een betonnen plaat of bak onder het spoor is.

In 2021 is bij bewoners die daarvoor toestemming hebben gegeven, onderzocht of er aanpassingen in de woningen mogelijk waren. Geen van de onderzochte oplossingen bleken voor het ministerie van IenW effectief en doelmatig te zijn.
In december 2021 hebben er diverse hoorzittingen plaatsgevonden van bewoners die tegen het besluit van het ministerie om geen fysieke maatregelen te treffen, in beroep zijn gegaan. Deze uitkomst om geen maatregelen te treffen is voor ons, maar in de eerste plaats voor de betrokken bewoners, onaanvaardbaar. Het Ministerie van IenW heeft ProRail in 2022 opdracht gegeven om te onderzoeken of het voor de hinder van trillingen uitmaakt als de goederentreinen in de nacht over de 2 binnenste sporen i.p.v. de 2 buitenste sporen rijden. Movares heeft dit onderzoek uitgevoerd in de periode januari tot mei 2022. Bij enkele woningen aan de Prins Willem-Alexanderweg en Vlierweg is meet apparatuur geplaatst. ProRail bespreekt de uitkomsten eerst met Ministerie van IenW. De verwachting is dat er begin februari 2023 een bestuurlijk overleg zal plaatsvinden om de uitkomsten te bespreken). Mocht ook deze oplossing geen effect hebben, dan zullen wij ook in 2023 het ministerie van IenW blijven aanspreken op haar eindverantwoordelijkheid om een effectieve en toekomst vaste oplossing voor deze bewoners te realiseren. Mocht het ministerie van IenW in 2023 toch overgaan tot het nemen van maatregelen, dan zal zij mogelijk ook een financiële bijdrage vragen van de gemeente Houten.

Woningbouwopgave 2021- 2030 (Gewijzigd)
Opgave woningbouw
In december 2021 heeft de gemeenteraad de woningbouwopgave vastgesteld in de woonvisie 2021-2030. Hierin staat beschreven dat 4.750 extra woningen moeten worden gerealiseerd in de periode 2021- 2040.
Deze opgave wordt voortvarend opgepakt doormiddel van het Programma Bouwen voor Houten in samenspraak met de bewoners en gebruiken de kernwaarde van Houten (Houtens DNA) als basis voor de toekomstige ontwikkelingen.
Op de hoofdlijn is het de ambitie om in de periode tussen 2022 en 2030, circa 2000 woningen te ontwikkelen en toe voegen door middel van transitie en transformatie in de gebieden van Molenzoom, Centrum en Koppeling.
Tevens worden voorbereidingen gedaan om Houten-oost tot ontwikkeling te brengen. Hier kunnen nog circa 2.750 woningen worden gerealiseerd in de periode tot 2040.

Er is een planvoorraad tot en met 2025 van ongeveer 700 woningen.
De realisatie van de woningen in de periode 2022-2040, kan onder druk komen te staan doordat er onvoldoende locaties beschikbaar komen, bezwaren worden ingediend tegen planologische procedures en/of er onvoldoende budget en personele capaciteit beschikbaar is.

Financiën en risico's (Ongewijzigd)
We zoeken voor de financiering van de (woningbouw)plannen aansluiting bij het Rijk (MIRT) en provincie voor gelden voor de infrastructuur en woningbouw. Hiervoor zijn aanvragen in gang gezet. Randvoorwaarde en risico hierbij is dat er voldoende betaalbare woningen moeten worden gebouwd (50% betaalbaar) om aanspraak te kunnen maken op deze gelden.
Bijkomende randvoorwaarde is cofinanciering door de gemeente van een deel van de investering.

Tevens moet structureel ingezet worden op kostenverhaal van binnenplanse- en bovenwijksekosten op de ontwikkelaars. Dit is een wettelijke verplichting, maar ook een noodzaak om de begeleiding van de plannen en de financiering van ruimtelijke investeringen te kunnen borgen.

Vennootschapsbelastingplicht voor eigen ondernemingsactiviteiten (Ongewijzigd)
Per 1 januari 2016 is de vennootschapsbelastingplicht (Vpb-plicht) voor overheidsondernemingen in werking getreden. Aanvankelijk leek Houten niet Vpb-plichtig te zijn. In 2019 zijn er afspraken gemaakt tussen de brancheorganisatie die zich bezig houdt met de inzameling van huishoudelijk afval (de NVRD) en de Belastingdienst. Over afvalstromen met een positieve waarde moet nu, met terugwerkende kracht vanaf 2016, aangifte worden gedaan van een “winst” ter grootte van 1% van de opbrengst. Andere bestaande activiteiten die momenteel niet als ondernemersactiviteit worden beschouwd, kunnen dat in de toekomst wel worden, waardoor met terugwerkende kracht (inclusief heffingsrente) vennootschapsbelasting moet worden betaald.

Herijking gemeentefonds/verdelingssystematiek (Ongewijzigd)
Met ingang van 2023 is een nieuwe verdeelsystematiek voor het gemeentefonds van toepassing.
In de meicirculaire 2022 gaat het Rijk uit van een ingroeipad voor 3 jaar. In het begrotingsjaar 2023 wordt het ingroeipad van de herverdeling beperkt tot € 7,50 per inwoner en voor de jaren 2024 en 2025 € 15 per inwoner.
Het totale herverdeeleffect komt daarmee op maximaal € 37,50 per inwoner (in Houten is sprake van een negatief effect).
Onzekerheden bestaan er nog omtrent de hoogte van de suppletie-uitkering die we ontvangen ter compensatie van het verschil tussen het werkelijke nadeel volgens BZK (€ 103 per inwoner) en het nadeel volgens het ingroeipad. En ook de evaluatie van deze nieuwe verdeling (“onderhoudsagenda”) brengt onzekerheden met zich mee. Deze wordt uiterlijk 2025 afgerond. Aan de hand hiervan kan het verdeelstelsel nog wijzigen.
Ontwikkelingen worden gevolgd in de komende circulaires.

“Duurzame ICT-dienstverlening Houten” (Gewijzigd)
Voor de zomer van 2021 is onderzoek gedaan naar de ‘duurzame ICT-dienstverlening Houten’. Bij dit onderzoek is in beeld gebracht wat er nodig is om onze ICT-infrastructuur duurzaam toekomstig bestendig te organiseren. Het gaat dan over de organisatie, processen en beheer van de ICT-infrastructuur. De rapportage en aanbevelingen zijn in het najaar 2021 met de raad besproken. De aanbevelingen hebben betrekking op de organisatie, processen en het beheer van de ICT-infrastructuur, maar ook op het al dan niet in eigen beheer uitvoeren van de dienstverlening. Om een inschatting te maken wat hiervan de kosten zijn is een businesscase met kosten-baten analyse opgesteld. In het najaar 2021 is het college over de resultaten van het onderzoek en de voorgestelde gewenste / noodzakelijke veranderingen van de organisatie, processen en het beheer van de ICT-infrastructuur geïnformeerd. Dit hebben we in samenhang met de uitgewerkte businesscase gedaan zodat duidelijk is wat de incidentele en/of structurele financiële effecten zijn van de voorgestelde gewenste / noodzakelijke veranderingen.
Bij de tweede bestuursrapportage 2021 is de raad voorgesteld om bestemming van de bestemmingsreserve ICT-RUD te wijzigingen in "Zorgdragen voor een Duurzaam ICT-beheer". Hierdoor zijn er op de korte termijn middelen beschikbaar om, indien nodig, te kunnen handelen bij urgente knelpunten.
De uitkomsten van het 2e rapport medio januari 2022 waarin de businesscases van 4 scenario’s zijn uitgewerkt heeft ook een advies opgeleverd. De effecten van dit advies op lange termijn geven een stijging van de structurele kosten voor de ICT-dienstverlening weer. Het advies om de datacenter diensten uit te besteden vraagt zowel structureel als incidenteel een aanzienlijk bijdrage.

Bij de coalitieonderhandelingen in 2022 is kritisch gekeken naar de uitkomsten van de bovenstaande rapporten en de daarmee samenhangende kosten. In het collegeprogramma is vervolgens afgesproken dat er eerst een verdiepend onderzoek plaats dient te vinden alvorens akkoord te gaan met de adviezen en de daarmee samenhangend kosten. De opdracht voor het verdiepend onderzoek wordt in januari 2023 gegeven en de resultaten worden in maart 2023 verwacht. Vóór 30 april wordt een beslissing verwacht omtrent de uit te voeren adviezen uit dit rapport. Om de ICT veilig, robuust en beheersbaar te houden zullen in 2023 incidentele middelen worden ingezet daar waar dit nodig is.

De aanbesteding van de ICT-diensten is in december 2022 afgerond. We weten wat de werkelijke kosten zijn voor de uitbesteding. Deze gegevens gebruiken we in het bestuurlijk besluitvormingstraject.
De Europese aanbesteding voorziet in het uitbesteden van de technische infrastructuur en de technische beheeractiviteiten.

Risico daarbij is dat de rechtmatigheid in 2023 in het geding komt voor de diensten die we nu al afnemen van onze externe partners.

Jeugdhulp en WMO (Gewijzigd)
Hoogte rijksvergoeding.
De jeugdhulp is een open einde regeling. De gemeente kan (en wil) geen cliënt weigeren indien het budget ontoereikend is. Indien er sprake is van structurele tekorten op het budget voor jeugdhulp dan gaat dit ten koste van de budgetten voor andere voorzieningen zoals het zwembad, de bibliotheek en sportvoorzieningen.

Op landelijk niveau werd duidelijk dat de rijksvergoeding die gemeenten ontvangen voor jeugdhulp onvoldoende is om de kosten te dekken. Ook bij de gemeente Houten is dit het geval.

In verband met de structurele tekorten spande de VNG een arbitragezaak aan tegen het rijk over onvoldoende compensatie vanuit het rijk voor de tekorten op jeugdhulp. De arbitragecommissie (Commissie van wijzen, CvW) gaf vervolgens aan dat in basis het rijk de gemeenten structureel een extra bedrag van 1,9 miljard euro beschikbaar moet stellen.

Als vervolg op de uitkomsten van de uitkomsten van de arbitrage zaak spraken het rijk en de VNG af om via de Hervormingsagenda jeugdzorg duidelijkheid te geven over structurele extra rijksvergoeding en mogelijkheden voor de gemeente om te besparen op de kosten van jeugdzorg. De verwachting was dat deze voor de zomer 2023 komen en door vertaald kunnen worden in de begroting 2024 deze duidelijkheid er zou zijn. Vooruitlopend op de uitkomsten van Hervormingsagenda stelde het rijk voor de jaren 2022 en 2023 incidenteel extra geld beschikbaar.

Naast de besparingsopgave die volgt uit de uitspraak van de CvW besloot het kabinet tot het realiseren van de aanvullende besparing van structureel € 511 miljoen, welke een Rijksverantwoordelijkheid is gemaakt. Concreet betekent dit dat het aan de Rijksoverheid is om de besparing in te vullen met (wettelijke) maatregelen. Het gaat daarbij om maatregelen waardoor gemeenten minder middelen nodig hebben of waarbij alternatieve inkomsten gegenereerd worden. Ook draagt het Rijk het budgettaire risico ingeval (een deel van) deze maatregelen geen of niet tijdig doorgang vinden.

Voor Houten is het belangrijk om duidelijkheid te krijgen over deze bezuinigingsmaatregelen. We voerden de afgelopen jaren al diverse maatregelen in om te bezuinigen, met positief effect. Denk hierbij aan de coördinatie van zorg, de inzet van een praktijkondersteuner huisartsen GGZ en de invoeren van een regionaal omdenk en expertise team. Het nogmaals doorvoeren van een bezuiniging met dergelijke maatregelen is niet haalbaar. Hierom is het belangrijk dat we goed aangesloten blijven bij de lobby en gesprekken met het rijk.

Risico op Wmo-openeinde-regelingen (in het bijzonder Woonvoorzieningen)(Nieuw)
Begrote budget voor uitgaven Wmo is ontoereikend.
Evenals bij de jeugdhulp het geval is, is ook bij de Wmo sprake van een openeinde-regeling. Indien een aanvrager voldoet aan de regels, dan kan hij/ zij aanspraak maken op de voorziening, ongeacht of er nog budget beschikbaar is ten opzichte van het begrote bedrag. Door de onzekerheid over de mate waarin doelgroepen aanspraak maken op de regeling of gemaakte afspraken, maakt de financiële impact van dergelijke regelingen ongewis en lastig te kwantificeren. Bij bijvoorbeeld woonvoorzieningen kan het gaan om een aanvraag van een paar duizend euro maar ook om een aanvraag van honderd duizend euro. Omdat de kosten op dit onderdeel moeilijk te voorspellen zijn, zijn de geraamde uitgaven bedragen in de meerjarenbegroting 2023 en verder gebaseerd op de uitgaven in voorgaande jaren waarbij een index is toegepast.

Risico op kostenontwikkeling Landelijk Transitiearrangement (LTA)(Nieuw)
Begrote budget voor uitgaven jeugdhulp is ontoereikend.
De jeugdwet is een openeinde regeling, waarbij de kosten ook nog eens sterk kunnen fluctueren. Indien voor een cliënt, in verband met een complexe problematiek, een intensieve behandeling nodig heeft met verblijf, dan kunnen de kosten bij deze vorm van jeugdhulp in korte tijd behoorlijk oplopen. Het is van te voren niet in te schatten hoeveel intensieve zorgtrajecten nodig zijn. Omdat de kosten voor jeugdhulp dus moeilijk te voorspellen zijn, zijn de geraamde uitgaven in de meerjarenbegroting 2023 en verder gebaseerd op de uitgaven in voorgaande jaren waarbij een index is toegepast.

Abonnementstarief huishoudelijke ondersteuning (Nieuw)
Abonnementstarief Wmo waaronder huishoudelijke hulp.
Met ingang van 1 januari 2019 heeft de rijksoverheid de systematiek en de hoogte van de eigen bijdrage gewijzigd. Indien een client zelfstandig woont, dan betaalt de client, ongeacht het aantal Wmo voorzieningen en de kosten hiervan, een maximale eigen bijdrage van € 19,- per maand (prijspeil 2022). Indien er sprake is van begeleid wonen, dan gelden andere regels voor de eigen bijdrage. Onderzoek heeft aangetoond dat de financiële gevolgen voor de gemeente (€ 226 miljoen) aanzienlijk groter zijn dan de compensatie van het rijk (€ 145 miljoen).

Als reactie hierop werkt het rijk aan een aanpassing van de eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp in de Wmo. De komende periode wordt deze maatregel met cliënten, gemeenten en het Centraal Administratie Kantoor (CAK) uitgewerkt. De maatregel vraagt een wetswijziging en vergt een aanzienlijke implementatietijd waardoor de beoogde datum van inwerkingtreding op 1 januari 2025 is gesteld. De aanpassing moet vanaf 2025 een forse besparing opleveren. Zodra hier meer over bekend is zullen wij de financiële effecten vertalen naar de begroting.

Stichting Sociaal Team Houten (Gewijzigd)
De meerjarenbegroting van de SSTH laat een oplopend tekort zien ten opzichte van de budgetten voor de SSTH in onze gemeentebegroting. We zijn in gesprek met de Stichting om te komen tot een structurele oplossing van deze ontwikkeling zodat de dienstverlening aan inwoners op peil blijft.
Voor 2023 is de Stichting Sociaal Team Houten erin geslaagd om tot een sluitende begroting te komen. Salarisontwikkelingen – medewerkers groeien in hun schaal – en indexering van de lonen zijn niet meegenomen in het budget dat het Sociaal Team ontvangt voor het uitvoeren van haar taken. De Stichting verwacht een tekort van € 130.000 op de begroting van 2024.
We zijn in gesprek met de Stichting om te komen tot een structurele oplossing. Deze gesprekken leiden tot een collegebesluit vóór de zomer zodat de uitkomst in de begroting 2024 kan worden meegenomen.

Zowel ambtelijk als bestuurlijk bestaat de wens om zicht te krijgen over de kosten van de PIJOFACH taken die de gemeente voor de Stichting uitvoert. Op basis van dit zicht volgt een besluit om deze kosten al dan niet bij de Stichting in rekening te brengen. Om te voorkomen dat de dienstverlening aan de inwoners ernstig onder druk komen te staan, zal de Stichting hiervoor gecompenseerd moeten worden.

Bestrijding eikenprocessierups (Gewijzigd)
De brandhaartjes die de rupsen loslaten veroorzaken jeuk, oogklachten en benauwdheid waardoor dit een volksgezondheidsprobleem is. Als boombeheerder kunnen we aansprakelijk gesteld worden wanneer niet aan de wettelijke zorgplicht wordt voldaan. De eikenprocessierups is de afgelopen jaren effectief bestreden. Het aantal nesten en de verspreiding ervan neemt daarom af. Het gevaar van de eikenprocessierups is echter nog niet verdwenen.

Aanbestedingen (Gewijzigd)
Door de economische groei is de vraag naar producten en energie hoog. Het gevolg van deze marktwerking is dat de prijzen voor aan te besteden inkoop van goederen, energie/brandstof en diensten toenemen. Hetzelfde geldt voor prijzen waarvoor een indexering is afgesproken. Een prijsstijging van 20% voor brandstof in 2022 is reeds doorgevoerd. De energieprijs kan ook door de onzekerheden in Oost Europa verder toenemen.
Deze risico’s zijn in alle lagen binnen de organisatie merkbaar en dus team overstijgend.
Daarnaast kan de klimaatverandering een rol spelen omdat hierdoor het groeiseizoen langer wordt. Deze factoren kunnen van invloed zijn op toekomstige aanbestedingen. Zo zijn in 2021 het groen onderhoud, de exploitatie van de fietstransferia en de aanschaf van ondergrondse containers voor de afvalinzameling aanbesteed en afgerond en in 2022 het schoffelbestek. De kosten zijn hoger uitgevallen en aanvullende dekking is geregeld.

Opschalingskorting gemeentefonds (Ongewijzigd)
De omvang van het gemeentefonds wordt beïnvloed door de zogenaamde opschalingskorting. Deze opschalingskorting is gebaseerd op een geplande grootschalige herindelingsoperatie. Dit moest leiden tot besparingen als gevolg van schaalvoordelen, vermindering van toezicht, vereenvoudiging van regelgeving en minder dubbeling van taken. De herindelingsoperatie is wegens onvoldoende

draagvlak afgeblazen, maar het kabinet houdt nog wel vast aan de opschalingskorting. In de meicirculaire 2022 heeft het Rijk de oploop van de korting voor de jaren 2023 t/m 2025 geschrapt. In 2026 is weer de volledige korting van kracht (landelijk 975 miljoen).

Transitie Recreatieschap Midden-Nederland (Gewijzigd)
Recreatieschap Midden Nederland (RMN) verzorgt de feitelijke werkzaamheden voor recreatieschap Stichtse Groenlanden (SGL). Het gaat hierbij om beheer en onderhoud van onze recreatieterreinen. RMN heeft zichzelf eind 2022 opgeheven, waarbij Staatsbosbeheer (SBB) de werkzaamheden van RMN gaat overnemen. Hierbij zijn afspraken gemaakt over de kosten die SBB in rekening brengt voor 2023 en 2024 en hoe wordt omgegaan met het personeel dat bij RMN werkt en (grotendeels) wordt overgenomen door SBB.
Komende 2 jaren zullen de kosten voor de deelnemers in de gemeenschappelijke regelen met SGL gelijk zijn (wel met een indexatie). In die periode wil SBB inzicht krijgen in de benodigde werkzaamheden die nodig zijn voor het beheer en onderhoud en ook in de kosten voor groot onderhoud en vervanging. Dit moet eind 2024 in beeld zijn. Dan worden ook afspraken gemaakt over het onderhoudsniveau dat de deelnemers nastreven op basis waarvan dan ook de kosten daarvan in beeld worden gebracht.

Vervangingsinvesteringen sportvelden (Ongewijzigd)
Een extern bureau heeft het vervangingsinvesteringsplan (revitalisering en verharding) van de buitensportaccommodaties geactualiseerd. Onder andere is gekeken wanneer velden vervangen moeten worden tegen welke kosten. De actualisatie duidt erop dat sommige velden eerder moeten worden vervangen dan oorspronkelijk was ingeschat. Samen met hogere prijzen zou dit een nadelig financieel effect met zich meebrengen. De komende maanden beoordelen we de uitkomsten van het onderzoek net als mogelijke oplossingsrichtingen.

Omgevingswet (Gewijzigd)
In de omgevingswet worden 26 huidige wetten over onder meer milieu ruimtelijke ordening, natuur, water en bouwen samengevoegd. Naast samenvoegingen van wetten worden 60 Algemene Maatregelen van Bestuur teruggebracht naar vier en 75 ministeriële regelingen naar één Omgevingsregeling.

Met de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen. Zodat het straks bijvoorbeeld makkelijker is om bouwprojecten te starten. De inwerkingtreding wordt nu verwacht op 1 januari 2024. Na afronding van de jaarrekening komt duidelijkheid over de exacte invoeringsdatum. Het uitstel heeft in belangrijke mate te maken met de invoering van het digitale stelsel omgevingswet (DSO), dat nog niet alle benodigde functionaliteit stabiel kan ondersteunen.

De invoering van de nieuwe omgevingswet vergt het nodige van onze organisatie. Daarnaast moet er voldoende budget en personele capaciteit beschikbaar zijn. Het personeel moet worden bijgeschoold en de benodigde software moet operationeel kunnen draaien.
In financiële zin heeft de invoering van de omgevingswet zowel incidenteel als structurele gevolgen. In twee stappen heeft de raad voor de invoering van de omgevingswet een incidenteel budget beschikbaar gesteld van € 2,2 miljoen. In aanvulling daarop is de verwachting dat voor de periode 2023-2026 ongeveer € 2,5 miljoen benodigd zijn voor de voltooiing van de implementatie van de Omgevingswet en het opstellen van de Omgevingsvisie en Omgevingsplan. Met het slim inregelen van Omgevingsvisie en -plan kunnen de structurele financiële gevolgen van de Omgevingswet Mogelijk beperkt worden.

De effecten van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging (Wkb) op onder andere op inkomsten uit bouwleges en personeel zijn nu lastig te kwantificeren omdat deze afhankelijk zijn van nog te maken beleidskeuzes. De uitkomsten van de gesprekken tussen de VNG en het Rijk over mogelijke financiële compensatie zijn bij het opstellen van deze begroting nog onbekend. Op zijn vroegst zijn deze financiële effecten te zien in 2023, maar waarschijnlijk nog later.

In deze raadsperiode worden de diverse beleidskeuzes (inclusief bijbehorende dekking) aan het college en raad voorgelegd, waarbij in beeld wordt gebracht in hoeverre de structurele financiële effecten van Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging beperkt kunnen worden door slim inregelen van omgevingsvisie en omgevingsplan, in rekening brengen van nieuwe vormen van vooroverleg of

toetsing van initiatieven, inzet op het gebied van andere beleidsterreinen zoals duurzaamheid. Deze keuzes moeten nog verder worden uitgewerkt.

Opvang en integratie statushouders/ Wet inburgering (Gewijzigd)
Op 1 januari 2022 is de Wet inburgering in werking getreden. Van het Rijk wordt een vergoeding ontvangen voor de invoerings- en uitvoeringskosten. Gemeenten ontvangen de middelen voor statushouders in één keer voor de gehele inburgeringsperiode van 3 jaar. In 2023 hebben we meer middelen dan dat er uitgaven zijn geraamd. Daarbij is rekening gehouden met de inzet van middelen voor 3 jaar. Middelen die niet zijn uitgegeven worden daarom overgeheveld naar het volgende jaar. In de komende jaren zal duidelijk worden in hoeverre de rijksvergoeding voldoende is om de kosten over een periode van 3 jaar te dekken.

Huisvesting statushouders (Nieuw)
Met het raadsbesluit van 10 mei 2022 is groen licht gegeven om het initiatief Essenkade 2 verder uit te werken naar een concreet en haalbaar plan. Een van de programma onderdelen is het huisvesten van statushouders op locatie voor een periode van maximaal 15 jaar. In 2023 moet duidelijk worden in hoeverre het plan haalbaar is en gerealiseerd kan worden.

Stapeling ambities m.b.t. de woningmarkt (Nieuw)
Bij woningbouw in Houten zijn kwaliteitseisen altijd een gegeven. Eisen rond verduurzaming richting energieneutraliteit (even veel opwekking als verbruik) en toevoeging van betaalbare woningen (dat is: voor lagere en middeninkomens) komen hier bij. Ondertussen zijn er ook onzekerheden als gevolg van steeds stijgende bouwkosten en stijging van de hypotheekrente. Dit heeft gevolgen voor het sentiment in de markt waardoor woningbouwprojecten kunnen vertragen.

Opvang asielzoekers (Nieuw)
Gezien het huidige verloop van de oorlog en is de verwachting dat veel vluchtelingen uit Oekraïne niet op korte termijn terugkeren en de instroom gestaag blijft voortduren. Bij een escalatie van de oorlog, kan dit zelfs exponentieel toenemen met impact op de gemeente Houten.

Uitkomst CAO-onderhandelingen (Nieuw)
Het overleg tussen de VNG en de vakbonden over een nieuwe cao ligt sinds eind 2022 stil. Onzeker is wanneer een nieuwe cao tot stand komt. Het langdurig uitblijven van een cao heeft door stijgende prijzen een impact op het besteedbaar inkomen van de medewerkers. Dit kan tot gevolg hebben dat er meer uitstroom komt van medewerkers naar andere branches. Op persoonlijk vlak kunnen medewerkers door financiële druk en stress gevoeliger worden, waardoor functioneren onder druk kan komen te staan en eventuele arbeidsongeschiktheid op de loer ligt. In de huidige krappe arbeidsmarkt heeft uitstroom of uitval impact op de haalbaarheid van gestelde doelen. Mocht dit leiden tot de inzet van extra flexibele krachten, dan zullen de kosten relatief hoog zijn. Mocht er toch spoedig in 2023 een cao tot stand komen, dan is de verwachting dat medewerkers er financieel behoorlijk op vooruit gaan in loon en waarschijnlijk ook in vakantiedagen. Mogelijk komt er ook nog een eenmalige uitkering voor het uitblijven van een cao per begin 2023. De hoogte van de impact op de financiën is dus onzeker.

De gevolgen van klimaatverandering (Nieuw)
Als gevolg van klimaatverandering is er een toenemende kans op:

1. Hemelwateroverlast.
2. Droogte.
3. Hittestress.
4. Overstromingen.

Ad. 1 Hemelwateroverlast.
Extreme neerslag kan leiden tot overlast en schade aan gebouwen en infrastructuur.
Momenteel wordt gewerkt aan het klimaatbestendig inrichten van de openbare ruimte. In 2040 mag een bui die qua hevigheid 1x in de 100 jaar (bui T=100) voorkomt geen ernstige overlast en schade meer veroorzaken. Er resteren dan 2 risico's:

- Er valt voor 2040 een bui T100 waarbij locaties die nog niet zijn gesaneerd schade oplopen.
- Er valt een bui met een intensiteit hoger dan het beschermingsniveau T100 waarbij ook eerder gesaneerde locaties alsnog schade oplopen.

Het Water en Rioleringsplan 2020-2023 geeft meer informatie over de risico's van extreme buien.
Ad. 2 Droogte.

Verdroging heeft nadelige effecten op beplanting, wegen, waterpartijen, funderingsconstructies en grondlichamen. De gemeente moet vaker beplanting water geven.

Ad. 3 Hitte.
Hitte kan leiden tot hittestress bij mens en dier wat in sommige gevallen sterfte tot gevolg heeft. De opwarming van de aarde leidt in Nederland ook tot een opkomst van invasieve exoten. Daarnaast is er door een langer groeiseizoen meer overlast van onkruid en waterplanten, moet er vaker gras gemaaid worden en is het seizoen om te snoeien en planten korter.
Ad. 4 Overstromingen.
Een overstroming van een rivier of kanaal kan overlast en schade aan gebouwen en infrastructuur veroorzaken.

2. Organisatie

Krappe arbeidsmarkt (Ongewijzigd)
De huidige arbeidsmarkt vertoont krapte, waardoor het steeds meer inspanning vraagt om de juiste mensen aan onze organisatie te binden en medewerkers ook te behouden. Het is daarom zaak om werk te maken van succesvol arbeidsmarktbeleid. Daar hoort onder andere ook de modernisering van de arbeidsmarktcommunicatie bij. Intensief gebruik van social media gericht op het vertellen van 'het verhaal van Houten', gebruik van beeldmateriaal, de ontwikkeling van een nieuwe website en het toepassen van nieuwe, effectievere selectievormen.
Door het uitbreken van de Coronapandemie zijn vanaf het voorjaar 2020 alle geplande activiteiten rond de vernieuwing van de arbeidsmarktcommunicatie stilgelegd. En ondertussen gaat alle aandacht uit naar het succesvol doorlopen van de vele werving- en selectieprocedures die sindsdien in aantal flink zijn toegenomen.
De voorgenomen vernieuwing wordt nu weer opgepakt. Het maakt dan onderdeel uit van onze doelstellingen om verdere vergrijzing tegen te gaan en een vitale en gezonde personeelssamenstelling. We blijven investeren in onboarding, zorgen daarbij voor een uitdagende, prettige werkomgeving en werkklimaat met voldoende ontwikkel- en doorgroeimogelijkheden en hebben oog voor een goede werk-privébalans.

Onderhoudsronde functiewaarderingssysteem HR21 (Ongewijzigd)
Jaarlijks vindt er een zogenaamde onderhoudsronde HR21 plaats. Hierbij wordt gekeken of er functies zijn die inhoudelijke dermate zijn veranderd dat de huidige HR21-indeling niet meer passend is. Ook kan er sprake zijn van nieuwe functies die moeten worden gewaardeerd. De uitkomst van deze onderhoudsronde kan structurele effecten hebben voor de meerjarenbegroting.

Vitaliteit (Ongewijzigd)
Het komende decennium bereikt een substantieel deel van onze medewerkers de pensioengerechtigde leeftijd. Eind 2030 gaat het om een aantal van 95 medewerkers. Dit is ongeveer een derde van het personeelsbestand.
Een vergrijzende organisatie, in combinatie met een stijging van de AOW-leeftijd, maakt het van groot belang om te investeren in de vitaliteit van de organisatie en duurzame inzetbaarheid van het personeel. Het zolang mogelijk behouden van de aanwezige kennis en ervaring en deze groep gezond aan het werk houden, moet gelijk oplopen met het effectief binden en inzetten van talentvolle jongere generaties. In een krapper wordende arbeidsmarkt is het belangrijk om een aantrekkelijk werkgever te blijven en jongere generaties loopbaanperspectieven te bieden binnen onze organisatie. We richten ons daarom de komende jaren op de vitaliteit van de medewerkers en daarmee de vitaliteit van de organisatie. Het gaat dan om de duurzame inzetbaarheid van de medewerker (fysiek en mentaal fit, werk-privébalans), het aantrekken van nieuwe, jongere generaties en het organiseren van een warme overdracht van kennis en ervaring naar die nieuwe medewerkers, vooruitlopend op pensionering. Het opnemen van een vitaliteitsbudget in de meerjarenbegroting helpt ons om hier structureel aandacht aan te schenken.

Wegvallen werkzaamheden met betrekking tot rijbewijzen (Ongewijzigd)
De Rijksdienst voor het Wegverkeer is een pilot gestart met een dertigtal gemeenten waarin de inwoners van die gemeenten geen aanvragen verlengingen rijbewijzen meer bij de gemeente indienen, maar digitaal. De pasfoto wordt direct door de fotograaf digitaal ingezonden naar de RDW en de betaling gaat tevens digitaal. Daardoor bestaat onzekerheid of het verstrekken van rijbewijzen in

de toekomst nog onderdeel blijft uitmaken van onze productenlijst. Als dit aan de orde komt, wordt het effect daarvan in beeld gebracht.

Sinds oktober 2021 neemt de gemeente Houten deel aan het project DAR (Digitaal Aanvragen Rijbewijs).
De mogelijkheid om digitaal een rijbewijs aan te vragen geldt op dit moment **alléén voor verlenging** van rijbewijzen.
Wetgeving voor digitaal aanvragen rijbewijs wordt aangepast (uiterlijk 10-10-2024 inwerkingtreding). Tot die tijd geldt de huidige experimenteerbepaling.

In de eerste maanden van 2022 is ten opzichte van de start met de pilot een stijgende lijn te zien. Het percentage aangevraagde rijbewijzen is gestegen tot rond de 40%.
DAR is een aanvulling op de dienstverlening van de gemeente.
Als dit percentage representatief is voor de pilotperiode is dit een inkomstenvermindering van ca. 50% op leges voor rijbewijzen. Voor een fysiek aangevraagd rijbewijs ontvangen we € 31.90 gemeentelijke leges. Voor een digitaal aangevraagd rijbewijs ontvangen we € 16.30.
De deelname aan de pilot wordt na afloop geëvalueerd. Bij inwerking treden van de wet moet de begroting hierop aangepast worden. Mogelijk zijn er dan ook meer of andere kosten mee gemoeid.

Organiseren Tweede Kamer verkiezingen (Ongewijzigd)
Het politieke klimaat in Nederland is onrustig i.v.m. diverse crises. Het is niet geheel ondenkbaar dat er in 2023 Tweede Kamer verkiezingen georganiseerd moeten worden.

Adviesrapport duurzame ICT (Ongewijzigd)
Het rapport geeft aan dat het volwassenheidsniveau van onze informatievoorziening zich bevindt op niveau 1 op een schaal van 5. Om een goede dienstverlening te kunnen bieden is een volwassenheidsniveau van minimaal 3 nodig en bij uitbesteding niveau 4. Om dit mogelijk te maken is een uitbreiding van de formatie onontkoombaar. Tevens zal bij uitbesteding of outsourcing van de datacenterdiensten een kanteling van de organisatie nodig zijn van uitvoeren naar regisseren. Ook is het gezien het belang van ICT in alle processen van de gemeente, zaak om de rol van CIO (Chief Information Officer) als onderdeel van de directie vorm te geven.

3. Juridisch

Bezwaar-en beroepsprocedures (Ongewijzigd)
Ook als een primair besluit en de beslissing op bezwaar zorgvuldig zijn afgehandeld, hebben belanghebbenden een wettelijk recht om in bezwaar of beroep gaan. Risico betreft het opnieuw beoordelen en zo nodig een nieuw besluit nemen. Bij beroep kan de gemeente veroordeeld worden in de proces- en griffiekosten. Als het een politiek gevoelig dossier betreft kan er naast een financieel effect ook sprake zijn van imagoschade. Bij ingewikkelde juridische dossiers bestaat bovendien de kans dat niet binnen de wettelijke termijnen een beslissing (op bezwaar) kan worden genomen, hiertoe kunnen belanghebbenden een ingebrekestelling indienen en bestaat de kans op het verbeuren van een dwangsom.

4. Imago

Klachtprocedures (Ongewijzigd)
Onjuiste bejegening van inwoners kan tot een klacht leiden. Belangrijk is dat de klacht op een zorgvuldige wijze afgehandeld wordt. Zo niet, dan kan dit leiden tot imagoschade. Maar ook als de klacht gegrond verklaard wordt of als de klager het niet eens is met de afhandeling van de klacht.

Social media (Ongewijzigd)
Communicatie via social media wordt steeds belangrijker en inwoners vinden dat de gemeente hierop actief moet zijn. Vooral bij crisis en calamiteiten maar ook bij minder dringende maar voor inwoners wel belangrijke zaken. Als de gemeente onvoldoende aanwezig is en niet snel en adequaat reageert, loopt zij het risico op imagoschade.

Cybersecurity (Gewijzigd)
Met de recente cybersecurity aanvallen bij de gemeenten Hof van Twente, Lochem en Buren, de Universiteit van Maastricht, en de log4j dreiging, is het zaak om zwaar in te zetten op het beveiligen

van de data, de systemen en het voorkomen van datalekken. Tevens zal aandacht besteed worden aan de awareness van de medewerkers. De bevindingen bij met name Hof van Twente hebben de noodzaak aangetoond voor het ontwikkelen van een business continuity plan in het geval van een cyberaanval. Tevens zullen steeds meer middelen en inspanningen van beheerders nodig zijn om de cyberaanvallen het hoofd te bieden.

5. Verbonden partijen

Een aantal gemeentelijke taken voert Houten niet meer zelf uit maar tezamen met andere gemeenten in een Gemeenschappelijke Regeling of andere samenwerkingsvorm. De risico's die hiermee te maken hebben, zijn voor iedere verbonden partij beschreven in de paragraaf 'Verbonden partijen'. Gemakshalve verwijzen we hiernaar. Ons beleid over de sturing op financiële risico's bij verbonden partijen is uitgewerkt in de nota Verbonden partijen.
Deelnemende gemeenten zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten in enig jaar en dragen gezamenlijk bij aan de aanwezige schulden bij faillissement of liquidatie. Daarnaast blijft de gemeente verplicht adequaat uitvoering te geven aan de wettelijke taken.

Kwantitatieve risico's

De kwantitatieve risico's zijn relevant voor het bepalen van het weerstandsvermogen. Zoals in de inleiding gezegd, dit zijn risico's waarvan de financiële gevolgschade kan worden gekwantificeerd.
De recentste weergave van deze risico's is geweest bij de begroting 2023 (oktober 2022). Met het oog op begrotingsjaar 2023 zijn deze risico's geactualiseerd. Onderstaande tabel laat de huidige stand van zaken zien. Ieder risico wordt kort beschreven, met oorza(a)k(en) en gevolg en beheersmaatregelen die we kunnen inzetten om deze risico's zoveel mogelijk te beperken. De kansinschatting dat het risico zich voordoet vermenigvuldigd met de mogelijke financiële omvang geeft een waardering van de mogelijke gevolgschade van ieder risico aan.

Een dergelijke actualisatie van de risico's geeft een dynamisch risicobestand. Dit leidt tot onderstaande matrix voor de gekwantificeerde risico's.

Risicomatrix:

Financiële omvang	0 - 20 %	21 - 40 %	41 - 60 %	61 - 80 %	81 - 100 %
≥ € 1 mln	€ 125.000 Aantal: 1	€ 375.000 Aantal: 1	€ 625.000	€ 875.000	€ 1.125.000
≥ € 0,5 < € 1 mln	€ 75.000 Aantal: 1	€ 225.000	€ 375.000	€ 525.000	€ 675.000
≥ € 0,1 < € 0,5 mln	€ 30.000 Aantal: 2	€ 90.000 Aantal: 1	€ 150.000	€ 210.000 Aantal: 3	€ 270.000
≥ € 0,05 < € 0,1 mln	€ 7.500	€ 22.500	€ 37.500	€ 52.500 Aantal: 1	€ 67.500
< € 0,05 mln	€ 2.500	€ 7.500	€ 12.500	€ 17.500	€ 22.500
			Kans		

aantal gekwantificeerde risico's: 10

Toelichting bij de matrix:
Het risico wordt berekend door de gemiddelde kans dat het risico zich voordoet te vermenigvuldigen met het gemiddelde financiële effect van het risico. In de bovenstaande matrix wordt het aantal risico's weergegeven dat is gedefinieerd met dezelfde risico-score. De kleuren in de matrix zijn gerelateerd aan de risicoscore en geven de urgentie aan en de mate van bestuurlijke / politieke relevantie. De kleuren lopen op met de urgentie op:

- groen
- geel
- oranje

- rood

Tabel gekwantificeerde risico's

Risico + omschrijving	Oorzaak	Gevolg	Beheersmaatregelen	Gebied	Categorie	Kans	Omvang	Gevolgschade

Cyberaanval. Hackers zijn continue op zoek naar manieren om ons ICT-netwerk binnen te dringen.	Ransomware aanvallen zijn financieel aantrekkelijk voor aanvallers.	Digitale gegevens zijn niet meer beschikbaar en worden pas vrijgegeven na het betalen van losgeld (ransom). Daarnaast kunnen deze gegevens in handen komen van onbevoegden. Bij een aanval moeten dure experts worden ingeschakeld.	1. Implementatie van de baseline informatiebeveiliging overheid (BIO). 2. Implementatie van SIEM (Security Information & Event Management) tot niveau "medium". Hierbij worden alle aspecten van de ICT-infrastructuur 24/7 gemonitord door een gespecialiseerde organisatie. 3. Strict patchbeleid, zodat veiligheidsupdates direct worden geïnstalleerd. 4. Tooling die kwetsbaarheden en malware in het netwerk detecteert. 5. Personeel bewust maken van de risico's van o.a. het klikken op verdachte mails en links. 6. Een goede backup procedure en een dubbele uitvoering van serverruimtes, zodat gegevens op meerdere plekken zijn opgeslagen. 7. Aanwezigheid van een crisis response team met duidelijke procedures. 8. Inloggen vanuit een onbeveiligde omgeving (v.b. vanuit huis) vereist tweefactor authentificatie. 9. Aangescherpt cloudbeleid incl. een checklist die moet worden ingevuld door leveranciers van cloudapplicaties. 10. D.m.v. gap-analyses wordt bepaald voor welke informatie-systemen extra beveiligings-maatregelen benodigd zijn. 11. Segementatie van het netwerk, zodat de gegevens van	ICT Informatiebeveilging Privacy	Informatie / organisatorisch / financieel	20-40% *	≥ €2,5mln < €4,5mln	**€ 1.050.000**

			Houten, WIL en RUD volledig van elkaar zijn gescheiden. 12. Maken van een draaiboek hoe te handelen in het geval van een Cyberaanval en 1 maal per jaar een oefening doen.					

Schimmelziekte 'essentaksterfte'. Deze agressieve ziekte tast de essen in Houten (4.000-5.000 bomen, vooral langs fietspaden) aan, waardoor zij afsterven. Vanuit de Visual Tree Assesment (VTA) blijkt dat de ziekte het laatste jaar wel lijkt te stabiliseren/verminderen.	De essentaksterfte komt door monocultuur en klimaatveranderin g.	Conditie en vitaliteit gaan achteruit kroongedeeltes sterfen af of de boom gaat dood. Aantasting van het straatbeeld en het ecosysteem (als grotere bomen uitvallen) en waardevermindering van de bomen. De exacte waardevermindering van bomen of het gehele bomenbestand van essen kan via i-Tree worden berekend. Groen, voornamenlijk bomen, is de enige asset die in waarde vermindert zonder afschrijving.	Bij vervangen van de essen die conform de VTA onveilig zijn het realiseren van een nieuwe duurzame en kwalitatief hoogwaardige beplanting conform het bomenbeleid. Voor de herplant van ca.100 bomen per jaar is ongeveer € 60.000 per jaar nodig. Het aantal te herplanten bomen is afhankelijk van de weersomstandigheden en de snelheid waarmee ziekte de essenbomen aftakelt dit word gecontroleerd/beoordeeld middels de VTA controle en inventarisatie ETS.	Openbare ruimte	Overig	61-80%	≥ €100.000 < €500.000	**€ 210.000**
Stormschade.	Afhankelijk van het weer.	Er waaien bomen om, eventueel met vervolgschade aan omliggende objecten	Jaarlijks risicobomen inventariseren en verwijderen. Na een storm: schade herstellen, bomen herplanten conform de richtlijnen van het bomenbeleid.	Openbare ruimte	Financieel / economisch	61-80%	≥ €100.000 < €500.000	**€ 210.000**
Onevenredige stijging bijdragen gemeenschappelijke regelingen. Het risico dat deze bijdragen (minder) sterker stijgen dan de in de begrotingsrichtlijnen toegepaste indexering voor prijsontwikkeling.	De gemeenschappelij ke regelingen hanteren in hun kadernota's hun eigen systematiek voor prijs- en loonontwikkeling.	Een financieel effect als gevolg van de beide toegepaste systematieken.	Bij de bespreking van de kadernota's in het algemeen bestuur is dit onderwerp van gesprek. Echter, op basis van art. 194 Gemeentewet is de gemeente verplicht om de bijdrage, op basis van de begroting van de gemeenschappelijke regeling, in haar eigen begroting te verwerken.	Regionale samenwerk ing	Financieel / economisch	61 - 80%	€ 0 - € 350.000	**€ 122.500**
Geen aflossing op verstrekte leningen / effectuering verleende garanties. Van verstrekte leningen of garanties bestaat het risico dat een organisatie	De gemeente verstrekt leningen en garanties aan diverse vereningingen, stichtingen of	Organisaties voldoen niet aan hun verplichtingen voldoen.	- Beleidsregels leningen en garanties - incidentele controle jaarverslagen van organisaties	Financieel	Financieel / economisch	0-20%	≥ €500.000 < €1 mln	**€ 75.000**

niet aan haar aflossingsverplichting kan voldoen.	organisaties met een publiek belang (€ 3,2 miljoen).							
Verschillende concrete risico's door klimaatverandering, namelijk: meer waterplanten, meer drogere periodes en een langer groeiseizoen.	Klimaat verandering	Meer waterplanten: klachten van vissers en klachten ivm beeldkwaliteit en niet kunnen varen. Meer drogere periodes: meer uitval van beplanting en meer ureninzet om water te geven. Langer groeiseizoen: meer onkruidgroei, gras groeit langer, korter plant- en snoeiseizoen.	Meer waterplanten: Locaties zoals Kooikersplas en Imkersplas, sloten op het Rond extra schonen. (2 rondes ipv 1). Meer drogere periodes: meer water geven en vochtvasthoudende grond gebruiken bij aanplant. Langer groeiseizoen: eerder en later grasmaaien en onkruidwieden en -bestrijden. Meer gebruik maken van inhuur om werkzaamheden in een kortere periode af te krijgen	Openbare ruimte	Financieel / economisch/ gezondheid	61-80%	≥ €50.000 < €100.000	**€ 52.500**
Gelimiteerde achtervang bij het WSW voor verstrekte renteloze leningen aan woningbouwcorporaties. De zekerheidsstructuur in de volkshuisvesting is in 3 lagen verdeeld, primair het eigen vermogen van de rentederving (=omslagrente) op dit bedrag in verband met het verstrekken van renteloze leningen van de woningcorporaties en secundair het vermogen van het WSW. De tertiaire zekerheid is de achtervangpositie van Rijk en gemeenten. Hierbij is 50% voor rekening van het Rijk, 25% voor de schadegemeente en 25% voor alle deelnemende	Door landelijke maatregelen bestaat de kans dat de financiele situatie van woningcorporaties verslechtert waardoor zij niet meer aan hun rente- en aflossingsverplichtingen kunnen voldoen.	De kans dat de gemeente een renteloze lening aan WSW moet verstrekken voor het uitgezette bedrag aan leningen aan woningbouwcorporaties. Dit kost de gemeente rente. Het risico is afhankelijk van de hoogte van de martkrente.	Geen beheersmaatregelen	Stadsvernieuwing en woningbouw	Financieel / economisch	0-20%	≥ € 1 mln	**€ 50.000**

gemeenten gezamenlijk. Het risico dat de gemeente Houten loopt betreft de rentederving (1,5%) op dit bedrag in verband met het verstrekken van renteloze leningen. Voor de gemeente Houten gaat het om een totaalbedrag van € 85 miljoen aan uitgezette leningen.								
Datalek. Onbevoegden hebben toegang tot privacygevoelige gegevens.	1. Onvoldoende beveiliging van privacygevoelige gegevens 2. Medewerkers zijn zich onvoldoende bewust van de risico's van privacyschending.	Onbevoegden hebben toegang tot privacygevoelige gegevens. Het datalek moet worden gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens. De Autoriteit Persoonsgegevens kan vervolgens een onderzoek instellen naar de oorzaak van het datalek.	1. D.m.v. gap-analyses en privacy impact assessments wordt bepaald voor welke informatiesystemen extra beveiligingsmaatregelen benodigd zijn. 2. Inloggen vanuit een onbeveiligde omgeving (v.b. vanuit huis) vereist tweefactor authentificatie. 3. Ingebruikname software voor veilig mailen met externe partijen. 4. Instructie / workshops / e-learning op het gebied van de AVG. 5. Bijwerken van het privacybeleid en implementatie van het beleid in de organisatie.	Privacy	Informatie / organisatorisch	20-40%	€ 200.000	**€ 30.000**

Schade op wegen van dijken. Bij wegen op dijken met een waterkerende functie ontstaat regelmatig schade.	Deze schade heeft te maken met de hoeveelheid transportbewegingen en slappe bermen door onder andere de weersinvloeden. Diepe sporen langs de verharding maakt ook dat er randschade ontstaat doordat het aanvullen met menggranulaat niet is toegestaan en de financiële middelen ontoereikend zijn om de bermen op een andere manier te verharden. De ervaring leert ons dat de aanwezige vegetatie de bodemsamenhang van een dijklichaam positief kan beïnvloeden.	Mogelijk moeten juridische procedures worden gestart.	Er zijn geen beheersmaatregelen mogelijk omdat het onbeïnvloedbaar is.	Wegenbeheer	Juridisch / aansprakelijk	0-20%	≥ €100.000 < €500.000	**€ 30.000**

Negatieve impact van de weersveranderingen op de beheersaspecten van wegen. Warme/droge zomers zorgen voor extra scheurvorming en/of spatten in het asfalt. In de meest extreme gevallen kan het zelfs leiden tot grondwaterdaling waarbij ongelijkmatige zetting op kan treden wat gevolgen heeft voor grote delen van de weg.	Klimaatveranderin g. Heeft niet alleen een impact op wegen. Flora en Fauna en huizen welke op staal gefundeerd zijn krijgen hier ook mee te maken.	Toename van de uitgaven op wegen. Pro actief werkzaamheden uitvoeren is met de huidige stand der techniek (nog) niet mogelijk.	Er zijn geen beheersmaatregelen mogelijk.	Wegbehee r	Financieel / economisch	0-20%	≥ €100.000 < €500.000	**€ 30.000**

Totale omvang gekwantificeerde risico's (= benodigde weerstandscapaciteit):	**€ 1.860.000**
Totaal aantal risico's:	**10**

Financiële kengetallen

Een deugdelijke en transparante rekening is in het belang van een goede controle door de raad op de financiële positie van onze gemeente. Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen in de rekening of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de ontwikkeling van de financiële positie. Naar aanleiding van de vernieuwing van de verslaggevingsregels van de gemeenten nemen we voor het eerst de verplichte basisset van zes financiële kengetallen op in deze paragraaf in de jaarstukken. In onderstaand overzicht zijn de zes kengetallen opgenomen voor de rekening 2021, begroting 2022 en de rekening 2022.

	Signaalwaarden kengetallen		
Kengetallen	**Categorie A**	**Categorie B**	**Categorie C**
			
Netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	90 - 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%
Belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%

Jaarverslag 2022	**Verloop van de kengetallen**					
Kengetallen	**Werkelijk 2021**		**Raming 2022**		**Werkelijk 2022**	
Netto schuldquote	57%		45%		45%	
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	55%		43%		43%	
Solvabiliteitsratio	32%		35%		36%	
Structurele Exploitatieruimte	0,1%		0,9%		4,6%	
Grondexploitatie	12%		5%		5%	
Belasting capaciteit	105%		95%		95%	

Beoordeling financiële kengetallen
Een conclusie is dat, op basis van de "werkelijk 2022" in relatie tot "werkelijk 2021", onze kengetallen zich in het algemeen positief ontwikkeld hebben.

Conclusie Weerstandsvermogen

In de nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen is vastgelegd dat het weerstandsvermogen wordt beoordeeld aan de hand van de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit. Deze relatie wordt de ratio weerstandsvermogen genoemd.
In deze jaarstukken komt de ratio uit op:

$$\text{ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{beschikbare weerstandscapacititeit}}{\text{kwantificering van de risico's 2022}} = \frac{€13.197.000}{€\ 1.860.000} = 7{,}1$$

De uitkomst van de ratio is daarmee volgens de uitgangspunten uit de nota te kwalificeren als "uitstekend".

Paragraaf Grondbeleid

Inleiding

Woningbouw
In 2022 zijn in gemeente Houten 330 nieuw gebouwde woningen opgeleverd. Het gaat om 67 eengezinswoningen en 263 appartementen dit zijn onder andere de appartementencomplexen De Kiem (sociale huur), Eikenhout (sociale huur, midden huur en koop), Het Vertrouwde Dorp Tuibrug en Hofspoor (betaalbare koop), Zijdemos en Merantihout. Daarnaast op diverse locaties ('t Goy en Hofstad 3B) eengezinswoningen. Het project Lindeoord (sociale huur, koop) zal start bouw hebben in het voorjaar van 2023.

Kantorenmarkt
Conform het kantorenbeleid worden er geen kavels meer uitgegeven voor de bouw van kantoren. Het beleid is gericht op het reduceren van kantoormeters. Dat maakt dat de op dit moment beschikbare/leegstaande kantoren hetzij worden verduurzaamd opnieuw verhuurd danwel dat er transformatieplannen worden voorbereid om wonen mogelijk te maken. Zoals is gebeurd met de kantoorgebouwen De Zoom en De Terp op de Molenzoom onder de projectnaam Luno.

Bedrijventerreinen en Voorzieningengebieden
In 2022 zijn er in totaal 4 kavels verkocht op de volgende locaties: De Weteringhoek (1), De Kruisboog (1), De Meerpaal (1) en SWL Meerpaal (1).
Het aantal beschikbare kavels is na opmaken van de jaarrekening 2022 is nog zeer minimaal te weten op de locaties Kruisboog/Weteringhoek 3 kavels, De Meerpaal 1 kavel en Werklandschap Meerpaal 2 kavels.

De actieve grondexploitatie

Algemeen
De integrale grondexploitatie van Houten bestaat uit een aantal actieve deelexploitaties met een gezamenlijk saldo. Bij het opmaken van de jaarrekening 2022 zijn geen exploitaties afgesloten.

Project specifieke interventies en generieke maatregelen
Gelijktijdig met de herzieningen van de grondexploitaties wordt ook de risicoanalyse herijkt voor alle actieve grondexploitaties en toegelicht in de bijpraatavonden. Deze analyses worden beschouwd vanuit het oogpunt van de ruimtelijke agenda. Aan de hand van de risicoanalyses en de ruimtelijke agenda wordt bepaald waar kansen liggen en waar ingrepen nodig zijn. De strategie ten aanzien van eventuele interventies in de grondexploitatie is om zoveel mogelijk beweging en dynamiek mogelijk te maken. Tegelijkertijd worden risico's beperkt door een goed risicomanagement.

Winstneming-Verliesneming
In 2020 en 2021 heeft er winstneming plaatsgevonden in de grondexploitatie van in totaal € 2.987.084 te weten € 2.589.256 in 2020 en € 397.828 in 2021. Op basis van de jaarrekening 2022 zal dit jaar een verliesneming van € 187.075 plaatsvinden. Dit zal conform de nota reserves en voorzieningen onttrokken worden aan het weerstandsvermogen Grondexploitatie.
De totale winstneming bedraagt nog € 2.800.009.

Risicoprofiel en risicobuffer

Ontwikkeling risicoprofiel
Het risicoprofiel is in de loop van 2022 licht gedaald. Het totale risicoprofiel van € 1,9 miljoen is gedaald naar € 1,7 miljoen. Deze mutatie betreft voornamelijk afnemende risico's in de voortgang van Vinex.

De ratio op basis van de H'IFLO daalt van 2,7 naar 1,9 en gaat van de kwalificatie 'uitstekend' naar "ruim voldoende".
De ratio op basis van de risico-inventarisatie daalt van 6,0 naar 2,9 met de kwalificatie 'uitstekend'. Deze daling wordt veroorzaakt door de mutatie in het weerstandsvermogen zoals hieronder beschreven onder "Ontwikkeling risicobuffer".

Opbouw risicobuffer
De beschikbare weerstandscapaciteit om de risico's in de grondexploitaties af te dekken (hierna: risicobuffer) bestaat uit de post weerstandsvermogen binnen de grondexploitatie, het volkshuisvestingsfonds, het concern weerstandsvermogen grondexploitatie en het saldo van de grondexploitatie.

Ontwikkeling risicobuffer
De mutatie in de risicobuffer van € 11,2 miljoen naar € 5,0 miljoen is het gevolg van de verwerking van het raadsbesluit "Blijven bouwen vertragen voorkomen" € 0,18 miljoen, Uitvoering collegeprogramma Bouwen voor Houten € 1,95 miljoen, Reserveren gemeentelijke bijdrage MIRT € 3,75 miljoen en de verliesneming grex 2022 € 0,19 miljoen en afname van het saldo met € 0,13 miljoen.

In onderstaande tabellen wordt de stand weergegeven van de grondexploitatie, het risicoprofiel en de risicobuffer per maart 2023. Deze cijfers zijn afgezet tegen de situatie van maart 2022. De beschikbare weerstandscapaciteit grondexploitaties is groot genoeg om de risico's, op basis van de huidige inzichten, gedurende de looptijd van de grondexploitatie op te kunnen vangen.

Tabel 1: Risico's grondexploitatie ***x € 1***

	Herziening GREX Maart 2022	Herziening GREX Maart 2023
2022	-1.870.000	
2023		-1.658.400
Totaal	**-1.870.000**	**-1.658.400**

Tabel 2: Risicobuffer grondexploitatie (dekking) ***x € 1***

Dekking	Herziening GREX Maart 2022	Herziening GREX Maart 2023
WSTV binnen GREX	650.000	650.000
VH-fonds (nog inzetbaar)	1.319.500	1.319.500
Concern Weerstandvermogen GREX	8.272.780	2.205.705
Saldo GREX na winstneming	962.112	826.029
Totaal	**11.204.392**	**5.001.234**

Tabel 3: Ratiotabel

Stavaza	A. Saldo GREX	B. Risico inventarisatie	C. Benodigde WSV op basis van HIFLO norm	D. Risicobuffer c/.q. beschikbare weerstands capaciteit	D:C Ratio WSV op basis van HIFLO	D:B Ratio WSV op basis van risico inventarisatie
maart 2022	-4.0 mln	-1.9 mln	4.2 mln	11.2 mln	uitstekend 2.7	uitstekend 6.0
maart 2023	-3.6 mln	-1.7 mln	2.6 mln	5.0 mln	ruim voldoende 1.7	uitstekend 2,9

Conform de nota 'risicomanagement en weerstandsvermogen grondexploitaties' wordt gestreefd naar een ratio weerstandsvermogen grondexploitatie van 1,0. Met een bandbreedte tussen 0,8 en 1,2.

Op basis van deze herziening is, op grond van de H'IFLO-norm, de ratio 1,7 - ruim voldoende en gerelateerd aan de risico-inventarisatie is de ratio 2,9 – uitstekend.

Samenvatting

Onderstaande tabel geeft de cijfermatige ontwikkeling in de verschillende instrumenten aan, op basis van de hierboven beschreven inhoudelijke keuzes, maatregelen en ingrepen.

Ontwikkeling financiële instrumenten grondexploitatie maart 2022– maart 2023 in miljoenen

	Saldo GREX	Risico profiel	Risico buffer
Stand per maart 2022	**1,0**	**-1,9**	**11,2**
Wijzigingen per maart 2023			
Grondexploitatie:	-0.2		
Risicoprofiel: Verlaging risico i.v.m. voortgang Vinex (0,2)		0,2	
Risicobuffer: Blijven bouwen vertragen voorkomen (-0,18) Uitvoering collegeprogramma Bouwen voor Houten (-1,95) Reservering gemeentelijke bijdrage MIRT (-3,75) Verliesneming 2022 (-0,19) afname saldo grex (-0,13)			-6,2
Stand per maart 2023	**0,8**	**-1,7**	**5,0**

Conclusie

De risico's in de grondexploitatie zijn ten opzichte van maart 2022 met € 0,2 miljoen afgenomen en bedragen nu € 1,7 miljoen. De risicobuffer is ten opzichte van maart 2022 afgenomen met € 6,2 miljoen waardoor de totale buffer nu € 5,0 miljoen bedraagt.
Deze financiële positie moet wel in het perspectief gezien worden van de ontwikkelingen in relatie tot "Blijven bouwen, vertraging voorkomen en Bouwen voor Houten welke mogelijk een aanzienlijke eigen bijdrage van de gemeente vereist de komende jaren.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

In de paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen in de begroting worden de beleidsuitgangspunten voor het onderhoud van kapitaalgoederen in de openbare ruimte en de gemeentelijke gebouwen weergegeven. Het beleid hierover ligt vast in de beleidsplannen die voor de verschillende onderdelen zijn opgesteld. De beleidsplannen bevatten de kaders voor het kwaliteitsniveau van deze onderdelen. Jaarlijks wordt een jaarplan opgesteld voor groot onderhoud- en vervangingsprojecten (GO+V) in de openbare ruimte. Voor het maken van goed onderbouwde jaarplannen wordt vanaf 2023 gewerkt met een 5-jarig Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) voor de openbare ruimte. Dit MJOP wordt ieder jaar geactualiseerd een aangevuld met een nieuwe jaarschijf. Dit geactualiseerde MJOP wordt jaarlijks meegenomen bij het opstellen van de perspectiefnota.

Openbare ruimte

Onderdeel 1: Bovengrondse infrastructuur (inclusief wegen)

Onderhoud en herinrichting wegen
Er heeft een grootschalige inventarisatie van de assets in de openbare ruimte plaatsgevonden. Aan de hand daarvan is een meerjarig inzicht gegeven in de noodzakelijke investeringen voor groot onderhoud en vervanging van de weginfrastructuur in het (het hiervoor reeds genoemde) MJOP openbare ruimte 2023-2027.
We hebben diverse grote en kleine onderhoudsprojecten uitgevoerd aan de asfalt- en elementenverharding conform het jaarplan 2022.

Asfaltverharding
Er heeft een reconstructie plaatsgevonden van de Provincialeweg vanaf de aansluiting met de Jhr. Ramweg tot en met de aansluiting met het Overeind. De kruising met de Zuwedijk is ook meegenomen. Het doel was om de fietsveiligheid te verbeteren in combinatie met het nodige groot onderhoud aan de weg.
In Houten Noordoost zijn enkele asfaltvoetpaden vervangen door halfverharding. Ook is er veel kleinschalig onderhoud aan asfalt uitgevoerd in de hele gemeente inclusief de kleine kernen en het buitengebied.

Elementenverharding
Op ongeveer 190 locaties is klein onderhoud uitgevoerd aan elementenverharding. In totaal betrof het circa 4.500 m2, onder andere aan de Molenzoom, Patriottenland en Hoefbladhof.
De Saksenpoort is opgeknapt als onderdeel van de reconstructie van meerdere parkeereilanden in De Poorten.
Voor een aanzienlijk deel van de in 2022 geplande groot onderhoudswerken geldt dat er om verschillende redenen vertraging is ontstaan waardoor projecten naar 2023 zijn doorgeschoven. In de 2e berap 2022 en via de maandelijkse begrotingswijziging van december 2022 is de raad daarover geïnformeerd. De oorzaak is gelegen in de meer dan voorziene tijd die was benodigd voor het opstellen van het MJOP en problemen bij het zoeken van een goede partijen voor de werkvoorbereiding (bestek schrijven) en de uitvoering. In totaal zijn in 2022 de volgende grotere projecten doorgeschoven: Koppeling (Het Hout tot tunnelbak) € 95.000, Fietspad Hoofdveste € 45.000, Fietsstraat De Poort (gedeeltelijk) € 14.000, Fietspad Imkerspad (Haltna tot Lupine-oord) € 52.000, Fietspad De Gaarde (tunnelbak tot Notengaarde) € 40.000, Fietspad Lobbendijk (Weerwolfspad tot Randhoeve) € 35.000, Foxpad Hollandsspoor tot brug Castellum € 35.000, fietspad bij Nachtdijk € 15.000, Neereind € 300.000, Beusichemseweg € 145.000, Kanaaldijk Oost € 150.000, Rondweg € 75.000, vervangen straatnaamborden Oude Dorp/Lobben € 30.000 en Weteringhoek verkeersmaatregelen € 54.000.

Openbare verlichting
De aanbesteding van een nieuw langjarig vervangings- en onderhoudscontract voor de openbare verlichting is in 2022 succesvol afgerond. Binnen het beschikbaar gestelde budget is een aannemer gevonden die de komende 20 jaar de openbare verlichting in Houten gaat onderhouden en beheren. De geplande vervanging van het grootste deel van de OV-masten in de komende 3 jaar zal tot een

aanzienlijke besparing op het energieverbruik leiden.

Verkeersregelinstallaties
Voor het beheer en onderhoud van de verkeersregelinstallaties (VRI's) hebben we in 2022 geconcludeerd dat het gezamenlijke beheer in de regio zal worden stopgezet als het contract afloopt in april 2023. Betrokken partijen hebben besloten zelfstandig verder te gaan in 2023 maar wel gebruik te blijven maken van elkaars kennis. Houten is daarom zelfstandig een nieuwe aanbesteding aan het voorbereiden voor de vervanging van de 18 VRI's en het beheer en onderhoud daarvan voor een langere periode. Een groot onderhoudsproject voor Verkeersregelinstallaties € 58.550 is doorgeschoven naar 2023.

Civieltechnische kunstwerken
De grote steiger in de Imkerplas is vervangen. Het dek van brug aan de Wielewaalhaag is gerepareerd door de planken aan de stalen liggers te klemmen. Dit in verband met geluidklachten uit de buurt. In 2023 vindt groot onderhoud plaats aan deze brug. Op het Rond is de slijtlaag in accentkleur van een voetgangersbrug vervangen. Tot slot zijn diverse brugleuningen gerepareerd die in de afgelopen jaren, voornamelijk door aanrijdingen, zijn beschadigd.
Ook zijn verschillende civieltechnische projecten doorgeschoven naar 2023 zoals Brug 9 Eggeveld € 60.000, kolken tunnel Koppeling € 16.500 en een nieuwe brug naar eiland in de Rietplas € 20.000.

Groen en water
De water en groenvoorzieningen zijn onderhouden conform het door de raad vastgestelde beeldkwaliteitskader, het Water- en Rioleringsplan 2020-2023, het Bomenbeleidsplan en de Keur (bepalingen) van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR).
In 2022 zijn 24 hoofdgemalen en 270 minigemalen gerenoveerd.
De leefomgeving is op verschillende plekken vergroend door middel van ontstening.
In 2022 zijn integraal (met de disciplines civiel, verkeer en wijkcoördinatie) diverse locaties opgepakt waar bomen vervangen moesten worden, bijvoorbeeld door de essenziekte of omdat er onvoldoende groeiruimte in de aanlegfase was gerealiseerd.
Het uitvoeringsplan 2022 voor groen en biodiversiteit is bijna volledig uitgevoerd, waaronder het aanplanten van extra bosjes (“steppingstones”) bij het Wickenburghsepad en tegenover de inprikker de Velden. Zoals ieder jaar is een deel van de watergangen gebaggerd.

Spelen, reinigen en begraven
De reguliere (veiligheids)inspecties van de speel- en sporttoestellen hebben weer plaatsgevonden evenals klein onderhoud aan 46 speeltoestellen en groot onderhoud aan 75 speeltoestellen. In 2022 zijn er 5 speeltoestellen en 6 sporttoestellen vervangen.
Alle straten, pleinen en trottoirs zijn minimaal éénmaal mechanisch gereinigd, uitgezonderd de halfverharding en de parkeerplaatsen. Alle doorgaande wegen (binnen de kernen) worden minimaal viermaal per jaar machinaal gereinigd. Daarnaast is er op verschillende plekken enkele keren onkruid op verharding bestreden met heet water en op de paden op de begraafplaatsen met een onkruidbrander. Conform het beeldkwaliteitskader zijn de begraafplaatsen op een A-niveau onderhouden.
De bruggen in het centrum en alle tunnels zijn schoongespoten.

Onderdeel 2: Ondergrondse infrastructuur (inclusief riolering)

De reguliere onderhouds- en beheerwerkzaamheden aan het stedelijke (afval) watersysteem (zoals de inspectie en reiniging van riolen en drainageleidingen) zijn conform de normen van het Water en Rioleringsplan (WRP) uitgevoerd. De onderdelen van de ondergrondse infrastructuur worden risicogestuurd beheerd. We hanteren conform het WRP een toestandsafhankelijk risicoprofiel. De ouderdom van objecten vormt een indicatie maar is nooit de aanleiding om het object te vervangen.
In 2022 zijn 24 hoofdgemalen en 270 minigemalen gerenoveerd. In 2022 zijn er relatief veel (9) projecten uitgevoerd waarmee risicovolle locaties voor waterschade bij extreme neerslag zijn gesaneerd. Hierbij is 5.000 m IT-riool aangebracht en 48.000 m2 verharding van de gemengde riolering afgekoppeld.

Onderdeel 3: Kunstobjecten in het openbare gebied

Er is in 2022 alleen klein onderhoud uitgevoerd aan kunstobjecten.

Gemeentelijke gebouwen

Onderdeel 4: Welzijns -en sportaccommodaties

Over welzijns- en sportaccommodaties wordt voortaan gerapporteerd bij onderdeel 6 Gemeentelijke gebouwen.

Onderdeel 5: Onderwijshuisvesting

De nieuwbouw van de Montessorischool is op de eerste schooldag van het schooljaar 2022-23 in gebruik genomen.
Het krediet voor de nieuwbouw van de Van Harte School is verhoogd als gevolg van de opgelopen bouwprijzen. Daarna zijn de voorbereidingen gestart voor de sloop van het gebouw van de Van Harte School. Gedurende de nieuwbouw is de school gehuisvest in het lege gebouw van de Montessorischool aan de Vikingenpoort.
Tegen de afgegeven vergunning voor de nieuwbouw van De Velduil loopt een beroepsprocedure. Hierdoor is nog niet gestart met de bouw.
Meerdere scholen zijn gestart met een project voor de vergroening van de schoolpleinen. Hiervoor is bij de provincie een subsidieaanvraag ingediend.
Voor het opstellen van een nieuw Integraal Huisvestingsplan Onderwijs is de aanbesteding opgestart om te komen tot een partij die met schoolbesturen en gemeente een nieuw meerjarig huisvestingsplan onderwijs en een meerjarig onderhoudsplan van de gemeentelijke onderwijsaccommodaties gaat opstellen.

Onderdeel 6: Gemeentelijke gebouwen

In 2022 is op basis van het Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) onderhoud uitgevoerd aan de gemeentelijke gebouwen. Door forse onderbezetting (vertrek van medewerkers, ziekte) is de uitvoering echter onder druk komen te staan. Hierop is inmiddels ingegrepen en geconstateerd is, dat er op een aantal plaatsen achterstanden in de onderhoudsstaat is opgetreden. We onderzoeken of overal wel onderhoudsconditie niveau 3 (NEN 2767) behaald is. Daar waar nodig, wordt dit in 2023 gecorrigeerd.

Bij een aantal gebouwen wordt bewust terughoudend met onderhoud omgegaan vanwege toekomstige veranderingen (Enter, Huis van Houten). We houden hier echter de ondergrens (een veilig & gezond gebouw) aan bij de instandhouding.

Daarnaast is in 2022 een start gemaakt met het opstellen van de visie op vastgoed, zoals ook in de begroting is aangegeven. Hiermee wordt inzicht in en sturing op het vastgoed verbeterd. Deze visie, inclusief kaders waarbinnen de gemeente met vastgoed omgaat, wordt in de zomer van 2023 aangeboden aan de raad.

Omvang onderhoud kapitaalgoederen

De mate van onderhoud bepaalt de kwaliteit en de levensduur van de kapitaalgoederen. Onderscheid wordt gemaakt tussen aan de ene kant de reguliere beheer-/exploitatiekosten en aan de andere kant de kosten van groot onderhoud en vervanging.

De onderstaande tabel laat de omvang zien van het onderhoud aan de kapitaalgoederen, onderverdeeld in dagelijks/regulier onderhoud en groot onderhoud (en vervanging).
De begroting 2022 en de hier gepresenteerde bedragen zijn al aangepast n.a.v. de projecten die zijn doorgeschoven naar 2023.

	x € 1.000				x € 1.000			
	Begroting 2022				Rekening 2022			
Regulier onderhoud (O) en groot onderhoud (GO) kapitaalgoederen	O	GO	Totaal	O : GO	O	GO	Totaal	O : GO

Bovengrondse infrastructuur wegen, fietspaden, verkeers-regelinstallaties, wegmeubilair, civieltechnische kunstwerken, speeltoestellen en groenvoor- zieningen (incl. boombeheer)	3.339	2.103	5.442	61:39	3.436	1.850	5.286	65:35
Ondergronds riolen, gemalen, drainage en randvoorzieningen + oppervlaktewater- en waterbodembeheer	910	278	1.187	77:23	863	69	931	93:7
Kunstobjecten beeldende kunst	25	0	25	100:0	18	0	18	100:0
Onderwijshuisvesting onderwijsaccommodaties	29	107	136	21:79	43	138	182	24:76
Gemeentelijk vastgoed sociaal/cultureel, sport, monumenten	304	793	1.096	28:72	486	437	923	"53:47
Overig bedrijfsvoering	122	0	122	100:0	148	0	148	100:0
	4.730	**3.280**	**8.010**	**59:41**	**4.993**	**2.494**	**7.488**	**67:33**

Zoals hiervoor al toegelicht zijn werkzaamheden voor een aantal projecten voor groot onderhoud wegen (asfalt) en civieltechnische kunstwerken (bruggen, steigers, fietsoversteken) om uiteenlopende redenen doorgeschoven naar 2023. Daarnaast is bij een aantal projecten sprake van lagere kosten onder andere door de koele zomer waardoor de aanpak van vederkruid en essentaksterfte minder nodig bleek. Dit heeft geen invloed op het jaarrekeningsaldo, omdat dit wordt afgewikkeld via de Bestemmingsreserve Initieel Onderhoud en de Bestemmingsreserve Beheer Openbare ruimte. De lagere uitgaven hebben geleid tot lagere onttrekkingen aan de bestemmingsreserves.

Voor de welzijns- en sportaccommodaties is de reden van lagere uitgaven voor groot onderhoud voornamelijk veroorzaakt doordat alleen noodzakelijk onderhoud is uitgevoerd als gevolg van veel lagere bezettingsgraden door corona.

Toereikendheid onderhoudsvoorzieningen

Nr. toelichting balans	Omschrijving voorziening	Toereikend saldo 31-12-2022	Toelichting
1.	**Groot onderhoud welzijns-/ sport-accommodaties/ Sociaal Culturele Centra**: Het gelijkmatig over de jaren verdelen van de lasten die verband houden met het onderhoud van welzijns-/ sport-accommodaties/ Sociaal Culturele Centra. Met de inzet van deze voorziening wordt ongewenste piekbelasting van de exploitatie voorkomen.	**€ 2.512.730**	
2.	**Huisvesting onderwijs**: Is bedoeld voor de uitbreiding/aanpassing/ verbouwing van bestaande schoolgebouwen op basis van het Integraal Huisvestingsplan.	**€ 408.872**	
3.	**Gemeentelijke huisvesting**: Deze voorziening is bestemd voor de verbouwing van het gemeentehuis, het achterstallig onderhoud (jaarplan) en het egaliseren van de onderhoudskosten gedurende de komende jaren.	**€ 1.564.128**	
4.	**Beheer Openbare Ruimte(BOR)**: Het Beheer Openbare Ruimte is nog volop in ontwikkeling en daarom heeft de raad van 10-3-2015 een startnotitie groot onderhoud en		

	vervanging beheer openbare ruimte (BOR) 2014 -2054 behandeld en op 2-7-2015 de kaders vervolgtraject programma-BOR. Deze is in 2021 geactualiseerd. Fluctuaties in jaarlijkse onderhouds- en groot onderhoudskosten en tevens de meerjarige beheerrisico's worden middels deze gemeenschappelijke voorziening (en het beheerplan) opgevangen. Met ingang van 2016 is het waterbeheer eruit gehaald en hiervoor is ten laste van deze voorziening een nieuwe voorziening gevormd. Zie 11. Ultimo 2017 is deze voorziening op advies van de accountant omgezet naar een bestemmingsreserve.	**€ 2.452.223**	
5.	**Brandweergebouwen**: Deze voorziening is bestemd voor het reserveren van gelden voor het groot onderhoud van de brandweergebouwen.	**€ 318.219**	
6.	**Overig gemeentelijk vastgoed**: Deze voorziening is bestemd voor het reserveren van gelden voor het groot onderhoud van de gemeente torens.	**€ 119.126**	
11.	**Riol. Art 44 lid 1d&2 Onderhoud Waterbodem:** Op 29-10-2019 heeft de raad ingestemd met het Water en Rioleringsplan (WRP) 2020-2023. In dit voorstel bevindt zich ook besluitvorming rondom voorzieningen en een reserve betrekking hebbend op riolen en hoe deze conform BBV(notitie riolering) eventueel ingesteld moeten worden. Ook bevindt zich hierin een voorstel in over de voeding.	**€ 1.414.493**	
12.	**Groot onderhoud fietstransferia en bijgebouwen**: Op 13 november 2013 heeft de raad met de vaststelling van de tweede bestuursrapportage 2013 besloten om een voorziening groot onderhoud fietstransferia en bijgebouwen in te stellen waarin jaarlijks een bedrag voor groot onderhoud gestort kan worden. Inmiddels is er een planning t/m 2061 gemaakt, hoe dit groot onderhoud moet plaatsvinden. Deze voorziening is geactualiseerd in 2020 op basis van het op 1 december 2020 in de raad vastgestelde Meerjaren onderhoudsplannen en vervangingsinvesteringen gemeentelijke accommodaties 2021-2025.	**€ 453.681**	
13.	**Wijkposten, steunpunten en overige gebouwen:** Deze nieuwe voorziening is bestemd voor het reserveren van gelden voor het groot onderhoud van de Wijkposten, steunpunten en overige gebouwen. De toevoeging en de aanwending van deze voorziening gebeurt op basis van het op 1 december 2020 in de raad vastgestelde Meerjaren onderhoudsplannen en vervangingsinvesteringen gemeentelijke accommodaties 2021-2025.	**€ 102.265**	
14.	**Sanitairgebouwtjes woonwagen-centra:** Deze nieuwe voorziening is bestemd voor het reserveren van gelden voor het groot onderhoud van de Sanitairgebouwtjes woonwagencentra. De toevoeging en de aanwending van deze voorziening gebeurt op basis van het op 1 december 2020 in de raad	**- € 2.264**	

	vastgestelde Meerjaren onderhoudsplannen en vervangingsinvesteringen gemeentelijke accommodaties 2021-2025.		
	Totaal	**€ 9.343.473**	

	Voorziening toereikend

Paragraaf Financiering

Inleiding

De Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) geeft een kader voor het (financierings-) risicomanagement. Het betreft het raamwerk voor het financieringsbeleid. Dit is verder uitgewerkt in de gemeentelijke Regeling treasury. Deze regeling geeft een uiteenzetting van de kaders, waarbinnen het treasurybeleid van de gemeente Houten wordt vormgegeven en de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de treasuryfunctie worden beschreven.
Daarnaast zijn er beleidsregels met betrekking tot het verstrekken van geldleningen en garanties. Deze beleidsregels bieden toetsingskaders c.q. spelregels voor het beoordelen van lening- en garantieaanvragen.

Ontwikkelingen

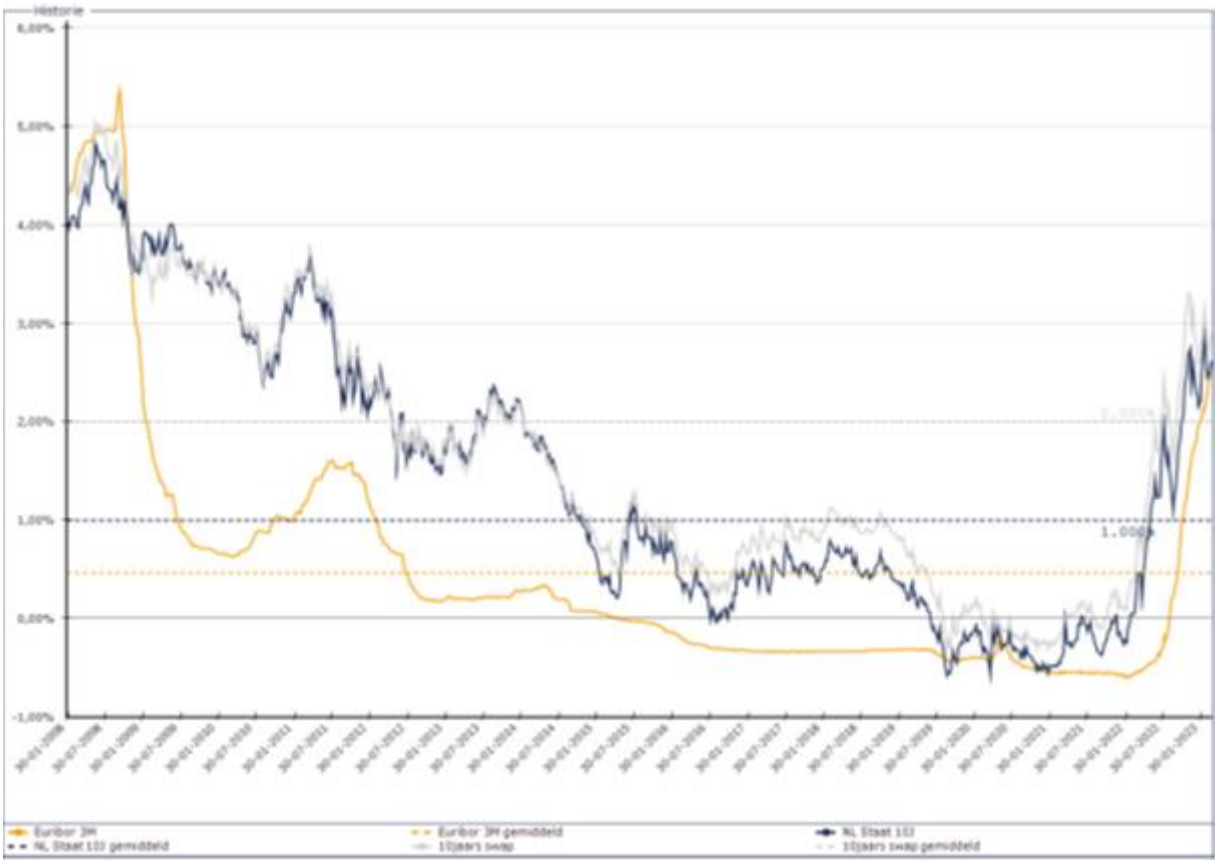
De door BNG gehanteerde basisrente wordt voor Houten al jaren gebaseerd op Euribor (Euro Interbank Offered Rate; het rentetarief voor leningen tussen de Europese banken). Europese regelgeving vereist van basisrentes dat ze robuust en betrouwbaar zijn. Nieuwe regels bepalen dat basisrentes meer op basis van transacties moeten worden berekend en minder op basis van inschattingen van banken om de objectiviteit te vergroten. ECB (Europese centrale bank) heeft als alternatief voor Euribor de basisrente €STR (Ester) geïntroduceerd die aan deze regelgeving voldoet. Doordat de nieuwe basisrente €STR op een andere wijze wordt berekend, zal deze naar verwachting niet helemaal gelijk zijn aan de bestaande basisrente. In de markt worden momenteel methoden en standaarden ontwikkeld om de nieuwe basisrente zo veel als mogelijk gelijk te stellen aan de bestaande basisrente om schommelingen te beperken.

Rentevisie

Voor de financieringsbehoefte (korte en lange termijn) is een visie op de renteontwikkeling onontbeerlijk. Daarom wordt gebruik gemaakt van diverse renteverwachtingen van kredietwaardige instellingen. Op basis daarvan wordt de gemeentelijke rentevisie geformuleerd.

Ontwikkeling rente
IIn de begroting 2022 werd de verwachting uitgesproken dat de korte rente zou uitkomen op -0,54% en de 10-jaars rente zich rond de 0,07% zou bewegen. Het verloop van de korte termijn rente (geldmarktrente) en de lange termijn rente (kapitaalmarktrente) liet de afgelopen twaalf maanden het volgende beeld zien. De 3-maands Euribor (Euro Interbank Offered Rate; het rentetarief voor leningen tussen de Europese banken) liet een constant beeld zien en bewoog zich van -0,57% eind 2021 naar 2,17% eind 2022. De 10-jaars swaprente, de maatstaf voor de kapitaalmarktrente, steeg in die periode van 0,32% naar 3,07%.

In onderstaande grafiek zijn de renteontwikkelingen over de periode 2008 tot en met 2022 weergegeven.

De banken verwachten in 2023 verder een stijging van de korte en/of lange rente, mede veroorzaakt door de hoge inflatie. De ontwikkeling van, in beginsel de korte rente, is mede afhankelijk van het ECB beleid. Het is de verwachting dat de markt wel degelijk een ingrijpen van de ECB verwacht.

Renterisico

Voor het renterisico worden twee normen gehanteerd namelijk de renterisiconorm en de kasgeldlimiet. Er dient binnen deze normen geopereerd te worden.

Renterisiconorm (lang)
Het doel van de renterisiconorm is het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rentelasten ingeval van herfinanciering en renteherziening van geldleningen. Dit wordt bereikt door een limiet te stellen aan dat deel van de vaste schuld waarover het rentepercentage in een bepaald jaar moet worden aangepast aan de op dat moment geldende markttarieven. Deze norm is op 20% van de lastenkant van de begroting gesteld en wordt afgezet tegen de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen.

x € 1.000

		Omschrijving	2022
Basisgegevens renterisiconorm			
1		Renteherziening op vaste schuld o/g	0
2		Betaalde aflossingen	14.671
3		**Renterisiconorm** (1+2)	**14.671**
4		Begrotingstotaal jaar T	143.505
5	a	Het bij Min regeling vastgesteld %	20%
5	b	Regeling	
5		**Renterisiconorm** (5a+5b/100)	**28.701**
Toets renterisiconorm			
6		**Ruimte onder renterisiconorm**	**14.030**
		Overschrijding renterisiconorm	

Afgezet tegen de risiconorm 2022 van € 28,7 miljoen, blijkt uit bovenstaand overzicht dat we met € 14,0 miljoen ruim onder de norm zijn gebleven.

Kasgeldlimiet (kort)
De kasgeldlimiet geeft de bovengrens aan van het bedrag aan kortlopende financieringsmiddelen, waarmee de gemeente de (kapitaal)uitgaven mag financieren (de zogenaamde vlottende schuld). Wet fido bepaalt dat indien drie achtereenvolgende kwartaalrapportages de kasgeldlimiet wordt overschreden, de toezichthouder daarvan op de hoogte wordt gesteld. In overleg met de toezichthouder kan door het bestuur eventueel een afwijkend percentage voor de kasgeldlimiet worden vastgesteld. Bij structurele overschrijding van de kasgeldlimiet moet in de financieringsbehoefte worden voorzien door het aantrekken van langlopende geldleningen. De kasgeldlimiet is afgeleid van de omvang van de begroting.

Kasgeldlimiet	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Omvang begroting 2022 per 1/1	143.505	143.505	143.505	143.505
1. Toegestane kasgeldlimiet (8,5%)	12.198	12.198	12.198	12.198
2. Omvang vlottende korte schuld	**7.889**	**4.090**	**7.640**	**14.454**
Opgenomen gelden < 1 jaar Schuld in rekening courant	7.889	4.090	7.640	14.454
Gestorte gelden door derden	0	0	0	0
Overige geldleningen (niet vast)	0	0	0	0
3. Vlottende middelen	**2.481**	**1.645**	**2.832**	**9.442**
Contante gelden in kas	0	0	0	0
Tegoeden in rekening-courant	2.481	1.645	2.832	9.442
Overige uitstaande gelden (niet vast)	0	0	0	0
4. Totaal netto vlottende schuld	**5.408**	**2.446**	**4.809**	**5.012**
Ruimte **Overschrijding**	**6.790**	**9.752**	**7.389**	**7.186**

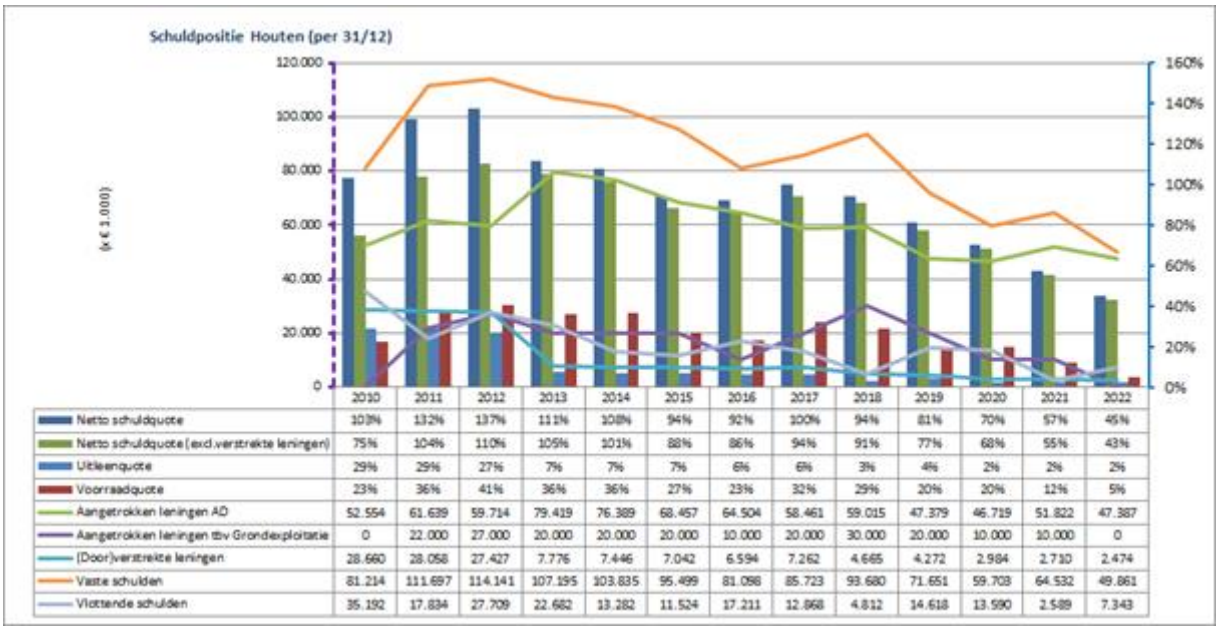
Uit bovenstaand overzicht blijkt dat wij in 2022 ruim onder de kasgeldlimiet van € 12,2 miljoen zijn gebleven.

Financieringsbehoefte en rentetoerekening

De vaste schulden bedragen eind 2022 bijna € 50 miljoen, waarvan € 47,4 miljoen ten behoeve van de algemene Dienst, en € 2,5 miljoen aan verstrekte leningen. In 2022 is er voor ca € 14,7 miljoen afgelost, waarvan € 10 miljoen ten behoeve van de grondexploitaties.

Meerjarig is er een stijgende financieringsbehoefte. De belangrijkste reden hiervoor zijn meerdere aflossingen op bestaande leningen en kredieten voor renovatie van scholen.

Schuldpositie
De schuldpositie van de gemeente is het best weer te geven als de netto schuld ten opzichte van de exploitatiebaten (netto schuldquote). Een gemeente met hogere inkomsten kan namelijk naar verhouding een hogere schuld aangaan. Hieronder wordt de ontwikkeling van de schuldpositie van Houten weergegeven.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Netto schuldquote	103%	132%	137%	111%	108%	94%	92%	100%	94%	81%	70%	57%	45%
Netto schuldquote (excl.verstrekte leningen)	75%	104%	110%	105%	101%	88%	86%	94%	91%	77%	68%	55%	43%
Uitleenquote	29%	29%	27%	7%	7%	7%	6%	6%	3%	4%	2%	2%	2%
Voorraadquote	23%	36%	41%	36%	36%	27%	23%	32%	29%	20%	20%	12%	5%
Aangetrokken leningen AD	52.554	61.639	59.714	79.419	76.389	68.457	64.504	58.461	59.015	47.379	46.719	51.822	47.387
Aangetrokken leningen tbv Grondexploitatie	0	22.000	27.000	20.000	20.000	20.000	10.000	20.000	30.000	20.000	10.000	10.000	0
(Door)verstrekte leningen	28.660	28.058	27.427	7.776	7.446	7.042	6.594	7.262	4.665	4.272	2.984	2.710	2.474
Vaste schulden	81.214	111.697	114.141	107.195	103.835	95.499	81.098	85.723	93.680	71.651	59.703	64.532	49.861
Vlottende schulden	35.192	17.834	27.709	22.682	13.282	11.524	17.211	12.868	4.812	14.618	13.590	2.589	7.343

De schuldpositie van de gemeente laat een daling zien mede vanwege afnemende investeringen. In 2022 bedroeg onze netto schuldquote 45%. Ter vergelijking: een netto schuldquote hoger dan 130% betekent dat een gemeente een zeer hoge schuld heeft (rood) en een netto schuldquote van 90% duidt op oranje. Houten is in het groen gebleven. Door de uitleenquote en voorraadquote van de netto schuldquote af te trekken, wordt de schuld weergegeven die op de exploitatie drukt.
Het is nog onduidelijk welke invloed bepaalde onzekerheden, zoals het Sociaal domein en de Ruimtelijke Koers, de komende jaren hebben op de schuldpositie.
Ook op verstrekte leningen en voorraadposities loopt de gemeente bepaalde risico's. Deze risico's zijn meegenomen bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit (paragraaf weerstandsvermogen en paragraaf grondbeleid).

Rentetoerekening
Sinds 2017 wordt de ‘reële’ (omslag) rente in de begroting verwerkt. Middels onderstaand renteschema wordt inzicht gegeven in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend.

x €1

	Renteschema	**2022**	
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		1.144.019
b.	De externe rentebaten		- 86.883
	Totaal door te rekenen externe rente		1.057.137
c.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	16.133	
	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	
	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	37.083	
			53.217
d1.	Rente over eigen vermogen		0
d2.	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)		0
	De aan de taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)		1.110.353
e.	*De Werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)*		1.111.692

f.	Renteresultaat op het taakveld treasury	1.339
	Boekwaarde per 1-1-2022 integraal gefinancierd	111.169.239
	Percentage toe te rekenen naar taakvelden	1,00%

Als de werkelijk doorbelaste rentelasten meer dan 25% afwijken van de rentelasten en/of meer dan 0,5% van de basis van de voorgecalculeerde renteomslag 1,0%, die aan de taakvelden wordt toegerekend, is de gemeente verplicht de werkelijke toegerekende renteomslag hierop aan te passen. Dit is voor 2022 niet van toepassing.

Wet schatkistbankieren

De wet schatkistbankieren verplicht decentrale overheden hun liquide middelen aan te houden bij de schatkist van het Rijk en vertaalt zich direct in een lagere staatsschuld. Daarnaast moet het bijdragen aan het terugdringen van risico's van bijvoorbeeld beleggingen van decentrale overheden. Er geldt een rapportageverplichting in de paragraaf Financiering waarbij wordt getoetst of een gemeente de gemiddelde drempelwaarde per kwartaal niet heeft overschreden. Voor Houten ligt de drempelwaarde in 2022 op ruim € 2,8 miljoen. In 2022 zijn we ruimschoots onder dit drempelbedrag gebleven.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren **x € 1.000**

Verslagjaar					
(1)	**Drempelbedrag**	**2.870**			
		Kwartaal 1	**Kwartaal 2**	**Kwartaal 3**	**Kwartaal 4**
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**-**	**39**	**42**	**13**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	2.870	2.831	2.828	2.857
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Paragraaf Bedrijfsvoering

Inleiding

De organisatie is in het afgelopen jaar samen met het nieuwe bestuur verder aan de slag gegaan om te werken aan de uitdagingen waar Houten voor staat; voldoende woningen, energietransitie, leefbaarheid in de verschillende kernen van de gemeente en participatie. Samen met inwoners, instellingen en partners in de stad hebben we ook in 2022 doorgewerkt aan een toekomstbestendig Houten. En dat heeft zich afgespeeld binnen een context waarbij de lokale overheid opnieuw is geconfronteerd met verschillende crises (vluchtelingen, energie). Daarbij hebben we in 2022 extra ervaren dat er sprake is van een krappe arbeidsmarkt, waarin het behouden en verbinden van de juiste medewerkers aan de organisatie een behoorlijke opgave is.
De ambtelijke organisatie moet voldoende toegerust zijn om invulling te kunnen geven aan alle uitdagingen en mee kunnen bewegen met de dynamiek in de samenleving. Daarom is in 2022 gewerkt aan het verder verstevigen van het fundament en de randvoorwaarden voor een duurzaam goed functionerende organisatie. Er wordt in samenhang gewerkt aan verschillende aspecten, weergegeven in onderstaande klaverbladfiguur.

Organisatieontwikkeling & HR-beleid

Herijken en doorontwikkelen organisatie
Als vervolg op het in 2021 verschenen onderzoek naar de organisatie zijn een zestal adviesopdrachten opgezet. Deze opdrachten hebben betrekking op (1)'Mens en Cultuur', (2)formatieanalyse, (3)span of attention van enkele teams, (4) de financiële organisatie en de interne beheersingsomgeving, (5) taak- en verantwoordelijkheidsverdeling teams VOB en UB en(6) duurzame verbetering ICT-dienstverlening.
Vier van de zes opdrachten zijn aan het einde van 2022 afgerond. De adviezen voortkomend uit deze opdrachten worden in de reguliere organisatie ten uitvoer gebracht ten behoeve van versterking en verbetering. De raad is voor de zomer van 2022 over deze afronding geïnformeerd via een raadsinformatiebrief. Het thema 'Mens en Cultuur' is als afzonderlijke opdracht in afwachting van de verkiezingen en het nieuwe college eind van het jaar opnieuw opgepakt. De opdracht duurzame verbetering ICT-dienstverlening loopt, mede als gevolg van de vorming van het nieuwe college, eveneens door in 2023.

Sturing en resultaatgericht (samen)werken; instrument- en vaardigheidsontwikkeling
Jaarplannen en bredere vaardigheidsontwikkeling op het gebied van opdrachtgestuurd werken, communicatieve participatie en het geven en ontvangen van feedback / communicatietechnieken ('het goede gesprek') zijn instrumenten om de sturing in de organisatie te verbeteren. Ook in 2022 is gewerkt aan verdere doorontwikkeling daarvan. Alles gericht om op een verbindende manier de gewenste resultaten voor de Houtense samenleving te realiseren.

Garantiebanen/banenafspraak
Als gemeente willen we het goede voorbeeld geven, door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in ons gemeentehuis, of de bij ons betrokken contractpartners, een volwaardige

arbeidsplek te geven. Als ambassadeur vervullen wij een voorbeeldfunctie naar andere organisaties, bedrijven en instellingen. Ook dit college wil in deze bestuursperiode verder werk maken van het invullen van garantiebanen binnen onze organisatie. In 2022 hebben we wederom een garantiebaan kunnen invullen binnen de organisatie en ook de aanbesteding van de schoonmaakdienst in het afgelopen jaar heeft, via het programma van eisen, succesvol geleid tot het creëren van garantiebanen.

Aantrekkelijk werkgeverschap, vitaliteit en duurzame inzetbaarheid
Het verbinden én behouden van de juiste medewerkers aan onze organisatie is een belangrijke voorwaarde om de maatschappelijke doelstellingen te kunnen behalen. In de huidige krappe arbeidsmarkt is dit een lastige opgave.
Een substantieel deel van onze medewerkers gaat de komende jaren met pensioen (tot eind 2030 een derde van het personeelsbestand). De urgentie om te investeren in aantrekkelijk werkgeverschap, vitaliteit en duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers én de organisatie als geheel wordt hierdoor ervaren en gevoeld. In 2022 is daarom een start gemaakt met het meer gericht investeren in:

- Het aantrekken van nieuwe, jongere generaties (via moderne arbeidsmarktcommunicatie en vergroten van de aantrekkelijkheid als werkgever);
- de medewerkers gezond aan het werk houden (fit for the job, fysiek en mentaal in balans, goede werk-privébalans);
- een warme overdracht van kennis en ervaring bij specifieke functies (tijdelijke dubbele bezetting vooruitlopend op pensionering).

Voor deze zaken is gebruik gemaakt van het door de raad beschikbaar gestelde vitaliteitsbudget. De komende jaren wordt hier verder op geïnvesteerd.

Bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling
De stand van de bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling is per 31 december 2022 € 0,676 miljoen. De besteding van deze bestemmingsreserve is gericht op de inzet voor tijdelijke versterking van de organisatie, flankerend personeelsbeleid / loopbaanoriëntatie, vitaliteitsbeleid en garantiebanen in de periode 2022-2025. Deze reserve wordt langzaam afgebouwd.

De mutaties in de bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel: mutaties bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling x € 1.000

Stand 31-12-2021	**1.546**
Stortingen 2022:	
Totaal stortingen	**0**
Onttrekkingen 2022:	
Vitaliteitsbudget	241
Tijdelijke versterking van de organisatie	166
Flankerend personeelsbeleid / loopbaanoriëntatie	463
Totaal onttrekkingen	**870**
Stand 31-12-2022	**676**

De middelen per 31 december 2022 zijn als volgt te specificeren:
a. Reservering voor garantiebanen (€ 0,075 miljoen)
b. Reservering voor flankerend personeelsbeleid / loopbaanoriëntatie (€ 0,427 miljoen)
c. Reservering in het kader van vitaliteitsbeleid (€ 0,174 miljoen)
Deze middelen zijn gereserveerd voor flankerend personeelsbeleid als gevolg van een snelle veroudering van het personeelsbestand de komende jaren. Dit gekoppeld aan de stijgende AOW-leeftijd vraagt extra aandacht voor de vitaliteit (zeker voor wat betreft de functies in de buitendienst) van onze medewerkers. Maar ook voor het borgen van kennis, ervaring et cetera in de organisatie bij toekomstige uitstroom als gevolg van (vervroegde) pensionering. In de periode 2022-2025 zullen circa 13 medewerkers met (vervroegd) pensioen gaan. In de jaren daarna neemt dit aantal snel toe. Dit

betekent ook dat er flinke impulsen moeten worden gegeven aan de verjonging van het personeelsbestand. Dit laatste kan alleen door de jonge generatie via op hen toegesneden moderne arbeidsmarktcommunicatie te bereiken. Via het collegeprogramma 2022-2026 is er binnen het concernbrede personeelsbudget 398k extra gereserveerd voor de periode 2023 t/m 2026.

Invoering rechtmatigheidsverantwoording

Op 27 september 2022 heeft de Eerste Kamer het wetvoorstel inzake de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording aangenomen. Dit betekent dat met ingang van het boekjaar 2023 de accountant uitsluitend nog een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening afgeeft.
In de jaarrekening 2023 wordt door het college een nieuwe toelichting over rechtmatigheid opgenomen (‘rechtmatigheidsverantwoording’). In deze rechtmatigheidsverantwoording verantwoordt het college zich over de al dan niet rechtmatige totstandkoming van de lasten, baten en balansmutaties. De accountant stelt vervolgens de getrouwheid van deze verantwoording vast.
De verbijzonderde interne controle (VIC) is het gemeentelijk instrument om te borgen dat het college van B&W in stelling wordt gebracht om met een redelijke mate van zekerheid (getrouw) de financiële rechtmatigheidsverantwoording af te kunnen geven. Een goed ingericht mechanisme van interne beheersing en interne controle voor de in ieder geval de belangrijkste financiële processen is hierbij van groot belang. Immers het college moet de verantwoording goed kunnen onderbouwen
In 2022 zijn we gestart met het beschrijven van deze financiële processen, het organiseren van bewustwording, verbeteringen in de controlesystematiek zijn ingezet en het controleplan is opgesteld. Deze voorbereidingen zijn nog niet afgerond en zullen doorlopen in 2023. Tevens is er onderzoek gedaan naar hoe het 3 lijnen model binnen de gemeente vorm kan gaan krijgen.

De gemeente Houten is, mede op basis van de aanbevelingen van de accountant, ARC en onze eigen Verbijzonderde Interne Controle (VIC) bezig om verbeteringen aan te brengen in de administratieve organisatie en de interne beheersing. Over de voortgang van de aanbevelingen wordt periodiek aan de audit- en rekeningcommissie gerapporteerd.
De verbeterslagen zijn belangrijke randvoorwaarden om op een efficiënte en effectieve manier tot een onderbouwde uitspraak te komen over het rechtmatig handelen van de gemeente. Het gaat daarbij niet alleen om het investeren in de verbetering van procedures of processen, maar zeker ook over adequate informatievoorziening en het meer helder maken van verantwoordelijkheidsverdeling en sturen op bijbehorende houding en gedrag.

Jaarlijks wordt een fraude-risicoanalyse uitgevoerd. Deze analyse vindt plaats op basis van het Verbijzonderde Interne Controle (VIC) plan. Hierin worden alle belangrijke processen en geldstromen betrokken. De uitkomst hiervan wordt binnen de organisatie besproken en voorzien van eventuele aanbevelingen voor verbetering van de interne beheersing. In het afgelopen boekjaar zijn er geen bevindingen omtrent mogelijke frauderisico’s geconstateerd.

Informatiemanagement

Covid-19 en ICT
De Covid-19 pandemie heeft er toe geleid dat veel mensen thuis zijn gaan werken. Dat heeft een zware wissel getrokken op de ICT-infrastructuur en de medewerkers van dit team. In een sneltrein vaart zijn de digitale middelen geïmplementeerd om thuiswerken mogelijk te maken. Inmiddels is er ook nagedacht hoe het nieuwe werken na de periode Covid-19 vormgegeven kan worden, met toepassing van de nieuwe mogelijkheden, zoals bijvoorbeeld een hybride werkstructuur, andere kantoorinrichting en flexibele dienstverlening aan onze inwoners.

Strategie, informatiebeleid informatiehuishouding en sourcing
Er zijn onderzoeken gedaan die richting hebben gegeven aan de strategie die met ICT gevolgd kan worden. Duidelijk is dat er een herijkte strategie dient te komen. We zijn meer gaan thuiswerken, we willen meer programma's afnemen die leveranciers volledig onderhouden en via de Cloud aanbieden (SaaS). We moeten onze informatiehuishouding op orde brengen om te kunnen voldoen aan de wensen van de burgers en de ondernemers en ook om te voldoen aan de wetgeving. De onderzoeken die gedaan zijn wijzen uit dat we structureel rollen missen die noodzakelijk zijn om inzicht te houden in onze informatie en om de juiste beslissingen te nemen m.b.t. de veiligheid van onze infrastructuur.

Deze rollen zijn nu incidenteel bezet maar zijn permanent nodig. De trend is dat gemeenten meer en meer de techniek uitbesteden en op ICT-gebied van uitvoeren verschuiven naar regisseren.
Het afgelopen jaar is een Europese aanbesteding afgerond die inzicht heeft gegeven in de kosten voor uitbesteden, de tijd die dit kost (doorlooptijd) en wat er van de Houtense organisatie verwacht wordt. Het college zal medio 2023 een besluit nemen of de geselecteerde leverancier ook over mag gaan tot uitvoer.
ICT dient ook meer als aandachtspunt op de directietafel te liggen om een bijdrage te kunnen leveren aan de vraagstukken die hier behandeld worden.
ICT is al onmisbaar en wordt in de toekomst op grote schaal ingezet om processen beter te ondersteunen en de krapte op de arbeidsmarkt het hoofd te kunnen bieden. Verder willen burgers en ondernemers in toenemende mate hun zaken digitaal afhandelen.
Maar ook de centrale overheid stoot steeds meer taken af die de gemeente vervolgens digitaal moet ondersteunen.
Op het gebied van datagestuurd werken is nog veel te halen voor Houten. Elke gemeente is een gegevensverwerker. Dat betekent dat er veel data voorhanden zijn waar profijt van getrokken kan worden bij allerlei plannen. Op het gebied van datawarehousing en het maken van stuurinformatie via een dashboard zijn het afgelopen jaar vorderingen gemaakt. Voorbeeld daarvan is het dashboard voor de RBL (regionale backoffice lekstroom).

Omgevingswet/Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)
In 2022 is de invoering van de Omgevingswet opnieuw uitgesteld en dus ook het operationeel maken van het DSO. Vanuit budget Omgevingswet is een projectleider beschikbaar gesteld.

Informatiebeveiliging
Ook in 2022 is gebleken dat de wedloop van criminelen die willen profiteren van kwetsbaarheden in software nog lang niet ten einde is. Het is noodzakelijk voortdurend bij te blijven en te reageren op nieuwe bedreigingen die de toegankelijkheid of de integriteit van onze data ernstig kunnen verstoren. Het aantal meldingen over succesvolle hacks neemt nog steeds toe maar is waarschijnlijk slechts een fractie van het werkelijke aantal geslaagde aanvallen. Met name in 2021 en 2022 zijn grote stappen gezet in het verhogen van de beveiliging, onder andere door de segmentatie van het gemeentelijk netwerk en de 24 uurs monitoring van activiteiten op ons netwerk.

In 2022 zijn daarnaast striktere protocollen opgezet voor toegang van leveranciers en zijn diverse periodieke checks opgezet en uitgevoerd naar de rechten van zowel leveranciers als eigen medewerkers. De inzet van een Technical Security Officer levert op dat sneller en beter kan worden gereageerd op nieuw in te zetten maatregelen en het uitvoeren van diverse checks, alsook het snel kunnen oppakken van aanbevelingen naar aanleiding van de jaarlijkse penetratietest. Een nieuw aangeschaft pakket voor e-learning op het terrein van informatiebeveiliging en privacy is een volgende stap om het veiligheidsbewustzijn van medewerkers te verhogen én periodiek te toetsen.

Nieuwe licenties voor de hele omgeving brengen ook weer nieuwe beveiligingsmogelijkheden met zich mee en in 2023 zal de implementatie daarvan worden vormgegeven.

Personeelslasten algemene dienst (inclusief inhuur derden)

Binnen de reguliere bedrijfsvoering zijn capaciteitsproblemen zo veel mogelijk opgelost door middel van interne mobiliteit en regionale samenwerking. Daar waar het niet anders kon, is incidenteel besloten tot inhuur over te gaan. Dit was in veel gevallen voordeliger dan een tijdelijk dienstverband aanbieden, omdat daar ook aanspraken op een uitkering uit voort konden komen.

Onderscheiden worden drie categorieën voor de inhuur van externe krachten.
a. Vinex en andere ruimtelijke projecten. De financiering vindt plaats uit de grondexploitatie en speciaal ter beschikking gestelde kredieten;
b. Incidentele taken/projecten, die eenmalige specifieke deskundigheid vragen, met name gerelateerd aan de decentralisaties van zorgtaken. Financiering vindt plaats uit speciaal daarvoor ter beschikking gestelde budgetten;
c. Frictie in de reguliere bezetting. Financiering vindt plaats uit salarisbudgetten (vacaturegelden) of daarvoor aanvullend beschikbaar gestelde budgetten.
De verantwoording per categorie is opgenomen in de tabel bij de meerjarige inhuurkosten.

Kosten inhuur derden meerjarig
In onderstaand overzicht zijn de kosten voor inhuur van derden voor de jaren 2019 tot en met 2022 opgenomen. De inhuur voor de grondexploitatie is niet opgenomen binnen de algemene dienst en de bedragen hiervan komen slechts in een totaalbedrag voor in onderstaand overzicht. Omdat de dekking van deze kosten plaatsvindt vanuit de grondexploitatie en speciaal ter beschikking gestelde kredieten blijven deze in de rest van deze analyse buiten beschouwing.

x € 1

	Omschrijving	Jaarrekening 2019	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022
a.	Grondexploitatie	133.650	0	0	0
b.	Specifieke projecten algemene dienst	536.077	328.223	313.464	446.107
c.	Frictie algemene dienst	2.075.292	2.723.256	3.751.627	4.629.534
	Totaal	**2.745.019**	**3.051.479**	**4.065.091**	**5.075.641**

De kosten voor incidentele inhuur bij de algemene dienst zijn fors hoger dan in 2021. Het natuurlijk verloop van personeel(mobiliteit) heeft zich, in navolging van 2021, in 2022 nog verder versterkt voortgezet. Dit is in lijn met de landelijke trend. Dit hield in, dat door krapte op de arbeidsmarkt meer vacatures via inhuur (tijdelijk) moesten worden ingevuld.

Resultaat personeelslasten algemene dienst

x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2022	Werkelijk 2022	Resultaat 2022
Salarissen	22.402	22.258	144
Vergoedingen UWV gelden en (gedetacheerd) personeel	-169	-160	-9
Inhuur	4.245	4.630	-385
Af: Projectontwikkeling*	-622	-547	-75
Resultaat algemene dienst	**25.856**	**26.181**	**-325**

* Dit bedrag wordt via de producten doorbelast aan de grondexploitatie

De personeelslasten binnen de algemene dienst zijn in 2022 t.o.v. de begroting gestegen met 325k, vooral veroorzaakt door hogere inhuur.

Indicatoren

In onderstaande tabel zijn de van toepassing zijnde BBV-indicatoren binnen het taakveld 'Bestuur en ondersteuning' per 1 januari van het betreffende jaar weergegeven.

Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
		2019	2020	2021	2022	
Formatie (BBV)	Fte per 1.000 inwoners	5,73	5,80	5,79	5,75	5,78
Bezetting (BBV)	Fte per 1.000 inwoners	5,39	5,56	5,67	5,74	5,74
Apparaatskosten (BBV)	Kosten per inwoner	€ 547	€ 548	€ 587	€ 563	€ 649
Externe inhuur (BBV)	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	9,2%	11,5%	13,4%	0,8%	15,4%
Overhead (BBV)	% van totale lasten	10,1%	9,0%	9,4%	8,8%	11,6%

Betrokkenheid verbonden partijen

Belastingsamenwerking gemeenten & hoogheemraadschap Utrecht (BghU)
Deze gemeenschappelijke regeling heeft tot doel uit overwegingen van kwaliteit, continuïteit en efficiency samen te werken bij de beleidsvoorbereiding, heffing en invordering van waterschapsbelasting en gemeentelijke belastingen, evenals bij de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken en het beheer en de uitvoering van vastgoedinformatie.

Paragraaf Wet open overheid

Op 1 mei 2022 werd de Wet open overheid (Woo) van kracht. Deze kent een passieve (op verzoek) en een actieve (op eigen initiatief) openbaarmakingsplicht. Hiertoe is in- en extern gecommuniceerd over de nieuwe Woo, is een (voorlopige) contactpersoon aangewezen en zijn de interne procedures rondom de voormalige Wet openbaarheid bestuur aangepast. Wanneer nodig worden deze geactualiseerd met de nieuwste inzichten en/of eisen.

Aansluitend daaraan is gemeente breed onderzocht wat (welke documenten/stukken, uit welke processen, waar opgeslagen, wiens verantwoordelijkheid en welke privacy-eisen) de komende jaren actief openbaar gemaakt moet worden. Deze inventarisatie is in april 2022 opgestart en eind 2022 op hoofdlijnen afgerond. Tevens is een eerste inschatting gedaan van documenten (zoals college- en raadstukken, organisatiegegevens, afgehandelde Woo-verzoeken en convenanten) die als eerste actief worden geopenbaard. Zodra het tijdpad rondom die eerste tranche actieve openbaarmaking definitief bekend is, wordt een voorstel opgesteld voor het openbaarheidsbeleid/visie, verdere invoeringstraject en de besteding van de middelen. Tot slot is de besluitvorming over Anonimiseringssoftware afgerond en wordt de betreffende applicatie begin 2023 aangeschaft, geïmplementeerd en uitgerold.

In 2022 heeft de gemeente Houten de volgende passieve verzoeken om informatie behandeld:
Vóór 1 mei: 19
Vanaf 1 mei: 33, waarvan nog 9 in behandeling op 31 december 2022.

Paragraaf Ombuigingen

Inleiding

Om bij de begroting 2020 tot een structureel sluitende meerjarenbegroting te komen waren ombuigingsmaatregelen noodzakelijk van circa € 2,1 miljoen. De ombuigingen waren onderverdeeld in maatregelen ten aanzien van de kostenontwikkeling voor jeugdhulp en Wmo en 'overige' ombuigingsmaatregelen. De verdeling was als volgt:

- Jeugdhulp en Wmo: circa € 1,3 miljoen in 2020 oplopend tot circa € 1,5 miljoen in 2023;
- Overige: circa € 0,8 miljoen vanaf 2020 voor overige beleidsterreinen.

In deze paragraaf wordt de voortgang van de realisatie van de vastgestelde ombuigingen over 2022 weergegeven.

Ombuigingen jeugdhulp en Wmo

Tabel stand van zaken ombuigingen jeugdhulp en Wmo 2022 **x € 1**

Nr	Ombuigingsmaatregelen	2022			
		Ombuiging	Gerea-liseerd	Niet-gerea-liseerd	Gerea-liseerd
1	Jeugdhulp: coördinatie van zorg en samenwerking met de 6 grootste aanbieders	200.000	200.000	0	100%
2	Jeugdhulp: continueren en versterken van de inzet POH-GGZ jeugd in meerdere EMC's in Houten en de inzet van een SOH-GGZ jeugd	300.000	300.000	0	100%
3	Jeugdhulp: van residentieel naar gezinsvormen (Regionaal Lekstroom)	100.000	100.000	0	100%
4	Wmo: besparing op Wmo-hulpmiddelen door meer sturing	70.000	70.000	0	100%
5	Jeugd: ouders laten meebetalen voor opvang BSO+	100.000	100.000	0	100%
6	Wmo: beheersen kosten regiotaxi	67.000	67.000	0	100%
7	Jeugdhulp: handhaven en verscherpen contracten	550.000	550.000	0	100%
8	Wmo: instroom aanscherpen en afschalen uitstroom bevorderen	85.000	85.000	0	100%
	Totaal	**1.472.000**	**1.472.000**	**0**	**100%**

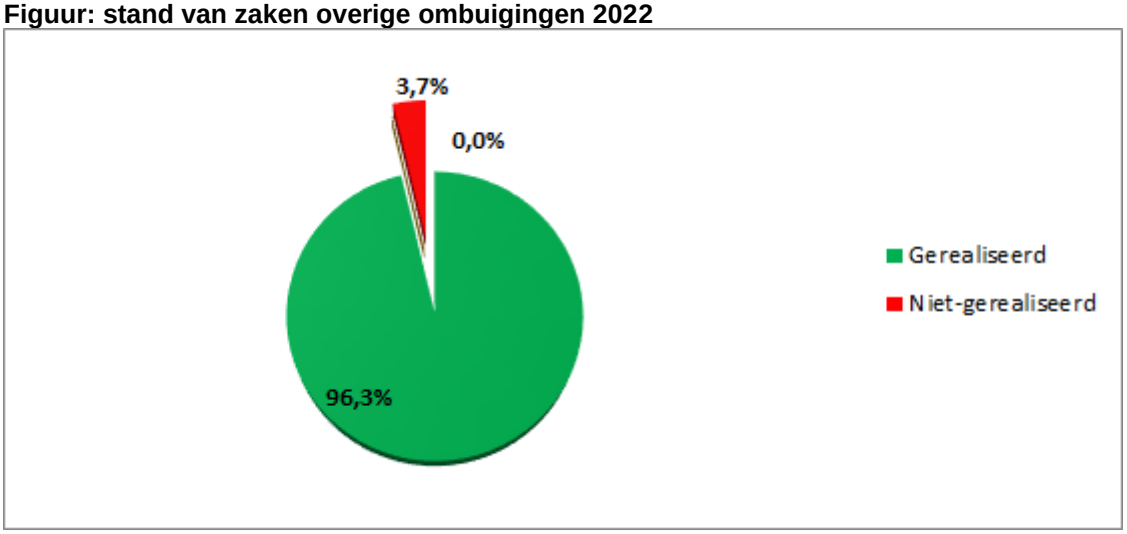
In de begroting 2020 stelde uw raad een pakket van € 1,5 miljoen aan ombuigingsmaatregelen vast, waardoor met hetzelfde bedrag de begrotingen Jeugdhulp en Wmo in mindering gebracht zijn (2022: jeugdhulp € 1.250.000 en Wmo € 222.000, totaal €1.472.000). Het beleid dat hiertoe leidt implementeerden en borgden we de afgelopen jaren. Hierboven ziet u de financiële realisatiestand van deze ombuigingen voor het jaar 2022.Na het kalenderjaar 2022 wordt de voortgang van de ombuigingen niet meer gemonitord, omdat deze vanaf 2023 staand beleid zijn.

De opgelegde taakstelling op jeugdhulp en Wmo zijn voor 2022 gerealiseerd. Het ombuigingseffect wordt bij jeugdhulp versterkt door de wijziging van het woonplaatsbeginsel (realisatie maatregel 1, 3 en maatregel 7). De inzet van de POH (Praktijk Ondersteuner) en SOH (Specialistische Ondersteuner Huisartsen) jeugd GGZ is dit jaar iets minder effectief dan voorgaande jaren. Dit komt vooral doordat relatief veel GGZ trajecten worden ingezet, als na-ijl effect van de coronapandemie.
De ombuigingen Wmo zijn allemaal gerealiseerd. De kosten op begeleiding zijn omgebogen (maatregel 8) en de ombuiging op de verstrekking van hulpmiddelen zijn gerealiseerd. In de cijfers moet nog minimaal € 32.000 worden geboekt over 2022, de terugkoopregeling is nog niet volledig verwerkt. (maatregel 4). Hierdoor kan de ombuiging hoger worden.

Overige ombuigingen

Evenals over de ontwikkeling van de ombuigingen op jeugdhulp en Wmo is de raad ook over de stand van zaken van de ‘overige’ ombuigingen via de bestuursrapportages geïnformeerd. In deze jaarrekening wordt de balans opgemaakt over de ombuigingen voor het jaar 2022.

Figuur: stand van zaken overige ombuigingen 2022

Van deze ombuigingen is 96,3% (€ 712.500) gerealiseerd in 2022.
In de tabel hieronder volgt de stand van zaken per ombuigingsmaatregel.

Tabel stand van zaken overige ombuigingen 2022 **x € 1**

Nr.	Ombuigingsmaatregelen	2022			
		Ombuiging	Gerealiseerd	Niet-gerealiseerd	
1	Beheer openbare ruimte	150.000	150.000		
2	Beheer en onderhoud accommodaties	111.000	100.000	11.000	9,9%
3	Uitgaande subsidies	74.000	74.000		
4	Lokale belastingen en heffingen	96.000	96.000		
5	Dienstverlening	27.000	10.500	16.500	61,1%
6	Organisatie	73.000	73.000		
7	Overige budgetaanpassingen	209.000	209.000		
Totaal		**740.000**	**712.500**	**27.500**	3,7%

De taakstelling voor 2022 van € 740.000 is voor 96,3% gerealiseerd. Niet-gerealiseerd is 3,7% (€ 27.500). Voor het proces van digitale bekendmakingen is bij het vaststellen van de begroting 2022 een amendement aangenomen waardoor de officiele bekendmakingen in het Houtens Nieuws worden gehandhaafd en de ombuiging niet kan worden gerealiseerd.
Niet gerealiseerd is ook de ombuiging met betrekking tot het beheer en onderhoud van accommodaties (verkoop wijkpost De Plantage en wijkpost De Vlinder). We zijn bezig te komen tot een visie op het maatschappelijke vastgoed van de gemeente. Vanuit deze visie kunnen we beargumenteerd de behoefte aan aard, aantal en oppervlakte aan maatschappelijke vastgoed aangeven. In afwachting op deze visie hebben we geen activiteiten ondernomen om deze twee panden al te verkopen.

Paragraaf Global Goals

Houten4GlobalGoals

Samen op weg naar
EEN DUURZAME WERELD

Wij hebben het afgelopen jaar met ons Houtense beleid weer actief bijgedragen aan het streven van een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving voor iedereen. De uitdaging om lokaal beleid aan te laten sluiten bij de wereldwijde duurzame ontwikkelingsagenda is ook dit jaar omarmd. Binnen onze vijf programma's is onze gemeentelijke inzet en de daarbij passende activiteiten voor de verschillende Global Goals weergegeven via bijbehorende icoontjes. Op die manier is een herkenbare verwijzing naar de afzonderlijke Global Goal opgenomen. Een symbool en een code verwijzen naar het specifieke Global Goal. Bijvoorbeeld GG3 verwijst naar Global Goal 3 ofwel *Gezondheidszorg voor iedereen*. Er is meer hierover te lezen op [Global Goals voor Gemeenten | VNG]

Resultaten Nationale Monitor Duurzame Gemeenten.
Ook in 2022 scoort Houten goed in de Nationale Monitor Duurzame Gemeenten (NMDG). Daarin is een lijst opgenomen met de duurzaamheidsscore voor alle Nederlandse gemeenten. Deze score is opgebouwd uit circa 140 indicatoren welke zijn onderverdeeld in 22 thema's. Deze thema's zijn weer onderverdeeld in drie kapitalen: een ecologisch, een economisch en een sociaal cultureel kapitaal. De balans tussen alle drie de kapitalen is belangrijk met betrekking tot duurzame ontwikkeling. De uiteindelijke totaalscore laat zien hoe het ervoor staat met de duurzame ontwikkeling in een regio. Hoe hoger de score hoe duurzamer.
Houten is gestegen van de 15e naar een 5e plaats van alle gemeentes die zijn onderzocht in de Nationale Monitor Duurzame Gemeenten 2022 (Het PON /TELOS). De resultaten zijn hieronder inzichtelijk gemaakt.

Paragraaf Verbonden partijen

Inleiding

In deze paragraaf van de jaarstukken geven we een integrale beschouwing van onder meer de relevante maatschappelijke ontwikkelingen en beleidsvoornemens van onze verbonden partijen (gemeenschappelijke regelingen respectievelijk vennootschappen) en het samenwerkingsverband U10. De U10 betrekken we erbij, omdat het een netwerk van samenwerkende gemeenten is en vanwege de grote lokale en regionale relevantie.

Speciale aandacht gaat uit naar het belang dat de verbonden partij voor Houten heeft. Aan de hand hiervan kan de raad beoordelen in hoeverre onze lokale doelstellingen via de verbonden partijen gerealiseerd worden.

Opbouw paragraaf
Het overzicht in deze paragraaf is gebaseerd op een indeling naar drie verschillende samenwerkingsvormen (gemeenschappelijke regelingen, vennootschappen en overige samenwerkingsvormen).

We geven per verbonden partij inzicht over:
- de visie op iedere verbonden partijen gerelateerd aan de doelstellingen van de gemeente Houten;
- het bestuurlijk en financieel belang;
- de realisatie van haar beleidsvoornemens 2022;
- de risico's

Gemeenschappelijke regelingen

GGD Regio Utrecht (GGDrU)

Vestigingsplaats	Zeist
Doel	Voor de inwoners van regio Utrecht en toekomstige generaties werkt de GGDrU - samen met anderen - aan een samenleving die gericht is op gezond en veilig leven, waarin iedereen uitgenodigd wordt om mee te doen en gezonde keuzes te maken en waarin gezondheidsbedreigingen alert gesignaleerd worden. De GGDrU is belast met de uitvoering van de wettelijke taken op het terrein van de openbare gezondheidszorg voor 26 gemeenten in de provincie Utrecht. De belangrijkste taak van de regionale gezondheidsdienst is het voorkomen van ziekten en het bevorderen van gezond gedrag en een gezonde leefomgeving. De zorg is gebaseerd op de Wet publieke gezondheid (Wpg). De GGDrU voert voor Houten enkele wettelijke taken uit, zoals Jeugdgezondheidszorg (JGZ, 0-18 jaar), infectieziektebestrijding, tbc-bestrijding, medische milieukundige zorg, technische hygiëne-zorg, seksuele gezondheid en inspecties kinderopvang. Daarnaast vraagt Houten inzet aan de GGDrU voor de uitvoering van onder meer forensische zorg, reizigersvaccinaties en het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) en de aanvullende werkzaamheden zoals vastgelegd in de jaarlijkse samenwerkingsovereenkomst.
Deelnemende partijen	26 gemeenten: Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, De Ronde Venen, Soest, Stichtse Vecht, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden, Woudenberg, IJsselstein, Utrechtse Heuvelrug, Utrecht en Zeist.
Bestuurlijke vertegenwoordiging van Houten	Het bestuur van de GGDrU bestaat uit het algemeen bestuur (AB),het dagelijks bestuur (DB) en de voorzitter. Tot het bestuur van de GGDrU behoren ook bestuurscommissies en de adviescommissie 'Financiën en Bedrijfsvoering'. De gemeente Houten is vertegenwoordigd in het AB, in de bestuurscommissie met 1 zetel en 3 stemmen en in de adviescommissie 'Financiën en Bedrijfsvoering'. Het college van B & W heeft besloten voor beide gremia de portefeuillehouder gezondheidsbeleid af te vaardigen. Daarnaast zijn er regionale adviescommissies. De gemeenten in Lekstroom hebben besloten om het bestuurlijk platform van het sociaal domein hiervoor te benutten.
Begrotingsprogramma	Samen leven

Maatschappelijk belang	De GGDrU levert een bijdrage aan het deelprogramma Sport en gezondheid uit de begroting. Hierin richt het product gezondheidszorg zich enerzijds op het ondersteunen van kwetsbare mensen, anderzijds op het voorkomen van problemen door gerichte preventie. Het deelprogramma sluit aan bij één van de hoofddoelen van de Wmo zoals dit in het visie-document is geformuleerd: inwoners zijn in staat, door ondersteuning en begeleiding, zo volledig mogelijk en zo zelfstandig mogelijk, deel te nemen aan de maatschappij. De verschillende transities hebben ertoe geleid dat gemeenten meer taken en bevoegdheden hebben gekregen als het gaat om de zorg voor kwetsbare burgers. Gelet op bezuinigingen, de transities en het beroep op eigen verantwoordelijkheid, is investeren in preventie, waarbij inwoners zo lang mogelijk gezond en zelfstandig thuis kunnen (blijven) wonen noodzakelijk. Op basis van onderzoek van GGDrU richt Houten zich op de thema's psychosociale gezondheid, gezond gewicht en bewegen en preventie ten aanzien van het gebruik van genotmiddelen. Veel informatie is te vinden in de gezondheidsatlas www.ggdatlas.nl.
Regionaal belang (de toegevoegde waarde van samenwerking)	De GGDrU levert een bijdrage aan het bevorderen van een gezonde bevolking door middel van onderzoek, advies en ondersteuning. De JGZ heeft een belangrijke signalerende functie als het gaat om de ontwikkeling van onze jeugd. Een andere belangrijke taak van de GGDrU is het verzamelen van epidemiologische gegevens waarmee de gemeenten hun beleid kunnen richten.
Lokaal belang	Onderdeel uitmaken van de verbonden partij GGDrU levert Houten voordelen op het gebied van (financieel) risicospreiding, bestuurlijke kracht en effectiviteit, kennis en expertise en efficiency dankzij samenwerking met andere gemeenten én GGDrU zelf.
Afspraken met de andere deelnemende partijen	Houten is 1 van de 26 gemeenten die de openbare gezondheidszorg afnemen bij de GGDrU. Dit vraagt in de praktijk om afstemming met andere gemeenten op zowel bestuurlijk als ambtelijk niveau, om, waar nodig, gezamenlijke ambities en/of zienswijzen te kunnen aangeven bij de GGDrU als opdrachtgever.
Terugblik op voorspelde ontwikkelingen 2022	De coronacrisis heeft duidelijk gemaakt te moeten investeren in de basis van die publieke gezondheid. Om voorbereid te zijn op nieuwe gezondheidscrises. Maar ook om de gezondheid van mensen te beschermen en te bevorderen zodat ze langer en gezonder leven en weerbaar zijn tegen nieuwe gezondheidscrises. De focus is daarom verlegd van zorg naar gezondheid. Mensen beschermen tegen gezondheidsrisico's waar ze zelf nauwelijks invloed op hebben is daarmee de kerntaak van de publieke gezondheid en veiligheid. De beweging Kansrijke Start is daarvan een voorbeeld. De GGiD (digitaal dossier) is stopgezet. Het algemeen bestuur van GGDrU heeft op 2 november 2022 moeten besluiten om te stoppen met het ontwikkelen van het digitaal dossier voor de jeugdgezondheidzorg: het GGiD. In de afgelopen jaren werd de implementatie van het digitale dossier diverse keren uitgesteld omdat hetgeen door de leverancier ter oplevering werd aangeboden, in de ogen van de GGD-en nog niet gebruiksklaar was en niet aan de afspraken voldeed. Het college heeft de investering voor het GGiD in 2022 volledig afgewikkeld. Met het algemeen bestuur GGDrU is de afspraak gemaakt dat de nadruk komt te liggen op de nieuwe aanbesteding en implementatie van een nieuw digitaal kinddossier jeugdgezondheidszorg (DD-JGZ). Daarnaast bij het uitvoeren van een externe evaluatie rondom het GGiD en tot slot het verwerken van het geactualiseerde ombuigingenplan
Beleidsverantwoording 2022	Er is uitvoering gegeven aan de bestuursagenda 2019-2023, het ombuigingsplan 2020-2024 en aan de samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeente Houten en de GGDrU. Ook heeft het algemeen bestuur GGDrU gewerkt aan de Bestuursagenda 2023-2027 (zie terugblik op voorspelde ontwikkelingen 2022). Met als belangrijkste pijlers: • Een gezonde en veilige leefomgeving • Kansrijk opgroeien • Langer gezond zelfstandig • Een wendbare en vitale organisatie De gemaakte afspraken en taken zoals opgenomen in de samenwerkingsovereenkomst zijn geevalueerd. De overeengekomen werkafspraken op zowel beleidsuitvoeringfacetten als projecten zijn uitgevoerd. En er is voorgesorteerd op het jaar 2023.

<table>
<tr><td>Financiële bijdrage 2022 van Houten</td><td>De bijdrage van Houten was in de begrotingswijziging 2022-1 van de GGDrU bepaald op € 2.123.979. De werkelijke bijdrage voor 2022 bedroeg € 2.324.712.</td></tr>
<tr><td>Balanspositie eind 2022</td><td>(bedragen x € 1.000)<table><tr><td></td><td>1-1-2022</td><td>31-12-2022</td><td>Verschil</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>4.113</td><td>4.331</td><td>218</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>49.258</td><td>29.287</td><td>-19.971</td></tr><tr><td>Totaal vermogen</td><td>53.371</td><td>33.618</td><td>-19.753</td></tr></table></td></tr>
<tr><td>Financieel resultaat 2022</td><td>(bedragen x € 1.000)<table><tr><td></td><td>Begroot</td><td>Gerealiseerd</td><td>Verschil</td></tr><tr><td>Exploitatieresultaat</td><td>-1.248</td><td>218</td><td>1.466</td></tr><tr><td>Mutaties reserves</td><td>1.248</td><td>430</td><td>-819</td></tr><tr><td>Resultaat</td><td>0</td><td>648</td><td>648</td></tr></table></td></tr>
<tr><td>Aanwezige risico’s (inhoudelijk en financieel)</td><td>Uit de jaarrekening 2022 blijkt dat de genoemde risico’s financieel afdoende afgedekt zijn, omdat GGDrU over voldoende weerstandscapaciteit beschikt.</td></tr>
<tr><td>Overige relevante gegevens</td><td>www.ggdru.nl</td></tr>
</table>

Afvalverwijdering Utrecht (AVU)

Vestigingsplaats	Soest
Doel	De AVU werkt samen met en in opdracht van de Utrechtse gemeenten aan de verbetering van het milieu met betrekking tot afval. Daarbij wordt gestreefd naar het bereiken van een zo gunstig mogelijk effect, tegen zo laag mogelijke kosten. Namens de gemeenten regelt de AVU de overslag, het transport en de verwerking van de grootste huishoudelijke afvalstromen (dus geen afval van bedrijven). Dat zijn restafval (huisvuil), ongescheiden grofvuil, GFT, papier en glas.
Deelnemende partijen	De gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, IJsselstein, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Woerden, Wijk bij Duurstede, Woudenberg en Zeist.
Bestuurlijke vertegenwoordiging van Houten	Één wethouder heeft zitting in het Algemeen Bestuur (AB), dat is samengesteld uit 1 lid per college (totaal 25). Houten heeft in het AB 4 van de 75 stemmen. De stemverhouding is gebaseerd op het aantal inwoners van de deelnemende gemeenten. Houten heeft geen lid in het Dagelijks Bestuur, dat uit 7 leden bestaat.
Begrotingsprogramma	Duurzame leefomgeving
Maatschappelijk belang	De AVU bundelt de deskundigheid van de aangesloten gemeenten, waardoor er voor beleid en uitvoering een platform met veel (plaatselijke) kennis beschikbaar is. Door de overslag, het transport en de verwerking van huishoudelijk afval gezamenlijk aan te besteden worden dankzij grote hoeveelheden in de regel gunstige tarieven verkregen.
Regionaal belang (de toegevoegde waarde van samenwerking)	Alle gemeenten hebben belang dat het transport, de overslag en de verwerking van de grootste huishoudelijke afvalstromen goed geregeld is. Alle gemeenten profiteren mee van de lagere aanbestedingskosten door het gezamenlijk aan te besteden en profiteren mee van de veelal lagere prijzen die worden geboden als er grote hoeveelheden afval voor langere termijn ter verwerking worden aangeboden.
Lokaal belang	De gemeente Houten levert zelf kennis aan de aangesloten gemeenten, maar profiteert ook van de kennis die de andere gemeenten inbrengen. Door het gezamenlijk aanbesteden van de grote stromen gescheiden ingezameld huishoudelijk afval, profiteren alle gemeenten van de besparing op de aanbestedingskosten en op de veelal gunstigere tarieven die worden geboden als het om grote hoeveelheden afval gaat.
Afspraken met de andere deelnemende	Niet van toepassing.

<table>
<tr><td>partijen</td><td></td></tr>
<tr><td>Terugblik op voorspelde ontwikkelingen 2022</td><td>Er is minder huishoudelijk afval ingezameld dan verwacht. Wellicht omdat minder mensen thuis werken (minder huisvuil), er minder verbouwd wordt en minder getuinierd wordt dan in de Corona tijd (minder grofvuil) en omdat het een warm jaar was (minder en droger, dus lichter tuinafval/GFT). Wellicht wordt er ook minder geconsumeerd door de gestegen prijzen. Oud papier leverde onverwacht meer geld op dan verwacht.</td></tr>
<tr><td>Beleidsverantwoording 2022</td><td>De AVU heeft in 2022 voor een aantal gemeenten de inzameling en sortering van textiel aanbesteed. De procedure voor de aanpassing van de gemeenschappelijke regeling aan de nieuwe eisen uit de Wet gemeenschappelijke regelingen is opgestart. De nota Weerstandsvermogen en Risicobeheersing is geactualiseerd. Dankzij de samenwerking met Circulus Berkel en ROVA onder de naam CirkelWaarde kunnen de gemeenten gebruik maken van communicatie-campagnes (Afval van Utrecht). Ook kunnen gemeenten bij het aanbesteden van stromen van hun milieustraten gebruik maken van kennis en bestekken van Cirkelwaarde.</td></tr>
<tr><td>Financiële bijdrage 2022 van Houten</td><td>De bijdragen van de gemeenten worden hoofdzakelijk bepaald door het aantal ton afval dat via de AVU (contracten) wordt aangeboden bij de verwerkers. De Houtense bijdrage voor 2022 was geraamd op € 1.828.604 bij 50.768 inwoners, oftewel € 36,02 per inwoner. Dit is met voorschotnota's aan de AVU betaald.
Omdat minder afval is afgevoerd en oud papier meer geld opbracht, is de werkelijke bijdrage 18 % lager uitgevallen dan begroot: € 1.494.089 bij 50.459 inwoners, oftewel € 29,61 per inwoner. (bron: concept-jaarstukken AVU 2022)
Na vaststelling van de definitieve jaarstukken van de AVU, zal de teveel betaalde bijdrage 2022 (€ 334.515) worden terug gestort door de AVU.</td></tr>
<tr><td>Balanspositie eind 2022</td><td>Bron: concept-jaarstukken AVU 2022
(bedragen x € 1.000)<table><tr><td></td><td>1-1-2022</td><td>31-12-22</td><td>Verschil</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 820</td><td>€267</td><td>-€ 553</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 21.640</td><td>€ .27.573</td><td>€ 5.933</td></tr><tr><td>Totaal vermogen</td><td>€ 22.460</td><td>€ 27.840</td><td>€ 5.380</td></tr></table></td></tr>
<tr><td>Financieel resultaat 2022</td><td><table><tr><td></td><td>Begroot</td><td>Gerealiseerd</td><td>Verschil</td></tr><tr><td>Exploitatieresultaat</td><td>0</td><td>€ 63</td><td>€ 63</td></tr><tr><td>Mutaties reserves</td><td>0</td><td>€ 0</td><td>€ 0</td></tr><tr><td>Resultaat</td><td>0</td><td>€ 63</td><td>€ 63</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>(bedragen x € 1.000)
Bron: concept-jaarstukken AVU 2022</td></tr>
<tr><td>Aanwezige risico’s (inhoudelijk en financieel)</td><td>Statutair is vastgelegd dat de AVU zelf geen bestemmingsreserves of voorzieningen opbouwt. De geactualiseerde nota Weerstandsvermogen en Risicobeheersing is in 2022 door het Algemeen Bestuur van de AVU vastgesteld. De belangrijkste conclusie die uit deze nota kan worden getrokken is dat een discontinuïteit in de afvoer en de verwerking van met name het restafval en GFT kan leiden tot de kortdurende inzet van extra financiële middelen. De kans hierop wordt echter zeer klein ingeschat. Daarom wordt bij de AVU geen weerstandsvermogen aangehouden. Kosten en opbrengsten worden één op één doorberekend aan deelnemende gemeenten. Als deelnemende gemeenten zelf een mogelijk financieel risico willen opnemen in de risicoparagraaf van hun begroting kan een bedrag worden aangehouden van € 6 per ton restafval en GFT. Voor Houten zou dat gaan om een bedrag van ca. € 74.000.</td></tr>
<tr><td>Overige relevante gegevens</td><td>De AVU heeft een convenant met de belastingdienst gesloten en geniet horizontaal toezicht.</td></tr>
<tr><td>Website</td><td>www.avu.nl</td></tr>
</table>

Recreatieschap De Stichtse Groenlanden

Vestigingsplaats	Utrecht
Doel	Het recreatieschap de Stichtse Groenlanden is belast met de ontwikkeling, het beheer en het onderhoud van de diverse dagrecreatieterreinen. Daarnaast houdt het recreatieschap zich bezig met aanleg en beheer van recreatieve routes en routenetwerken voor wandelen, fietsen, paardrijden en kanovaren.

<table>
<tr><td>Deelnemende partijen</td><td>De gemeenten: Houten, Utrecht, Lopik, De Bilt, Nieuwegein, Woerden, IJsselstein, Stichtse Vecht, De Ronde Venen en de provincie Utrecht.</td></tr>
<tr><td>Bestuurlijke vertegenwoordiging van Houten</td><td>Wethouder Bos is lid van het dagelijks en algemeen bestuur. Daarnaast is raadslid Robert Pelleboer ook lid van het algemeen bestuur.</td></tr>
<tr><td>Begrotingsprogramma</td><td>Duurzame leefomgeving</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk belang</td><td>Het ontwikkelen en beheren van recreatievoorzieningen draagt bij aan de leefbaarheid van de gemeente Houten en de Utrechtse stadsregio.</td></tr>
<tr><td>Regionaal belang (de toegevoegde waarde van samenwerking)</td><td>Het belang is voor alle gemeenten en provincie gelijk, namelijk goede recreatievoorzieningen voor de inwoners in de directe leefomgeving en ook verder buiten de grotere steden. Gebruik van recreatievoorzieningen door inwoners zijn regelmatig niet gebonden aan de gemeente waar je woont. De ene gemeenten heeft door de ligging (bijv. langs de rivier Lek) en/of de het grotere, groene buitengebied meer ruimte voor opvang van recreanten dan een meer stedelijke gemeente zoals bijv. Utrecht of Nieuwegein.</td></tr>
<tr><td>Lokaal belang</td><td>Voor onze inwoners is het van belang dat er voldoende recreatiemogelijkheden in Houten en de regio zijn.</td></tr>
<tr><td>Afspraken met de andere deelnemende partijen</td><td>Niet van toepassing..</td></tr>
<tr><td>Terugblik op voorspelde ontwikkelingen 2022</td><td>Onder andere ten behoeve van het ontsluiten van de recreatieve ontwikkelingen op het Eiland van Schalwijk waaronder het Recreatieven Knooppunt 't Waal wordt een koppeling gemaakt met de dijkversterking van de Lekdijk. Daarmee wordt een project voorbereid om onder andere op een deel van de Lekdijk de wegcapaciteit te vergroten. Dit betreft het project Sterke Veilige Lekdijk waarbij tevens de weginrichting wordt aangepast zodat deze weg ook veilig is voor vooral langzaam verkeer. Deze capaciteitsvergroting zal op termijn ervoor zorgen dat het knooppunt ’t Waal voldoende bereikbaar is. Met de Stichting Leefbaarheid Tull en ‘t Waal zijn gesprekken gevoerd over toekomstige activiteiten op de recreatieterreinen van het schap langs de Lek. Afgelopen periode heeft handhaving en toezicht plaatsgevonden bij de recreatieplas waarbij vooral de overlast van jetski’s is afgenomen.
De transitie waarin Stichtse Groenlanden zit met Recreatieschap Midden Nederland is in 2022 afgerond waarbij Staatsbosbeheer de werkzaamheden zal overnemen van RMN de komende jaren.</td></tr>
<tr><td>Beleidsverantwoording 2022</td><td>In 2022 is de gehele transitie van RMN afgerond waarbij Staatsbosbeheer de werkzaamheden van RMN vanaf 2023 zal overnemen. Hiervoor zijn veel werkzaamheden verricht om dit proces op de juiste manier te realiseren. Hierbij zijn zowel procesafspraken gemaakt als afspraken over de financiën. Insteek is dat SBB de komende twee jaren alle werkzaamheden van RMN overneemt tegen de huidige bijdragen van de deelnemende partijen waarbij nog wel indexatie zal plaatsvinden.</td></tr>
<tr><td>Financiële bijdrage 2022 van Houten</td><td>De totale bijdrage van Houten voor 2022 bedroeg € 255.745</td></tr>
<tr><td>Balanspositie eind 2022</td><td>(bedragen x € 1.000)
<table><tr><td></td><td>1-1-2022</td><td>31-12-22</td><td>Verschil</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>1.845</td><td>2.939</td><td>1.094</td></tr><tr><td>Totaal vermogen</td><td>1.845</td><td>2.939</td><td>1.094</td></tr></table></td></tr>
<tr><td>Financieel resultaat 2022</td><td>(bedragen x € 1.000)
<table><tr><td></td><td>Begroot</td><td>Gerealiseerd</td><td>Verschil</td></tr><tr><td>Exploitatieresultaat</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>Mutaties reserves</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>Resultaat</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr></table></td></tr>
<tr><td>Aanwezige risico’s (inhoudelijk en financieel)</td><td>Nog niet bekend.</td></tr>
<tr><td>Overige relevante gegevens</td><td>Nog niet bekend.</td></tr>
<tr><td>Website</td><td>Recreatieschap Stichtse Groenlanden - Recreatie Midden-Nederland (recreatiemiddennederland.nl)</td></tr>
</table>

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Vestigingsplaats	Utrecht
Doel	De VRU voert taken uit voor de gemeente Houten conform de Wet veiligheidsregio's. Dit is opgenomen in de gemeenschappelijke regeling, vastgesteld met de 25 andere gemeenten binnen Veiligheidsregio Utrecht. Voor de uitvoering van haar wettelijke taken dient de VRU, als onderdeel van een cyclisch proces iedere vier jaar de volgende documenten vast te stellen: • Regionaal risicoprofiel: bevat een analyse van de risicovolle situaties en daarvan afgeleid de belangrijkste soorten branden, rampen en crises in de regio. Het regionaal risicoprofiel is afgestemd met de risicoprofielen van de buurregio's en de netwerkpartners. Het risicoprofiel vormt de grondslag voor het beleidsplan. • Beleidsplan: vormt het (strategisch) beleidskader voor de meerjarige beleidsperiode. In dit plan is richting gegeven aan de ambities van de VRU op het terrein van risicobeheersing, crisisbeheersing en brandweerzorg. • Een regionaal crisisplan: het crisisplan is in de plaats gekomen van het gemeentelijke rampenplan. Het crisisplan beschrijft de algemene organisatie van rampenbestrijding en crisisbeheersing in de veiligheidsregio. In het crisisplan zijn de taken, bevoegdheden, verantwoordelijkheden en afspraken over de randvoorwaarden, melding en alarmering, opschaling, gezag en informatievoorziening opgenomen.
Deelnemende partijen	De 26 Utrechtse gemeenten: Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Woerden, Woudenberg, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Zeist.
Bestuurlijke vertegenwoordiging van Houten	Het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht bestaat uit de burgemeesters van de 26 Utrechtse gemeenten.
Begrotingsprogramma	Veilige leefomgeving
Maatschappelijk belang	Het zorgdragen voor en daar waar het kan verhogen van een (fysiek) veiligheidszorgniveau. Dit richt zich op activiteiten rondom de thema's: externe veiligheid, brandveiligheid & brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening en crisisbeheersing.
Regionaal belang (de toegevoegde waarde van samenwerking)	- Eenduidige en efficiënte inrichting van de brandweer - Eenduidige aanpak van rampen en crises - Eenduige aanpak brandweerzorg
Lokaal belang	De VRU inventariseert voor de gemeente Houten de risico's (inhoudelijk en financieel) op branden, rampen en crises en adviseert hierover het bevoegd gezag. De VRU organiseert voor de gemeente Houten de brandweerzorg met als taak: het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt. De VRU bereidt zich voor op de bestrijding van branden en organiseert de rampenbestrijding en de crisisbeheersing. De VRU heeft de verantwoordelijkheid voor het instellen en in stand houden van een brandweer, GHOR, meldkamerfunctie, aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel en de informatievoorziening voor het gebruik tijdens calamiteiten.
Afspraken met de andere deelnemende partijen	Vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling.
Terugblik op voorspelde ontwikkelingen 2022	Het hele jaar heeft vooral in het teken gestaan van de aanpak opvang Oekraïense vluchtelingen en zijdelings de impact van de asielstroom. Dit heeft ook impact gehad op de planning 2022 van de VRU. In de jaarrekening 2022 van de VRU zal hierop worden ingegaan.
Beleidsverantwoording 2022	In de jaarrekening 2022 van de VRU zal hierop worden ingegaan.

<table>
<tr><td>Financiële bijdrage 2022 van Houten</td><td>De bijdrage voor de VRU bedraagt € 2.415.000.</td></tr>
<tr><td>Balanspositie eind 2022*</td><td>(bedragen x € 1.000)
<table><tr><td></td><td>1-1-2022</td><td>31-12-2022</td><td>Verschil</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>23.237</td><td>23.252</td><td>15</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>62.708</td><td>62.533</td><td>-175</td></tr><tr><td>Totaal vermogen</td><td>85.945</td><td>85.785</td><td>-160</td></tr></table></td></tr>
<tr><td>Financieel resultaat 2022*</td><td>(bedragen x € 1.000)
<table><tr><td></td><td>Begroot</td><td>Gerealiseerd</td><td>Verschil</td></tr><tr><td>Exploitatieresultaat</td><td>283</td><td>2.334</td><td>2.051</td></tr><tr><td>Mutaties reserves</td><td>-283</td><td>1.593</td><td>1.310</td></tr><tr><td>Resultaat</td><td>-</td><td>742</td><td>742</td></tr></table>* op basis van voorlopige jaarstukken 2022.</td></tr>
<tr><td>Aanwezige risico’s (inhoudelijk en financieel)</td><td>Het grootste risico betreft het voordoen van grote rampen en calamiteiten in een regio gemeente, waardoor er een financieel risico ontstaat voor het bekostigen van de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling VRU. Zoals nu kan worden voorzien worden de kosten die door de Veiligheidsregio is gemaakt, vergoed door het rijk.</td></tr>
<tr><td>Website</td><td>www.vru.nl</td></tr>
<tr><td>Overige relevante gegevens</td><td>Niet van toepassing</td></tr>
</table>

Werken en Inkomen Lekstroom (WIL)

Vestigingsplaats	Nieuwegein
Doel	Uitvoering geven aan de Participatiewet en aanverwante regelgeving op het terrein van sociale zekerheid.
Deelnemende partijen	Lekstroomgemeenten Houten, IJsselstein, Nieuwegein en Lopik
Bestuurlijke vertegenwoordiging van Houten	De vier Lekstroomgemeenten zijn ieder met één bestuurder vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur van WIL. Houten heeft de verordenende bevoegdheid niet overgedragen aan WIL. Verordeningen worden door het bestuur van WIL als voorgenomen besluit ter vaststelling aangeboden aan de gemeente Houten.
Begrotingsprogramma	Samenleven
Maatschappelijk belang	WIL verleent de dienstverlening op het terrein van de Participatiewet. Die dienstverlening omvat bijstandsverlening, werkgeversdienstverlening, inkomensondersteuning en schuldhulpverlening. Daarnaast wordt De Houtense Werktafel gefaciliteerd door WIL op o.a. het gebied van ICT en HRM. WIL heeft een belangrijke rol als het gaat om beleidsvoorbereiding. WIL vertegenwoordigt de Lekstroom-gemeenten in de arbeidsmarktregio Utrecht-Midden, waar de gemeente Utrecht centrumgemeente van is.
Regionaal belang (de toegevoegde waarde van samenwerking)	Door het gemeenschappelijk te organiseren ontstaan er voordelen en mogelijkheden die niet zouden ontstaan als dit allemaal apart van elkaar wordt georganiseerd. Dit zijn zowel financiële voordelen met betrekking tot het efficiënter kunnen verstrekken van uitkeringen als voordelen doordat vacatures en projecten breder gedragen kunnen worden door de gemeenten. Hierdoor ontstaat meer effectievere uitvoering, meer kwaliteit in de uitvoering en minder overhead.
Lokaal belang	WIL is opgericht in het kader van uitvoering van de Participatiewet. Voor de inwoners in Houten die afhankelijk zijn van een bijstandsuitkering, van de Participatiewet voor een baan (bijvoorbeeld door middel van loonkostensubsidie) of ondersteuning van inkomen en minimaregelingen om in hun levensonderhoud te kunnen voorzien. Door dit gezamenlijk te organiseren binnen de regio kunnen efficiëntie-voordelen worden behaald, kunnen vacatures breed binnen de subregio worden gedeeld en kunnen nieuwe projecten worden gestart waaraan uit verschillende gemeenten voldoende klanten kunnen deelnemen. Het belang van Houten is daarmee het behalen van financiële voordelen en het bieden van meer mogelijkheden aan de inwoners die afhankelijk zijn van inkomensondersteuning en/of de Participatiewet. Kortom effectievere uitvoering met meer kwaliteit en meer financiële efficiëntievoordelen.
Afspraken met de andere deelnemende partijen	Middelen voor (arbeids)-ontwikkeling, bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies (het zogeheten BUIG-budget), middelen voor minimaregelingen en middelen voor

<table>
<tr><td></td><td>bijzondere bijstand worden niet met elkaar gedeeld, en per iedere individuele gemeente afgerekend.</td></tr>
<tr><td>Terugblik op voorspelde ontwikkelingen 2022</td><td>De dienstverlening conform de nieuwe Wet Inburgering is in 2022 grotendeels vorm gegeven. De Houtense werktafel en Op koers zijn in het collegeprogramma van structurele financiering voorzien.</td></tr>
<tr><td>Beleidsverantwoording 2022</td><td>Er zijn stappen gemaakt in het integraal, mensgericht werken, dichtbij de inwoner en zo eenvoudig en eenduidig mogelijk voor de inwoner. Vooral door de doorontwikkeling van het project Op Koers, waarbij ook professionals van WIL op het vlak van inkomen / schulddienstverlening participeren.</td></tr>
<tr><td>Financiële bijdrage 2022 van Houten</td><td>De bijdrage van Houten aan WIL bedroeg in 2022 € 3.541.000.</td></tr>
<tr><td>Balanspositie eind 2022</td><td>(bedragen x € 1.000)
<table><tr><td></td><td>1-1-2022</td><td>31-12-22</td><td>Verschil</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 0</td><td>€ 0</td><td>€ 0</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 5.754</td><td>€ 6.896</td><td>€ 1.142</td></tr><tr><td>Totaal vermogen</td><td>€ 5.754</td><td>€ 6.896</td><td>€ 1.142</td></tr></table></td></tr>
<tr><td>Financieel resultaat 2022</td><td>(bedragen x € 1.000)
<table><tr><td></td><td>Begroot</td><td>Gerealiseerd</td><td>Verschil</td></tr><tr><td>Exploitatieresultaat</td><td>€ 0</td><td>€ 0</td><td>€ 0</td></tr><tr><td>Mutaties reserves</td><td>€ 0</td><td>€ 0</td><td>€ 0</td></tr><tr><td>Resultaat</td><td>€ 0</td><td>€ 0</td><td>€ 0</td></tr></table>
Het resultaat van WIL is zowel begroot als werkelijk altijd 0. Dit komt doordat de Wil op werkelijkheid afrekent met de deelnemende gemeenten.</td></tr>
<tr><td>Aanwezige risico’s (inhoudelijk en financieel)</td><td>Geen.</td></tr>
<tr><td>Website</td><td>www.wil-lekstroom.nl</td></tr>
<tr><td>Overige relevante gegevens</td><td>n.v.t.</td></tr>
</table>

Regionaal Archief Zuid-Utrecht (RAZU)

Vestigingsplaats	Wijk bij Duurstede
Doel	Het doel en de taken van het Regionaal Archief Zuid-Utrecht (RAZU) worden in artikel 3 en 5 van de gemeenschappelijke regeling RAZU omschreven als: • Uitvoering geven aan de Archiefwet 1995, alsmede: • Het vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis door het opbouwen en beheren van een zo breed mogelijke collectie (regionaal) historische bronnen en deze op een zo actief mogelijke wijze dienstbaar maken voor een breed publiek. • De zorg voor het beheer van de in de archiefbewaarplaats berustende archiefbescheiden van de deelnemers, zoals nader omschreven in de Archiefwet 1995. • Het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de deelnemers voor zover deze niet zijn overgebracht. • Het stimuleren van de lokale en regionale geschiedbeoefening en het daartoe aanleggen van de lokale en regionale geschiedenis.
Deelnemende partijen	Bunnik, Houten, Rhenen, Utrechtse Heuvelrug, Wijk bij Duurstede en Vijfheerenlanden
Bestuurlijke vertegenwoordiging van Houten	De RAZU heeft een één laagsbestuur. Iedere deelnemende gemeente levert een bestuurslid. Onze burgemeester is dit vanuit de gemeente Houten. In de besluitvorming geldt de meerderheid van stemmen. De stemverhouding is geregeld in artikel 8 van de gemeenschappelijke regeling: Ieder lid van het bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente. Dit levert de volgende stemverdeling op: Bunnik 2 stemmen, Houten 6 stemmen, Rhenen 3 stemmen, Utrechtse Heuvelrug 5 stemmen, Vijfheerenlanden 6 stemmen en Wijk bij Duurstede 3 stemmen.

Begrotingsprogramma	Duurzame leefomgeving
Maatschappelijk belang	Bovengenoemde taken (zie achter doel) vloeien voort uit de Archiefwet. Deze wet verplicht overheidsinstellingen de archieven in goede, geordende en toegankelijke staat te bewaren. Daarnaast verplicht de Archiefwet overheidsinstellingen om archieven die ouder zijn dan 20 jaar en voor blijvende bewaring in aanmerking komen, toegankelijk te maken voor het publiek. De hoofdtaken van dit samenwerkingsverband op archiefgebied zijn: • Beheer van de oudere archieven, • Toezicht en advisering, • Beheer jongere archieven en • Dienstverlening met inbegrip van publieksactiviteiten op cultuurhistorisch gebied. Verder vervult het RAZU de (niet wettelijk verplichte) functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis.
Regionaal belang (de toegevoegde waarde van samenwerking)	De toegevoegde waarde van het samenwerkingsverband is het gezamenlijk kunnen oppakken van vraagstukken op het gebied van nieuwe wetgeving zoals de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), de Wet open overheid (Woo), de nieuwe Archiefwet, etc. Iedere gemeente behoeft dan niet afzonderlijk het wiel uit te vinden. Daarnaast speelt de digitalisering van de informatie een steeds grotere rol, waarbij kennis van de deelnemende gemeenten over deze complexe materie gedeeld kan worden. Ook het gezamenlijk realiseren van projecten zoals het realiseren van een e-depot een goed voorbeeld van samenwerken en kennis delen.
Lokaal belang	De archiefwet schrijft voor dat een gemeente permanent te bewaren archiefbescheiden na 20 jaar overdraagt aan een archiefbewaarplaats. Bovendien schrijft de archiefwet voor dat een onafhankelijke archiefinspecteur toezicht moet houden op de archieven/informatiehuishouding van een gemeente. Het RAZU voert deze taken uit waardoor de gemeente Houten aan haar wettelijke verplichtingen voldoet. Een deel van de overgebrachte archieven over Houten is bewerkt door het RAZU. Dit komst de duurzaamheid en de vindbaarheid van de archiefstukken ten goede. Daarnaast ontsluit de digitale beeldbank van het RAZU 15.000 foto's van Houten en omgeving inclusief beschrijving voor onze inwoners. Door het ontsluiten via de website wordt de collectie toegankelijker voor inwoners, waardoor het historisch besef toeneemt.
Afspraken met de andere deelnemende partijen	Er zijn geen afspraken met de andere deelnemers binnen deze regeling.
Terugblik op voorspelde ontwikkelingen 2022	• De e-depotpilot is afgerond met een eindrapportage. Het RAZU bestuur heeft gekozen voor het ontwikkelen van een permanent e-depot op basis van Common Ground (Common Ground: informatie visie waarbij data apart wordt opgeslagen van werkprocessen en applicaties). Realisatie hiervan vindt gefaseerd plaats. Eind 2022 was op hoofdlijnen de architectuur van het e-depot gereed • Formatieuitbreiding functie adviseur digitale informatievoorziening (ADI). Het voortzetten van het e-depot bracht formatieuitbreiding met zich mee. • Het 2-jarig privacy programma werd afgerond, waardoor de openbaarheidsbeperkingen van onze archieven nu volledig up-to-date zijn.
Beleidsverantwoording 2022	De versoepeling van de Corona maatregelen, begin 2022, bracht dat de dienstverlening aan onderzoekers weer zonder restricties kon worden uitgevoerd. Ondanks minder ruime openingstijden van de studiezaal als gevolg van beperkte capaciteit was de dienstverlening met 785 bezoekers in de studiezaal en ruim 3.100 vragen op afstand (per mail of telefoon) weer ruim op pré-Corona niveau. In rol als adviseur en toezichthouder zijn twee nieuwe vormen van advies geïntroduceerd: als Adviseur aan Tafel direct betrokken bij de ontwikkelingen binnen de deelnemende gemeenten. Via werkgroepen samen werd gewerkt aan het uitdenken van een Kwaliteitssysteem en de toepassing van MDTO (Metagegevens voor duurzaam toegankelijke overheidsinformatie). Provinciebreed vond een kennissessie Informatiebeheer bij Bestuurlijke Samenwerking plaats.
Financiële bijdrage 2022 van Houten	De totale lasten van de gemeenschappelijke regeling in 2022 bedroegen incl. winstopslag van 2% € 1.125.000 (in 2021: 968.000). De bijdrage van Houten hieraan was € 216.000 (in 2021: € 209.316)

Balanspositie eind 2022	(bedragen x € 1.000) 1-1-2022 | 31-12-22 | Verschil Eigen vermogen (incl. resultaat: 275 | 232 | -43 Vreemd vermogen: 1.007 | 800 | -207 **Totaal vermogen: 1.282 | 1.032 | -250**
Financieel resultaat 2022	(bedragen x € 1.000) Begroot | Gerealiseerd | Verschil Exploitatieresultaat: -171 | -43 | 128 Mutaties reserves: 171 | 117 | -54 **Resultaat: 0 | 74 | 74**
Aanwezige risico's (inhoudelijk en financieel)	• Alle personeelsleden zijn in vaste dienst van de gemeente Houten en worden langdurig gedetacheerd bij het RAZU. De salariskosten worden volledig door het RAZU vergoed, behalve voor één medewerkster, waarvan de gemeente Bunnik de helft voor haar rekening neemt. Risico bestaat, dat deze medewerkers "normale" problemen krijgen als langdurige ziekte, niet functioneren etc. Het risico van bijvoorbeeld afkeuring of inzet van hulpverleners ligt dan bij de gemeente Houten. Verder zou de inzet van onze eigen Personeel & Organisatiediscipline incidenteel hoger kunnen blijken te zijn dan de bijdrage die we hiervoor jaarlijks van het RAZU ontvangen. • Omdat het gehele statisch archief van de deelnemende gemeenten op één plaats geconcentreerd wordt, is bij een grote calamiteit (bijvoorbeeld brand) de kans aanwezig dat een belangrijk deel verloren gaat. Gezien de toe te passen veiligheidseisen bij de nieuwbouw wordt dit risico zeer laag ingeschat.
Website	www.razu.nl
Overige relevante gegevens	Niet van toepassing.

Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)

Vestigingsplaats	Utrecht
Doel	Uitvoering van vergunningverlenende, toezichthoudende en handhavende taken milieu
Deelnemende partijen	Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Nieuwegein, Soest, Utrecht, Woudenberg en Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht
Bestuurlijke vertegenwoordiging van Houten	Het bestuur van de RUD Utrecht bestaat uit een Dagelijks Bestuur (DB) en een Algemeen Bestuur (AB). Het DB bestaat uit vier wethouders namens de gemeenten en de gedeputeerde namens de provincie. Gemeente Houten maakt deel uit van het DB. Houten heeft in het AB 1 stem van totaal 13 (de provincie heeft 2 stemmen).
Begrotingsprogramma	Duurzame leefomgeving
Maatschappelijk belang	Het maatschappelijk belang van de RUD is gelegen in een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving (in het kader van milieu). De RUD voert vergunningverlenende, toezichthoudende en handhavende taken uit op het gebied van milieu.
Regionaal belang (de toegevoegde waarde van samenwerking)	Regionale samenwerking biedt kansen om de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van milieu te verbeteren en om tot grotere efficiency en kennisverbetering te komen.
Lokaal belang	Het belang voor Houten is gelegen in kwalitatief goede VTH-taakuitvoering op complexe milieudossiers.
Afspraken met de andere deelnemende partijen	Geen
Terugblik op voorspelde ontwikkelingen 2022	Voorbereiding op Omgevingswet De invoeringsdatum van de Omgevingswet is in 2022 weer uitgesteld. 1 januari 2024 is momenteel de beoogde datum van inwerkingtreding. De RUD bereid zich sinds drie jaar intern voor op de implementatie van deze wet en werkt daarbij zoveel mogelijk samen met alle regiopartners. In 2021 en 2022 is veel tijd gestoken in het ombouwen van alle processen, in gesprek gaan met de deelnemers over werkafspraken onder de Omgevingswet, het aanpassen van de producten en dienstencatalogus en de dienstverleningsovereenkomst (DVO). Daarnaast is er ook een nieuw zaaksysteem

<table>
<tr><td></td><td>aanbesteed en zijn de koppelingen met het DSO tot stand gekomen. Er kan nu samengewerkt worden met ketenpartners bij een vergunningaanvraag. De RUD is nu klaar om het DSO te gebruiken. Tot slot zijn er voor alle medewerkers diverse kennistrainingen georganiseerd.

<u>Verschuiving in basistaken uitgesteld</u>
Omdat de Omgevingswet in 2022 niet is ingevoerd hebben er nog geen verschuivingen plaatsgevonden in het basistakenpakket. De VTH-taken met betrekking tot veehouderijen, garagebedrijven en alle gesloten bodemsystemen worden na inwerkingtreding van de Omgevingswet van rechtswege toegevoegd aan het uitvoeringspakket van de RUD. Conform het coalitieprogramma wordt op termijn het gehele inrichtingenbestand aan de RUD overgedragen.

<u>Verschuivingen bodem</u>
Omdat de Omgevingswet in 2022 niet is ingevoerd heeft de verschuiving van het bevoegd gezag wat betreft bodemtaken niet plaatsgevonden.
Door de verschuiving van het bevoegd gezag onder de Omgevingswet voor de bodemtaken, zal een groot deel van de taken die de RUD tot nu toe voor de provincie in uitvoering heeft, per 1-1-2024 worden overgedragen aan de gemeenten.

<u>Samen op weg</u>
Dit programma is inmiddels grotendeels afgerond. Het Rijk volgt de aanbevelingen van Van Aartsen op met het Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel.
De RUD heeft vanuit het programma Samen op weg inmiddels koers gezet richting een technisch adviserende dienst.

Gemeente Houten heeft in 2022 direct ingespeeld op de nieuwe producten vanuit het programma Samen op weg. Onder de Omgevingswet kan de gemeente met het omgevingsplan invulling geven aan de kwaliteit van de leefomgeving. Milieu maakt hier onderdeel van uit. Om goed voorbereid te zijn, wil de gemeente Houten weten met welke activiteiten (die mogelijk milieuhinder kunnen veroorzaken) rekening moet worden gehouden, wat de milieuruimte per thema is en hoe deze op een juiste manier (passend bij de gemeentelijke ambities) in te vullen is. RUD Milieuspecialisten hebben een goed eerste product afgeleverd. In 2023 wordt hieraan nog een vervolg gegeven. Op deze wijze wordt de RUD als specialist betrokken bij de totstandkoming van de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan.</td></tr>
<tr><td>Beleidsverantwoording 2022</td><td>RUD is wat betreft de uit te voeren VTH-taken beleidsarm.</td></tr>
<tr><td>Financiële bijdrage 2022 van Houten</td><td>De bijdrage aan RUD Utrecht 2022 was € 308.000</td></tr>
<tr><td>Balanspositie eind 2022</td><td>(bedragen x € 1.000)
<table><tr><td>EK</td><td>1-1-2022</td><td>31-12-2022</td><td>Verschil</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 2.227</td><td>€ 1.271</td><td>€ 956</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 0</td><td>€ 0</td><td>€ 0</td></tr><tr><td>Totaal vermogen</td><td>€ 2.227</td><td>€ 1.271</td><td>€ 956</td></tr></table></td></tr>
<tr><td>Financieel resultaat 2022</td><td>(bedragen x € 1.000)
<table><tr><td></td><td>Begroot</td><td>Gerealiseerd*</td><td>Verschil</td></tr><tr><td>Exploitatieresultaat</td><td>-/- € 1.115</td><td>-/- € 756</td><td>€ 359</td></tr><tr><td>Mutaties reserves</td><td>€ 967</td><td>€ 546</td><td>-/- € 421</td></tr><tr><td>Resultaat</td><td>€ 148</td><td>-/- € 210</td><td>-/- € 62</td></tr></table>*na begrotingswijzigingen</td></tr>
<tr><td>Aanwezige risico’s (inhoudelijk en financieel)</td><td>Voor wat betreft de financiën is 2022 uitdagend geweest met name door de hoge inflatie. Deze hoge inflatie heeft ondermeer geleid tot een nieuwe CAO, met een hogere loonstijging dan waarmee in de begroting rekening was gehouden. Deze hogere kosten zijn opgevangen in de RUD begroting en hebben geleid tot een verlies van € 210.000 over het jaar 2022. De jaarrekening 2022 heeft geen financiële consequenties voor gemeente Houten.</td></tr>
<tr><td>Website</td><td>www.rudutrecht.nl</td></tr>
<tr><td>Overige relevante gegevens</td><td></td></tr>
</table>

Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU)

<table>
<tr><td>Vestigingsplaats</td><td>Utrecht</td></tr>
<tr><td>Deelnemende partijen</td><td>College van dijkgraaf en hoogheemraden van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden en colleges van gemeenten De Bilt, Utrecht, Houten, Nieuwegein, Bunnik, Lopik, Zeist, Utrechtse Heuvelrug en Stichtse Vecht.</td></tr>
<tr><td>Bestuurlijke vertegenwoordiging van Houten</td><td>De gemeente Houten heeft één lid(wethouder) in het bestuur(éénlaags), waarbij dit lid bij besluitvorming 8 stemmen heeft van de 200.</td></tr>
<tr><td>Begrotingsprogramma</td><td>Algemene dekkingsmiddelen</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk belang</td><td>De BghU kan blijvend investeren in de kwaliteit van dienstverlening.</td></tr>
<tr><td>Regionaal belang (de toegevoegde waarde van samenwerking)</td><td>Doel is om uit overwegingen van kwaliteit, continuïteit en efficiency samen te werken bij de beleidsvoorbereiding, heffing en invordering van waterschapsbelastingen en gemeentelijke belastingen, evenals bij de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken en het beheer en de uitvoering van vastgoedinformatie.

De BghU kan schaalvoordelen behalen en blijvend investeren in de kwaliteit van dienstverlening.</td></tr>
<tr><td>Lokaal belang</td><td>De BghU behartigt namens de gemeente Houten haar belangen op het gebied van de heffing en invordering van belastingen, de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken en basisadministraties en basisregistraties.</td></tr>
<tr><td>Relevante maatschappelijke ontwikkelingen</td><td>De verwachting dat er in 2022 als gevolg van Covid 19 meer kwijtscheldingen, slechter betaalgedrag en meer invorderingsactiviteiten zouden ontstaan is geen werkelijkheid geworden. Ook heeft dit geen gevolgen op de belastingopbrengsten.</td></tr>
<tr><td>Terugblik op voorspelde bedrijfs- en beleidsvoornemens 2022</td><td>Bij de bedrijfsvoering worden de volgende vier kernwaarden onderscheiden: klantgericht, efficiënt, resultaatgericht en samenwerken. Deze kernwaarden zijn bepalend voor het kunnen realiseren van de missie en visie van de organisatie en het creëren van de gewenste bedrijfscultuur in de organisatie.

Het jaar 2022 stond vooral in het teken van de gehele ICT transitie.

Verder blijkt uit tussen rapportages dat de BghU vorderingen gemaakt heeft op de door haar geformuleerde beleidsvoornemens:
beter beheer Objecten (BAG, BRK), Eigenaren (BRK),Gebruikers (NHR, BRP) en Gebruik / Verbruik;
verdere ontwikkeling van de medewerkers dienstverlening door gerichte training (benaderen klanten, opstellen schriftelijke communicatie, etc.);
het verder versterken van de kwaliteit van de dienstverlening;
het aanscherpen van de schriftelijke communicatie met als doelstelling dat de schriftelijke communicatie voor iedere belastingplichtige eenduidig geïnterpreteerd kan worden en daarmee duidelijk is;
verbeteren van de kwaliteitscontroles;
leren van 'fouten' door veelvuldige communicatie in en tussen de procesteams;
eerder en gerichte stappen zetten in het invorderingsproces en daarmee het aantal vorderingen dat via de deurwaarder wordt geïncasseerd te verlagen.</td></tr>
<tr><td>Financiële bijdrage 2022 van Houten</td><td>€ 705.000</td></tr>
<tr><td>Balanspositie eind 2022</td><td>(bedragen x € 1.000)<table><tr><td></td><td>1-1-2022</td><td>31-12-22</td><td>Verschil</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 1.540</td><td>€ 2.782</td><td>€ 1.242</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 5.297</td><td>€ 3.103</td><td>-/- € 2.194</td></tr><tr><td>Totaal vermogen</td><td>€ 6.837</td><td>€ 5.885</td><td>-/- € 952</td></tr></table></td></tr>
<tr><td>Financieel resultaat 2022</td><td>(bedragen x € 1.000)<table><tr><td></td><td>Begroot</td><td>Gerealiseerd</td><td>Verschil</td></tr><tr><td>Exploitatieresultaat</td><td>€ 0</td><td>€ 1.406</td><td>€ 1.406</td></tr><tr><td>Mutaties reserves</td><td>€ 0</td><td>€0</td><td>€ 0</td></tr><tr><td>Resultaat</td><td>€ 0</td><td>€ 1.406</td><td>€ 1.406</td></tr></table></td></tr>
</table>

Aanwezige risico's (inhoudelijk en financieel)	Geen
Website	www.bghu.nl
Overige relevante gegevens	

Vennootschappen

NV Bank Nederlandse Gemeenten

Vestigingsplaats	Den Haag
Doel	Het aanbieden van financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering en elektronisch bankieren voor overheden en instellingen met een maatschappelijk belang, tegen zo laag mogelijke kosten. De strategie van de bank is gericht op het behouden van substantiële marktaandelen in het maatschappelijk domein en het handhaven van een excellente kredietwaardigheid. Daarnaast streeft zij naar een redelijk rendement voor haar aandeelhouders. Met een balans van meer dan € 160 miljard is BNG Bank de vierde bank van Nederland.
Deelnemende partijen	Alle gemeenten en provincies
Bestuurlijke vertegenwoordiging van Houten	De gemeente Houten heeft in de aandeelhoudersvergadering één portefeuillehouder als vertegenwoordiger.
Begrotingsprogramma	Algemene dekkingsmiddelen
Maatschappelijk belang	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Alleen overheden, namelijk het Rijk (50%), gemeenten, waterschappen en provincie mogen aandeelhouder zijn van de BNG. Hierdoor kan toezicht gehouden worden op optimale belangenbehartiging voor deze overheden.
Regionaal belang (de toegevoegde waarde van samenwerking)	Het aanbieden van financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering en elektronisch bankieren voor overheden en instellingen met een maatschappelijk belang, tegen zo laag mogelijke kosten.
Lokaal belang	Het kunnen bankieren en het kunnen aantrekken van kredietfaciliteiten tegen gunstige condities.
Afspraken met de andere deelnemende partijen	Niet van toepassing.
Terugblik op voorspelde ontwikkelingen 2022	BNG Bank is tevreden met de financiële resultaten die in 2022 zijn behaald. De ontwikkelingen in de Oekraïne, de verstoring in de wereldwijde toeleveringsketen, hoge energieprijzen en de hoge inflatie hebben geen materiële financiële gevolgen gehad. Over het verslagjaar 2022 heeft BNG Bank een nettowinst gerealiseerd van EUR 300 miljoen, een 27%-stijging ten opzichte van 2021 (EUR 236 miljoen). Voornaamste oorzaken van de hogere nettowinst zijn een stijging van het renteresultaat en een hoger gerealiseerd resultaat financiële transacties uit hoofde van de liquiditeitsportefeuille.
Beleidsverantwoording 2022	Het renteresultaat bedraagt in 2022 EUR 481 miljoen, een stijging van EUR 74 miljoen ten opzichte van 2021. BNG Bank beoordeelt het renteresultaat als structureel gezond. Ondanks de rentestijging en het negatieve effect dat dit kan hebben op investeringsbeslissingen van klanten stond de totale langlopende kredietportefeuille eind 2022 op EUR 88 miljard. Dit is een netto toename van de portefeuille van EUR 1 miljard. De omvang van nieuw verstrekte langlopende leningen was in 2022 EUR 12,3 miljard ten opzichte van EUR 12,8 miljard in 2021. In

<table>
<tr><td></td><td>de eerste helft van 2022 zagen we een hogere kredietaanvraag. Met name gemeenten anticipeerden op de rentestijging en haalden hun financieringsvraag naar voren.</td></tr>
<tr><td>Financieel belang 2022</td><td>De bank is een structuurvennootschap. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een waterschap. De gemeente heeft zeggenschap in de BNG via het stemrecht op de aandelen (één stem per aandeel van € 2,50). Houten bezit 6.240 van de 55,69 miljoen aandelen. BNG Bank stelt een dividenduitkering over 2022 voor van EUR 139 miljoen (EUR 2,50 per aandeel). Dit is 50% van de nettowinst De dividend voor 2022 bedraagt voor Houten € 15.600, welke pas in 2023 wordt uitgekeerd.</td></tr>
<tr><td>Balanspositie eind 2022</td><td>(bedragen x € 1.000.000)<table><tr><td></td><td>1-1-2022</td><td>31-12-2022</td><td>Verschil</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>5.062</td><td>4.615</td><td>-447</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>143.995</td><td>107.459</td><td>-36.536</td></tr><tr><td>Achtergestelde leningen</td><td>36</td><td>38</td><td>2</td></tr><tr><td>Totaal vermogen</td><td>149.093</td><td>112.112</td><td>-36.981</td></tr></table></td></tr>
<tr><td>Financieel resultaat 2022</td><td>(bedragen x € 1.000.000)<table><tr><td></td><td>Begroot</td><td>Gerealiseerd</td><td>Verschil</td></tr><tr><td>Nettowinst</td><td>Geen begroting</td><td>300</td><td>nvt</td></tr><tr><td>Mutaties reserves</td><td>Geen begroting</td><td>nvt</td><td>nvt</td></tr><tr><td>Resultaat</td><td></td><td></td><td></td></tr></table></td></tr>
<tr><td>Aanwezige risico’s (inhoudelijk en financieel)</td><td>BNG Bank is een sterk gekapitaliseerde bank. De Common Equity Tier 1-ratio en Tier 1-ratio bedragen per einde 2022 35% respectievelijk 37%. Ratingbureaus Fitch, Moody’s en S&P waarderen BNG Bank opnieuw op het hoogste ratingniveau. Daarmee behoort BNG Bank tot de veiligste banken ter wereld. Op basis hiervan zijn we het hele jaar in staat geweest om tegen aantrekkelijke tarieven financiering aan te trekken in diverse valuta voor de korte en lange termijn. BNG Bank trekt steeds meer financiering aan met ESG-obligaties onder haar Sustainable Finance Framework. In 2021 lag dit percentage nog onder de 30%, in 2022 is dit gegroeid naar 36%.</td></tr>
<tr><td>Website</td><td>www.bngbank.nl</td></tr>
<tr><td>Overige relevante gegevens</td><td>Niet van toepassing.</td></tr>
</table>

Vitens NV

Vestigingsplaats	Utrecht
Doel	Vitens NV is een publiek (drink)waterbedrijf, waaronder begrepen de winning, productie, transport, verkoop en distributie van water, alsmede het verrichten van alles wat met de publieke watervoorziening verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn. De aandelen van de NV zijn (in)direct in handen van provinciale en gemeentelijke overheden. Hierdoor kan toezicht gehouden worden op optimale belangenbehartiging voor deze overheden.
Deelnemende partijen	Vitens NV, Amersfoort, Baarn, De Bilt, Bunnik, Bunschoten, Eemnes, Hilversum, Houten, Leusden, Wijdemeren, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, De Ronde Venen, Scherpenzeel, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Wijk bij Duurstede, Woerden, Woudenberg, IJsselstein, Zeist, Almere, Lelystad, Dronten, Zeewolde en de Provincie Utrecht.
Bestuurlijke vertegenwoordiging van Houten	De burgemeester neemt namens Houten deel aan het Algemeen en Dagelijks bestuur van het RHC.
Begrotingsprogramma	Duurzame leefomgeving

<table>
<tr><td>Maatschappelijk belang</td><td>Vitens is een publiek bedrijf. De aandeelhouders van Vitens – gemeenten en provincies – ondersteunen de maatschappelijke doelstellingen van Vitens, met (mede)verantwoordelijkheid voor gezondheid (door veilig en betrouwbaar drinkwater) en een duurzame samenleving met zorg voor de bescherming van natuur en milieu. Voor de aandeelhouders wil Vitens een financieel krachtig bedrijf zijn en een marktconform dividend uitkeren bij een gezonde solvabiliteit.</td></tr>
<tr><td>Regionaal belang (de toegevoegde waarde van samenwerking)</td><td>Een goede drinkwatervoorziening tegen een betaalbare prijs voor de inwoners van alle deelnemende gemeenten en provincies.</td></tr>
<tr><td>Lokaal belang</td><td>Een goede drinkwatervoorziening tegen een betaalbare prijs voor de inwoners van Houten. Daarnaast het financiële belang in de vorm van dividend als aandeelhouder.</td></tr>
<tr><td>Afspraken met de andere deelnemende partijen</td><td>Er zijn geen afspraken met de andere deelnemers binnen deze regeling.</td></tr>
<tr><td>Terugblik op voorspelde ontwikkelingen 2022</td><td>Niet van toepassing</td></tr>
<tr><td>Beleidsverantwoording 2022</td><td>Belangrijk thema's voor de komende jaren zijn de klimaatverandering en een toenemende watervraag. Het watersysteem moet toekomstbestendig worden. Het realiseren van voldoende en schoon drinkwater middels een klimaat-robuust watersysteem.</td></tr>
<tr><td>Financieel belang 2022 van Houten</td><td>Gemeente Houten is aandeelhouder. Sinds 2020 wordt er geen dividend meer uitgekeerd i.v.m. grootschalige investeringen.</td></tr>
<tr><td>Balanspositie eind 2022</td><td>(bedragen x € 1.000.000)<table><tr><td></td><td>1-1-2022</td><td>31-12-2022</td><td>Verschil</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 600,3</td><td>€ 649,5</td><td>€ 49,2</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 1.387,8</td><td>€ 1.446,6</td><td>€ 58,8</td></tr><tr><td>Totaal vermogen</td><td>€ 1.988,1</td><td>€ 2.096,1</td><td>€ 108,0</td></tr></table></td></tr>
<tr><td>Financieel resultaat 2022</td><td>(bedragen x € 1.000.000)<table><tr><td></td><td>Begroot</td><td>Gerealiseerd</td><td>Verschil</td></tr><tr><td>Eigen resultaat na belastingen</td><td>Geen begroting</td><td>7,8</td><td></td></tr><tr><td>Resultaat deelnemingen</td><td>Geen begroting</td><td>0,4</td><td></td></tr><tr><td>Netto resultaat</td><td></td><td>8,2</td><td></td></tr></table></td></tr>
<tr><td>Aanwezige risico’s (inhoudelijk en financieel)</td><td>Niet</td></tr>
<tr><td>Website</td><td>Waterbedrijf Vitens</td></tr>
</table>

Overige samenwerkingsverbanden

U10

Doel	De U10-gemeenten willen de goede perspectieven van de regio Utrecht als ontmoetingsplek voor Gezond stedelijk leven koesteren, versterken en benutten. Zij werken daarom op vrijwillige basis samen in U10-verband door gemeenschappelijke onderwerpen en belangen te verkennen en op basis hiervan gemeenschappelijke ambities te formuleren en activiteiten te ondernemen.
Deelnemende partijen	De gemeenten Bunnik, De Bilt, De Ronde Venen, Houten, IJsselstein, Lopik, Nieuwegein, Montfoort, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden, Oudewater en Zeist vormen het U10-netwerk. Deelnemende gemeenten dragen financieel bij op basis van een structurele bijdrage per inwoner, en bij grote projecten op incidentele projectbasis. De U10-gemeenten werken intensief samen met de provincie Utrecht, diverse ministeries en de EBU/ROM.

Bestuurlijke vertegenwoordiging van Houten	De U10 kent geen dagelijks of algemeen bestuur. Het betreft een 'lichte' samenwerking op basis van een bestuursconvenant. Leden van het college nemen op basis van hun portefeuille deel aan de regionale bestuurstafels (zie opsomming beneden).
Begrotingsprogramma	Programma Samen leven Programma Duurzame leefomgeving Programma Goede bereikbaarheid
Maatschappelijk belang	In regionaal verband wordt samengewerkt aan een gezonde, duurzame, slimme en groene regio.
Regionaal belang (de toegevoegde waarde van samenwerking)	Gemeenten werken in U10-verband samen omdat de opgaven waar individuele gemeenten voor staan vaak grensoverschrijdend zijn of efficiënter en effectiever samen opgepakt kunnen worden. Daarnaast trekken U10 gemeenten gezamenlijk op richting provincie en Rijk.
Lokaal belang	Houten is onlosmakelijk onderdeel van de stedelijke regio Utrecht, als het gaat om wonen, werken en leven. Daarom is het in het belang van Houten om in regionaal verband te werken aan een gezonde, slimme en groene regio. Dat gebeurt aan de volgende bestuurstafels in het bestuurlijk netwerk U10: • Gezonde woon- en leefomgeving • Economische positionering • Klimaatneutrale regio • Duurzame bereikbaarheid • Gezonde en inclusieve regio (tot bestuursperiode 2022, in nieuwe bestuursperiode 2022-2026 is deze bestuurstafel opgeheven) • Groen en Landschap
Afspraken met de andere deelnemende partijen	Houten levert een actieve bijdrage aan U10 doordat het is vertegenwoordigd in alle bestuurstafels en plaatsvervangend trekker is van de tafel Klimaatneutrale regio.
Terugblik op voorspelde ontwikkelingen 2022	In 2022 is gestart met de uitvoering van het Integraal Ruimtelijk Perspectief. De eerste resultaten daarvan zijn geboekt. In 2022 heeft de regio Utrecht een aantal financiële bijdragen van het Rijk ontvangen. Het gaat om bijdragen aan de bereikbaarheid van onze regio met het oog op de geplande woningbouw. De gemeente Houten heeft ook een financiële bijdrage ontvangen van het Rijk.
Beleidsverantwoording 2022	Er is uitvoering gegeven aan het Integraal Ruimtelijk Perspectief en de Regionale Energiestrategie.
Financiële bijdrage 2022 van Houten	Houten levert een structurele inwonerbijdrage die jaarlijks wordt gecorrigeerd. Bij het opstellen van de begroting 2022 is rekening gehouden met een stijging van 3%. De uiteindelijke indexatie was 3,3%. Op basis van het aantal inwoners op 1 januari 2021 heeft Houten het volgende bijgedragen: € 60.603 voor het bestuursconvenant Samenwerking U10, € 16.528 voor het bestuursconvenant Verkeer en vervoer en € 48.765 voor het bestuursconvenant EBU/ROM. In totaal: € 125.896.
Aanwezige risico's (inhoudelijk en financieel)	Niet van toepassing
Website	www.utrecht10.nl
Overige relevante gegevens	-

Verbonden partijen in rekening en begroting

In onderstaand overzicht zijn de bedragen opgenomen die voor de diverse verbonden partijen in de jaarrekening en de begroting van de gemeente Houten zijn verantwoord.

Verbonden partijen in rekening en begroting (lasten)

Verbonden Partij	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022	Saldo 2022
GGD Regio Utrecht (GGDrU)	1.986.026	2.123.979	2.324.712	-200.733

Afvalverwijdering Utrecht (AVU)	1.759.719	1.880.089	1.828.604	51.485
Recreatieschap De Stichtse Groenlanden	229.414	211.868	255.745	-43.877
Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	2.358.355	2.394.000	2.351.706	42.294
Werk en Inkomen Lekstroom (WIL)	3.662.097	3.861.280	3.540.786	320.494
Regionaal Archief Zuid-oost Utrecht (RAZU)	209.316	227.329	227.329	
Regionale Uitvoeringsdienst regio Utrecht (RUD)	249.327	268.000	264.290	3.710
Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU)	632.000	712.000	705.217	6.783
Totaal	**11.086.254**	**11.678.545**	**11.498.389**	**180.156**

Dividend uitkering deelnemingen (baten)

Verbonden Partij	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022	Saldo 2022
NV Bank Nederlandse Gemeenten	-16.411	-10.000	-14.227	4.227
Totaal	**-16.411**	**-10.000**	**-14.227**	**4.227**

Overige samenwerkingsverbanden

Verbonden Partij	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022	Saldo 2022
U10	145.559	217.987	182.012	35.975
Totaal	**145.559**	**217.987**	**182.012**	**35.975**

JAARREKENING

Uitgangspunten financiële verslaglegging

Wettelijke bepalingen
De jaarrekening is samengesteld met inachtneming van de betreffende bepalingen in de Gemeentewet en het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Waarderingsgrondslagen balans
Algemeen
In de Financiële verordening (ex. Art 212 Gemeentewet) die in de raad van 14 december 2021 is vastgesteld zijn de uitgangspunten voor het financiële beleid opgenomen. Deze verordening is van toepassing op het boekjaar 2022.

Bij het samenstellen van de balans is een bestendige gedragslijn in acht genomen.

Vaste activa
Onder de vaste activa worden afzonderlijk opgenomen de immateriële, de materiële en de financiële vaste activa.

Alle activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijging- of vervaardigingsprijs.
De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten.
De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs wordt voorts een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend.

Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Daarnaast wordt een actief dat buiten gebruik wordt gesteld, afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling.

<u>Materiële vaste activa</u>
1. Materiële vaste activa met economisch nut worden lineair afgeschreven. Uitzondering hierop zijn de activa ten behoeve van de producten riolering en afvalinzameling. Op deze activa wordt annuïtair afgeschreven.

2. De volgende materiële vaste activa met economisch nut worden afgeschreven in:
    - gronden en terreinen: niet, en 7-40 jaar
    - gebouwen: 15-50 jaar (schoolgebouwen en overige gebouwen per 1-1-2011 ouder dan 10 jaar: 40 jaar en nieuw en jonger dan 10 jaar: 50 jaar)
    - Grond-, weg en waterbouwkundige werken: 8-70 jaar
    - vervoermiddelen : 6-11 jaar
    - machines, apparaten en installaties (incl. theatertechniek): 5-30 jaar
    - Automatisering: 4-11 jaar

3. Activa met economisch nut en een verkrijgingsprijs van minder dan € 10.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Deze laatst genoemden worden altijd geactiveerd.

4. Activa met een maatschappelijk nut met een waarde < € 250.000,- worden niet geactiveerd, met uitzondering van gronden en terreinen. Deze laatst genoemden worden altijd geactiveerd.

    Overeenkomstig de “Notitie materiële vaste activa” van de BBV, verschenen in december 2017 worden aankoop en vervaardiging van activa met een maatschappelijk nut die vanaf begrotingsjaar 2017 gereed komen geactiveerd. In de jaarrekening wordt onderscheid gemaakt tussen activa met een economisch nut en activa met een maatschappelijk nut.In januari 2020 is de nieuwe notitie "materiële vaste activa" van de BBV verschenen. Een wijziging hierin is "vrij te kiezen" waarderingsgrondslagen. Dit betreft een stelselwijziging. In 2020 heeft gemeente Houten geen gebruik gemaakt van deze stelselwijziging. Gemeente Houten houdt zich voor de waardering en afschrijvingsmethodiek aan zijn eigen Notitie Investering, Waardering en Afschrijving 2018

5. Aankoop en vervaardiging van activa met een maatschappelijk nut die tot en met begrotingsjaar 2016 gereed zijn gekomen worden onder aftrek van bijdragen van derden ten laste van de exploitatie gebracht. Financieel technische gronden kunnen de oorzaak zijn om bij raadsbesluit hiervan af te wijken. Dan wordt het actief lineair afgeschreven over de verwachte levensduur van het actief of een kortere door de raad aan te geven tijdsduur.

Financiële vaste activa
De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met de ontvangen aflossingen. De kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

Onderhanden werk aangaande investeringen
De post onderhanden werk aangaande investeringen ontstaat als uitvloeisel van de Notitie Investering, Waardering en Afschrijving 2018. Het betreft investeringen die nog niet in het verslagjaar zijn opgeleverd en waarvan de restantkredieten worden overgebracht naar het volgende boekjaar. Na oplevering van de investering zal feitelijke activering plaatsvinden en zal een aanvang worden genomen met het afschrijven conform de richtlijnen.
De onderhanden werk aangaande investeringen worden gewaardeerd tegen verkrijging- of vervaardigingsprijs en opgenomen onder de activaposten, zoals hierboven genoemd.

Vlottende activa
Onder de vlottende activa worden afzonderlijk opgenomen de voorraden, de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar, de liquide middelen en de overlopende activa.

Voorraden
De verschillende voorraadcomponenten zijn als volgt gewaardeerd:
- De verspreide percelen zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, vermeerderd met de bijgeschreven rente en exploitatiekosten. Indien deze waarde hoger is dan de intern getaxeerde waarde, wordt voor het verschil een voorziening gevormd.
- De gronden die nog niet in exploitatie zijn genomen zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, vermeerderd met rente en exploitatiekosten.
- Bij de grondexploitaties vindt (tussentijdse) winstneming plaats. Dit gebeurt met behulp van de percentage of completion (poc) methode. Bij de poc methode wordt deze winstneming als percentage berekend op basis van het % kosten te vermenigvuldigen met het % opbrengsten die zijn gerealiseerd per individuele grondexploitatie.
- De onderhanden werken zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings-/vervaardigingsprijs, vermeerderd met de bijgeschreven rente en exploitatiekosten en verminderd met de opbrengst wegens gerealiseerde verkopen. Indien wordt verwacht dat de geactiveerde kosten niet door verkopen van grond kunnen worden terugverdiend, is ter grootte van het geraamde tekort een voorziening gevormd.
- De voorraad brandstof is gewaardeerd tegen de gemiddelde inkoopprijs.
- De voorraad burgerzaken zijn gewaardeerd tegen de laatst bekende inkoopprijs.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar
De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar zijn opgenomen tegen de nominale waarde. De voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de nominale waarde verrekend.
De voorzieningen wegens oninbaarheid betreffen:
- Algemene debiteuren
  Alle vorderingen worden per stuk beoordeeld op inbaarheid. Dat is vervolgens het uitgangspunt om een minimale stand van de voorziening te bepalen. Als de voorziening onder de minimale stand komt wordt er een bedrag aan toegevoegd vanuit de algemene dekkingsmiddelen.
- Debiteuren op het gebied van gemeentelijke belastingen
  Hier wordt dezelfde werkwijze toegepast als bij de algemene debiteuren.
- Vorderingen bijstandsverlening
  Ook de vorderingen bijstandsverlening worden per vordering beoordeeld op oninbaarheid en dienovereenkomstig opgenomen in de voorziening.

Liquide middelen
De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende activa
De overlopende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vaste passiva
Onder de vaste passiva worden afzonderlijk opgenomen het eigen vermogen (reserves en het rekeningresultaat), de voorzieningen en de vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer.

De vaste passiva, met uitzondering van de voorzieningen, worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde.

Reserves en Voorzieningen
Het beleid ten aanzien van reserves en voorzieningen is vastgelegd in de nieuwe Nota Reserves en Voorzieningen. Genoemde Nota is door de Raad vastgesteld in de vergadering van 14 december 2021.
Op 14 december 2021 is tevens de Financiële Verordening (ex. art. 212 Gemeentewet) vastgesteld. Conform deze verordening wordt in het jaarverslag de ontwikkeling van de schuldpositie opgenomen.

Reserves
Reserves zijn het eigen vermogen van de organisatie en dienen om tegenvallers in de exploitatie op te vangen en om investeringen te kunnen financieren. Algemene reserves en bestemmingsreserves vormen samen met het saldo van de exploitatierekening het eigen vermogen.

De algemene reserves (niet zijnde bestemmingsreserves) zijn bestemd voor opvang van tekorten, als buffer voor risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen en voor onvoorziene, onuitstelbare en onvermijdbare (drie O's) uitgaven.
Bestemmingsreserves zijn van de algemene reserves afgezonderde bestanddelen waaraan de politiek een bepaalde bestemming heeft gegeven of door een geldgever bijzondere voorwaarden zijn gesteld (geoormerkt).

Vermeerderingen en verminderingen vinden plaats op basis van:
- de in de begroting vastgestelde bedragen;
- resultaatbestemming;
- aanvullende besluitvorming.

Aan bovengenoemde vermeerderingen en verminderingen liggen raadsbesluiten ten grondslag. Zij maken daarom deel uit van de resultaatbepaling.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gerekend tot het vreemd vermogen en worden gevormd wegens:
- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- op balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen, waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten;
- kosten die in het volgende boekjaar worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.

Dotaties en onttrekking aan voorzieningen vinden plaats op basis van:
- de in de begroting vastgestelde bedragen;
- verkregen subsidiegelden;
- aanvullende besluitvorming.

Aan bovengenoemde dotaties en onttrekkingen liggen raadsbesluiten ten grondslag. Zij maken daarom deel uit van de resultaatbepaling.

Indien bij het opstellen van de jaarrekening zich een financieel risico voordoet dat van invloed is op het getrouwe beeld van de jaarrekening, zal hiervoor een voorziening moeten worden getroffen en/of een

extra dotatie moeten worden gedaan. In afwijking op bovenstaande, zal dit zonder besluitvorming van de raad plaatsvinden. Dit is voor het jaar 2022 niet van toepassing.

Vlottende passiva
Onder de vlottende passiva worden afzonderlijk opgenomen de netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar en de overlopende passiva.

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Waarderingsgrondslagen baten en lasten
Baten en lasten
De baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Bij het bepalen van het resultaat is een bestendige gedragslijn in acht genomen.

Als bedrijfsresultaat(winstneming) van de grondexploitaties wordt aangemerkt de resultaten van de afzonderlijke complexen binnen Niet Vinex. Vinex wordt hierin als één complex(grondexploitatie) gezien. De baten en lasten die betrekking hebben op de verspreide percelen, de nog niet in exploitatie genomen gronden en de onderhanden werken, worden verrekend met de boekwaarde van deze gronden.

Afschrijvingen
Het afschrijven op een investering vangt aan per 1 januari van het verslagjaar volgend op het jaar waarin de investering is opgeleverd.

Investeringen worden lineair afgeschreven, met uitzondering van investeringen waarvan de kapitaallasten gedekt worden uit de afvalstoffenheffing of rioolrecht.

De afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar (met uitzondering van specifieke besluiten ten aanzien van investeringen met een maatschappelijk nut).

Op gronden wordt niet afgeschreven. Daarnaast wordt ook niet afgeschreven op de investering met betrekking tot het politiebureau. Dit is conform de met de Rijksgebouwendienst overeengekomen financieringswijze.

Rente
De rentelasten betreffen het saldo van:
- aan geldverstrekkers werkelijk betaalde rente;
- werkelijk ontvangen rente op uitgezette gelden;
- aan de grondexploitatie en de vaste activa toegerekende rente.

De rentelasten worden door middel van een omslagpercentage over de rekening van baten en lasten verdeeld.

Kostenplaatsen
De op de kostenplaatsen verantwoorde lasten en baten worden in 2022 op basis van werkelijke bedragen volledig doorverdeeld naar de taakvelden via bij de begroting 2022 bepaalde verdeelsleutels. Er blijft door deze systematiek geen saldo meer over op de kostenplaatsen.

De doorbelasting van de uren van eigen personeel die zijn gemaakt ten behoeve van de grondexploitatie worden in de realisatie doorbelast op basis van werkelijk gemaakte uren x uurtarief. Doordat het uurtarief bepaald wordt met behulp van werkelijke uitgaven en opbrengsten kostenplaatsen blijft ook hier geen saldo over op de kostenplaats Projectontwikkeling.

Balans per 31 december

ACTIVA	31-12-2022	31-12-2021
Vaste activa		
Immateriële vaste activa		
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	**1.668.388**	**1.589.445**
Materiële vaste activa		
Investeringen met een economisch nut, overig	110.392.863	106.491.469
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	5.437.039	4.756.699
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	2.231.706	2.360.809
	118.061.608	**113.608.978**
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	18.323	18.323
Overige langlopende leningen	2.474.112	2.710.207
	2.492.435	**2.728.530**
Totaal vaste activa	**122.222.432**	**117.926.952**
Vlottende activa		
Voorraden		
Onderhanden werk: bouwgronden in exploitatie	5.726.934	15.419.546
Gereed product en handelsgoederen	21.153	18.973
Voorraden	**5.748.087**	**15.438.519**
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	8.666.589	12.409.380
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2.792.052	0
Overige vorderingen	5.248.507	3.713.552
	16.707.149	**16.122.932**
Liquide middelen		
Liquide middelen	5.950	19.705
Liquide middelen Regionale Backoffice Lekstroom (RBL)	6.624.506	3.304.585
	6.630.456	**3.324.290**
Overlopende activa		

De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voor- financiering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:		
• *Europese overheidslichamen*	0	0
• *Het Rijk*	1.068.940	101.539
• *Overige Nederlandse Overheidslichamen*	881.145	932.580
Totaal overige vorderingen	**1.950.085**	**1.034.118**

Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	962.411	1.003.538
	962.411	**1.003.538**

Totaal vlottende activa	**31.998.187**	**36.923.397**

Totaal generaal	**154.220.619**	**154.850.349**

PASSIVA	31-12-2022	31-12-2021
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserves	32.105.513	30.819.066
Bestemmingsreserves	15.176.125	15.005.808
	47.281.638	45.824.874
Nog te bestemmen resultaat jaarrekening	7.572.532	3.088.378
	54.854.170	**48.913.252**
Voorzieningen	**13.318.204**	**11.904.242**
Vaste schulden met een rentetypische looptijd >= 1 jaar		
Onderhandse leningen van binnenlandse banken	49.861.175	64.531.980
Waarborgsommen	134.267	686.691
	49.995.442	**65.218.672**
Totaal vaste passiva	**118.167.816**	**126.036.165**
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar		
Banksaldi	9.229.469	6.276.861
Overige schulden	18.106.557	15.881.495
	27.336.026	**22.158.356**
Overlopende passiva		
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voor- financiering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:		
• *Europese overheidslichamen*	0	60.000
• *Het Rijk*	3.003.861	1.106.473
• *Overige Nederlandse Overheidslichamen*	1.440.592	1.183.004
	4.444.453	**2.349.477**
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	4.075.709	4.140.371
	4.075.709	**4.140.371**
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.	196.614	165.981
	196.614	**165.981**

Totaal vlottende passiva	**36.052.802**	**28.814.185**
Totaal generaal	**154.220.619**	**154.850.349**
Borg- en Garantstellingen	**129.458.750**	**116.174.750**

Toelichting op de balans

ACTIVA

Afschrijvingsmethoden

Voor de waarderingsgrondslagen en de methoden van afschrijven wordt verwezen naar het hoofdstuk "Uitgangspunten financiële verslaglegging".

VASTE ACTIVA

Immateriële vaste activa	31-12-2022	31-12-2021
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	1.668.388	1.589.445
	1.668.388	1.589.445
Totaal - Immateriële vaste activa	**1.668.388**	**1.589.445**

Het verloop van de boekwaarde van de immateriële vaste activa ziet er als volgt uit:

Soort investering	Boekwaarde 1-1-2022	Investering	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2022
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	1.589.445	216.457	0	10.367	127.148		1.668.388
Totaal - Immateriële vaste activa	**1.589.445**	**216.457**	**0**	**10.367**	**127.148**	**0**	**1.668.388**

De (des)investeringen 2022 immateriële vaste activa bestaan uit de volgende (des)investeringen:

Omschrijving investering	Beschikbaar gesteld krediet 2022	Werkelijk besteed in 2022	Cumulatief besteed in 2022	Des-investering 2022	Bijdrage van derden 2022	Afwaarderingen 2022
Bijdragen aan activa in eigendom van derden*						
Het Nieuwe Bos Wulven (toegangsweg/parkeerplaats)	61.899	24.327	22.768	0	21.758	-
Haalbaarheidsonderzoek Molenzoom	-206.912	0	29.792	0	0	-

Blijven bouwen, vertraging voorkomen Motie120	305.390	192.130	86.740	0	105.390	-
Totaal - Bijdrage aan activa in eigendom van derden	**160.377**	**216.457**	**139.300**	**0**	**127.148**	**0**
Totaal - Immateriële vaste activa	**160.377**	**216.457**	**139.300**	**0**	**127.148**	**0**

* De wijze van presenteren is vooral bij Ruimtelijke koers Houten met accountant Deloitte afgesproken. Activeren voor 5 jaar, zodat je eventuele gemaakte kosten voor grondexploitaties nog in kunt brengen. Meteen wordt voor het risico dat deze kosten niet meer te verhalen zijn een reserve ingesteld. De raad heeft een bedrag van € 1.600.000 beschikbaar gesteld. Zowel als "krediet" als dekking via reserve. Deze manier is niet begrotingstechnisch zo te verwerken. Doordoor negatief geraamd. Hier staat de reserve tegenover. Bij kredieten gedekt door derden is het krediet nul. Ook hier voorziet onze begrotingssystematiek niet in.

Materiële vaste activa	**31-12-2022**	**31-12-2021**
Investeringen met een economisch nut	110.392.863	106.491.469
Investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven kan worden geheven	5.437.039	4.756.699
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	2.231.706	2.360.809
Erfpachtgronden	0	0
	118.061.608	113.608.978
Totaal - Materiële vaste activa	**118.061.608**	**113.608.978**

(Des)investeringen met een economisch nut

Het verloop van de boekwaarde van de (des)investeringen met een economisch nut ziet er als volgt uit:

Omschrijving	**31-12-2022**	**31-12-2021**
Economisch nut, overige investeringen	110.392.863	106.491.469
Economisch nut, investeringen waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	5.437.039	4.756.699
Totaal - Materiële vaste activa met een economisch nut	**115.829.902**	**111.248.168**

Het verloop van de boekwaarde van de (des)investeringen 2022 met een economisch nut kan in de volgende categorieën worden onderverdeeld:

Soort investering	Boekwaarde 1-1-2022	Investering 2022	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen (Duurzame waarde-verminderingen)	Boekwaarde 31-12-2022
Economisch nut, overig							
Gronden en terreinen	25.189.100	1.789.690	209.368	260.107	100.000	0	26.409.316
Bedrijfsgebouwen	74.193.042	6.747.200	0	2.727.425	690.000	0	77.522.816
Grond/weg/waterbouwkundige werken	270.753	4.247	0	11.176	0	0	263.823
Vervoermiddelen	479.008	49.879	0	87.708	0	0	441.178
Machines, apparaten, installaties	2.023.709	402.470	0	465.530	0	0	1.960.648
Overige materiele vaste activa	4.335.858	16.052	0	556.829	0	0	3.795.081
Totaal - Economisch nut, overig	**106.491.469**	**9.009.537**	**209.368**	**4.108.776**	**790.000**	**0**	**110.392.863**
Economisch nut, dekking door heffing							
Gronden en terreinen (heffing)	258.637	0	0	644	0	0	257.994
Bedrijfsgebouwen (heffing)	1.170.908	0	0	31.229	0	0	1.139.679
Grond/weg/waterbouwk.werk. (heffing)	2.551.018	982.308	0	129.222	0	24.670	3.379.433
Overige materiele vaste activa (heffing)	776.136	92.010	0	165.699	42.514	0	659.934
Totaal - Economisch nut, heffing	**4.756.699**	**1.074.318**	**0**	**326.793**	**42.514**	**24.670**	**5.437.039**
Totaal - Economisch nut	**111.248.168**	**10.083.855**	**209.368**	**4.435.569**	**832.514**	**24.670**	**115.829.902**

Toelichting

Om vast te stellen of een duurzame waardevermindering moet worden toegepast, moet de directeopbrengstwaarde (marktwaarde) worden bepaald. Een middel om de directe opbrengstwaarde te bepalen, is een onafhankelijke taxatie. Bij het doorvoeren van een duurzame waardevermindering wordt op het vastgoed extra afgeschreven tot de directe opbrengstwaarde (taxatiewaarde). In 2022 heeft er geen duurzame waarde vermindering plaatsgevonden.

De (des)investeringen met een economisch nut bestaan uit de volgende investeringen:

Omschrijving investering	Beschikbaar gesteld krediet 2022	Werkelijk besteed in 2022	Cumulatief besteed in 2022	Des-investeringen 2022	Bijdrage van derden 2022	Afwaarderingen 2022

Economisch nut, overig						
Gronden en terreinen						
SV Houten veld 5 normaal gras	20.476	0	10.725	0	0	0
Montesorri Weteringhoek, grond	510.659	586.332	587.503	0	0	0
Atletiekvoorziening Meerpaal - toplagen	56.897	53.025	13.297	9.279	30.449	0
Atletiek Meerpaal - hekwerken, bestrating, veldm.	57.340	57.886	17.070	10.130	30.686	0
Meerpaal: atletiekvoorziening - onderbouw veld	72.743	72.358	20.830	12.663	38.865	0
Herinrichting terrein gemeentewerf II	190.367	6.971	51.604	0	0	0
Sportcomplex De Kruisboog: kunstgrasveld 1	392.000	336.885	277.930	58.955	0	0
Meerpaal: kunstgrasveld 3	256.000	333.261	274.940	58.321	0	0
Sportcomplex Oud Wulven: kunstgrasveld 4	374.000	342.971	282.951	60.020	0	0
Totaal - Gronden en terreinen	**1.930.482**	**1.789.690**	**1.536.851**	**209.368**	**100.000**	**0**
Bedrijfsgebouwen						
Restauratie Fort Honswijk	764.400	483.220	-136.387	0	0	0
Verduurzaming Fort Honswijk	1.405.828	1.414.464	393.636	0	690.000	0
Velduil (gebouw), Eggeveld 4	6.948.076	188.443	443.367	0	0	0
Montessori (gebouw), Weteringhoek	4.154.359	4.146.509	5.546.902	0	0	0
Van Harte School (gebouw), Loerikseweg 11a	7.030.903	484.574	763.504	0	0	0
Meubilair werkplekken obv nieuw werkplekconcept	171.612	29.989	29.989	0	0	0
Totaal - Bedrijfsgebouwen	**20.475.178**	**6.747.200**	**7.041.013**	**0**	**690.000**	**0**
Grond/weg/waterbouwkundige werken						
Inrichting begraafplaats Oud Wulven	535.000	4.247	4.247	0	0	0
Totaal - Grond/weg/waterbouwkundige werken	**535.000**	**4.247**	**4.247**	**0**	**0**	**0**
Vervoersmiddelen						
Twee bedrijfswagens buitendienst	92.157	49.879	49.879	0	0	0
Totaal - Vervoersmiddelen	**92.157**	**49.879**	**49.879**		**0**	**0**
Machines, apparaten, installaties						
Hybride faciliteiten vergaderruimtes	0	0	34.073	0	0	0
ICT-uitrusting werkplekken	111.980	23.263	111.283	0	0	0

Hijskraan	64.663	0	0	0	0	0
Tractor New Holland TN65	62.141	62.141	62.141	0	0	0
Tractor New Holland TND75	109.073	109.073	109.073	0	0	0
ICT uitrust.persoonlijk: laptop/surface/gsm's 2022	60.000	115.265	115.265	0	0	0
Major 3d cirkelmaaier	34.029	25.360	25.360	0	0	0
Faciliteiten hybride aanpassingen vergaderruimtes	100.320	67.368	67.368	0	0	0
Pekelinstallatie	50.000	0	0	0	0	0
Totaal - Machines, apparaten, installaties	**592.206**	**402.470**	**524.563**	**0**	**0**	**0**
Overige materiele vaste activa						
Uitbreiding begraafplaats Oud Wulven	5.964	0	203.036	0	0	0
Computerapparatuur Raad (ipads)	27.200	16.052	16.052	0	0	0
Totaal - Overige materiele vaste activa	**33.164**	**16.052**	**219.087**	**0**	**0**	**0**
Totaal - Economisch nut, overig	**23.658.187**	**9.009.537**	**9.375.640**	**209.368**	**790.000**	**0**
Economisch nut, dekking door heffing						
Grond/weg/waterbouwkundige werken						
Mechanische/elektrische installaties (WRP) 2020	260.956	228.113	228.113	0	0	0
Klimaatadapt maatreg.extreme neerslag (WRP) 2020	280.312	54.412	279.824	0	0	0
Mech/electr.installaties (WRP) 2021	724.071	77.286	77.286	0	0	0
Afkoppelen en vergroenen (WRP) 2021	200.000	0	0	0	0	0
Klimaatadapt.maatr.extreme neerslag (WRP) 2021	505.725	166.737	166.737	0	0	0
Vervangen mech.-electr. installaties (WRP) 2022	542.753	0	0	0	0	0
Ontstenen gemeentelijk initiatief (WRP) 2022	125.000	26.871	26.871	0	0	0
Ontstenen bewonersinitiatief (WRP) 2022	75.000	0	0	0	0	0
Klimaatadaptieve maatregelen (WRP) 2022	505.725	383.261	383.261	0	0	0
Bewonersmaatregelen (WRP) 2022	69.919	45.628	45.628	0	0	0
Totaal - Grond/weg/waterbouwkundige werken	**3.289.461**	**982.308**	**1.207.721**	**0**	**0**	**0**
Overige materiele vaste activa						

Aanschaf kliko's jaarschijf 2022	30.000	92.010	49.496	0	42.514	0
Totaal - Overige materiele vaste activa	**30.000**	**92.010**	**49.496**	**0**	**42.514**	**0**
Totaal - Economisch nut, dekking door heffing	**3.319.461**	**1.074.318**	**1.257.217**	**0**	**42.514**	**0**
Totaal investeringen met een economisch nut	**26.977.648**	**10.083.855**	**10.632.857**	**209.368**	**832.514**	**0**

* Bijdrage derden Restauratie/ verduurzaming Fort Honswijk in MVA verwerkt omdat negatieve boekwaarde door kosten 2022 zal worden teniet gedaan.

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Het verloop van de boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut ziet er als volgt uit:

Omschrijving	31-12-2022	31-12-2021
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	2.231.706	2.360.809
Totaal investeringen met een maatschappelijk nut	2.231.706	2.360.809

*** Als gevolg van de nieuwe BBV-voorschriften worden vanaf 2017 naast investeringen met economisch nut ook alle investeringen met maatschappelijk nut in de openbare ruimte geactiveerd.Dit betekent dus een geleidelijke invoering. Dit heeft tot gevolg dat pas op termijn alle investeringen op de balans zijn opgenomen. Hieronder is weergegeven welke bedragen volgens de nieuwe systematiek zijn verantwoord.**

Het verloop van de boekwaarde van de (des)investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut kan in de volgende categorieën worden onderverdeeld:

Soort investering	Boekwaarde 1-1-2022	Investering 2022	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2022
Maatschappelijk nut							
Gronden en terreinen	233.983	0	0	9.749	0	0	224.234
Grond/weg/waterbouwkundige werken	2.126.826	0	0	119.354	0	0	2.007.472
Machines, apparaten, installaties	0	0	0	0	0	0	0
Overige materiele vaste activa	0	0	0	0	0	0	0
Totaal - Maatschappelijk nut	**2.360.809**	**0**	**0**	**129.103**	**0**	**0**	**2.231.706**

De (des)investeringen 2022 in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut bestaan uit de volgende (des)investeringen:

Omschrijving investering	Beschikbaar gesteld krediet 2022	Werkelijk besteed in 2022	Cumulatief besteed in 2022	Des-investeringen 2022	Bijdrage van derden 2022	Afwaarderingen 2022
Maatschappelijk nut						
Grond/weg/waterbouwkundige werken						
Openbare Verlichting: Het Rond: masten 2022	93.000	0	0	0	0	0
Openbare Verlichting: Het Rond: armaturen 2022	67.000	0	0	0	0	0
Historische Verlichting Het Oude Dorp: masten 2022	102.000	0	0	0	0	0
Historische Verlichting Oude Dorp: armaturen 2022	73.000	0	0	0	0	0
Verduurzaming Openbare Verlichting masten 2022	101.515	0	0	0	0	0
Verduurzaming Openbare Verlichting armaturen 2022	1.152.894	0	0	0	0	0
Openbare Verlichting Hofstad IV B (masten)	81.200	0	0	0	0	0
Openbare Verlichting Hofstad IV B (armaturen)	58.800	0	0	0	0	0
Totaal - Grond/weg/waterbouwkundige werken	**1.729.409**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal - Maatschappelijk nut	**1.729.409**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Financiële vaste activa

Het verloop van de boekwaarde van de financiële vaste activa ziet er als volgt uit:

Omschrijving	31-12-2022	31-12-2021
Leningen aan woningbouwcorporaties	0	0
Overige langlopende leningen	2.474.112	2.710.207

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	18.323	18.323
Totaal	**2.492.435**	**2.728.530**

Het verloop van de boekwaarde 2022 van de financiële vaste activa kan in de volgende categorieën worden onderverdeeld:

Soort lening	Boekwaarde 1-1- 2022	Investering 2022	Des-investeringen 2022	Afschrijving / aflossingen 2022	Waarde-vermindering en 2022	Boekwaarde 31-12-2022
Leningen aan woningcorporaties	0	0	0	0	0	0
Overige langlopende leningen	2.710.207	0	0	236.095	0	2.474.112
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	18.323	0	0	0	0	18.323
Totaal financiële vaste activa	**2.728.530**	**0**	**0**	**236.095**	**0**	**2.492.435**

De (des)investeringen 2022 financiële vaste activa bestaan uit de volgende investeringen:

Omschrijving investering	Beschikbaar gesteld krediet 2022	Werkelijk besteed in 2022	Cumulatief besteed in 2022	Des-investeringen 2022	Waarde-vermindering 2022
Overige langlopende leningen					
Geen investeringen in 2022	0	0	0	0	0
Totaal - Overige langlopende leningen	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal - Financiële vaste activa	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

VLOTTENDE ACTIVA

Voorraden	31-12-2022	31-12-2021
Onderhanden werken		

Bouwgronden in exploitatie	5.726.934	15.419.546
Gereed product en handelsgoederen		
Documenten burgerzaken	10.208	7.664
Voorraad brandstof	10.945	11.309
Totaal	**5.748.087**	**15.438.519**

* Cf. notitie Besluit Begroting en Verantwoording moeten vooruitbetalingen sinds 01-01-2017 verantwoord worden onder de Voorraden. Boekwaarde per 1-1-2019 overgebracht van overlopende activa naar voorraden.

Onderhanden werk: bouwgronden in exploitatie

De bouwgronden in exploitatie betreffen:

	Boekwaarde 1-1-2022	Investeringen	Inkomsten (inclusief winstneming)	Boekwaarde 31-12-2022
Exploitatie stedelijk				
Complexen: Vinex	10.133.138	2.769.671	9.067.597	3.835.213
Complexen: Overigen	1.544.759	189.513	2.127.967	-393.695
(Sub) totaal exploitatie stedelijk	**11.677.897**	**2.959.184**	**11.195.564**	**3.441.518**
Exploitatie landelijk				
Complexen: Landelijk	3.741.649	-3.957	1.452.276	2.285.416
Voorziening verlieslatend complex	0	0	0	0
(Sub) totaal exploitatie landelijk	**3.741.649**	**-3.957**	**1.452.276**	**2.285.416**
Totaal balanswaarde bouwgronden in exploitatie	**15.419.546**	**2.955.228**	**12.647.840**	**5.726.934**

Voor een nadere toelichting op de grondexploitatie wordt verwezen naar de toelichting op het programma Duurzaam en de paragraaf grondbeleid.

De bouwgronden in exploitatie kunnen alsvolgt worden gespecificeerd:

Omschrijving complex	Investering	Winstneming*	Desinvestering
Exploitatie stedelijk			
Complexen Vinex:			
Hofstad 3	1.134.389	0	1.079.432
Weteringhoek/Kruisboog	327.311	0	892.720
De Koppeling	57.119	0	0
Loerik VI	49.133	0	2.000
Hofstad 4b	282.443	0	0
Bovenwijkse voorzieningen	11.337	0	649.071
Bovenstedelijke voorzieningen	643.890	187.075	800.217
Meerpaal	140.173	0	2.581.572
Afgesloten complexen	55.905	0	4.181
Locatie oude politie bureau	14.930	0	12.643
Sport en werklandschap de Meerpaal	53.041	0	2.858.685
Vinex / Algemene kosten	0	0	0
(Sub) totaal - Complexen Vinex	**2.769.671**	**187.075**	**8.880.522**
Complexen: Overigen			
Ontwikkellocatie De Wegwijzer/ Den Oord	57.778	0	2.120.000
Algemene ontwikkellocaties derden	77.997	0	7.967
Oude dorp	9.711	0	0
Beverakker	33.157	0	0
Grote Driehoek Schalkwijk	10.870	0	0
(Sub) totaal - Complexen overigen	**189.513**	**0**	**2.127.967**
Totaal Stedelijk	**2.959.184**	**187.075**	**11.008.489**
Exploitatie landelijk			
Complexen: Landelijk			
Woningbouw Tuurdijk 't Goy	0	0	0

ASV 1 Van Eck	-4.748	0	27.298
ASV 2 Hoogendoorn	791	0	161.074
ASV 2 Droom van Schalkwijk	0	0	1.263.905
Voorziening verliesgevend complex Woningbouw Tuurdijk 't Goy	0	0	0
(Sub) totaal - Complexen landelijk	**-3.957**	**0**	**1.452.276**
Totaal Landelijk	**-3.957**	**0**	**1.452.276**

Totaal - Bouwgronden in exploitatie	**2.955.228**	**187.075**	**12.460.765**

* Voor winstneming wordt vanaf 2017 en overeenkomstig de aangescherpte BBV regels de Percentage of Completion (PoC) methode toegepast: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen.

Output fasering in jaarschijven

Project: Houten

Datum: 14-3-2023

Totaal consolidatie herziening 2023

			Jaarschijven grondexploitatie (in €)			
Grondkosten	**Totaal**	**Boekwaarde**	**Restantbudget**	**2023**	**2024**	**2025**
Verwerving	106.162.537	102.762.417	3.400.120	3.057.782	317.338	25.000
Milieu	5.429.079	4.988.438	440.641	108.049	32.592	150.000
Sloop	2.253.565	2.023.565	230.000	77.000	53.000	100.000
Grondwerk	7.749.761	7.054.044	695.717	459.895	156.793	79.029
Riolering	18.925.708	18.175.760	749.948	279.898	93.021	188.515
Verharding	62.384.103	55.827.935	6.556.168	1.154.248	1.794.193	1.965.466
Groen/water	9.153.895	7.358.102	1.795.794	346.155	1.270.235	0
Openbare verlichting/brandkranen	5.822.268	5.176.672	645.596	270.000	147.573	138.433
Kunstwerken	19.034.962	18.384.671	650.291	0	162.573	162.573
Diversen	9.768.746	7.322.190	2.446.556	996.390	1.251.634	99.266
Plankosten	63.760.878	59.678.951	4.081.927	1.350.621	1.037.606	888.579
Bovenwijkse voorzieningen	29.315.928	22.556.191	6.759.737	277.316	3.637.941	1.422.240
Afdrachten	26.321.185	26.321.185	0	0	0	0

Boekwaarde rente	20.800.894	20.800.894	0	0	0	0
Totaal grondkosten	**386.883.509**	**358.431.015**	**28.452.494**	**8.377.353**	**9.954.499**	**5.219.100**
Kostenstijging	**1.820.089**	**0**	**1.820.089**	**200.031**	**479.615**	**492.553**
Totaal grondkosten (geïndexeerd)	**388.703.598**	**358.431.015**	**30.272.583**	**8.577.384**	**10.434.114**	**5.711.653**

Grondopbrengsten	**Totaal**	**Boekwaarde**	**Restantbudget**	**2023**	**2024**	**2025**
Sociale woningbouw	1.685.602	1.395.000	290.602	0	290.602	0
Vrije sector woningbouw	27.407.104	10.905.812	16.501.291	0	11.405.826	2.547.732
Niet woningbouw maatschappelijk	26.514.967	25.482.121	1.032.846	1.016.846	16.000	0
Niet woningbouw commercieel	88.496.833	83.411.257	5.085.576	2.875.576	2.210.000	0
Bijdragen	68.211.752	66.786.770	1.424.982	1.424.982	0	0
Overige opbrengsten	173.539.464	161.169.750	12.369.714	6.161.801	3.483.887	1.362.013
Boekwaarde rente	6.473.914	6.473.914	0	0	0	0
Totaal grondopbrengsten	**392.329.637**	**355.624.625**	**36.705.012**	**11.479.205**	**17.406.316**	**3.909.746**
Opbrengstenstijging	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal opbrengsten (geïndexeerd)	**392.329.637**	**355.624.625**	**36.705.012**	**11.479.205**	**17.406.316**	**3.909.746**

Exploitatie saldo	**Totaal**	**Boekwaarde**	**Restantbudget**	**2023**	**2024**	**2025**
Totaal grondkosten (geïndexeerd)	388.703.598	358.431.015	30.272.583	8.577.384	10.434.114	5.711.653
Totaal opbrengsten (geïndexeerd)	392.329.637	355.624.625	36.705.012	11.479.205	17.406.316	3.909.746
Saldo (geïndexeerd)	**3.626.039**	**-12.392.828**	**16.342.025**	**2.901.821**	**6.972.202**	**-1.801.907**
Rente	0	0		0	0	0
Cashflow	**3.626.039**	**-2.806.390**		**2.901.821**	**6.972.202**	**-1.801.907**
Cumulatieve cashflow				**95.431**	**7.067.633**	**5.265.726**
Eindwaarde (31-12-2026)	**3.626.039**					
Netto contante waarde (01-01-2023)	**3.349.899**	**0**				

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	31-12-2022	31-12-2021
Vorderingen op openbare lichamen	**8.666.589**	**12.409.380**
Totaal- vorderingen op openbare lichamen (Gemeente Houten)	**5.956.559**	**4.899.011**
- Vorderingen op openbare lichamen (Gemeente Houten)	5.700.520	4.059.271
- Algemene debiteuren (deel vorderingen op openbare lichamen)	256.039	839.740
Totaal- vorderingen op openbare lichamen (Regionale backoffice lekstroom)	**2.710.031**	**7.510.369**
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**2.792.052**	**0**
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar (Gemeente Houten)	2.792.052	0
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar (Regionale backoffice lekstroom)	**0**	0
Overige vorderingen	**5.248.507**	**3.713.552**
- Overige vorderingen (Gemeente Houten)	2.214.617	2.663.480
- Overige vorderingen (Regionale backoffice lekstroom)	3.033.890	1.050.072
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	**16.707.149**	**16.122.932**

Toelichting "Vorderingen op openbare lichamen"

Onder de vorderingen op Openbare lichamen is de vordering op de Belastingdienst opgenomen in het kader van de BTW-aangiften 2022 en de opgaaf BTW-Compensatiefonds 2022.Tevens zitten er nog vorderingen op openbare lichamen in de algemene debiteuren die hier worden verantwoord.

Toelichting "Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar" **f**

Op grond van de regeling Schatkistbankieren dienen gemeenten overtollige middelen te beleggen in de schatkist.
Dit met uitzondering van een drempelbedrag. Voor de Gemeente Houten bedraagt dit circa € 2.870,- voor 2022.
De ruimte onder het drempelbedrag is als volgt:

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren	bedragen x € 1.000

Verslagjaar	
(1) Drempelbedrag	**2.870**

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	**-**	**39**	**42**	**13**
Ruimte onder het drempelbedrag	2.870	2.831	2.828	2.857
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

(1) Berekening drempelbedrag	
	Verslagjaar
Begrotingstotaal verslagjaar	143.505
Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	143.505
Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-
Drempelbedrag	2.870

Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen				
	Kwartaal 1	**Kwartaal 2**	**Kwartaal 3**	**Kwartaal 4**
Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	0	3.575	3.835	1.221
Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	0	39	42	13

Toelichting "Overige vorderingen"

Overige vorderingen kunnen alsvolgt worden gespecificeerd:

	Boekwaarde 1-1-2022	Vermeerde-ringen	Vermin-de-ringen	Boekwaarde 31-12-2022

Overige vorderingen (Gemeente Houten)	**2.663.480**	**137.149.500**	**137.598.363**	**2.214.617**
Algemene debiteuren	2.773.543	116.337.329	117.521.114	1.589.759
Deel VO, ontvangen in dienstjaar+1 (elimineren, aanbeveling deloitte)	-43.702	31.971	0	-11.732
Algemene debiteuren (deel vorderingen op openbare lichamen)	-839.739	583.701	0	-256.039
Algemene debiteuren	1.890.102	116.953.001	117.521.114	1.321.989
Voorziening dubieuze algemene debiteuren	-312.460	112.461	50.314	-250.314
Debiteuren inzake gemeentelijke belastingen	370.846	19.964.948	19.918.917	416.878
Voorziening dubieuze belastingdebiteuren	-46.763	3.797	1.939	-44.905
Bijstandsverlening	2.103.804	115.294	47.737	2.171.361
Voorziening dubieuze bijstandsvorderingen	-1.342.049	0	58.342	-1.400.391
Overige vorderingen (Regionale backoffice lekstroom)	**1.050.072**	**3.033.890**	**1.050.072**	**3.033.890**
Algemene debiteuren	1.042.115	3.010.205	1.042.115	3.010.205
Verstrekte voorschotten zorgaanbieders/ overigen	7.958	23.685	7.958	23.685
Totaal	**3.713.552**	**140.183.390**	**138.648.435**	**5.248.507**

Toelichting algemene debiteuren (deel vordering op openbare lichamen)

In het saldo van de algemene debiteuren zitten vorderingen die betrekking hebben op openbare lichamen, deze vorderingen worden verantwoord onder vorderingen openbare lichamen.

Toelichting voorziening dubieuze algemene en belasting debiteuren

De grondslag voor de berekening van de voorziening dubieuze algemene debiteuren is weergegeven in het hoofdstuk "Uitgangspunten financiële verslaglegging".

Toelichting bijstandsverlening

De vorderingen in het kader van bijstandsverlening hebben met name betrekking op verhaal van onterecht verstrekte uitkeringen, verhaal alimentatie, verstrekte leenbijstand, krediethypotheek e.d..
In de vordering met betrekking tot de BBZ heeft het Rijk een bijdrage verstrekt van 75%. Bij invordering zal dan ook 75% van de vordering terugbetaald moeten worden aan het Rijk. Het bedrag dat terugbetaald moet worden, is als overige schuld in de balans opgenomen onder de netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar.

Liquide Middelen	31-12-2022	31-12-2021
Bank (Burgerzaken)	0	12.371
Kassaldi	5.950	7.333
Totaal	**5.950**	**19.705**

Liquide Middelen Regionale Backoffice Lekstroom(RBL)	31-12-2022	31-12-2021
Bank	6.624.506	3.304.585
Totaal	**6.624.506**	**3.304.585**

Overlopende Activa	31-12-2022	31-12-2021
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschot-bedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel:	**1.950.085**	**1.034.118**
• EU:	0	0
• Rijk:	1.068.940	101.539
• Overige Nederlandse Overheidslichamen:	881.145	932.580
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	**962.412**	**1.003.539**
Totaal	**2.912.497**	**2.037.657**

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Boekwaarde 1-1-2022	Vermeerde-ringen	Verminde-ringen	Boekwaarde 31-12-2022
EU:	**0**	**0**	**0**	**0**
Nog te ontvangen bedragen EU	**0**			0
Rijk:	**101.539**	**1.050.352**	**82.950**	**1.068.940**
Rijksbijdrage begeleiding statushouders 2021	82.950	0	82.950	0
Min.VWS Afrekening SPUK 2021	18.589	0	0	18.589
Alg.Uitkering 2022	0	981.196	0	981.196
Alg.Uitkering 2020	0	69.155	0	69.155
Overige Nederlandse Overheidslichamen	**932.580**	**2.582.518**	**2.633.953**	**881.145**
Prov.Utrecht subs.Fietstraat Binnenweg	86.900	0	0	86.900
Provincie Utrecht, subsidie de trossel	8.300	0	8.300	0
Prov.Utrecht, 1e subsidie vs Infra-bush.de	32.196	0	0	32.196
BGHU, Nog op te leggen aanslagen 2020 2022	361.047	529.516	361.047	529.516
SVB, afrekening PGB 2020/ 2021	30.146	0	30.146	0
WIL, afrekening 2022	36.341	232.533	36.341	232.533
WIL, afrekening 2021 TOZO	377.650	0	377.650	0
RBL, afrekening WMO en Jeugd 2022	0	1.544.133	1.544.133	0
RBL, afrekening bedrijfsvoeringkosten 2022	0	276.336	276.336	0
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen:	**1.003.539**	**24.497.527**	**24.538.654**	**962.412**
Overige nog te ontvangen bedragen	336.414	23.440.351	23.352.846	423.920
Vooruitbetaalde bedragen (inclusief grondbedrijf) - Vooruitbetaalde bedragen (inclusief grondbedrijf)	667.124	1.057.176	1.185.808	538.492
Totaal	**2.037.657**	**28.130.397**	**27.255.557**	**2.912.497**

Toelichting

Nog te ontvangen bedragen

De nog te ontvangen bedragen per 31 december 2022 hebben betrekking op bedragen die in 2023 binnen komen en die omdat de prestatie in 2022 is geleverd ten gunste komen van boekjaar 2022. Deze bedragen zijn als nog verwerkt in de jaarrekening 2022.

Vooruitbetaalde bedragen

De vooruitbetaalde bedragen per 31 december 2022 zijn facturen die in 2022 zijn betaald en waarvan de prestaties betrekking hebben op boekjaar 2023.

EIGEN VERMOGEN

Reserves	31-12-2022	31-12-2021
Algemene reserves	32.105.513	30.819.066
Bestemmingsreserves	15.176.125	15.005.808
Totaal	**47.281.638**	**45.824.874**

Het overzicht van het verloop van de reserves in 2022 is als volgt:

Verloopoverzicht van reserves

Reserve	Saldo 1-1-2022	Bestemming resultaat 2021	Toevoegingen	Onttrekkingen (* i.v.m. afschrijving activa)	Saldo 31-12-2022
A. Algemene reserves:					
1. Algemene reserve (vrij)	3.373.034	0	3.088.378	284.400	6.177.012
2. Algemene beklemde reserve	19.173.252		0	1.150.456	18.022.796
3. Concern weerstandvermogen GREX	8.272.780	0	-187.075	180.000	7.905.705
Totaal A. Algemene reserves	**30.819.066**	**0**	**2.901.303**	**1.614.856**	**32.105.513**

B. Bestemmingsreserves:						
1. Archeologiebeleid	173.745		0	0	173.745	
2. Kunstobjecten	80.041		5.395	7.500	77.936	
3. Overlopende posten	1.688.571	0	1.633.309	1.806.172	1.515.708	
4. Initieel onderhoud en innovaties	186.842		0	58.491	128.351	
5. Riolering 4 Efficiencyoverschot	6.353		1.307	-5.046	12.706	
6. WWB werkdeel	153.923		0	0	153.923	
7. Afschrijving extra krediet cultuurcentr.*	822.500		0	29.375	793.125	*
8. Organisatie-ontwikkeling	1.546.493		0	870.911	675.582	
9. Beheer Openbare ruimte	1.319.398		2.057.437	924.612	2.452.223	
10.Linieland	66.774		0	0	66.774	
11.Programma Transities in Samenhang	790.414		0	398.247	392.167	
12.Toekomstfonds	906.444		324.375	57.621	1.173.198	
13.Fonds "Buitengebied	53.285		0	0	53.285	
14.Duurzaam ICT Beheer	245.979		0	0	245.979	
15.WWB inkomensdeel	508.816		0	8.370	500.446	
16.Mobiliteitsfonds Eiland van Schalkwijk	825.452		0	0	825.452	
17.Mobiliteit en bereikbaarheid	934.916		391.800	326.512	1.000.205	
18.Bouwen aan Houten	1.600.000		0	0	1.600.000	
19.Windfonds Goyerbrug	0		150.000	0	150.000	
20.Implementatie Omgevingswet	885.357		577.000	540.528	921.830	
21.Volkshuisvesting	1.320.017		0	0	1.320.017	
22.Straatverlichting	890.488		52.987	0	943.475	
Totaal B. Bestemmingsreserves	**15.005.808**	**0**	**5.193.610**	**5.023.292**	**15.176.125**	
Totaal alle reserves	**45.824.874**	**0**	**8.094.913**	**6.638.148**	**47.281.638**	

A. Algemene reserves:

1. Algemene reserve(vrij).

Het afdekken van algemene risico's en onvoorzienbare, niet uitstelbare en onvermijdbare uitgaven, voor zover daarvoor geen dekking kan worden gevonden binnen de exploitatie.
In 2022 is het rekeningresultaat 2021 aan deze reserve toegevoegd, € 3.088.378. Voor uit te voeren projecten in 2022 is via de resultaatbestemming 2021 € 284.400 onttrokken aan de algemene reserve.

2. Algemene beklemde reserve

Het 'spaarpotje' van de gemeente Houten met als belangrijkste doelen:
• middelen inzetten om ambities te realiseren en/of activiteiten mogelijk te maken.
• afdekken van onverwachte incidentele financiële tegenvallers.
• financieringsmiddel om daarmee de netto schuldquote zo laag mogelijk te houden.
Uit deze reserve is in 2022 € 1.150.456 onttrokken. Namelijk voor de verwerking van het nadelige effect van de zogeheten voorschotregeling BCF aanpassing plafond ten laste van de algemene uitkering (€ 423.053), voor een dotatie aan de bestemmingsreserve Implementatie Omgevingswet (€ 577.000) en voor een dotatie aan het Windfonds Goyerbrug (€ 150.000).

3. Concern weerstandvermogen grondexploitatataties

Afdekken van risico's in grondexploitaties en /of vormen van een voorziening voor verliesgevende grondexploitaties.
In 2022 is € 180.000 onttrokken voor procesaanpak ten behoeven van de uitvoering van de Motie 120 Blijven bouwen, vertraging voorkomen.

B. Bestemmingsreserves:

1. Archeologiebeleid

Planmatige besteding op het gebied van archeologie en het opvangen van incidentele (verplichte) kosten die de reguliere exploitatiebudgetten te boven gaan.
Vanaf 2020 vindt er als gevolg van een ombuigingsmaatregel geen jaarlijkse storting van € 15.000 meer plaats.

2. Kunstobjecten

Noodzakelijk onderhoud en/of eventuele aanschaf van nieuwe kunstwerken.
Voor een inventarisatie van de kunstobjecten is in 2022 € 7.500 onttrokken aan deze reserve. Het positieve saldo op het onderhoud kunstobjecten van € 5.395 is toegevoegd aan de reserve.

3. Overlopende posten

Middelen vanuit het jaar mee te nemen naar T+1, omdat het beleid waarvoor de middelen zijn gereserveerd niet is uitgevoerd in het jaar T.
Vanuit het jaarresultaat 2021 is in 2022 aan deze reserve € 284.400 toegevoegd en onttrokken voor uit te voeren projecten in 2022. Daarnaast zijn er in de loop van 2021 budgetten overgeheveld voor de uitvoering in 2022. Dit heeft plaatsgevonden voor extra kosten toezicht en handhaving vanwege omgevingsvergunningen 2021 (€ 520.000), verlening aanstelling boa's (€ 166.000), coronamiddelen (€ 836.000).
In 2022 is € 1.1098.909 toegevoegd voor uitvoering projecten in 2023: meeropbrengsten bouwvergunningen 2022 tbv toezicht en handhaving in 2023 (€ 850.000), veranderopgaven n.a.v. tussenevaluatie reorganisatie (€ 184.000), implementatie Wet Open Overheid (€ 34.000) en middelen Kansrijke start (€ 31.000).

4. Initieel onderhoud openbare ruimte

Uitvoeren van eventueel initieel onderhoud en aanpassingen vanwege ontwerpfouten of bewonerswensen na oplevering van Vinex locaties.
Voor uitvoering van projecten jaarplan beheer openbare ruimte is in 2022 € 58.491 onttrokken aan deze reserve.

5. Riolering 4 Efficiencyoverschot

Reservering van het positieve saldo van de exploitatie van riolering, ter besteding aan toekomstige activiteiten waarvoor de rioolheffing is geïnd. Dit geldt alleen voor afwijkingen als gevolg van aanbestedingsresultaten, efficiency-voordelen of hogere gerealiseerde capaciteit (meer aansluitingen, hogere WOZ-waarde waarop het tarief is gebaseerd).
In 2022 is in totaal € 6.353 toegevoegd, conform het Water- en Rioleringsplan.

6. WWB werkdeel

Financiering van lokale incidentele activiteiten op het gebied van re-integratie en participatie.
In 2022 waren er geen onttrekkingen en geen stortingen.

7. Afschrijving extra krediet cultuurcentrum

Hogere afschrijvingslasten afdekken als gevolg van aanvullend krediet dat benodigd was voor de afbouw van het theater in verband met het faillissement van de hoofdaannemer.
De onttrekking in 2022 bedraagt € 29.375.

8. Organisatie-ontwikkeling

De kosten met betrekking tot fluctuaties die gepaard gaan met de organisatieontwikkeling op te vangen.
Voor het oplossen van knelpunten in de organisatie en uitvoering vitaliteitsbeleid is in 2022 € 870.911 onttrokken aan deze reserve.

9.Beheer Openbare ruimte

Effecten van de fluctuaties in de omvang van het groot onderhoud en vervanging van assets in de openbare ruimte af te dekken.
Voor uitvoering van projecten van het jaarplan Beheer Openbare Ruimte 2022 is € 924.612 onttrokken.
Er wordt ten behoeven van het jaarplan BOR € 1.977.068 toegevoegd aan deze reserve. Daarnaast bijdragen van derden (€ 52.000) en een extra bijdrage vanuit het WRP voor parkeereilanden (€ 28.000).

10.Linieland

Middelen voor de ontwikkeling van Hollandse waterlinie “Linieland”.
In 2022 waren er geen onttrekkingen en geen stortingen.

11.Programma Transities in Samenhang

Middelen voor innovatie in het sociaal domein.
Voor de uitvoering van het project Houtense Werktafel en op koers 2022 is € 398.247 onttrokken aan de reserve.

12.Toekomstfonds

Ondersteuning van (regionale) initiatieven voor en uitvoering van duurzaamheid in brede zin, klimaatadaptie en warmtetransitie.
Daarnaast het mogelijk maken van ontwikkelingen op het gebied van cultuur, historie, recreatie, biodiversiteit en natuur en educatie.
Uit deze reserve is in 2022 € 57.621 onttrokken. Dit is hoofdzakelijk voor het Integraal ruimtelijk perspectief U16.
Er zijn in 2022 middelen ontvangen voor de transitievisie warmte en toegevoegd aan deze reserve, € 324.375. Op deze wijze blijft het budget beschikbaar voor uitvoering komende jaren.

13.Fonds "Buitengebied

Verder ontwikkelen, met een goede balans tussen wonen en natuur, van recreatie en landbouw in het buitengebied. Ook wordt in het buitengebied de uitnodigingsplanologie door middel van een actieve inzet van dit fonds versterkt.
In 2022 waren er geen onttrekkingen en geen stortingen.

14.Duurzaam ICT Beheer

Financiering van onderzoeken, verbeterprojecten en aanbestedingsprocedures om de ict toekomstbestendig en duurzaam te maken.
In 2022 waren er geen onttrekkingen en geen stortingen.

15.WWB inkomensdeel

Financieel effect van een extra volumegroei van bijstandsuitkeringen en bijzondere bijstand statushouders en kosten van overige vraagstukken rondom statushouders incidenteel te kunnen opvangen.
Uit deze reserve is in 2022 € 8.370 onttrokken ter dekking van de kosten tijdelijke woningen Hoge Schaft.

16.Mobiliteitsfonds Eiland van Schalkwijk

Realisatie van de Mobiliteitsvisie Eiland van Schalkwijk 2019-2027.
In 2022 waren er geen onttrekkingen en geen stortingen.

17.Mobilileit en bereikbaarheid

Investeren in mobiliteit en bereikbaarheid.
Uit deze reserve is € 326.512 onttrokken voor uitvoering van de mobiliteitsvisie (€ 67.000), inhuur projectleiders mobiliteit (€ 80.000), plaatsing laadpalen en onderzoek parkeerdruk (€ 33.000). Voor fietsstroken en snelheidsmaatregelen aan de Provinciale weg is € 147.000 onttrokken. Dit is onderdeel van het jaarplan BOR. Daarnaast is € 391.800 gestort, dit betreft subsidie provincie restantbudget Salto A12.

18.Bouwen aan Houten

Werkbudget voor Bouwen aan Houten.
In 2022 waren er geen onttrekkingen en geen stortingen.

19.Windfonds Goyerbrug

Werkbudget voor Bouwen aan Houten.
In 2022 is er conform begroting € 150.000 toegevoegd aan deze reserve vanuit de algemene beklemde reserve.

20.Bestemmingsreserve implementatie Omgevingswet

Voorbereiding en implementatie Omgevingswet.
Er is € 540.527 onttrokken voor de inhuur van personeel om de omgevingswet te implementeren o.a. programmamanager, projectleiders, risicomanager, kennisontwikkeling. Voor de uitvoering van de implementatie is in 2022 € 577.000 toegevoegd aan de reserve vanuit de algemene beklemde reserve.

21. Bestemmingsreserve Volkshuisvesting

Bijdragen aan realisatie van sociale huisvesting in Houten.
In 2022 waren er geen onttrekkingen en geen stortingen.

22.Straatverlichting

Effecten van de fluctuaties in de omvang van het vervangingsprogramma en de exploitatie van straatverlichting af te dekken.
Het positieve saldo op de exploitatie straatverlichting € 52.987, is toegevoegd aan deze reserve.

Nog te bestemmen resultaat jaarrekening	31-12-2022	31-12-2021
Nog te bestemmen resultaat algemene dienst	7.572.532	3.088.378
Totaal	**7.572.532**	**3.088.378**

Nog te bestemmen resultaat algemene dienst

Een analyse van het resultaat is in dit jaarverslag opgenomen. Per (deel)programma zijn de uitkomsten nader geanalyseerd en toegelicht. Daarnaast is in het jaarverslag een analyse op hoofdlijnen opgenomen in het hoofdstuk Analyse rekeningsaldo 2022 versus begroting 2022.

VOORZIENINGEN

Voorzieningen	31-12-2022	31-12-2021
Egalisatievoorzieningen	10.110.064	9.125.306
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	3.208.140	2.778.935
Totaal	**13.318.204**	**11.904.242**

Het overzicht van het verloop van de voorzieningen in 2022 is als volgt:

Verloopoverzicht van voorzieningen

Voorziening	Saldo 1-1-2022	Verrekening exploitatie saldi	Toevoegingen	Aanwendingen	Saldo 31-12-2022
A. Egalisatievoorzieningen:					

1. Groot onderhoud welzijns-/ sport-accommodaties/ Sociaal Culturele Centra	2.337.726	0	564.276	389.272	2.512.730
2. Huisvesting onderwijs	483.524	0	63.777	138.428	408.872
3. Gemeentelijke huisvesting	1.427.006	0	137.122	0	1.564.128
4. Brandweergebouwen	275.677	0	71.155	28.613	318.219
5. Overig gemeentelijk vastgoed	79.913	0	42.212	3.000	119.125
6. Egalis. graf- en lijkbezorgingsrechten	169.402	-61.972	0	0	107.430
7. Egalisatie tarieven afvalstoffenheffing	295.412	856	142.515	0	438.783
8. Groot onderhoud fietstransferia en bijgebouwen	408.604	0	45.076	0	453.680
9. Riolering art 44 lid 1c 1 egal.tar.heffing	221.841	-502.392	323.310	0	42.759
10.Riolering Art 44 lid 1d&2 Vooruitsparen toekomstige kosten	2.054.708	0	575.136	0	2.629.844
11.Riol. Art 44 lid 1d&2 Onderhoud Waterbodem	1.280.154	0	202.874	68.536	1.414.493
12.Wijkposten, steunpunten en overige gebouwen	91.338	0	15.456	4.530	102.264
13.Sanitairgebouwtjes woonwagencentra	0	0	9.487	11.752	-2.265
Totaal A. Egalisatievoorzieningen	**9.125.306**	**-563.508**	**2.192.396**	**644.131**	**10.110.064**
B. Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's					
1. Wethouderspensioen	2.778.935	0	197.751	144.957	2.831.730
2. Voorziening verlofsparen	0	0	376.410	0	376.410
Totaal B. Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	**2.778.935**	**0**	**574.162**	**144.957**	**3.208.140**
Totaal alle voorzieningen	**11.904.242**	**-563.508**	**2.766.558**	**789.088**	**13.318.204**

A. Egalisatievoorzieningen:

1. Groot onderhoud welzijns-/ sport-accommodaties/ Sociaal Culturele Centra

Op basis van Meerjaren onderhoudsplannen en vervangingsinvesteringen gemeentelijke accommodaties 2021-2025 wordt in 2022 € 548.384 aan deze voorziening toegevoegd. Daarnaast wordt nog toegevoegd circa € 16.000 terugontvangen Btw SPUK-regeling. Er is € 389.272 onttrokken voor groot onderhoud (schilderwerk, bouwkundige aanpassingen) bij sociaal culturele centra, Gymzalen, Sporthallen, Sportcomplexen, Zwembad en Theater.

2. Huisvesting onderwijs

Op basis van Meerjaren onderhoudsplannen en vervangingsinvesteringen gemeentelijke accommodaties 2021-2025 is in 2022 € 63.777 aan deze voorziening toegevoegd en is € 138.428 aangewend voor groot onderhoud (schilderwerk, bouwkundige aanpassingen) bij verschillende basisscholen.

3. Gemeentelijke huisvesting

Op basis van Meerjaren onderhoudsplannen en vervangingsinvesteringen gemeentelijke accommodaties 2021-2025 is in 2022 € 137.122 aan deze voorziening toegevoegd. Aanwending heeft in 2022 niet plaatsgevonden.

4. Brandweergebouwen

De toevoeging en de aanwending van deze voorziening gebeurt op basis van Meerjaren onderhoudsplannen en vervangingsinvesteringen gemeentelijke accommodaties 2021-2025. In 2022 is € 71.155 aan deze voorziening toegevoegd en € 28.613 aangewend voor groot onderhoud Brandweerkazernes.

5. Overig gemeentelijk vastgoed

In 2022 is € 42.212 aan deze voorziening toegevoegd op basis van Meerjaren onderhoudsplannen en vervangingsinvesteringen gemeentelijke accommodaties 2021-2025. In 2022 is € 3.000 aangewend.

6. Egalisatie graf- en lijkbezorgingsrechten

Het langdurig egaliseren van de tarieven, die gelden voor de grafrechten en de lijkbezorgingsrechten. Op basis van de werkelijke exploitatiekosten in 2022 van de begraafplaatsen is € 61.972 aan deze voorziening onttrokken.

7. Egalisatie tarieven afvalstoffenheffing

Door inzet van deze voorziening kan de jaarlijkse exploitatie van de afvalstoffen worden genivelleerd en wordt een grillig beeld in de hoogte van de jaarlijkse afvalstoffenheffing voorkomen. De tarifering heeft namelijk 100% kostendekkendheid als basis. Er kan € 143.371 gestort worden in deze voorziening.

8. Groot onderhoud fietstransferia en bijgebouwen

Deze voorziening is op basis van Meerjaren onderhoudsplannen en vervangingsinvesteringen gemeentelijke accommodaties 2021-2025. De toevoeging in 2022 aan deze voorziening is € 45.076 en € 0 onttrekking ten behoeve van groot onderhoud fietstransferia Centrum en Castellum.

9. Riolering Art 44 lid 1c 1 egal.tar.heffing

Op 10-12-2019 heeft de raad ingestemd met het Water en Rioleringsplan (WRP) 2020-2023. In dit voorstel bevindt zich ook besluitvorming rondom voorzieningen betrekking hebbend op riolen en hoe deze conform BBV (notitie riolering) eventueel ingesteld moeten worden. Ook bevindt zich hier een voorstel in over de voeding. Op basis van de regels rondom deze voeding wordt in 2022 € 323.310 aan deze voorziening toegevoegd. Daarnaast is conform begroting € 502.392 onttrokken.

10.Riolering Art 44 lid 1d&2 Vooruitsparen toekomstige kosten

Op basis van het raadsbesluit WRP 2020-2023 wordt in 2022 € 575.136 aan deze voorziening toegevoegd. Geen onttrekkingen in 2022.

11.Riolering Art 44 lid 1d&2 Onderhoud Waterbodem

Op basis van het raadsbesluit WRP 2020-2023 wordt in 2022 € 202.874 aan deze voorziening toegevoegd en € 68.536 onttrokken voor werkzaamheden aan waterwerken zoals baggerwerken en voor ecologisch onderzoek.

12.Wijkposten, steunpunten en overige gebouwen

De toevoeging en de aanwending van deze voorziening gebeurt op basis van Meerjaren onderhoudsplannen en vervangingsinvesteringen gemeentelijke accommodaties 2021-2025. In 2022 is € 15.456 aan deze voorziening toegevoegd en € 4.500 onttrokken ten behoeve van groot onderhoud aan de muziektent oude dorp.

13.Sanitairgebouwtjes woonwagencentra

Op basis van Meerjaren onderhoudsplannen en vervangingsinvesteringen gemeentelijke accommodaties 2021-2025 wordt in 2022 € 9.487 aan deze voorziening toegevoegd en wordt € 11.752 aangewend voor groot onderhoud (schilderwerk, bouwkundige aanpassingen) aan woonwagencentra.

B. Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's:

1. Wethouderspensioen

Het in financiële zin voorzien in de pensioenaanspraken die voormalige wethouders, of diens nabestaanden, hebben op de gemeente en het separeren van de voor dat doel overgedragen middelen. Aan de hand van berekeningen pensioenaanspraken (oud) wethouders wordt door een actuaris de hoogte van deze voorziening bepaald. Op basis hiervan is het noodzakelijk om € 197.751 toe te voegen aan deze voorziening. Dit is maar iets meer dan de € 218.952 welke begroot is. De aanwending van € 144.957 betreft de via de salarisadministratie uitbetaalde pensioenen aan (oud) wethouders of eventuele nabestaanden.

2. Verlofsparen

Sinds 1 januari 2022 hebben werknemers volgens de CAO-gemeenten de mogelijkheid voor verlofsparen. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskostengerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient hier een voorziening voor gevormd te worden.
Een raming gebaseerd op resterende verlofuren per 31-12-2023 en de gemiddelde kosten per uur is € 376.410 gedoteerd aan de voorziening.

VASTE SCHULDEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD >= 1 JAAR

Vaste schulden met een rentetypische looptijd >= 1 jaar	31-12-2022	31-12-2021
Onderhandse leningen van binnenlandse banken	49.861.175	64.531.980
Waarborgsommen	134.267	686.691
Totaal	**49.995.442**	**65.218.672**

Het overzicht van het verloop van de vaste schulden met een rentetypische looptijd >=1 jaar in 2022 is als volgt:

Verloopoverzicht van de vaste schulden	Onderhandse leningen van binnenlandse banken	Waarborg-sommen	Totaal
Schuldrestant per 31-12-2021	64.531.980	686.691	65.218.672
Opgenomen bedragen	0	0	0
	64.531.980	686.691	65.218.672
Aflossingen	14.670.805	552.425	15.223.230
Schuldrestant per 31-12-2022	**49.861.175**	**134.267**	**49.995.442**

In 2022 zijn er geen geldleningen en waarborgsommen opgenomen.

Toelichting “Langlopende schulden”
Het saldo van de langlopende schulden bedraagt aan het einde van het boekjaar 2022 € 49.995.442,-. Deze leningen zijn opgenomen om in de grote liquiditeitsbehoefte te kunnen voorzien die is ontstaan door de grote projecten en investeringen, die onderhanden zijn. De rentelast over de opgenomen leningen bedroeg in 2022 € 1.155.875,- . Van de langlopende leningen zal in 2023 € 0,- worden afgelost.

Toelichting waarborgsommen grondexploitatie

De waarborgsommen voor grondverkopen worden verrekend bij de koop van de grond. De door de aannemers gestorte waarborgsommen zijn bedoeld om verhaal van schade welke optreedt bij bouwactiviteiten op relatief eenvoudige wijze te verhalen. Terugbetaling van deze waarborgsommen geschiedt na oplevering van het betreffende bouwwerk, waarbij eerst tot uitbetaling wordt overgegaan na controle door de projectleider. Eventuele schade wordt in mindering gebracht. Over de waarborgsommen die door aannemers worden gestort, wordt een rente tegen het wettelijke rentepercentage vergoed.

VLOTTENDE PASSIVA

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	31-12-2022	31-12-2021
Bank saldi (Gemeente Houten)	**9.229.469**	**6.276.861**

Bank (Gemeente Houten)		9.229.469	6.276.861
Liquide middelen (Regionale backoffice lekstroom)		**0**	**0**
Bank (Regionale backoffice lekstroom)		0	0
Overige schulden (Gemeente Houten)		**7.342.956**	**2.589.114**
-	Crediteuren	7.762.064	2.673.102
	Crediteuren- aanbevelingen correcties presentatie balans	-851.569	-518.684
Crediteuren		6.910.496	2.154.418
Kasgeldleningen		0	0
Latente verplichtingen		432.460	434.696
Overige schulden (Regionale backoffice lekstroom)		**10.763.601**	**13.292.381**
Nog te verrekenen met voorschot zorgaanbieders		163.849	311.678
Diverse nog te betalen bedragen		10.599.752	12.980.703
Totaal netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar		**27.336.026**	**22.158.356**

Toelichting "Overige schulden"

Crediteuren

Op 20 maart 2023 stond van het saldo van de crediteuren volgens het financiële systeem nog een bedrag van € 148.407,- open.

Kasgeldleningen

Op peil datum 31 december 2022 is er geen kasgeld aangetrokken

Latente verplichtingen

Het opgenomen bedrag aan latente verplichtingen heeft betrekking op de terugbetalingsverplichting die de gemeente heeft aan het Rijk in het kader van de Wet Werk en Bijstand. Op grond van deze wet dient 75% van de vorderingen in het kader van bijstandsverlening die te maken hebben met verstrekte leenbijstand ingevolge de BBZ (onder aftrek van het opgenomen bedrag in de voorziening dubieuze bijstandsvordering) opgenomen te worden als terugbetalingsverplichting aan het Rijk. (Zie ook de post overige vorderingen: bijstandsverlening die is opgenomen onder de balanspost uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar.)

Overlopende Passiva	31-12-2022	31-12-2021
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume:	**4.075.709**	**4.140.371**
• Nog te betalen bedragen (Gemeente Houten)	4.291.353	5.862.630
• Nog te betalen bedragen (Regionale backoffice lekstroom)	-215.644	-1.722.259
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen te dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	**4.444.453**	**2.349.477**
• Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	**196.614**	**165.981**
Totaal	**8.716.776**	**6.655.829**

Toelichting "Overlopende Passiva"

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume kunnen alsvolgt worden gespecificeerd:

	Boekwaarde 1-1-2022	Vermeerde-ringen	Vermind-ringen	Boekwaarde 31-12-2022
Nog te betalen bedragen (gemeente Houten):	**5.862.630**	**15.486.439**	**17.057.716**	**4.291.353**
• Nog te betalen ABP, IZA en Loonheffing	1.817.320	13.181.255	13.031.160	1.967.415
• Nog te betalen (Rijk)	109.027	35.855	109.026	35.855
• Nog te betalen (Overige overheden)	1.940.827	372.672	1.940.826	372.673

• Nog te betalen bedragen (Overige)	1.611.244	1.869.953	1.936.633	1.544.564
• Ontvangen waarborgsommen derden	7.168	9.838	8.926	8.079
• Diverse nog te betalen SOZA	0	0	0	0
• Transitorische rente geldleningen (inclusief grondbedrijf)	377.045	16.867	31.144	362.767
Nog te betalen bedragen (Regionale backoffice lekstroom):	**-1.722.259**	**1.722.259**	**215.644**	**-215.644**
• Diversen nog te betalen (RBL)	0	0	0	0
Totaal	**4.140.371**	**17.208.698**	**17.273.360**	**4.075.709**

Toelichting nog te betalen bedragen (Regionale backoffice lekstroom)

Bij de consolidatie van de balansen van Houten en de RBL moeten de nog te betalen kosten Houten bij de RBL geëlimineerd worden tegen de totaal- vorderingen op openbare lichamen (Regionale backoffice lekstroom).

De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen te dekking van lasten van volgende begrotingsjaren kunnen alsvolgt worden gespecificeerd:

	Boekwaarde 1-1-2022	Vermeerde-ringen	Vermin-de-ringen	Boekwaarde 31-12-2022
EU:	**60.000**	**0**	**60.000**	**0**
• Europese subsidie EUCF	60.000	0	60.000	0
Rijk:	**1.106.473**	**6.030.470**	**4.133.083**	**3.003.861**
• SPUK	0	568.431	568.431	0
• Tozo	807.383	0	674.688	132.695
• SPUK covid-19 inhalen onderwijsvertragingen	173.349	466.781	484.211	155.919
• SPUK preventieakkoord (2222)	9.750	33.671	38.927	4.494
• SPUK gezonde leefstijl (90)	50.863	0	50.863	0
• SPUK gem hulp gedupeerden toeslagen-problematiek	27.293	48.015	74.648	659

• ZonMW Doorontwikkeling wijk GGD-er (2357)	37.835	0	37.835	0
• SPUK versterking cliëntondersteuning 2022	0	50.000	0	50.000
• SPUK Oekraïne	0	2.676.662	2.138.744	537.918
• SPUK energiearmoede	0	375.142	1.300	373.842
• SPUK Stim.reg. Flex- en Transformatiewoningen	0	1.380.000	0	1.380.000
• RMC subsidie kwalificatiemiddelen	0	63.435	63.435	0
• Vooruitontvangen bedragen overig (Rijk)	0	368.334	0	368.334
Overige Nederlandse overheidslichamen:	**1.183.004**	**2.245.679**	**1.988.088**	**1.440.592**
• Onderwijsachterstanden	0	81.499	81.498	1
• Combinatiefuncties (Algemene uitkering)	38.477	0	0	38.477
• Spelen en Bewegen in de Buurt/Br.imp.comb.func. 2012-2016	69.142	0	0	69.142
• JOGG	2.293	0	2.293	0
• Vernieuwing doelgroepenvervoer	9.039	0	0	9.039
• Kunstprijs Cultuur	18.539	0	0	18.539
• Ventilatie Triangel en de Stek	81.834	0	51.555	30.279
• Ventilatie Heemlanden	74.116	0	74.116	0
• Provincie Utrecht,subsidie Fietsen in Houten	20.070	0	0	20.070
• Provincie Utrecht, subsidie verkeersmaatregelen Beusichemseweg	75.477	0	0	75.477
• Provincie Utrecht, Corr. voorschot subsidie Oostrumsdijkje	67.735	0	0	67.735
• Provincie Utrecht, restant subsidie fietsoversteken snelheidsremmende maatregelingen provinciale weg Schalkwijk	81.593	0	81593	0
• Provincie Utrecht, subsidie fiets- rekken HFB castellum	130.191	0	0	130.191
• Gemeente Utrecht, bijdrage impulsregeling klimaatadaptatie	316.177	0	264.649	51.528
• Provincie Utrecht, onderzoek inslaatsluis Fort Honswijk	7.110	0	7.110	0
• Provincie Utrecht, subsidie groen doet goed 2022	15.800	0	15.800	0
• Provincie Utrecht, subsidie Bushaltes De Rede	175.410	0	0	175.410

• Min.v.Infrastructuur en Waterstaat, vervanging VRI's	0	224.793	0	224.793
• RBL, Transformatiemiddelen Beschermd Wonen	0	46.251	0	46.251
• Provincie Utrecht, fietsvriendelijk inrichting	0	178.200	0	178.200
• Min. van BZK, SPUK stimuleringsregeling flexwoningen	0	1.380.000	1.380.000	0
• Min. van I&W SPUK verkeersveiligheidsmaatregelen	0	201.736	29.474	172.262
• Provincie Utrecht, subsidie 824740E2 verkeersveiligheid	0	133.200	0	133.200
Totaal	**2.349.477**	**8.276.149**	**6.181.170**	**4.444.453**

Toelichting:
Er zijn voorschotbedragen ontvangen van Nederlandse en Europese overheidslichamen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.
Het betreft een bedrag van € 4.485.584,- dat conform BBV als vooruitontvangen bedragen is opgenomen.

Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen kunnen alsvolgt worden gespecificeerd:

	Boekwaarde 1-1-2022	Vermeerde-ringen	Vermind-ringen	Boekwaarde 31-12-2022
Overige vooruitontvangen bedragen:	**132.981**	**213.316**	**176.683**	**169.614**
Diversen vooruitontvangen bedragen (inclusief grondbedrijf)	132.981	213.316	176.683	169.614
Te verrekenen optie vergoedingen	**33.000**	**0**	**6.000**	**27.000**
Te verrekenen optie vergoedingen	33.000	0	6.000	27.000
Totaal	**165.981**	**213.316**	**182.683**	**196.614**

Gewaarborgde geldleningen
De gemeente staat borg voor nog uitstaande geldleningen van andere instellingen tot een bedrag van € 129.458.750,- . Het verloop van de gewaarborgde geldleningen in 2022 is als volgt:

Naam geldnemer	% Borgstelling	Gewaarborgd per 1-1-2022	Gewaarborgd per 31-12-2022	Oorspronke-lijke bedrag	Toelichting
Diverse instellingen					
Diverse instellingen	50%	184.750	184.750	184.750	betreft borgstelling voor drie geldleningen die door sportverenigingen zijn afgesloten. In totaal betreft het leningen groot € 369.500,- . De gemeente staat garant voor 50% ; te weten € 184.750,-. Voor de overige 50% staat Stichting Waarborg Fonds Sport garant.
Eigenaren sportcentrum		0	0	0	De borgstelling is per 1 nov 2020 vervallen, omdat de betreffende lening per die datum volledig is afgelost.
Totaal diverse instellingen		**184.750**	**184.750**	**184.750**	
Woningbouwcorporaties (Achtervangpositie WSW)					
Lekstede Wonen	50%	6.092.500	17.108.000	17.108.000	betreft een totaal aan leningen van € 34.216.000,-. De gemeente staat garant voor 50% te weten voor een bedrag van € 17.108.000,-. Voor de overige 50% staat Waarborgfonds Sociale Woningbouw garant .

Woonin v/h Viveste	50%	102.162.000	78.586.000	78.586.000	betreft een totaal aan diverse leningen € 171.277.000,-. Hiervan is de restschuld per 31 december € 157.171.000,-. De gemeente staat garant voor 50% te weten voor een bedrag per 31 december 2021 van € 780.585.500,- . Voor de overige 50% staat Waarborgfonds Sociale Woningbouw garant .
Vestia	50%	0	11.195.000	11.195.000	betreft een totaal aan leningen van € 22.390.000,-. De gemeente staat garant voor 50%; te weten voor een bedrag van € 11.195.000,- Voor de overige 50% staat Waarborgfonds Sociale Woningbouw garant.
Stichting Habion	50%	7.735.500	22.385.000	22.385.000	betreft een totaal aan leningen van € 44.770.000,-. De gemeente staat garant voor 50%; te weten voor een bedrag van € 22.385.000,- Voor de overige 50% staat Waarborgfonds Sociale Woningbouw garant.
Totaal WSW achtervangpositie		**115.990.000**	**129.274.000**	**129.274.000**	
Totaal gewaarborgde geldleningen		**116.174.750**	**129.458.750**	**129.458.750**	

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen	**Bedrag**
Het saldo van de aangegane verplichtingen van de grondexploitatie per 31-12-2022 is	2.507.128
Het saldo van de aangegane verplichtingen van de algemene dienst per 31-12-2022 is	18.158.240

Gebeurtenissen na balansdatum

N.v.t.

Staat van baten en lasten per programma

Nr.	Programma	Bedrag begroot primitief uitgaven 2022	Bedrag begroot primitief inkomsten 2022	Saldo begroot primitief 2022	Bedrag begroot uitgaven na wijziging 2022	Bedrag begroot inkomsten na wijziging 2022	Saldo begroot na wijziging 2022	Bedrag werkelijke uitgaven 2022	Bedrag werkelijke inkomsten 2022	Saldo werkelijk 2022
01.	Samen Leven	58.872.271	13.107.307	-45.764.964	64.196.873	13.305.674	-50.891.199	62.253.943	12.504.260	-49.749.684
02.	Duurzame leefomgeving	52.164.294	42.236.863	-9.927.431	55.315.417	44.334.157	-10.981.260	37.344.981	27.477.110	-9.867.871
03.	Goede bereikbaarheid	4.346.265	503.681	-3.842.584	4.523.780	658.552	-3.865.228	4.407.021	1.009.609	-3.397.412
04.	Veilige leefomgeving	4.243.711	390.286	-3.853.425	6.125.056	2.491.225	-3.633.831	5.978.703	2.075.314	-3.903.389
05.	Betrokken bij de samenleving	4.913.859	639.243	-4.274.616	5.552.339	639.243	-4.913.096	5.081.015	740.551	-4.340.464
Totaal programma's		**124.540.400**	**56.877.380**	**-67.663.020**	**135.713.465**	**61.428.851**	**-74.284.614**	**115.065.663**	**43.806.844**	**-71.258.819**

Algemene dekkingsmiddelen

	Lokale heffingen	729.926	-13.577.198	12.847.272	729.926	-13.577.198	12.847.272	738.061	-13.771.823	13.033.762
	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	604.869	-67.650.705	67.045.836	76.866	-76.328.695	76.251.829		-77.798.658	77.798.658
	Overhead	12.754.558	-293.231	-12.461.327	13.017.896	-350.831	-12.667.065	14.069.244	-164.522	-13.904.722
	Saldo financieringsfunctie	128.484	-10.000	-118.484	171.949	-10.000	-161.949	32.327	-64.027	31.700
	Vennootschapsbelasting (VpB)	25.034		-25.034	25.034		-25.034	23.737		-23.737
	Overige baten en lasten	2.127.461	-1.170.834	-956.627	3.937.864	-1.406.296	-2.531.568	1.801.522	-2.065.599	264.077
	Onvoorzien	63.214		-63.214	63.214		-63.214			
Totaal Algemene dekkingsmiddelen		**16.433.546**	**-82.701.968**	**66.268.422**	**18.022.749**	**-91.673.020**	**73.650.271**	**16.664.891**	**-93.864.628**	**77.199.737**
Gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten		140.973.946	139.579.348	-1.394.598	153.736.214	153.101.871	-634.343	131.730.554	137.671.473	5.940.918

Mutaties reserves

Samen Leven		29.375	29.375		699.197	699.197		435.122	435.122
Duurzame leefomgeving	693.125	496.172	-196.953	1.206.438	1.220.881	14.443	1.584.149	890.527	-693.622
Goede bereikbaarheid	1.704.053	1.681.500	-22.553	1.968.433	1.481.775	-486.658	1.826.152	785.894	-1.040.258
Veilige leefomgeving									
Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie	150.000	1.920.146	1.770.146	4.891.157	8.660.404	3.769.247	4.954.082	7.884.453	2.930.371

Gerealiseerd resultaat

Gerealiseerd resultaat	**143.521.124**	**143.706.541**	**185.417**	**161.802.242**	**165.164.128**	**3.361.886**	**140.094.937**	**147.667.469**	**7.572.532**

Toelichting op staat van baten en lasten per programma

	Bedrag begroot uitgaven na wijziging 2022	Bedrag werkelijk uitgaven 2022	Saldo werkelijk + = voordeel - = nadeel 2022	Bedrag begroot inkomsten na wijziging 2022	Bedrag werkelijk inkomsten 2022	Saldo werkelijk + = voordeel - = nadeel 2022
	LASTEN x € 1.000			**BATEN x € 1.000**		
Samen Leven	64.197	62.254	1.943	-13.306	-12.504	-801
Duurzame leefomgeving	55.315	37.345	17.970	-44.334	-27.477	-16.857
Goede bereikbaarheid	4.524	4.407	117	-659	-1.010	351
Veilige leefomgeving	6.125	5.979	146	-2.491	-2.075	-416
Betrokken bij de samenleving	5.552	5.081	471	-639	-741	101
Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie	18.023	16.665	1.358	-91.673	-93.865	2.192
Gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten	153.736	131.731	22.006	-153.102	-137.671	-15.430
Mutaties reserves:						
Samen Leven				-699	-435	-264
Duurzame leefomgeving	1.206	1.584	-378	-1.221	-891	-330
Goede bereikbaarheid	1.968	1.826	142	-1.482	-786	-696
Veilige leefomgeving						
Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie	4.891	4.954	-63	-8.660	-7.884	-776
	161.802	140.095	21.707	-165.164	-147.667	-17.497
Gerealiseerd resultaat						7.573

Toelichting programma Samen leven	**Verschil lasten x € 1.000**	**Verschil baten x € 1.000**
WMO voorzieningen Begeleiding (107k voordeel), huishoudelijke ondersteuning (101k nadeel), rolstoelen (36k nadeel), verblijf (67k nadeel), woonvoorzieningen (29k nadeel), afrekening oude jaren (40k nadeel), overig (6k voordeel).	-165	5
Bijdrage GGDrU Afwikkeling Houtense bijdrage in de investering voor het digitaal dossier voor de jeugdgezondheidzorg van de GGD (206k nadeel). Nieuw Digitaal kinddossier GGiD (25k nadeel). Overigen (30k voordeel)	-201	
Regiotaxi Als gevolg van Corona is er minder gebruik gemaakt van de regiotaxi in 2022. Daarnaast speelt een personeelsgebrek in deze sector ook nog een rol.	170	-15

Inburgering Ter dekking van het bestedingsplan 2022 waren de op dat moment beschikbare middelen uit het gemeentefonds en de specifieke uitkering (SPUK) 2022 ingezet (totaal 509k). Later zijn in de mei- en septembercirculaire 2022 extra middelen beschikbaar gekomen (verhoging van de lastenbegroting) waardoor de SPUK (baten) niet is ingezet, maar voor besteding in 2023 beschikbaar blijft. M.a.w. de uitgaven konden nagenoeg gedekt worden uit de middelen via het gemeentefonds.	348	-401
Programma sociale koers In het uitvoeringsplan voor 2022 werd een gedeelte van de uitgaven (111k) gedekt uit de bestemmingsreserve PTiS. Omdat middelen uit bijvoorbeeld subsidies beschikbaar zijn gekomen, is deze dekking niet nodig is gebleken. Zie ook hieronder bij 'mutaties reserves'.	196	
HWT/Op Koers Er was rekening gehouden met de start van 3 projecten die om verschillende redenen niet door zijn gegaan. De uitgaven werden gedekt uit de bestemmingsreserve. Vandaar dat er 81k minder is onttrokken dan begroot, zie bij 'mutaties reserves'**.**	81	
Sociaal culturele centra Voor het onderzoek naar de toekomst van Jongerencentrum Enter zijn middelen gereserveerd. Door een gebrek aan ambtelijke capaciteit en door een veranderde opdracht is dit onderzoek later in gang gezet dan gepland. Inmiddels is het onderzoek gestart en zal dit budget in 2023 worden aangewend indien akkoord wordt gegaan met het resultaatbestemmingsvoorstel bij jaarrekening 2022.	90	10
Zorg in Natura jeugd SVMN (131k nadeel), maatwerk (99k voordeel), LTA (66k voordeel), KmB en J&O (196k voordeel), GGZ (583k nadeel), afrekening oude jaren (177k voordeel), coronakosten (58k nadeel), overig (9k nadeel).	-243	0
Transformatiefonds Sociaal Domein Lekstroom jeugd In eerdere jaren zijn hier via het gemeentefonds incidenteel middelen voor beschikbaar gesteld. Het restant is in de bestemmingsreserve PTiS gestort, waarvan in 2022 190k als onttrekking begroot staat ter besteding. De werkelijke kosten bedragen 118k. Zie ook 'mutaties reserves'.	72	0
Minimavoorzieningen Armoedefonds (250k voordeel). A.g.v. een amendement bij het collegeprogramma is er 250k beschikbaar gesteld voor het armoedefonds. Deze middelen zijn in 2022 niet besteed en gestort in de bestemmingsreserve overlopende posten zodat het voor 2023 beschikbaar blijft. Energietoeslag (689k nadeel). In de decembercirculaire is 761k aanvullend beschikbaar gekomen tbv de energietoeslag. Doordat deze circulaire niet meer in de begroting verwerkt kon worden, is binnen minimavoorzieningen een nadeel ontstaan en een voordeel op het onderdeel Algemene Uitkering (Algemene dekkingsmiddelen), per saldo dus 0. Van de beschikbaar gestelde middelen voor energietoeslag is 72k over gebleven (761k - 689k). Dit restant zal als resultaatbestemmingsvoorstel bij de jaarrekening worden voorgelegd ter besteding in 2023. Overige verschillen (39k voordeel)	-400	75
WWB We reserveren voor uitkeringen het bedrag dat we van Het Rijk krijgen + 7% (ruim 7 miljoen). De WIL-begroting gaat uit van verwachte aantallen en in lijn daarmee worden rekeningen verstuurd. Dit verklaart het verschil van 200k.	204	0
WSW Sinds 2019 is er in de begroting een soort reservepost opgenomen, die in 2022 niet nodig bleek. Als we deze buiten beschouwing laten, resteert een tekort van 50k. Dat komt doordat door een verhuizing naar onze gemeente het aantal SW'ers met 1 is toegenomen.	137	0

Onderwijsaccomodaties N.a.v. raadsvoorstel over bouw fusiescholen was er in de begroting rekening mee gehouden dat de locaties De Brug en Montessori-Oost overgeheveld zouden worden naar de grondexploitatie. Vanwege vertragingen is dat in 2022 nog niet gerealiseerd (443k voordeel lasten en 443k nadeel baten, per saldo 0). Voor de school de Velduil waren noodlokalen voorzien voor de periode gedurende de nieuwbouw. Deze zouden geplaatst worden bij de locatie De Brug. Als gevolg van een beroepsprocedure wordt er van de plaatsing van noodlokalen afgezien (251k voordeel). De Velduil gaat na afloop van het beroep in het lege gebouw van de Montessorischool Korenmolen. Overige verschillen totaal 63k voordeel.	799	-485
Onderwijs Achterstanden beleid In kader van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) heeft de gemeente een SPUK ontvangen om de onderwijsvertragingen als gevolg van corona te ondervangen. Hier is een bestedingsplan voor opgesteld. Van het plan voor 2022 is 181k niet besteed in 2022 en zal beschikbaar blijven voor besteding van de duur van de regeling. Een gedeelte van 'stress- en prestatiedruk onder jongeren' is niet specifiek bestemd voor een bepaalde workshop en een gedeelte wel. Het bestemde gedeelte is uit te geven, het andere deel is niet uitgegeven en kan dus tot zomer 2025.	181	-181
Stelposten Sociaal domein In de decembercirculaire zijn middelen beschikbaar gesteld die deels niet zijn besteed in 2022.	102	0
Doorbelasting kostenplaatsen Tijdens het opstellen van van de begroting worden de kostenplaatsen o.b.v. voorcalculatie aan de producten doorbelast. Als gevolg van de regels Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) worden de kostenplaatsen bij de jaarrekening o.b.v. de werkelijke kosten (salarissen en inhuur van derden) doorbelast aan de producten.	126	
Overige verschillen < € 75.000	446	190
Totale afwijking voor mutaties reserves	**1.943**	**-801**
Mutaties reserves:		
Lagere onttrekking uit bestemmingsreserve Programma Transitie in Samenhang (PTiS) voor uitvoeringsplan Sociale Koers (111k), Houtense Werktafel (81k) en Transformatiefonds Sociaal Domein jeugd Lekstroom (72k)		-264
Totale afwijking na mutaties reserves	**1.943**	**-1.065**

(+voordeel/-nadeel)

Toelichting programma Duurzame leefomgeving	Verschil lasten x € 1.000	Verschil baten x € 1.000
Grondexploitaties In de begroting en de jaarstukken wordt het resultaat uit de grondexploitaties budgetneutraal opgenomen. Dit gebeurt door een mutatie boekwaarde te verantwoorden. De boekwaarde is in totaliteit afgenomen met € 10 miljoen (baten € 12 miljoen - kosten € 2 miljoen)	16.807	-16.807
Grondexploitaties Er heeft in de grondexploitatie in 2022 een verliesneming plaatsgevonden. Dit gebeurt met behulp van de percentage of completion (poc) methode. Bij de poc methode wordt deze winstneming als percentage berekend op basis van het % kosten te vermenigvuldigen met het % opbrengsten die zijn gerealiseerd per individuele grondexploitatie.		-187

Omgevingswet In de septembercirculaire 2022 is een bedrag van € 386.000 beschikbaar gesteld voor de invoeringskosten implementatie Omgevingswet deze zijn wel begroot op basis van de circulaire maar de.uitvoering vindt plaats in 2023. Daarnaast zijn de werkelijke lasten in het kader van de implementatie Omgevingswet € 138.000 lager dan begroot als gevolg van onderschrijding bij inhuur en latere in diensttreding dan op basis van besluitvorming gewenst was.	520	
Transitievisie Warmte In 2022 zijn er vanuit het rijk drie uitkering geweest . Via de meicirculaire een uitkering ter uitvoering van het klimaatakkoord € 325.000 en 2 SPUK (specifieke uitkeringen) te weten € 172.000 en € 203.000 voor verduurzamingsmaatregelen particulieren aanpak energiearmoede. Het verschil aan de baten kant wordt veroorzaakt doordat de 2 SPUK-regelingen via de balans worden afgewikkeld. Alle drie de uitkeringe zijn hierdoor in 2023 beschikbaar voor uitvoering van de regelingen. De toedeling van de middelen voor energiearmoede aan het budget Transitievisie Warmte is vooral een pragmatische toedeling. Voor de besteding van de middelen is een apart plan van aanpak gemaakt. Het plan van aanpak is samen met team Werk en Inkomen opgesteld (en besproken met lokale partijen zoal Voedselbank, Schuldhulpmaatjes en zo). De activiteiten daarin zetten vooral in op energiebesparing. In die zin zijn ze vergelijkbaar met activiteiten die vanuit de Transitievisie Warmte georganiseerd worden. Binnen het budget is een aparte taak voor energiearmoede aangemaakt, zodat we de besteding goed apart kunnen monitoren (en verantwoorden).	716	-374
Afval Op het gebied van afval hebben zich in 2022 een aantal ontwikkelingen voorgedaan, die per saldo tot een afwijking van € 8.000N hebben geleid. De belangrijkste afwijkingen zijn: - De opbrengsten van de afvalstoffenheffing zijn € 91.000 lager. - Er is een eindafrekening voor de papierinzameling ontvangen waarbij we nog € 255.000 van de AVRI ontvingen. - Per saldo is daardoor de storting in de egalisatievoorziening € 142.000 hoger.	-129	121
Riolering Het jaar 2022 is gebruikt voor het voorbereiden van een groot aantal projecten voor vervanging en klimaatadaptieve maatregelen die in 2023 tot uitvoering komen. Daardoor is een voordeel ontstaan op de uitgaven en met name de BTW-component (€ 110.000). Daarnaast is sprake van kleinere verschillen.	-21	-7
Bouwvergunningen Aan het einde van het jaar zijn nog een aantal vergunningsaanvragen geweest die gezorgd hebben voor hogere legesinkomsten.		304
Razu Er is meer aan salarislasten toegerekend aan RAZU. Dit is neutraal met een hogere bijdrage van de andere deelnemende gemeenten	-101	101
Groenvoorzieningen Door de warme en droge zomer was het nodig planten en bomen vaker water te geven (€ 36 N). Daarnaast is sprake van kleinere verschillen.	-95	
Doorbelasting kostenplaatsen Tijdens het opstellen van de begroting worden de kostenplaatsen op basis van voorcalculatie aan de producten doorbelast. Als gevolg van de regels Besluit begroting en verantwoording (BBV) worden de kostenplaatsen bij de jaarrekening op basis van de werkelijke kosten (salarissen en inhuur van derden) doorbelast aan de producten.	660	
Overige verschillen < € 75.000	-386	-8

Totale afwijking voor mutaties reserves	**17.971**	**-16.857**
De storting van de uitkering vanuit de meicirculaire ter uitvoering van het klimaatakkoord t.b.v. transitie warmte in de reserve Toekomstfonds	-325	
Het effect van hogere energielasten voor openbare verlichting heeft zich in 2022 nog niet voorgedaan, waardoor de onttrekking aan de reserve Straatverlichting niet nodig was.		-160
Er is minder aan de Reserve implementatie Omgevingswet onttrokken vanwege de lagere kosten die hiervoor in 2022 zijn gemaakt.		-97
Overige afwijkingen reserves < € 75.000	-53	-73
Totale afwijking na mutaties reserves	**17.593**	**-17.187**

(+voordeel/-nadeel)

Toelichting programma Goede bereikbaarheid	Verschil lasten x € 1.000	Verschil baten x € 1.000
Civieltechnische kunstwerken (€ 212 V) Door capaciteitsgebrek in eerdere jaren konden een aantal onderhoudsprojecten voor civieltechnische kunstwerken niet worden uitgevoerd in 2022. Deze worden in 2023 alsnog opgepakt. Het betreft onder andere het vervangen van de slijtlaag Schonenveldsebrug/Rondweg, het houtherstel van diverse brugpalen en de stuw aan de Kooikersplas. Dekking vanuit de bestemmingsreserves is daarmee ook niet nodig.	212	
Fietsverkeer Subsidiedeel Gemeente Houten project Overeind-Heemsteedseweg-Koppeldijk ontvangen van gemeente Nieuwegein		362
Overige verschillen < € 75.000	-95	-11
Totale afwijking voor mutaties reserves	**117**	**351**
Vanwege de lagere kosten voor groot onderhoudsprojecten en/of verschuivingen van de planning in de uitvoering is minder onttrokken aan de onderhoudsreserves.		-334
Vervangingen vanuit de aanbesteding openbare verlichting zijn nog niet afgerond, waardoor ook nog geen sprake was van een positief exploitatieresultaat dat in de reserve Straatverlichting werd gestort.	163	
Ontvangen subsidiedeel Gemeente Houten voor project Overeind-Heemsteedsweg-Koppeldijk gestort in reserve Beheer Openbare Ruimte ter compensatie van uitvoeringskosten die in eerdere jaren waren onttrokken		-362
Overige afwijkingen reserves < € 75.000	-21	
Totale afwijking na mutaties reserves	**259**	**-345**

(+voordeel/-nadeel)

Toelichting programma Veilige leefomgeving	Verschil lasten x € 1.000	Verschil baten x € 1.000
Doorbelasting kostenplaatsen: Tijdens het opstellen van de begroting worden de kostenplaatsen op basis van voorcalculatie aan de producten doorbelast. Als gevolg van de regels Besluit begroting en verantwoording (BBV) worden de kostenplaatsen bij de jaarrekening op basis van de werkelijke kosten (salarissen en inhuur van derden) doorbelast aan de producten.	-278	

Opvang Oekraïne is over de programma's heen anders verantwoord dan begroot. De uren eigen personeel t.b.v de opvang (222k) zijn in dit programma verantwoord en niet doorbelast naar andere programma's. Ook de rijksbijdrage voor de leefgelden zijn begroot in een ander programma en in dit programma verantwoord.	321	-440
De advieskosten voor de opvang vluchtelingen, huisvesting van maatschappelijke organisaties en tijdelijke spoedzoekers op locatie Essenkade 2 is als gevolg van vertraging in het proces niet in 2022 opgeleverd en zal voor een deel in 2023 plaatsvinden. Er is een verzoek gedaan voor budgetoverheveling.	103	
Overige verschillen < € 75.000	-	24
Totale afwijking voor mutaties reserves	**146**	**-416**
Geen mutaties reserves		
Totale afwijking na mutaties reserves	**146**	**-416**

(+voordeel/-nadeel)

Toelichting programma Betrokken bij samenleving	Verschil lasten x € 1.000	Verschil baten x € 1.000
Bestuur en college Dit betreft meerdere kleinere verschillen, waaronder lagere kosten voor juridische adviezen (€ 59.000), communicatie en voorlichting (€ 54.000), burgerparticiaptie samenlevingsagenda (€ 52.000) en werkzaamheden door derden tbv college (€ 42.000)**.** Een deel van de Spuk-inkomsten ivm opvang Oekraine is verantwoord in dit programma (€ 77.000)	264	77
Doorbelasting kostenplaatsen Tijdens het opstellen van de begroting worden de kostenplaatsen op basis van voorcalculatie aan de producten doorbelast. Als gevolg van de regels Besluit begroting en verantwoording (BBV) worden de kostenplaatsen bij de jaarrekening op basis van de werkelijke kosten (salarissen en inhuur van derden) doorbelast aan de producten.	261	
Overige verschillen < € 75.000	-54	24
Totale afwijking voor mutaties reserves	**471**	**101**
Geen mutaties reserves		
Totale afwijking na mutaties reserves	**471**	**101**

(+voordeel/-nadeel)

Toelichting Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie	Verschil lasten x € 1.000	Verschil baten x € 1.000
Algemene Uitkering - Decembercirculaire 2022: De mutaties uit de decembercirculaire 2022 konden niet meer in de begroting verwerkt worden (totaal 1,333 miljoen). Het resterende verschil van 0,137 miljoen is ontstaan door afrekeningen over voorgaande jaren.	77	1.470
Overhead en saldo kostenplaatsen T*ussentijdse personeelsmutaties* worden niet verwerkt via de kostenverdeling naar producten, maar via saldo kostenplaatsen. Bij de jaarrekening ontstaat in dit programma daardoor een verschil van € 98.000 (nadeel). Er zijn minder concernbrede kosten voor ict/informatisering (€ 223.000 V) en minder facilitaire kosten (€ 84.000 V).	210	-186

Financiering (Treasury): De betaalde rente op geldleningen was lager dan begroot (€ 125.000 V) en hogere ontvangsten rente en dividend (€ 54.000 V)	140	54
Algemene baten en lasten: De beschikbare budgetten voor kosten voor inhuur personeel in verband met knelpunten in de organisatie, implementatie omgevingswet, stelpost salarissen zijn niet volledig benut. Daar tegenover staan ook lagere onttrekkingen uit de reserves Organisatieontwikkeling en Implementatie omgevingswet.	875	
Algemene baten en lasten: de toe te rekenen btw aan afvalstoffen- en rioolheffing is hoger dan verwacht, waardoor er een voordeel ontstaat in dit programma		659
Lokale heffingen: Er zijn extra opbrengsten OZB woningen eigenaren (€ 49.000 V) en OZB niet-woningen eigenaren en gebruikers (€ 129.000 V). Daarnaast is er een geringe overige verschillen (€ 16.000)	-8	195
Overige verschillen < € 75.000	64	-
Totale afwijking voor mutaties reserves	**1.358**	**2.192**
Mutaties reserves:		
Storting in bestemmingsreserve Overlopende posten Armoedefonds	-250	
Lagere onttrekking bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling		-461
Lagere onttrekking bestemmingsreserve Implementatie omgevingswet		-105
Geen onttrekking uit bestemmingsreserve Duurzaam ICT-beheer		-210
Verliesneming Vinex onttrokken uit reserve Concern weerstandsvermogen grondexploitatie	187	
Totale afwijking reserves	**-63**	**-776**
Totale afwijking na mutaties reserves	**1.295**	**1.416**

(+voordeel/-nadeel)

Baten en lasten op taakveld BBV / programma

x 1.000

		01.		02.		03.		04.		05.		A		Eindtotaal				
		Samen Leven		Duurzame leefomgeving		Goede bereikbaarheid		Veilige leefomgeving		Betrokken bij de samenleving		Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie						
Code	Taakveld	2022 Lasten	2022 Baten	2022 Lasten	2022 Baten	2022 Lasten	2022 Baten	2022 Lasten	2022 Baten	2022 Lasten	2022 Baten	2022 Lasten	2022 Baten	2022 Lasten	2022 Baten	2022 Saldo	Begroting 2022 na wijziging	Afwijking rekening tov begroting
0.1	Bestuur					0	0			2.987	-78			2.987	-78	2.909	3.379	470
0.10	Mutaties reserves	0	-435	1.584	-891	1.826	-786					4.954	-7.884	8.364	-9.996	-1.632	-3.996	-2.365
0.2	Burgerzaken									1.401	-662			1.401	-662	739	732	-8
0.4	Overhead											14.070	-165	14.070	-165	13.906	12.667	-1.239
0.5	Treasury			25	-33							32	-64	57	-97	-39	158	197
0.61	OZB woningen											371	-8.193	371	-8.193	-7.822	-7.780	42
0.62	OZB niet-woningen											336	-5.174	336	-5.174	-4.838	-4.708	130
0.64	Belastingen overig											0	-177	0	-177	-177	-169	8
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds											0	-77.799	0	-77.799	-77.799	-76.252	1.547
0.8	Overige baten en lasten	0	0	0	0			0	0	618	0	1.800	-2.064	2.418	-2.064	354	4.673	4.319
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)											24	0	24	0	24	25	1
1.1	Crisisbeheersing en brandweer							2.904	-37					2.904	-37	2.866	2.865	-1
1.2	Openbare orde en veiligheid	46	0	376	-5			1.484	-402	26	0			1.932	-407	1.526	1.385	-141
2.1	Verkeer en vervoer			2.261	-946	4.371	-1.000	31	0					6.663	-1.945	4.718	4.987	269
2.2	Parkeren					20	-10							20	-10	10	-1	-11
2.5	Openbaar vervoer					16	0							16	0	16	11	-5
3.1	Economische ontwikkeling	223	-370	478	0									701	-370	331	297	-34
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur			5.545	-5.701									5.545	-5.701	-155	-158	-3
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen			182	-130									182	-130	51	78	27
3.4	Economische promotie											0	-227	0	-227	-227	-220	8
4.1	Openbaar basisonderwijs	136	-56											136	-56	80	79	-1
4.2	Onderwijshuisvesting	2.974	-186											2.974	-186	2.788	3.087	298
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2.646	-686											2.646	-686	1.960	1.953	-8

5.1	Sportbeleid en activering	1.069	-183											1.069	-183	886	890	4
5.2	Sportaccommodaties	3.218	-1.567											3.218	-1.567	1.651	1.637	-14
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2.151	-207							48	0			2.199	-207	1.992	1.961	-31
5.4	Musea			140	0									140	0	140	139	-1
5.5	Cultureel erfgoed			1.164	-724									1.164	-724	440	418	-21
5.6	Media	766	0											766	0	766	760	-6
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	32	0	4.170	-123									4.202	-123	4.079	3.925	-154
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	4.910	-728					1.535	-1.636	0	0			6.445	-2.364	4.081	4.530	450
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	4.172	0											4.172	0	4.172	4.143	-29
6.3	Inkomensregelingen	15.163	-8.164	240	0							31	0	15.434	-8.164	7.270	7.149	-121
6.4	WSW en beschut werk	550	0											550	0	550	685	135
6.5	Arbeidsparticipatie	1.012	83											1.012	83	1.095	1.240	144
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	3.804	-14											3.804	-14	3.790	3.715	-75
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	3.189	-255											3.189	-255	2.933	2.912	-21
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	11.675	0											11.675	0	11.675	11.741	66
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	83	0											83	0	83	82	-1
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	1.451	0											1.451	0	1.451	1.257	-194
7.1	Volksgezondheid	2.983	-171											2.983	-171	2.812	2.649	-162
7.2	Riolering			3.246	-3.694									3.246	-3.694	-448	-478	-30
7.3	Afval			6.138	-6.778									6.138	-6.778	-640	-625	15
7.4	Milieubeheer			2.268	-71			26	0					2.293	-71	2.222	2.560	338
7.5	Begraafplaatsen en crematoria			137	-181									137	-181	-44	-44	0
8.1	Ruimte en leefomgeving			1.312	-196									1.312	-196	1.116	1.678	562
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)			6.940	-6.753							0	-2	6.940	-6.755	185	0	-185
8.3	Wonen en bouwen			2.725	-2.143									2.725	-2.143	581	623	42
Eindtotaal		62.254	-12.939	38.929	-28.368	6.233	-1.796	5.979	-2.075	5.081	-741	21.619	-101.749	140.095	-147.667	-7.573	-3.362	4.211

Wet normalisering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Tabel 1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12	Mevrouw A.J. Barink	Mevrouw C.M.S. Visser
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Raadsgriffier
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 - 31-12	01/01 - 31-12
Omvang dienstverband (als deelfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstverband?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen (detacheringsvergoeding Hofland)	124.975,64	84.409,49
Beloning betaalbaar op termijn	22.098,84	16.733,76
Subtotaal	147.074,48	101.143,25
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000,00	216.000,00
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging/ vergoeding	147.074,48	101.143,25
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2021		
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Deelfactor 2021 in fte	1,0	1,0
Dienstverband?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	118.782,24	85.789,95
Beloning betaalbaar op termijn	21.675,24	15.993,24
Subtotaal	140.457,48	101.783,19
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000,00	209.000,00
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	140.457,48	101.783,19

Tabel 1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Bedragen x € 1	D. Berends		
Functiegegevens	Raadsgriffier		
Kalenderjaar	2022	2021	2020
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)	1-1 t/m 31-7		
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	7		
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	952		
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum			
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	206	199	193
Maxima op basis van de normbedragen per maand	193.300,00		

Individueel toepasselijk maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	193.300,00		
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)			
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	Ja		
Bezoldiging in de betreffende periode	90.440,00		
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	90.440,00		
(-/-) Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	0		
Totale bezoldiging, exclusief BTW	90.440,00		

Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

Incidentele Baten en lasten

Uitgangspunten:

- In het overzicht zijn alleen posten van materiële betekenis opgenomen (minimaal € 75.000,--)
- Posten worden als incidenteel aangemerkt indien er sprake is van éénmalige baten en lasten zonder structurele doorwerking en / of structureel karakter
- Alle reservemutaties zijn meegenomen (met uitzondering van de structurele dotaties en onttrekkingen aan reserves).

Bedragen x € 1.000

Programma Lasten	Omschrijving	Bedrag
1. Programma Samen leven		
	Onderzoek classificatie kunstobjecten	8
	Projecten Houtense werktafel, werkplan op koers en op koers jongeren 2022	376
	Overlopende projecten uit 2021 (ondersteuning samenleving ivm corona, initiatief Bloeizone 'Goy, steunpakket welzijn kwetsbare inwoners, kansrijke start, ouders voor elkaar, brede aanpak dak- en thuisloosheid, pilot zorgfraude)	876
Totaal Programma Samen leven		**1.260**
2. Programma Duurzame leefomgeving		
	Lasten grondexploitaties	12.462
	Implementatie omgevingswet	541
	U16 Ruimtelijk perspectief	52
	Bijdrage laadpalen	6
	Uitvoering projecten jaarplan BOR	337
	Extra kosten toezicht en handhaving vanwege omgevingsvergunningen 2021	520
	Herorientatie zelfstandigen (doorlopend uit 2021)	18
	Opdrachten RUD (advisering ecologie, Windpark Veerwagenweg) doorlopend uit 2021	43
	Mobiliteitsvisie	147
	Toevoeging extra uitvoeringsbudget aan BR Implementatie omgevingswet uit alg.beklemde reserve	577
	Toevoeging saldo rioolheffing aan BR Riolering 4 Efficiencyoverschot	1
	Toevoeging budget transitievisie warmte aan BR Toekomstfonds	324
	Toevoeging subsidie provincie Salto A12 aan BR Mobiliteit en Bereikbaarheid	392
	Toevoeging saldo exploitatie straatverlichting aan BR Straatverlichting	53
	Toevoeging saldo kunstobjecten aan BR Kunstobjecten	5
Totaal Programma Duurzame leefomgeving		**15.478**
3. Programma Goede bereikbaarheid		
	Toevoeging vergoedingen MOOR-meldingen (vergunningen AVOI) aan BR BOR	52
	Desinvestering niet-led armaturen van voor 2012 lasten	32
	Uitvoering projecten jaarplan BOR	732
	Uitvoering projecten civieltechnische kunstwerken (doorlopend uit 2021)	63
	Uitvoering projecten mobiliteit en bereikbaarheid, parkeerbeleid	423
Totaal Programma Goede bereikbaarheid		**1.302**
Totaal Programma Veilige leefomgeving		**0**
Totaal Programma Betrokken bij de samenleving		**0**
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien		
	Implementatie Wet Open Overheid (WOO)	53
	Veranderopgaven naar aanleiding van tussentijdse evaluatie reorganisatie 1 januari 2018	66
	Tijdelijke aanstelling BOA's (overlopend budget uit 2021, ivm corona)	166
	Implementatie rechtmatigheidsverantwoording	42
	Extra lasten ivm knelpunten organisatie en vitaliteitsbeleid	829
	Uitvoering motie 120	180
	Overlopende projecten uit 2021 (Verbeteren informatiehuishouding en managementinformatie, beveiligingsmanagement, nieuw werkplekconcept)	118
	Toevoeging BR Windfonds Goyerbrug uit Algemene beklemde reserve	150

	Niet bestede middelen implementatie WOO 2022 naar BR Overlopende posten	34
	Lagere onttrekking algem.beklemde reserve door verhoging ruimte BCF plafond meicirculaire 2022	269
	Niet bestede middelen 2022 Kansrijke Start naar BR Overlopende posten	31
	Meeropbrengst bouwvergunningen tbv werkzaamheden 2023 aan BR Overlopende posten	850
	Niet bestede middelen veranderopgaven nav tussenevaluatie naar BR Overlopende posten	184
	Toevoeging aan BR Overlopende posten ivm Amendement ITH instellen Armoedefonds	250
Totaal algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien		**3.222**
Totaal incidentele lasten		**21.262**

Bedragen x € 1.000

Programma Baten	Omschrijving	Bedrag
1. Programma Samen leven		
	Onttrekking BR Kunstobjecten ivm classificatie onderzoek	8
	Onttrekking BR Transities in Samenhang ivm Houtense werktafel, werkplan op koers en op koers jongeren 2022	376
Totaal Programma Samen leven		**384**
2. Programma Duurzame leefomgeving		
	Baten grondexploitaties	12.275
	Verliesneming grondexploitaties	187
	Ontvangen bijdrage tbv transitievisie warmte	324
	Subsidie provincie ivm Salto A12	392
	Meeropbrengst omgevingsvergunningen 2022	850
	Onttrekking BR Implementatie Omgevingswet ivm implementatie omgevingswet	306
	Onttrekking BR Toekomstfonds ivm Ruimtelijk Perspectief U16	52
	Onttrekking BR Toekomstfonds ivm extra bijdrage laadpalen	6
	Onttrekking BR Mobiliteit en bereikbaarheid ivm uitvoering mobiliteitsvisie	147
	Onttrekking BR BOR tbv projecten jaarplan BOR	337
	Onttrekking BR Riolering 4 Efficiencyoverschot verlagen	-5
Totaal Programma Duurzame leefomgeving		**14.871**
3. Programma Goede bereikbaarheid		
	Onttrekking BR BOR ivm desinvestering huidige niet-led armaturen van voor 2012	32
	Onttrekking BR BOR tbv projecten jaarplan BOR	732
	Ontrekking BR Initieel Onderhoud Openbare ruimte	58
	Onttrekking BR Mobilieit en bereikbaarheid tbv proejcten jaarplan BOR en parkeerbeleid	365
	Verlaging onttrekking BR BOR ivm bijdrage Nieuwegein Heemsteedseweg	-362
	Bijdrage Nieuwegein ivm Heemsteedse weg	362
Totaal Programma Goede bereikbaarheid		**1.187**
Totaal Programma Veilige leefomgeving		**0**
	Inzet griffie in verband met nieuwe raadsleden	64
Totaal Programma Betrokken bij de samenleving		**64**
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien		
	Ontrekking Alg.beklemde reserve naar BR Implementatie Omgevingswet	577
	Onttrekking Alg.beklemde reserve ivm nadelig effect aanpassing plafond BCF	693
	Onttrekking Alg.beklemde reserve naar BR Windfonds Goyerbrug	150
	Onttrekking BR Organisatieontwikkeling ivm implementatie rechtmatigheidsverantwoording	42
	Onttrekking BR Organisatie ontwikkeling ivm knelpunten organisatie en vitaliteitsbeleid	829
	Onttrekking BR Implementatie omgevingswet ivm implementatie omgevingswet	235
	Onttrekking uit Reserve Concern weerstandsvermogen grondexploitaties ivm- Blijven bouwen, vertraging voorkomen Motie 120	180

	Onttrekking BR Overlopende posten ivm werkzaamheden vanwege meeropbrengsten bouwvergunningen 2021	520
	Onttrekking BR Overlopende posten tbv in 2022 in Programma 1 uit te voeren projecten (ondersteuning samenleving ivm corona, initiatief Bloeizone 'Goy, steunpakket welzijn kwetsbare inwoners, kansrijke start, ouders voor elkaar, brede aanpak dak- en thuisloosheid, pilot zorgfraude)	877
	Onttrekking BR Overlopende posten tbv in 2022 in Programma 2 uit te voeren projecten (herorientatie zelfstandigen, opdrachten RUD)	61
	Onttrekking BR Overlopende posten tbv in 2022 in Programma 3 uit te voeren projecten (civieltechnische kunstwerken)	63
	Onttrekking BR Overlopende posten tbv in 2022 in Programma 6 uit te voeren projecten (informatiehuishouding, beveiligingsmanagement, werkplekconcept)	118
	Ontrekking BR overlopende posten ivm inzet BOA's (doorlopend uit 2021)	166
Totaal algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien		**4.511**
Totaal incidentele baten		**21.017**
Totaal incidentele baten en lasten		**-245**

Overzicht van beoogde structurele dotaties en onttrekkingen aan reserves

x € 1.000

Programma Omschrijving	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Lasten (Dotaties)					
2. Programma Duurzame leefomgeving					
Jaarlijkse storting in bestemmingsreserve archeologiebeleid **(vervallen in 2020)**	0	0	0	0	0
Jaarlijkse storting in bestemmingsreserve Beheer Openbare ruimte	1.710	1.814	1.913	2.014	2.114
Totaal Programma Duurzame leefomgeving	**1.710**	**1.814**	**1.913**	**2.014**	**2.114**
Totaal lasten (dotaties)	**1.710**	**1.814**	**1.913**	**2.014**	**2.114**
Baten (Onttrekkingen)					
1. Programma Samen leven					
Jaarlijkse bijdrage in lasten afschrijvingskosten Theater uit bestemmingsreserve afschrijving extra krediet Cultuurcentrum	29	29	29	29	29
Totaal Programma Duurzame leefomgeving	**29**	**29**	**29**	**29**	**29**
2. Programma Duurzame leefomgeving					
Jaarlijkse bijdrage in de kapitaallasten krediet vervangen masten en armaturen openbare verlichting 2014 **(vervallen m.i.v. 2022)**	14	0	0	0	0
Bijdrage rente overdracht grond naar algemene dienst t.b.v. tijdelijke woningen aan de Hoge Schaft	8	8	8	8	8
Totaal Programma Duurzame leefomgeving	**22**	**8**	**8**	**8**	**8**
3. Programma Goede bereikbaarheid					
Jaarlijkse bijdrage in onderhoudskosten geluidsschermen uit bestemmingsreserve initieel onderhoud openbare ruimte **(vervallen in 2021)**	0	0	0	0	0
Totaal Programma Goede bereikbaarheid	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal baten (onttrekkingen)	**51**	**37**	**37**	**37**	**37**
Totaal baten (onttrekkingen) en lasten (dotaties)	**-1.659**	**-1.777**	**-1.876**	**-1.977**	**-2.077**

SISA

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A13	**Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen** Gemeenten	Besteding in (jaar T) (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: A13/01*	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A13/02*	Correctie besteding (jaar T-1) Vanaf SiSa 2023 van toepassing i.v.m. SiSa tussen medeoverheden *Aard controle R* *Indicator: A13/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) in inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa 2023 *Aard controle R* *Indicator: A13/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A13/05*	
			€ 29.542	Ja	€ 0	€ 29.542	Ja	
JenV	A16	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) 1 maart tot en met 14 oktober 2022 *Aard controle R* *Indicator: A16/01*	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) met ingang van 15 oktober 2022 (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/02*	Vul in verschil werkelijke bestedingen ten opzichte van de gecombineerde uitkomst van A16/01 en A16/02 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: A16/03*	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten *Aard controle R* *Indicator: A16/04*	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie *Aard controle R* *Indicator: A16/05*	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO) *Aard controle R* *Indicator: A16/06*
			€ 1.682.200	€ 573.945,00	€ 0	€ 820.372	€ 1.170.360	€ 135.650
			Totaal bedrag vorderingen uitgekeerde verstrekkingen (jaar T) POO *Aard controle R* *Indicator: A16/07*	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/08*	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01 t/m 08 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/11*	
			€ 0	€ 143.220	€ 4.525.747	€ 4.525.747	Nee	
FIN	B2	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/03*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/06*
			0	61	0	één plan van aanpak	Ja	Ja
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/09*			
			Ja					
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)

			Werkelijke kosten *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*	**Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*
			€ 0	€ 23.180	€ 0	€ 3.468	€ 0	€ 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/24*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/25*	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/26*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
BZK	**C32**	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen** Gemeenten	Beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/03*	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee) *Aard controle D2* *Indicator: C32/04*	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/06*
		1	SUVIS21-00765754	€ 306.449	€ 306.449	Ja		Ja
		2	SUVIS21-00781318	€ 171.850	€ 171.850	Ja		Ja
		50	SUVIS21-01138884	€ 0	€ 0	Nee	(Dezelfde toelichting als vorig jaar). Bij nader inzien heeft het schoolbestuur besloten geen gebruik te maken van de subsidie. Ook na een extra gemeentelijke bijdrage gaat het schoolbetuur niet over tot besteding.	Ja
			Kopie Beschikkingsnummer/Naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/07*	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.) *Aard controle D2* *Indicator: C32/08*	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/09*			
		1	SUVIS21-00765754	Ja				
		2	SUVIS21-00781318	Ja				
		50	SUVIS21-01138884	Nee	Bij nader inzien heeft het schoolbestuur besloten geen gebruik te maken van de subsidie. Ook na een extra gemeentelijke bijdrage gaat het schoolbetuur niet over tot besteding.			
BZK	**C55**	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/06*
			0	€ 1.300	€ 1.300	0	€ 0	€ 0

			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/09*			
			0	€ 0	€ 0			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/15*
			0	0	0	0	0	0
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/04*				
			€ 3.773	Nee				
BZK	**C85**	**Stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen** Gemeenten		Projectnaam *Aard controle n.v.t* *Indicator: C85/01*	Cumulatief aantal flex- of transformatiewoningen gerealiseerd per project (t/m jaar T) - betreft totalen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C85/02*	Cumulatief aantal woningen gerealiseerd voor Ontheemden of vergunninghouders per project (t/m jaar T) - betreft totalen *Aard controle n.v.t* *Indicator: C85/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project – inclusief uitvoering door derden *Aard controle R* *Indicator: C85/04*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) per project – inclusief uitvoering door derden *Aard controle R* *Indicator: C85/05*	
			1	Nog niet gestart	0	0	€ 0	€ 0	
			2						
			3						
			4						
				Kopie projectnaam *Aard controle n.v.t* *Indicator: C85/06*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator:C85/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C85/08*			
			1	*Nog niet gestart*	Ja	Nee			
			2						
			3						
			4						
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/05*	
			€ 261.884	€ 5.481	€ 0	€ 0	€ 0	

			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/07*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/08*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/09*	In 2022 opgebouwde reserve om mee te nemen naar volgende vierjarige periode **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/10*	
		1						
		2						
		100						
OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/05*	
			€ 406.019	€ 27.500	€ 44.616	€ 0	€ 896.677	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/07*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/09*		
		1		€ 0	060353 Gemeente IJsselstein	€ 1.933		
		2		€ 0	060356 Gemeente Nieuwegein	€ 1.933		
		10						
OCW	**D19**	**Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden**	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D19/01*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen(t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D19/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D19/03*			
			€ 9.652	€ 9.652	Nee			
IenW	**E27B**	**Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)** **Provinciale beschikking en/of verordening** Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/01*	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen *Aard controle R* *Indicator: E27B/02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E27B/03*	**Correctie** ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen *Aard controle R* *Indicator: E27B/04*	**Correctie** ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen *Aard controle R* *Indicator: E27B/05*	
		1	HO19.OVO1/8200C2B7					
		2						
		100						
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/06*	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/07*	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/10*	

		1	HO19.OVO1/8200C2B7			Betreft subsidie van de provincie Utrecht., die aangeeft dat de verantwoording van de subsidie niet via Sisa kan plaatsvinden, maar via het door de provincie vastgestelde protocol.Zie ook de email van de gemeente Houten aan Sisa d.d. 18 april 2022		
		2						
		100						
IenW	**E44B**	**Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/01*	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle R* *Indicator: E44B/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/03*	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E44B/04*	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/06*
		1	030006 Provincie Utrecht	€ 294.047	€ 360.302	€ 588.093	€ 720.603	Nee
		2						
		15						
			Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/07*	Naam/nummer maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/08*	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/09*			
		1	030006 Provincie Utrecht	Deelproject Appelgaarde fase 2	Ja			
		2	030006 Provincie Utrecht	Deelproject Boverncamp fase 1 en 2	Ja			
		11	030006 Provincie Utrecht	Deelproject De Molen	Nee			
		12	030006 Provincie Utrecht	Deelproject Tarwe Oord	Ja			
		13	030006 Provincie Utrecht	Deelproject Heidetuin fase 1	Ja			
		14	030006 Provincie Utrecht	Deelproject Friezenpoort/Saksenpoort	Ja			
		15	030006 Provincie Utrecht	Deelproject Kamillehof fase 2	Nee			
IenW	**E84**	**Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/02*	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/04*		
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
			Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/08*		
		1				Project start in 2023		
		2						
		50						
IenW	**E85**	**Tijdelijke regeling specifieke uitkeringen intelligente verkeersregelinstallaties**	Aantal geïnstalleerde intelligente verkeersinstallaties in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E85/01*	Cumulatief aantal geïnstalleerde intelligente verkeersinstallaties (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E85/02*	Totale besteding aan het project (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E85/03*	Cumulatieve besteding aan het project (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E85/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E85/05*	
			0	0	€ 0	€ 0	Nee	
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**)	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**)	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**)	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**)	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**)

				Aard controle R *Indicator: G2/01*	*Aard controle R* *Indicator: G2/02*	*Aard controle R* *Indicator: G2/03*	*Aard controle R* *Indicator: G2/04*	*Aard controle R* *Indicator: G2/05*	*Aard controle R* *Indicator: G2/06*
				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
				€ 0	Nee				
SZW	**G2A**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2021** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1) (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)		Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/01*	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/02*	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/03*	Besteding (jaar T-1) **IOAW** Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/04*	Baten (jaar T-1) **IOAW** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/05*	Besteding (jaar T-1) **IOAZ** Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/06*
			1	060321 Gemeente Houten	€ 6.909.641	€ 135.146	€ 422.682	€ 934	€ 17.050
				Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/07*	Baten (jaar T-1) **IOAZ** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/08*	Besteding (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud beginnende zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/09*	Baten (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud beginnende zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/10*	Baten (jaar T-1) **WWIK** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/11*	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/12*
			1	060321 Gemeente Houten	€ 0	€ 114.666	€ 19.059	€ 0	€ 316.178
				Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/13*	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/14*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T-1 i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/15*	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T-1) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2A/16*		
			1	060321 Gemeente Houten	€ 0	€ 0	€ 0		

SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2022** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
SZW	**G3A**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2021** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3A/01*	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/02*	Baten (jaar T-1) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/03*	Baten (jaar T-1) vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/04*	Besteding (jaar T-1) Bob Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3A/05*	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/06*
		1 060321 Gemeente Houten	€ 0	€ 0	€ 1.744	€ 13.927	€ 0	€ 0
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3A/07*	Besteding (jaar T-1) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/09*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T -1 (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/10*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in jaar T-1 i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/11*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T-1 i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/12*
		1 060321 Gemeente Houten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*		
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Nee		
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Nee		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Nee		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Nee		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Nee		
			6	Totaal	0	0			
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/12*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/16*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvantoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/19*		
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	€ 0	€ 0		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			6	Totaal	0	0	0		
SZW	**G4A**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totaal 2021**		Welke regeling betreft het? Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Baten (jaar T-1) levensonderhoud Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (aflossing) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	

		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). Dit totaal (jaar T-1) regeling G4B + (jaar T-1) regeling G4 blijkt uit de vaststellingsbeschikking die uw gemeente van het Ministerie van SZW over 2020 heeft ontvangen. De gegevens uit die beschikking neemt u hier op.		*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4A/01*	*Aard controle R* *Indicator: G4A/02*	*Aard controle R* *Indicator: G4A/03*	*Aard controle R* *Indicator: G4A/04*	*Aard controle R* *Indicator: G4A/05*
			1	Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 138.970	-€ 487	€ 60.800	€ 1.670
			2	Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 6.815	€ 0	€ 12.481	€ 0
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 610.361	€ 45.853	€ 19.135	€ 895
			4	Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 327.507	€ 0	€ 6.165	€ 0
			5	Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 223.660	€ 0	€ 4.210	€ 0
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4A/06*	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (overig) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T-1) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T-1) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/09*	
			1	Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	11	0	
			2	Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	0	0	
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	95	8	
			4	Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	94	0	
			5	Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	57	1	
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4A/10*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T -1 i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/11*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T-1) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle D2* *Indicator: G4A/12*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T -1 i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/13*	
			1	Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			2	Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			4	Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			5	Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*		
				€ 0	€ 0	Ja		

SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/04*			
			€ 0	€ 0	Nee			
SZW	**G12A**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ totalen** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G12B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G12)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12A/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T-1 Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G12A/02*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T-1 Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G12A/03*	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen) , jaar T-1. *Aard controle R* *Indicator: G12A/04*		
1			060321 gemeente Houten	€ 0	€ 0	21		
SZW	**G13**	**Onderwijsroute 2022_ deel gemeente** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01*	Baten onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03*	Baten overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende subsidie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 568.431	€ 404.085				
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **Onroerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **roerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **overige kosten** *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
	1		1.2 Onroerende zaken Renovatie	€ 209.368	€ 209.368	€ 0	€ 0	
	2		1.3 Onroerende zaken Onderhoud	€ 15.892	€ 15.892	€ 0	€ 0	
	98		2.3 Roerende-zaken Beheer en exploitatie	€ 144.530	€ 0	€ 144.530	€ 0	
	99		3.1 Mengpercentage	€ 34.295	€ 0	€ 0	€ 34.295	
	100							

VWS	H8	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/01*	Totaal bedrag volgens beschikking *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/02*	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/03*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/04*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/06*
		1	1033387	€ 127.713	€ 0	€ 50.863	€ 0	€ 127.713
		2	1042223	€ 56.575	€ 0	€ 56.575	€ 0	€ 56.575
		3	1013227	€ 45.000	€ 0	€ 0	€ 15.000	€ 30.000
		4						
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/08*				
		1	1033387	Ja				
		2	1042223	Ja				
		3	1013227	Ja				
		4						

VWS	H9B	**Regeling specifieke uitkering opzet expertisecentra jeugdhulp 2020** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H9B/01*	Besteding (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H9B/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H9B/03*	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H9B/04*	Toelichting is optioneel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H9B/05*	Deelname aan lerend netwerk door projectleider (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H9B/06*
		1	060321	€ 0	€ 0	Nee	Geen middelen ontvangen in 2022 en geen kosten gemaakt inzake dit onderwerp.	Nee
		2						
		3						
		4						
		5						
		6						
			Kopie gemeentecode *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H9B/07*	Deelgenomen aan het lerend netwerk (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H9B/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H9B/09*			
		1	060321					
		2						
		3						
		4						
		5						
		6						

VWS	H12	**Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/01*	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/02*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/03*
			€ 29.177	Ja	Nee
VWS	H12	**Aparte Verantwoording van middelen overgeveld van 2021 naar 2022 zie mailwisseling VWS**	€ 9.750	Ja	Ja

VWS	H14B	**SPUK expertisecentra jeugdhulp** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één (code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.*	Besteding (jaar T) *Aard controle R*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.*	Optionele toelichting *Aard controle n.v.t.*	

			Indicator: H14B/01	*Indicator: H14B/02*	*Indicator: H14B/03*	*Indicator: H14B/04*	*Indicator: H14B/05*	
		1	060321 Gemeente Houten	€ 3.240	€ 3.240	Nee		
		2						
		15						
VWS	**H21**	**Specifieke uitkering cliëntondersteuning**	Gerealiseerde activiteit Inzet projectleiding en/of Onderzoek lokale versterking functie (in jaar T) (Ja/Nee)	Toelichting - indien bij H21/01 indicator Nee is ingevuld is een toelichting verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	
			Indicator: H21/01	*Indicator: H21/02*	*Indicator: H21/03*	*Indicator: H21/04*	*Indicator: H21/05*	
			Nee	Met ingvang van 2023 is een projectleider gestart. Dit wordt dus vanaf het jaar 2023 meegenomen in de verantwoording.	€ 0	€ 0	Nee	
VWS	**H25**	**Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)**	Beschikkingsnummer / kenmerk	Ontvangen Rijksbijdrage (Jaar T)	Totale definitieve exploitatietekort	Totale cumulatieve besteding	Eindverantwoording	
				Automatisch berekend	*Automatisch berekend*	*Automatisch berekend*		
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	
			Indicator: H25/01	*Indicator: H25/02*	*Indicator: H25/03*	*Indicator: H25/04*	*Indicator: H25/05*	
		1	*SPUKIJZ21-22062*	-€ 118.926	€ 118.926	€ 118.926	Nee	
			Naam locatie	Betreft periode Nov + dec 2021 of Jan 2022?	Totale toezegging per locatie	Hoogte definitief exploitatietekort per locatie	Besteding per locatie	Cumulatieve besteding per locatie (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*
			Indicator: H25/06	*Indicator: H25/07*	*Indicator: H25/08*	*Indicator: H25/09*	*Indicator: H25/10*	*Indicator: H25/11*
		1	*Optisport Houten B.V.*	*jan-22*	€ 49.581	€ 49.581	€ 49.581	€ 49.581
		2	*Optisport Houten B.V.*	*Nov + dec 2021*	€ 69.345	€ 69.345	€ 69.345	€ 69.345
		50						

Accountants

Baker Tilly (Netherlands) N.V.
Papendorpseweg 53-59
Postbus 85007
3508 AA Utrecht

T: +31 (0)30 258 70 00
F: +31 (0)30 254 45 77

utrecht@bakertilly.nl
www.bakertilly.nl

KvK: 24425560

Aan de gemeenteraad van
Gemeente Houten

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2022 van de gemeente Houten te Houten gecontroleerd.

Naar ons oordeel:
- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2022 als van de activa en passiva van de gemeente Houten op 31 december 2022 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader, dat op 16 december 2022 ter kennisname is aanboden aan de raad.

De jaarrekening bestaat uit:
1 het overzicht van baten en lasten over 2022;
2 de balans per 31 december 2022;
3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4 het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld; en
5 de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.

Baker Tilly (Netherlands) N.V. trading as Baker Tilly is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd., the members of which are separate and independent legal entities.

Alle diensten worden verricht op basis van een overeenkomst van opdracht, gesloten met Baker Tilly (Netherlands) N.V., waarop van toepassing zijn de algemene voorwaarden, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nr. 24425560. In deze voorwaarden is een beperking van aansprakelijkheid opgenomen.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Nota verwachtingen accountantscontrole 2022, het controleprotocol en het normenkader voor de financiële rechtmatigheid die zijn vastgesteld door de raad op 16 december 2022 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Houten zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Informatie ter ondersteuning van ons oordeel
Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1,4 miljoen. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado. Op basis van hoofdstuk 4 van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2022 hebben wij bij de controle van de SiSa-bijlage dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2022. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de raad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 70.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's
Als onderdeel van onze controle hebben wij inzicht verkregen in de gemeente en haar interne beheersingsomgeving. Wij hebben een frauderisicoanalyse uitgevoerd met als doelstelling het identificeren en inschatten van mogelijke risico's op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude. Wij hebben onze frauderisicoanalyse besproken met het college en de auditcommissie.

In onze frauderisicoanalyse hebben wij geconcludeerd dat wij geen frauderisico zien ten aanzien van de opbrengstverantwoording. Dit vloeit voort uit het feit dat een opbrengststroom vast kan zijn, waarop de gemeente geen invloed heeft (zoals de rijksbijdrage en specifieke uitkeringen vanuit het rijk) of dat een opbrengststroom geen materiële omvang heeft of dat een opbrengstenstroom bestaat uit een grote hoeveelheid kleine, routinematige, niet materiële transacties waardoor de kans op een materiële fraude laag is.

In onze frauderisicoanalyse hebben wij de volgende frauderisico's geïdentificeerd en geëvalueerd in het kader van onze controle.

Het risico dat het management maatregelen van interne beheersing doorbreekt
Het college of management bevindt zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken. Een incentive van het college of management zou hierbij kunnen zijn om op die wijze een betere financiële situatie of prestatie te presenteren. Om dit frauderisico te ondervangen hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

- vaststellen dat de in de jaarrekening onder de kortlopende schulden verantwoorde nog te betalen kosten voldoende zijn onderbouwd met onderliggende documenten en betrekking hebben op het boekjaar 2022;
- analyseren en beoordelen van op basis van risicocriteria geselecteerde journaalposten en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht om de nauwkeurigheid van de geselecteerde journaalposten te controleren;
- analyse van aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt;
- beoordelen van belangrijke schattingen en de schattingsprocessen van het college of management zoals de waardering van de grondexploitaties en voorzieningen. Hierbij hebben we in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het college bij deze posten. Wij hebben onder meer de volgende werkzaamheden verricht:
  - Met betrekking tot de grondexploitaties hebben wij de plausibiliteit van de uitgangspunten op projectniveau gecontroleerd aan de hand van de economische inputparameters alsook backtestingwerkzaamheden. Daarnaast hebben we de toereikendheid van de verliesvoorzieningen en de nauwkeurigheid en volledigheid van de tussentijdse winstneming gecontroleerd.
- beoordelen van significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening om;
- doornemen van notulen van vergaderingen van het management, college en de raad.

Naast bovenstaande hebben wij, voor zover relevant voor onze controle, de opzet geëvalueerd en het bestaan vastgesteld van de beheersingsmaatregelen op organisatieniveau zoals het integriteitsbeleid en de klokkenluidersregeling, alsmede de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten, het maken van schattingen en het bewaken van projecten. Tevens hebben wij specifieke aandacht gegeven aan de toegangsbeveiligingen in het IT-systeem en de mogelijkheid dat hierin functiescheiding kan worden doorbroken. Tevens hebben wij integriteits- en klokkenluidersmeldingen nader in onze controle betrokken.

Wij zijn gedurende de gehele controle alert geweest op indicaties van (mogelijke) fraude. Daarnaast hebben wij middels een schriftelijke bevestiging door het bestuur laten bevestigen dat alle gevallen van (mogelijke) fraude zijn gemeld aan ons.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie
Het college heeft in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van de gemeente om de door haar geïdentificeerde risico's op te vangen en haar bedrijfsvoering voort te zetten voor tenminste 12 maanden na het opstellen van de jaarrekening. De jaarrekening is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling. Als onderdeel van onze controle hebben wij deze veronderstelling met het college geëvalueerd aan de hand van de tot het moment van het verstrekken van deze controleverklaring beschikbare informatie waaronder de begroting en de financiële kengetallen inclusief de weerstandsratio. Wij hebben vastgesteld dat de gemeente een sluitende meerjarenbegroting heeft.

Wij hebben, op basis van de verkregen controle-informatie, overwogen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Eventuele relevante gebeurtenissen na balansdatum die haar effect kunnen hebben op de financiële positie van de gemeente zijn toereikend toegelicht in de toelichting op de balans. Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht:

- wij hebben een risicoanalyse uitgevoerd gericht op het risico dat er gerede twijfel bestaat over de mogelijkheden om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen, zonder tussenkomst van de toezichthouder;
- wij hebben kennisgenomen van de analyse in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van het college en overwogen of deze alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van de controle van de jaarrekening kennis hebben. Wij hebben met het college de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten besproken;
- wij hebben kennisgenomen van de (meerjaren)begroting in relatie tot de ontwikkelingen in de sector decentrale overheden;
- wij hebben kennisgenomen van de beoordeling van de (meerjaren)begroting van de gemeente door de toezichthouder;
- wij hebben vastgesteld dat de volgens het BBV verplichte financiële kengetallen in lijn liggen met de gangbare normen;
- wij hebben inlichtingen ingewonnen bij het college over zijn kennis van het niet in staat kunnen zijn om financiële risico's op te kunnen vangen vanuit de reguliere bedrijfsvoering;
- wij hebben inlichtingen ingewonnen over gebeurtenissen of omstandigheden na de periode waarvoor het college een beoordeling heeft gemaakt.

Op basis van onze kennis en ons begrip van de organisatie, verkregen tijdens onze jaarrekeningcontrole, en de financiële positie van de gemeente, zoals deze blijkt uit de jaarrekening, vinden wij het hanteren van de continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeente niet langer in staat is om de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

C. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

D. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de raad voor de jaarrekening
Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader, dat op 16 december 2022 is vastgesteld door de raad.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De raad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, de Nota verwachtingen accountantscontrole 2022, het controleprotocol en het normenkader voor de financiële rechtmatigheid die zijn vastgesteld door de raad op 16 december 2022, het Controleprotocol WNT 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

  Het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de raad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Utrecht, 11 september 2023

Baker Tilly (Netherlands) N.V.

G.J. van Luyk AA
Director Audit